



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Annuae litterae Societatis Jesu**

1652

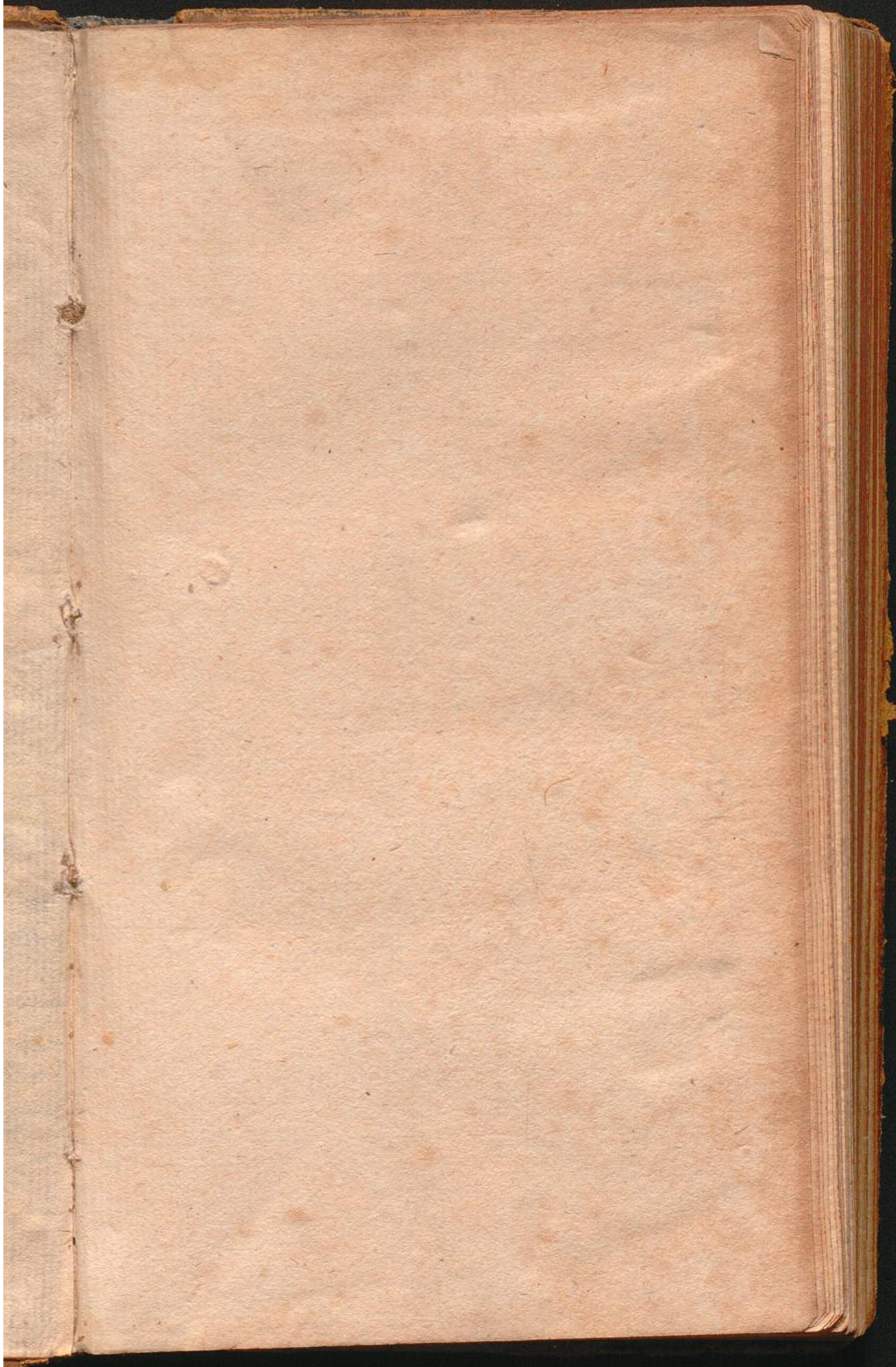
---

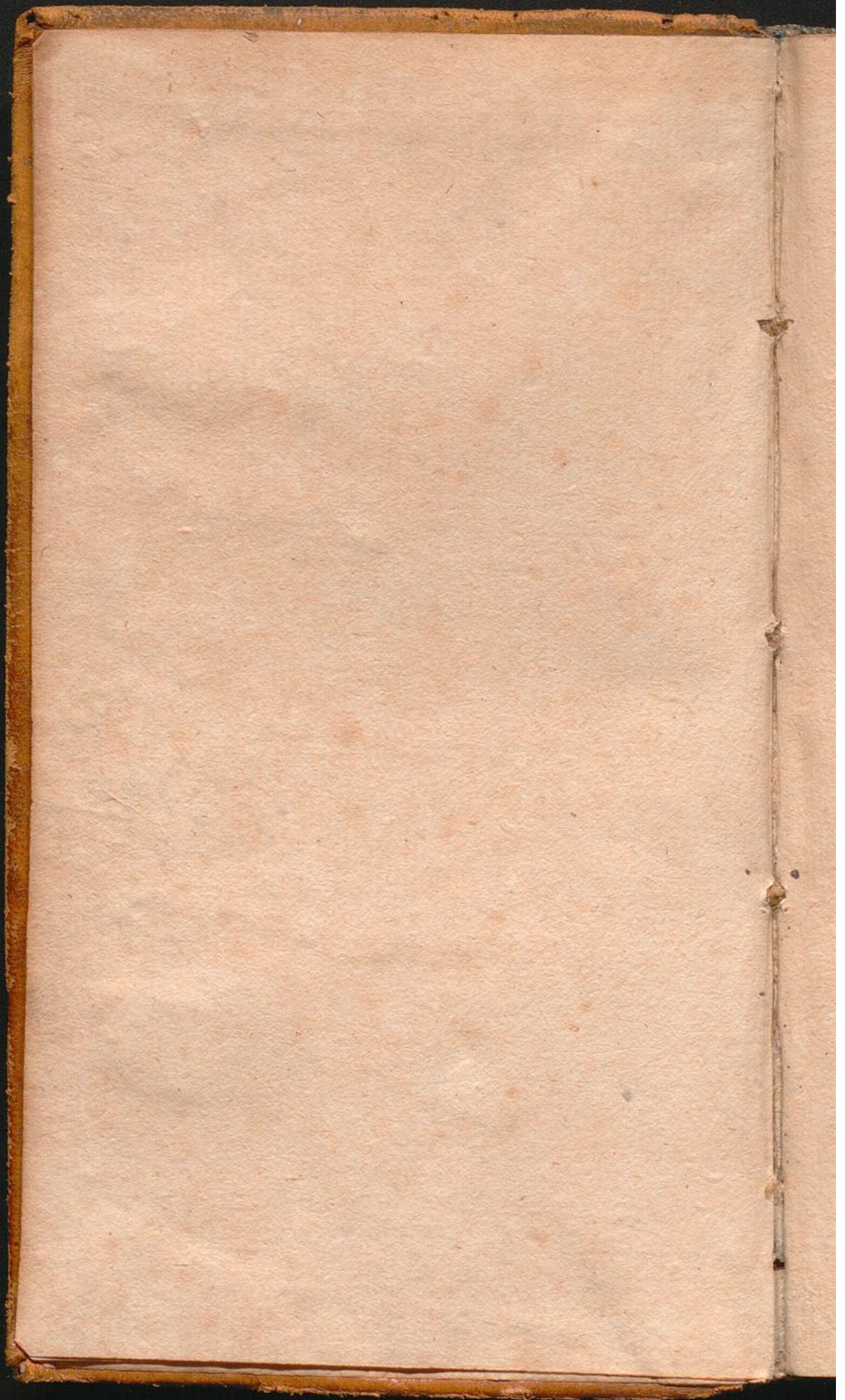
[urn:nbn:de:hbz:466:1-67908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67908)

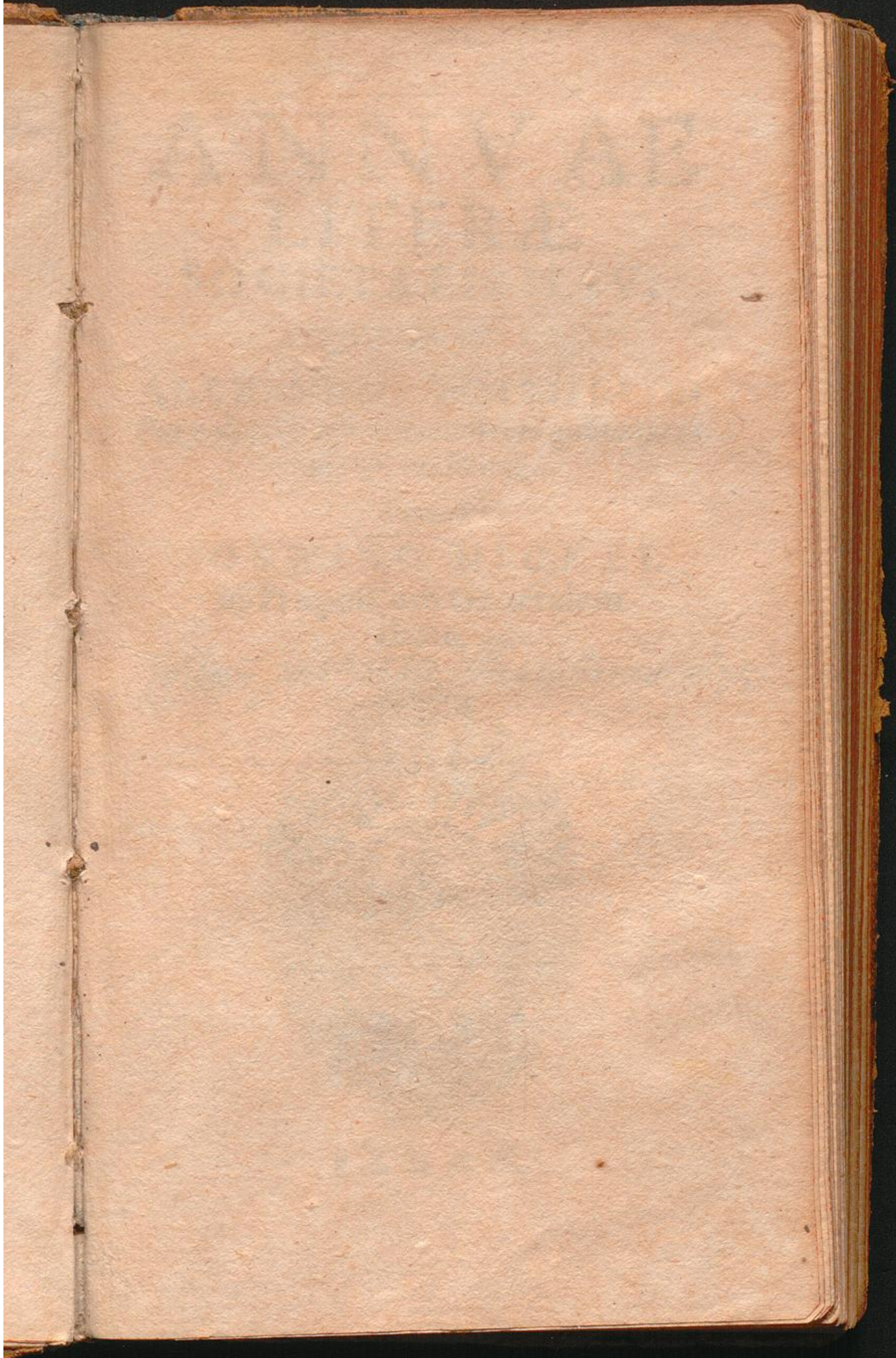


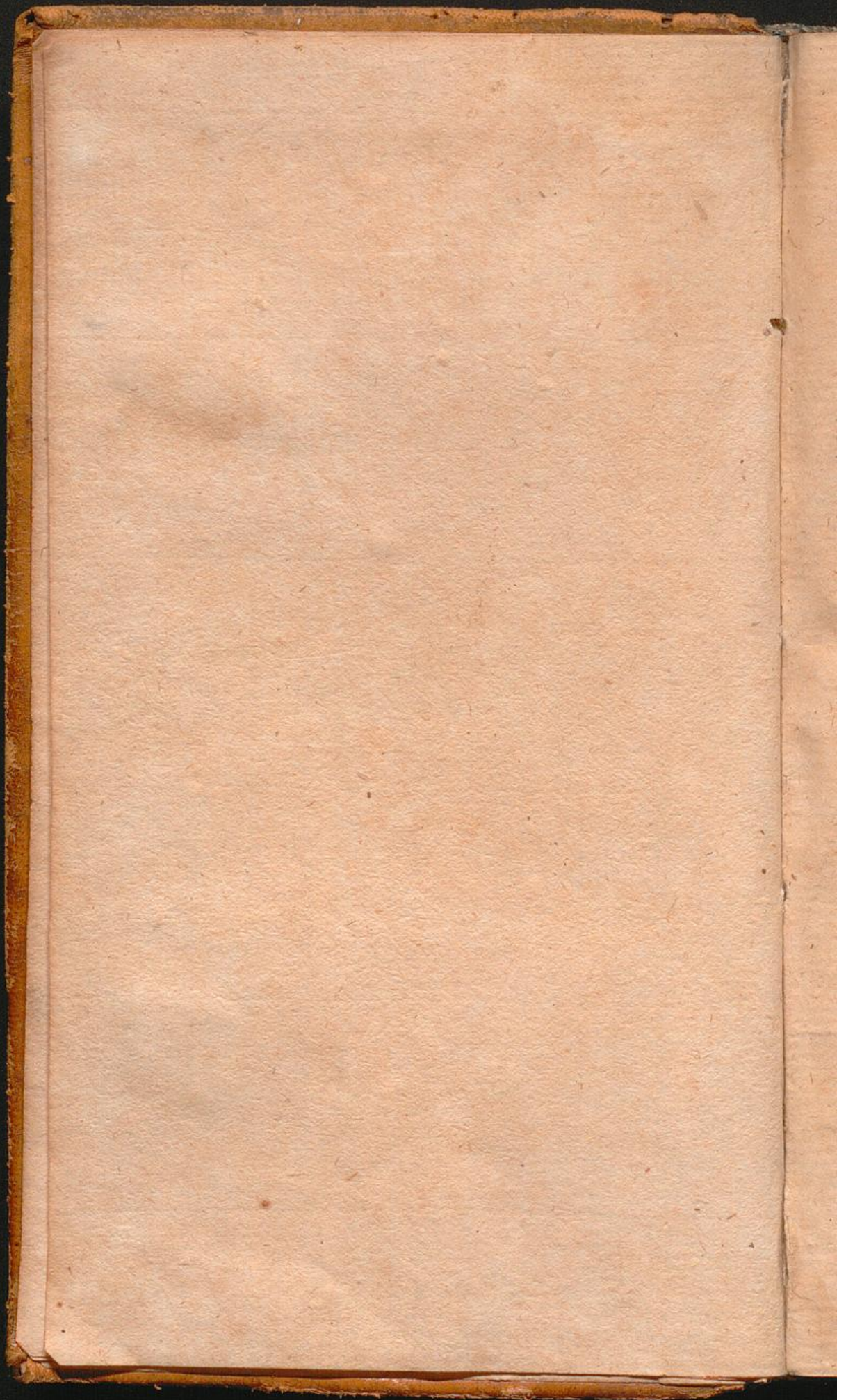
UNIVERSITÄT PADERBORN  
ACADEMIA PADERBONENSIS  
REMISSIONE MANDATA

Th. 5209.









ANNVÆ  
LITERÆ  
SOCIETATIS IESV,

ANNI M. DC. LII.

ALEXANDRO GOTTIFREDO  
Præposito Generali Societatem gubernante  
usq; ad 12. Martij.

*Deinde*

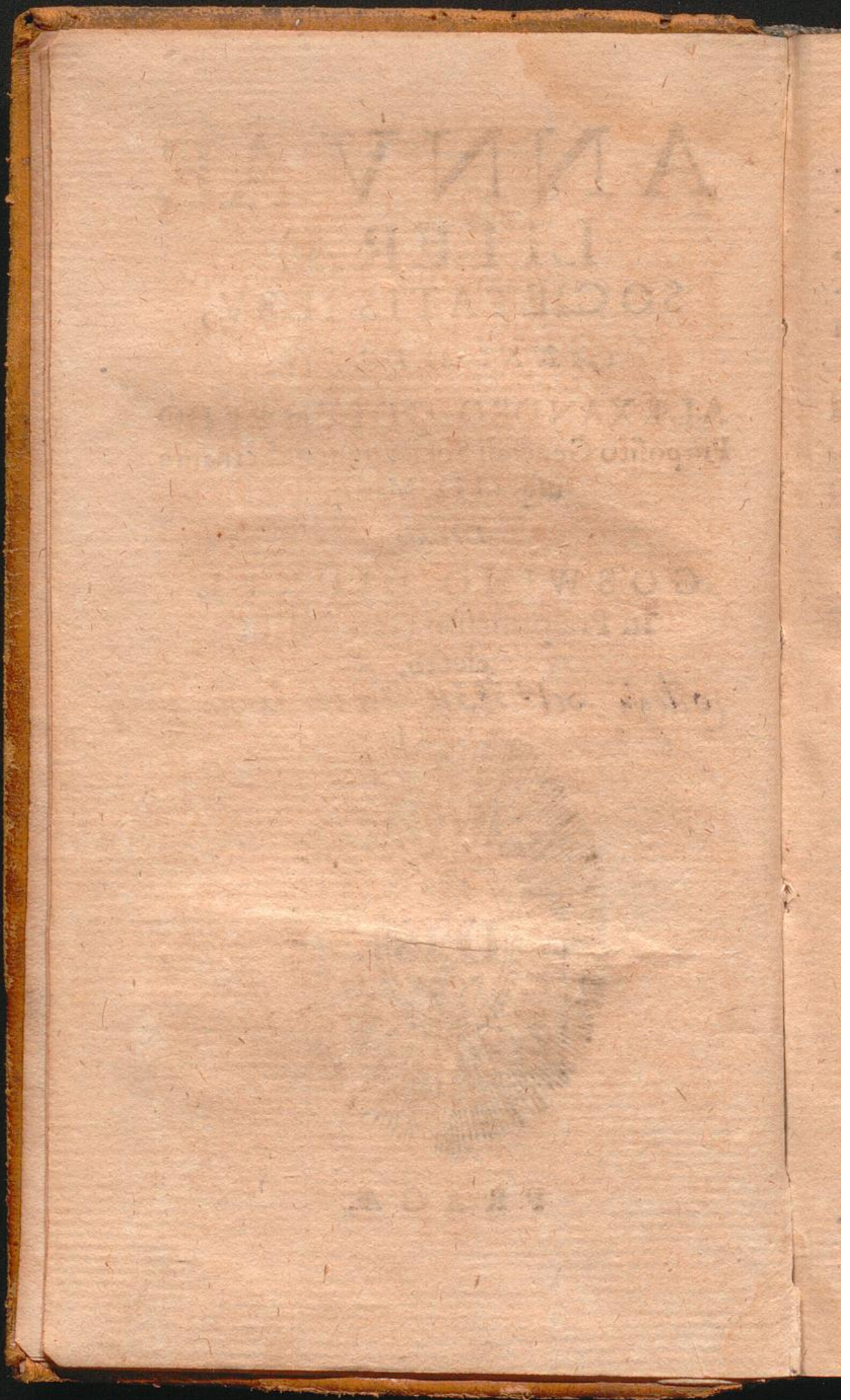
GOSWINO NICKEL  
in Præpositum Generalem

*electo.  
Collegij Societatis Iesu Paderborna 1673.*



PRAGÆ,





# PROTESTATIO.



Vm S. D. N. Vrba-  
 nus Papa VIII. die 13.  
 Martij, Anno 1625,  
 Decretum ediderit,  
 idēq; confirmârit die  
 5. Julij, Anno 1634.  
 quo *inhibuit imprimi libros, hominum,*  
*qui sanctitatis seu martyrij famâ celebres*  
*è vita migraverint, gesta, miracula, vel*  
*revelationes, seu quacung; beneficia, tan-*  
*quam eorum intercessionibus à Deo accepta,*  
*continentes, sine recognitione atq; approba-*  
*tionē Ordinarij, & quæ hætenus sine ea*  
*impressa sunt, nullo modo vult censi ap-*  
*probata. Idem autem Sanctissimus die*  
*5. Iunij, Anno 1631. ita explicuerit,*  
*ut nimirum non admittantur elogia San-*  
*cti vel Beati, absolute, & quæ cadunt super*  
*personam; benè tamen ea quæ cadunt su-*  
*pra mores & opinionem, cum protestatione*  
*in principio, quòd eis nulla adsit auctoritas*  
*ab Ecclesia Romana, sed fides tantum sit pe-*  
*nes auctorem. Huic decreto, ejusq;*

✠(do

confirmationi & declarationi, obser-  
vantiâ ac reverentiâ quâ par est infi-  
stendo, profiteor me haud alio sensu,  
quidquid in hoc libro refero, ac-  
cipere, & accipi ab ullo velle, quàm  
quo ea solent, quæ humanâ dunta-  
xat auctoritate, non autem divinâ  
Catholicæ Romanæ Ecclesiæ, aut  
Sanctæ Sedis Apostolicæ nituntur :  
ijs tantummodò exceptis, quos eadē  
S. Sedes Sanctorum, Beatorum,  
aut Martyrum catalogo  
adscripsit.



AN-

A N N V Æ

R O M A N Æ

M. DC. LII.

I.



Ndicto ad iubendum  
Præpositum Generalem  
maximo Societatis in ex-  
tremum Decembris anni  
1651. diem comitio, Lu-  
sitanos Patres, ne adessent  
quædam domi variè tur-

bida, & silentio tantisper dissimulanda, te-  
nuère: Castellanis, Bæticis, Toletanis, in  
mari mediterraneo (incertum quo spei me-  
tûsve consilio) interceptis, ærumnosam illa  
captivitas & spoliatio moram iniecit, uno  
penitus intercluso. Extremo Decembris,  
adeóq; anni 1651. obeuntis, die, Joannes  
Card: de Lugo, noster, ad Domum Profes-  
sam Romanam, ubi suffragatores comitia-  
les more majorum conveniunt, habitâ co-  
hortatione de nomine JESV & Societate, di-  
xit è Landulpho apud Hugonem Cardina-  
lem: (a) *In gloria cælesti omnes ab ipso JESV  
dicemur Iesuite.* Nempe quod alij Christia-  
ni habituri sunt in fine, nos dicere possu-

A 3

mus

(a) Landulphi: Hugo Card: in Apoc:

mius cum Isaia : (a) *A principio nomen tuum super nos.* quasi per anticipationem. Etenim quòd ab hoc JESV nomine incipiens annus noster sæculo integro æquivaleat, granditate ac multitudine operum, debet hoc Societas nomini JESV, à quo accipit vires, & robur. Nec nostrum nobis nomen quærendum in ijs quæ agimus, verùm gloria illius nominis, exemplo Ignatij. Nam quem admodum Cato Major, seu de Senectute; Lælius, seu de Amicitia; ita Ignatius, ad majorem DEI gloriam est: id est, ut Cato Senectutis, Lælius amicitia, ita IGNATIVS quærendi nominis divini & gloriae norma est, ac exemplum. Ad hujus nominis rem servandam è S. Dyonisio Areopagita: JESV, inquit, *felicissimam Societatem ex Sacramenti communionem conijcies.* Eapropter Patres ad divinissimi Sacramenti reverentiam adhortatus, adjecit Proverbium, quo Hispani ajunt furnum, seu fornacem per os calefieri, id quod à nobis fit dum Sacrificio divino celebrando ita toti persanctè incumbimus, ut & ipsi calefiamus, & ij qui adsunt advertant eum, qui divinis operatur, esse verè de Societate JESV,

II. Comitij loco appensa magna Deiparæ pallio effusè propanso supplicem Societatem

(a) *Isaias cap: 3. juxta 70.*

eatem congregatam complexæ, effigies.  
 7. Januarij auspiciatò itum in comitium, &  
*Veni Creator Spiritus: Sub tuum Præsidium:*  
*Defende quesumus Domine, &c.* pronuncian-  
 te P. Vicario, aliisq; respondentibus, divini  
 Spiritus, & fidelis nostræ Matris ac Præsidis  
 auxilium imploratum. Demum reliquis è  
 formula ritè peractis, XXI. Januarij ALE-  
 XANDER GOTTIFREDVS universæ  
 Societatis lectus est Præpositus Generalis,  
 secundâ suffragatione, sive scrutinio. Inde  
 ad INNOC: X. Pont: cum adijisset, retulit  
 XXIII, Ian: Societatem à Pontifice impen-  
 sè laudatam, *quæ adhuc reformatione non in-*  
*digeret,* (pono enim ejus verba quàm pro-  
 ximè ex Italico) *Ne verò indigeat commen-*  
*dâsse Præposito Generali, ut curaret exactam,*  
*instituti ac regularum observationem, ex qua*  
*bonum Religionum, non ex reformationibus,*  
*dependeret.* Monuit quoq; , ut simus for-  
 tes ad resistendum respectibus humanis:  
 deniq; ut formentur concionatores Apo-  
 stolici.

III. Septimâ decimâ Februarij die an-  
 nuère Patres, ut pro Catholico Hiberniæ  
 Regno, singulæ provinciæ unum Hibernum  
 è Societate alant, & educent pro charitate  
 Societatis: itémq; erga fessos senes chari-  
 tas, & erga propagandum domi forisq; san-

ctorum nostrorum cultum pietas flagrantior augeatur.

IV. Jam ad umbilicum propè perductâ Congregatione, cùm 12. die Martij Pater ALEXANDER GOTTIFREDVS morte mox percensendâ decessisset, novâ inîtâ cooptatione, præmissis iterum ritè ijs, quæ præstituta sunt è more ac formulâ Instituti 17. Martij, A. R. P. GOSWINVS NICKEL è Vicario iterum Assistens Germaniæ, secundâ & ipse suffragatione seu scrutinio, quinquaginta quinq; suffragatorum calculis electus est decimus Societatis JESV Præpositus Generalis, Pontifice permultùm id approbante. Reliqua comitij acta vel nota sunt, vel adhuc filenda.

*ELOGIA MORTVORVM IN  
Domo Professa Romæ.*

V. P. Hieronymum Anfaldum Sardinia Provinciale, virum tranquillâ quâdam religiosâq; compositione præstantem, inter ipsam comitij generalis celebrationem 2. Febr: extinctum, dabit Sardinia. Nobis ex eodem comitio hic aliquantisper nobiscum persistens ereptus est P. THOMAS REINA, 16. Aprilis, post alia cùm celebri per Italiam Concionatoris, tum gestorum

SOCIET: JESV, 1652. S

rum Magistratum munia, nuper Italiae Assistent, vir tenerae pietatis, & religiosae disciplinae retinens, etiam contra dilectos, si eos offensatores videret. Exeruit sapientem, & religiosi moris perstudiosum aculeum, etiam contra eos Coadjutores, qui ausi sunt turbida capita pro pileis quadratis, quos non merebantur, opponere. Alia de illo notabimus in Catalogo scriptorum.

VI. Sextam Septembris postremam inter vivos habuit pulchrâ morte suavissimè functus P. PHILIPPVS ALEGAMBE Bruxellensis, Philosophiâ Theologiâq; Graecij doctâ, & Patris spiritualis Confessariiq; domestici munere tum ibi, tum in Romana Domo gesto, nobili quâdam & religiosè urbanâ indole, sagaci consilio, tranquillo ingenio, mirabili erga Societatis institutum reverentiâ, sui demissione præclaris exemplis contestatâ, scribendi labore usque ad propè extinctam oculorum aciem pertinaci merito æstimatus, laudatus, amatus: de quo erit in scriptorum catalogo plura dicendi locus.

VII. Secundâ Octobris ultimâ illuxit P. CONSALVO CASTIGLIA ex Hispania huc ad urgendum Immaculatae Conceptionis negotium destinato; cui per omnes urbis calores, & autumnii variam tempe-



statem hoc agenti, totâq; contentione cum  
domi tum foris quaquaversum satagenti,  
pretiosa in labore tam nobili mors necdum  
maturum in divina destinatione negotium  
intercepit, & quam se jamprehendere pu-  
tabat palmam, velut in manu infregit, quan-  
do urbicis ardoribus, itineribusq; æstuan-  
tem febris tam vehemens accendit, ut bre-  
vi extinxerit. Suavis illi cum familiaribus  
& integerrimè candida consuetudo, excel-  
sum & acre, nec suâ domi nobilitate mi-  
nus illustre ingenium, laudata in dicendo  
gratia, & à Regij quoque Concionatoris ti-  
tulo insignis authoritas. Eximiè placuit  
etiam Romæ ad S. Jacobi auditus.

VIII. De A. R. P. N. ALEXANDRI  
GOTTIFREDI nobis in supremo Socie-  
tatis Magistratu ad majus desiderium tan-  
tùm ferè ostensi obitu, cum literæ ad Pro-  
vincias ab A. R. P. N. GOSWINO NICKEL  
datæ satis enucleatè, ac pro dignitate lo-  
quantur, juvat illas audire, Sic habent:

**Q**uàm breves dies hominis sint, & in-  
certæ providentiæ nostræ, docuit nos  
nuperrimè inexpectatâ suâ migratione ex  
hac vita R. P. Gottifredus, Societatis nostræ  
Præpositus Generalis, quem nondum elapsa  
bime-

bimestri spatio, ab imposito suprema Prae-  
 fectura onere, placuit Deo, evocare ad se,  
 & ad Congregationem (uti speramus) ju-  
 storum in caelis. Accidit id die 12. fluentis  
 mensis Martij, sub horam quartam ab  
 occasu Solis, postquam Sacrosanctis Ec-  
 clesiae Sacramentis ritè fuisset communi-  
 tus. Octo circiter diebus antea, nondum  
 soluto Conventu generali decumbere coepe-  
 rat ex febricula non magni (ut tunc vide-  
 batur) momenti, sed contractâ potius ex ni-  
 mia defatigatione à multitudine negotio-  
 rum, quibus vir minimè parcus sui inre-  
 missè se tradebat. Verùm incidens febrilis  
 calor in apparatus materia longo neglectu  
 valetudinis congestum, nec superioris autu-  
 mni egritudine satis expurgatum, statim  
 incrementa majora sumpsit: & auctus ta-  
 be, quæ in pulmonibus latuerat, frustra ob-  
 nitentibus peritissimis medicis, brevi eri-  
 puit nobis Patrem, magno cum sensu Con-  
 gregationis Generalis, quæ eum sibi in com-  
 munem Pastorem paulò antea cooptaverat;  
 & certè magna meritò sibi ab eo sperare po-  
 terat Societas, si diutiùs frui licuisset. Erat  
 quip-

quippe insignis zeli, indefessi laboris, perspicacis ingenij, imperterriti animi, optimi in omnibus exempli, & caritate præcipuè in infirmos singulari. Sed postulâsse videbatur ipsemet à Deo, ut si diu vitam pro bono Societatis producturus non esset, potius statim ex illa decederet, dum adhuc duraret Congregatio Generalis, quæ alium sine mora sublegere posset, ne tot sumptibus, laboribus & periculis cogeret iterum Societas orphana post breve intervallum nova Comitia celebrare. Ita vir plenus Deo, anteponens suæ vitæ commoda Ordinis, nec faciens animam suam pretiosiore quam se, affirmavit disertè cuidam Patri paulò post susceptum Societatis Clavum, precaturum sese Omnipotentem Deum: ut exauditus videbatur pro sua pietate.

Moriens ille, cum nullum sibi substituisset Vicarium, devoluta est cura dirigendi Congregationem generalem ad Antiquissimum Veterum Assistentium, juxta §. 3. form. Congr: gener: quare cum iterum, sed servatis ijs, quæ præscribuntur in d. formula, convenissent Patres, ad successorem illi subrogandum, me angariaverunt, ut tollerem

crucem ab ipso relictam, & imbecillo impo-  
 suerunt onus, si non Angelicus humeris (ut  
 de Episcopatu dici assolet) certè humanis qui-  
 buslibet formidandum. Quamobrem au-  
 xilia undecunq; conquirò, & orationũ præ-  
 sertim subsidia ab omnibus enixè flagito, ut  
 ad Dei gloriam, Societatis bonum, & ejus  
 præcipuè in spiritu profectum sarcinã hanc  
 ce ferre valeam, & quoniam primo loco  
 Decessori Optimo justa persolvenda esse in-  
 telligo, R.V. curet per Provinciam sibi com-  
 missam, ut Sacerdotes singuli quinquies Sa-  
 crificium pro illo offerant, hoc est, ter juxta  
 Regulam secundam Vicarij, semel in die  
 exequiarum ex Dec: V. Cong: 7. & semel  
 tanquam pro Secretario Societatis, ex præ-  
 scripto Cong: 9. Dec: 21. Non Sacerdotes  
 totidem coronas recitent. Nec amplius in  
 presentiarum occurrit, quàm ut omnibus,  
 id quod ex corde facio, affluentiam chari-  
 smatum de cælo precer, & me iterum atque  
 iterum commendem omnium Sanctis Ora-  
 tionibus & Sacrificijs. Rome 18. Martij,  
 1652.

Imprimatur.

Fr: Georgius Reinoldi R. P. Fr.

Apott: Pal: Mag: Socius.

CATALOGVS PP. ELE-  
CTORUM CONGREG: X.

*Anni M. DC. LII.*

A. R. P. N. GOSWINVS NICKEL  
Vicarius, postea Præp: Generalis.

*PATRES ASSISTENTES  
& Provinciales.*

- P. Fabritius Banfus Professus, 24. Junij  
1614. Assistens Italiae.
- P. Guilielmus de Wael 18. Junij 1617.  
Provincialis Flandro-Belgicae.
- P. Claudius Boniellus 1. Nov: 1619. Vice-  
Provincialis Lugdunensis.
- P. Ludovicus Brandanus, 15. Decemb: 1619.  
Assistens Lusitaniae.
- P. Petrus de Fonseca, 20. Januar. 1622.  
Vice-Provincialis Bœticae.
- P. Jo: Guilielmus Galaveronus, 2. Februar:  
1622. Provincialis Mediolanensis.
- P. Petrus Pimentel, 8. Junij, 1623. Pro-  
vincialis Castellanae.
- P. Franciscus Annatus, 28. Januar. 1624.  
Assistens Galliae.
- P. Alphonfus Yanner, 15. Augusti 1624.  
Provincialis Toletanae.
- P. Ægidius de Namur, 29. Sept: 1624. Pro-  
vincialis Gallo-Belgicae. P. Fran-

SOCIET: JESV, 1652. 11

E- P. Franciscus Mascambrunus, 28. Octobr:  
1625. Provincialis Neapolis.

P. Blasius Slaninus, 26. April: 1626. Pro-  
vincialis Bohemiæ.

E L

P. Gaspar Druzbicky, 3. Maij 1626. Pro-  
vincialis Poloniae.

P. Petrus Cazræus, 31. Maij, 1626. Provin-  
cialis Campaniæ.

P. Gerardus Hansen, 8. Decemb: 1626.  
Provincialis Rheni Superioris.

inij

P. Claudius Delingendes, 13. Junij 1627.  
Provincialis Franciæ.

17.

P. Franciscus Franco, 31. Julij, 1628. Pro-  
vincialis Aragoniæ.

ice-

P. Nicolaus de Royen, 15. August: 1629.  
Provincialis Aquitaniæ.

19.

P. Franciscus de Montemayor, 1. Maij,  
1630. Assistens Hispaniæ.

2.

P. Alexander Boseillus, 2. Decemb: 1630  
Provincialis Venetæ.

uar:

P. Gulielmus Sommierre, 12. April: 1632.  
Provincialis Tolesanæ.

ro-

P. Hieronymus Anfaldo, 8. Septem: 1632.  
Provincialis Sardinæ.

24.

P. Zacharias Trinckelius, 25. Januar: 1635.  
Provincialis Austriæ.

24.

P. Joannes Panhans, 2. Febr: 1635. Pro-  
vincialis Rheni inferioris.

ro-

aa-

P. Franciscus Forsterus, 8. Decemb: 1635.  
Provincialis Angliæ. P. Chri-

P. Christophorus Schorrer, 31. Julij 1637.  
Provincialis Germaniæ superioris.

P. Joannes Riwocky, 29. Julij 1639. Pro-  
vincialis Lithvaniæ.

P. Ludovicus Bomplanus, 27. Maij 1640.  
Provincialis Siciliæ.

### NON ASSISTENTES

*neq; Provinciales.*

P. Aloysius Albricius, Professus, 25. April:  
1613 Romanæ.

P. Thomas Rheine, 2. Febr: 1615. Mediol:

P. Florentinus de Montmorencij, 9. Octob:  
1616. Gallo-Belgicæ.

P. Ludovicus à Marea, 22. Ianuar. 1617.  
Flandro-Belgicæ.

P. Hugo Mambrux, 2. Aprilis 1617. Lu-  
gdunensis.

P. Joseph Castelnovus, 14. Maij, 1617. Si-  
culæ.

P. Paulus de Refas, 3. Sept. 1617 Aragon:

P. Jacobus Binet, 4. Nov: 1618. Franciæ.

P. Theophilus Raynaudus, 1. Ianuar: 1619.  
Lugdunensis.

P. Nicolaus Bimara, 22. Maij, 1619. Nea-  
politana.

P. Ignatius Garganus, 2. Februarij, 1621.  
Neapolitana.

P. Vin-

SOCIET: IESV, 1652. 13

37. P. Vincentius Maria Bargellinus, 20. Maij  
1621. Venetæ.
- Pro- P. Guilielmus Angmor, 20. Julij 1622. A-  
quitaniæ.
540. P. Nicolaus Recopè, 10. Augusti: 1622.  
Toletanæ.
- P. Otho Zylius 31. Maij, 1623. Flandro-  
Belgicæ.
- P. Rodericus de Arriaga, 12. Novembris,  
1623. Bohemiæ.
- pril: P. Petrus de Picalez, 14. Aprilis 1624. A-  
quitaniæ.
- liol: P. Paulus Belli, 16. Maij, 1624. Siculæ.
- tob: P. Joannes Streinius, 21. Julij, 1624. Rhe-  
ni superioris.
517. P. Franciscus de Ribera, 11. Maij, 1625.  
Bæticæ.
- Lu- P. Ambrosius de Pennalesa, 15. Jun. 1625.  
Toletanæ.
- , Si- P. Henricus Lamparter, 31. Julij, 1625.  
Germaniæ superioris.
- gon: P. Joannes Mofet, 21. Junij, 1626. Cam-  
paniæ.
519. P. Georgius Speiser, 6. Januar: 1627. Ger-  
maniæ superioris.
- Nea- P. Joannes Wazin, 6. Januarij, 1627. Bo-  
hemiæ.
521. P. Franciscus le Roy, 10. Octobris, 1627.  
Gallo-Belgicæ.

B

P. Lau-



14 ANNVAE ROMANÆ

- P. Laurentius Pikarsky, 15. Augusti, 1628.  
Poloniæ.
- P. Ildephonsus de Ayala, 8. Decem. 1629.  
Bœticæ.
- P. Franciscus de Vergara, 19. Maij, 1630.  
Castellanæ.
- P. Antonius Morandus, 1. Nov: 1630. Ve-  
netæ.
- P. Gregorius Hoffman, Novembris, 1630.  
Lithvania.
- P. Franciscus Tarbes, 10. Augusti, 1631.  
Tolosanæ.
- P. Didacus de Alastuei, 13. Novem: 1631.  
Aragonæ.
- P. Andreas Zawadsky, 21. Mart. 1632. Po-  
loniæ.
- P. Joseph Simonis, 29. Januarij, 1633.  
Angliæ.
- P. Io: Aloysius Confalonarius, 8. Decemb:  
1633. Mediolanensis.
- P. Thomas de Blanc, 6. Aug: 1634. Cam-  
paniæ.
- P. Odoardus Courtenæus, 30. Aug: 1634.  
Angliæ.
- P. Joannes Bucelleni, 17. Decemb: 1634.  
Austriæ.
- P. Georgius Turcovich, 25. Ianuar: 1635.  
Austriæ.

P. Ber-

SOCIET: JESV, 1652. 15

628. P. Bernardus Wimpfling, 2. Februar. 1635.  
Rheni inferioris.
629. P. Fabius Albergatus, 8. Septembr: 1635.  
Romanae.
630. P. Martinus de Lezaua, 18. Octobr: 1635.  
Castellanae.
630. P. Sigismundus Lauxmin, 25. Febr: 1636.  
Lithvaniae.
630. P. Claudius Boucher, 15. Augusti, 1636.  
Franciae.
631. P. Joannes Marraccius, 1. Januarij, 1635.  
Goanae.
631. P. Godefridus Otterstedt, 29. Iunij, 1637.  
Rheni inferioris.
631. P. Gavinus Carta, 23. Iunij, 1639. Sardi-  
niae.
633. P. Sebastianus Comina, 23. Iunij, 1639.  
Sardiniae.
- emb: P. Gundisalvus de Castilla, 24. Iun: 1639.  
Toletanae.
- Cam- P. Gaspar Caselius, 4. Iunij, 1645. Rheni  
Superioris.

B 2

AN-

ANNVÆ PROVINCIÆ  
AQVITANIÆ, 1652.



Quitaniæ Provincia, è socijs  
quingenta supra trecentos,  
numerat Sacetdotes centum  
octoginta, per domicilia quin-  
decim naviter occupatos.

§ 1. *Fundatio Collegij.*

1. Pictaviense Collegium varijs vario-  
rum donis jam antehac excitatum, hoc de-  
mum anno augustum stabilimen accepit,  
quando Ludovicus XIV. Rex Christianissi-  
mus ejus Collegij se Fundatorem professus,  
præter ea quibus hæctenus alebatur, illi ex  
ærarario Regio mille aureos assignavit.

§ 2. *Ecclesiæ Catholicæ restituti.*

*Missionum proventus.*

2. In Lascariensis Episcopi, & Bearnicæ  
Proregis missiones è Palensi Collegio itum.  
Tres Patres dati singulis ad tres menses. ne-  
cessaria suppeditante Prorege atq; Episco-  
po. Odia, pellicatúsq; sublato, Catechi-  
smos metro cantatos, frequentiam populi  
tantam, ut templis capi non posset, omit-  
to. Illud singulare, quod sint generales pas-  
sim omnium ferè confessiones audita.

3. E septem illis, qui ad orthodoxam  
Eccle-

Ecclesiam sunt traducti, unius non dissimulanda resipiscendi occasio. Is nuper coram Augustissimo Sacramento solenni supplicatione circumlato, unum è patribus petulanti ausu invasit verbo primùm, tum etiam manu. Haud ita multo post idem, seu sui facti indignitate perculsus, seu singulari patientissimi modestissimiq; Patris virtute attonitus, hæresim ejuravit, tanto sensu liquidæ pietatis, ut magnopere permotis circum hæreticis, debitas impiæ ac temerariæ audaciæ suæ pœnas luere sponte ipse suâ ultro petierit.

4. Burdigalæ fœmina, & claritudine stirpis nobilis, & dignitate primaria, cum in Domûs Professæ templo ritu solenni hæresim ejuraret, exempli nobilissimi novitate tantam spectatorum coronam accivit, ut eum tribus regij sanguinis principibus flos totius nobilitatis confluerit, ac templum ipsum affluentem confertim populo fuerit perangustum, neq; omnium capax.

5. Apud Lemovicos vir nobilis, qui Calvinista licet, nescio quo tamen instinctu divinitatis multos jam annos Beatissimam Dei parentem præcipuâ veneratione coluerat, ejusq; præsidio varias fortunæ tempestates effugerat, hoc anno se nostro cuidam in fide instituendum dedit, eamq; in ma-

gno vicinæ Nobilitatis concursu atq; gratulatione, damnatâ palàm hæresi, est amplexus.

6. Id etiam fidei bono factum, quod in lucem datus P. Joannis Martinon Anti. Jansenius, incredibili cum Lutetiæ, tum reliquæ Galliæ approbatione sit acceptus.

§ 3. *Sacramenta & Sancti.*

7. Nescio quid suavioris levamenti persentiscere se fatentur quidam, iiq; nec pauci, & persæpè, qui peccata etiam alio in loco in Sacramento detecta, nostris tamen iterum aperiunt, maximèq; cupiunt unum è nostris nancisci, qui adsit hinc ad æterna migrantibus.

8. Pictavij cuidam vehementiùs exardescenti dæmon se videndum objecerat specie formidabili, & furoris nescio quam intemperiem incuriente in pectus. unde ille se à spectro illo sensit non tantum invitari, aut incitari ad gulam laqueo elidendam, verùm injectâ quasi manu perpelli. Et fuit, cum invisam manum ad laqueum urgentis persentisceret, adeoq; ab illa teneretur, ut nec ille se, nec illum vicini accurrentes, à cruentæ bellæ unguibus potuerint expedire. Adfuit fortè interea boni Dei ductu è nostris Pater quispiam, qui hominem lustralis aquæ ope sibi ac Deo reddidit, cum  
jam

jam semianimis hiaret, attonito stupore plenus: postero vero die Sacramentorum, mysterijs in templo nostro à dæmonis atq; conscientiæ terriculamentis prorsus exemit, ac ille se sanæ piæq; mentis deinceps compotem lætatus est.

9. S. Patris Ignatij numismata, & imagines, atq; reliquiæ, miris omninò modis laborantes in partu matres in pluribus locis adjuvère. Voto in S. Franc: Xaverij venerationem concepto Burdigalæ undecim annos nata parvula, medicis nihil jam de spe vitæ loquentibus, eodem die, ijsdem vim humanâ majorem admiratione magnâ agnoscentibus, à feбри libera, deinde sanitati est penitus restituta

## ANNVÆ PROVINCIAE AVSTRIÆ.

I. **S**eptingentos, & septem ac sexaginta socios, atque hos inter Sacerdotes trecentos & sexaginta recensuère viginti duo Austriacæ Provinciæ Collegia, cum Domo Tironum alterâ, & altera Professorum, domiciliisq; adnexis. Aucta est Provincia novo, & in ipsis suis velut incunabulis multa passo, eòq; in spes majores assurgente Tren-

chiniensi Collegio in Vngaria, Georgio Lip-  
pai Strigoniensi Archiepiscopo Fundatore,  
qui præter hoc suum Collegium, etiã Vien-  
nensem Professorum Domũ, & Novitios li-  
beralifinu ac benevolentia est complexus.

2. Clagenfurti constabilita est authori-  
tate Cæsareâ Leonardi Scherer Wolffsber-  
gæ Cancellarij fundatio facta, in alimenta  
Professorum Theologiæ moralis Philoso-  
phiæq;, nec non Juris & Legum Canoni-  
carum; Provinciã quoq; Carinthiæ libera-  
liter adnitente.

3. Tirocinium hoc anno bifariam divi-  
sum, Viennâ Leobium, unde venerat, duxit  
Coloniam. Quocirca eorum loco, qui à  
nobis ad superos migravere, vel in Ægy-  
ptum remigravere, in Societatem adlecti  
quatuor & sexaginta. Atq; hæc de domi-  
cilijs.

§ I. *Ad Romanam Fidem reducti.*

4. Ea quæ ad Fidei propagationem ge-  
sta sunt in expeditione ad reformandum in  
populis Religionis Catholicæ studium susce-  
ptâ, nunc fructu trigesimo, nunc sexagesi-  
mo, nunc centesimo continentur. Vbi nu-  
merum addere non libuit, pagatim actum.  
Cancellarius Cæsareus, cum subjectos sibi  
omnes reformari se libenter passos, omnes  
jam Catholica Sacra sequi gratulabundus  
Ca-

Cæsari retulisset, atq; illo quærente, quibusnam reformatoribus ad illam provinciam exantlandam esset usus, respondisset, Patribus è Societate IESV; *Enimverò bonis usus es adminiculis*, inquit cum significatione gaudij amantissimus & Catholicorum progressuum, & Ordinis nostri Cæsar; precatus, ut nobilis illa lætandi seges plures habeat imitatores.

5. Extra instauratitias illas missiones Catholicæ fidei agnitâ sanctitate hæresim exuere Tyrnaviæ centum & quinque; Viennæ apud Professos, centum quinquaginta duo: qui omnes cum alijs aliorum operâ Collegiorum hæresim dedoctis æquant numerum millesimum admodum atque centesimum. quorum tres etiam ad religiosos ordines, è quibus desciverant, revocati. Inter Turcas Christo authoratos, fuit in Vngaria nobilis fæmina, primarij cujusdam apud Agrienses Turcas viri filia, nec minus locupletis alterius conjunx, quæ certè salutem in fuga invenit, quâ in Vngariam delata est.

6. Illius ad fidem reductio habet leporis nonnihil, qui cum à Patre quodam Superiore Ord. S. Francisci Pharmaci nescio quid petijisset, ille autem dixisset, illud non nisi Catholicis prosperè cedere, utpote acceptum Trenchinij à Patribus Iesuitis, eâ ille



occasione in veritatis dogmatibus edoctus fidem suscepit, medicinam sumpsit, & illâ feliciter cedente valet nunc animo corporeq; feliciter. Hæc Trenchinij, ubi religiosa etiam quæpiam hæreticis nuptijs jam apparatus instructis destinata, reducta est sicut ovis quæ perijt; hæreticis rubore & indignatione frementibus.

7. Ibidem conducibile imprimis visum est ad orthodoxæ Ecclesiæ auctoritatem, quod quidam Trenchinensium accollæ omnes, unico excepto, hæretici colligendâ demessâ jam segete occupati, cum coactâ repente mixtâ fulminibus tempestate sub arbore opperiantur ut illa transeat, Catholico se cruce, ut solent Catholici, muniente, inermes illi à fulmine variè sint afflicti, nemine planè immuni, præter armatum salutari Crucis signo Catholicum. Nam ut reliquos omnes à cadente fulmine afflatos, ac surditate percussos omittam, sex illorum gravissimè sunt perstricti, relictis latè per corpus fulminis vestigijs, quorum unus tertio postea die diem obiit: alij verò quatuor, præter surdos illos & hosce faucios, eo ipso loco extemplo sunt à fulmine interempti. Pofonij valuit ad Magistratus & hæreticorum animos nobis adjungendos decumanum Prædicantis balatronis mendaci.

datum, quo palam concionali suâ licentiâ dixit in templo; quingentis ab hinc annis Iesuitam vitâ functum Posonij in templi medio de sandapila igne usq; quaq; circumseptum exurrexisse, ac disertè populo affirmasse, æternum se datum in prædam ignium æternorum. Hæc res plures ad nostras cum templi, tum scholarum celebritates acciuit; utpote quos viderent, cum veritate vinci non possint, tam luculentis mendacijs, idq; non semel, oppugnari.

§ 2. *De Confessione generali.*

8. Qui per generalem expiationem vitæ noxas retexuerunt, in septem tantum domicilijs, ibiq; quorundam tantum Confessoriorum operâ (nam reliqua domicilia & Confessarij numerum omisere) fuerunt quater mille, nongenti. Sola Domus Professorum Viennæ numerat octingentos. In tali confessione vitæ consilia, & pacem reperit Crembsij altera, Traunkirchij altera mulier, quarum illam spectra jam eò adduxerant, ut morte amariorum vitam voluntariâ morte in mortem æternam infelix exterminaret: huic verò post neglecta jam diu Sacramenta de venia desperanti, & collum funi suspendiario inserenti, sed aliorum interventu in vita retentæ, veniæ spes ac vivendi cupido injecta est,

9. In eodem vitæ universæ per pœnitenti-  
 tiam repetitæ alexiterio, præsens contra dæ-  
 monis vafre infidiosi suasiones Viennæ re-  
 medium inuenit lautâ domo natus ante an-  
 nos quindecim adolescentulus. Huic præ-  
 ceptor domesticus, conscelerato consilio  
 viam ostenderat, quâ domi à suis pecuniam  
 clandestinus fur scitè auferret, in ganeis ac  
 lustris postea hilarè prodigendam. Vteba-  
 tur facinoroso consilio, & pecuniâ, quam  
 furto ablatam defoderat in suburbano, in-  
 de ad emenda scelera depromendam. Ibi  
 cum sole jam obeunte pecuniam suam pro-  
 pemodum exhaustam videt, ac de novâ  
 malis artibus acquirenda deliberat anxius  
 consilij adolescens, umbram loquentem  
 audit & videt, quæ nefariâ pactione libe-  
 raliter æris affluentiam promittebat, si ta-  
 men se vicissim huic liberalitati fideliter  
 devoveret. Petenti autem adolescenti, ec-  
 quid hoc, aut cujus umbra seu imago esset;  
 spectrum, post fidem datam tum demum  
 intellecturum respondit. Id enim verò nol-  
 le se ait benè suspicax adolescens: at vix eo  
 dicto, velut æstro infernalis genij percitus  
 inconditè succlamavit, rapi se, rapi, aufer-  
 ri à dæmone. Domum asportatus, in lectu-  
 lo vinculis tenebatur, dum mœstissimorum  
 parentum accersitu, è Professorum domo  
 nostri

nostri properè adfuere, ac adolescentem,  
 qui semper hætenus à præsentè sibi & im-  
 minente cacodæmone se ad inferni tene-  
 bras extemplò raptandum miserabiliter vo-  
 ciferabatur, sacris amuletis feliciter tran-  
 quillavere. Sed cum luce posterâ domo  
 exivisset, sensit se arcanâ vi repentè in val-  
 lem abditam ab atro deductum cane, ad  
 consciscendam sibi necem impelli, cultro  
 patrandi facinoris instrumento, qui proxi-  
 mo stipiti hærebat infixus. Ibi sacrâ crucis  
 super se ductæ tesserâ ubi se se munivit per-  
 territus adolescens, momento temporis vi-  
 deri & culter & canis & ignota omnia desi-  
 ère. Ipse verò velut interspirans, rectis iti-  
 neribus ad Professorum Domum contendit,  
 & infelicis pædagogi seductiones, vitamq;  
 suam omnem per exomologesin varijs pie-  
 tatis operibus comitatam detestatus, pœnis  
 voluntarijs à se non parcè repetitis, jam de-  
 mum sedatè in tranquillo vivit, & consilia-  
 rios sequitur meliores.

Iudenburgi quoq; fæmina, terribili a-  
 spectu monstri, à cujus hiantè immani rictu  
 sibi videbat exitium imminere, terriorem,  
 aut certè consentaneam illius monstri de-  
 formitati conscientiam se habere in illo ve-  
 lut in speculo vidit, ad nostros advolavit,  
 ac rem hanc & vitam omnem percensuit.

§3. De SS. Eucharistia Sacrificio,  
& Sacramento.

10. Sepusij civis utriusq; oculi lumine captus jam per annos septendecim, posteaquam nostris authoribus cœpisset Sacrosanctum Missæ Sacrificium frequentare, non multo post videre primum cœpit Christum pro ara in hostia elevatum. & jam experitur validiore quàm unquam antehac, videndi acumine se pollere.

11. Gyöngyösin ea quæ in Sacro leguntur Evangelia, super ægros religiosè recitata, non paucos incolumes reddidère.

12. Divino epulo resectorum numerus in Domo Professa Viennensi centum millia est supergressus.

13. Goritiæ cujusdam etiam oculos ita tenebat scelerum cæca nox, ut eum, quem Sacerdos in Sacrificio Altaris populo adorandum elevat calicem, quicquid oculorum aciem, idq; non semel, intenderet, non videret. Collyrium illi fuit per sanctè patrata conscientia per Sacramentum lustratio, cujus ope noctem oculi exuère.

§ 4. Confessionis ritè peracta fructus.

14. Dulcissimum hujus fructum Clagenfurti peractâ apud nos exomologesi sensit exauthoratus miles, quem Veneta meren-

rentem stipendia contra Turcas, sacrilegi consilij author quispiam ad sacram Eucharistiam, aperto per voluntarium vulnus corpori pro amuleto includendam adduxerat.

15. Fuit Cremsij, qui labes animi per Sacramentum expiaturus, quoties in templum ire parabat, toties pedum dolore tanto se corripit senserit, ut pedem domo promovere non posset. Id ubi cuidam è Societate Patri pernotuit, & ejus hortatu æger in templum est deportatus: & statim ab Exomologesi peractâ, pedibus & valetudini restitutus divinam Synaxim adiit, & salvus vires habuit ad domum sine alio adminiculo repedandum. Græcij membrorum usus maleficio ademptus, eodem confestim est alexipharmaco restitutus.

16. Cremsij non nemo artes magicas, quatuor annos plures insuefactus perdiderat, detestatus, amuleta in ardentem rogam tertio abjecit, & illa in pectus ab igne saltu reciproco rediëre. Mente deinde ad aliud elementum conversâ, illis in aquam abjectis, coortis inde diris procellis ad extremum propè vitæ discrimen adductus est. Neque noctu tantum habuit requietis, quin, adspectante uxore, de lecto extractus à miseris intemperijs, à dæmone conspicuo vexaretur. Pacem cum conscientia  
apud

apud nos inijt, & quieti suæ relictus est.

17. Viennensibus nostris Tironibus peregrinis quidam procrastinatæ pœnitentiæ causam eam esse dixerat, quod nummos curioni pendendos non haberet. mox nummos totidem humi coràm jacentes conspexit.

18. Posoniensis puella, sacræ pœnitentiæ ac caræ benedictæ usu munita, dissociari se à proco incubo dæmone statim lætata est, à quo nempe hæctenus intemperanter ad diram turpitudinem fuerat invitata.

19. Viennæ ad Professos duæ trepidæ advolavère, ut se ab inferni periculis expedirent. Altera dum se in cubili ad somnum de scelere patrato læta componeret, secundùm quietem audire sibi visa est dæmonem facinus exprobrantem, & videre irruentem oculis ignem latè vomentibus. Clamat illa **JESVM**, & spondet quàm maturrimè inquinamentum illud Confessione ac emendatione sanctâ eluere. Ita conquievit, & promissa implevit. Altera patrato crimine, à sex inferni tyrannis visu teterrimis è lecto in atrium ad supplicium se trahi arbitrata, dicebat se Sacerdotis interventu ereptam discrimini, & servatam. Imago illa fuit mentis à **DEO** commonitæ. Quare momenti paruit, & conscientiæ universæ sordes absterfit, acerbissimè lachrymata.

20. Cremsij senem ætate ac scelerum conscientiam gravem eo impulit somnij monitoris atrocitas quò hæctenus perpelli non poterat. Narravit ille nostro Sacerdoti visum sibi esse prægrandem anguem suis cervicibus minaciter imminentem. Nostri hortatu illum à cervicibus repulit, cum dirum conscientiam virus depoluit;

21. Jaurini spectro territus, & agitated miles, ad pœnitentiam, & frugem, atque quietem redijt. Leobij faber, profanatorum ferro & igne festorum reus, tertium vidit penes lectum suum ignes ab inferni cyclopibus excitari, qui sese in opus invicem animabant. Ad pœnitentiam accurrit, & ignes illos lachrymatione sanctâ extinxit, cyclopibus quoq; deinceps non reversis.

22. Jaurini quidam sibi parùm benè conscius, noctu à somno experrectus, armatum spectrum conspexit, à cujus rhomphæam furenter minantis immani sævitiâ, cum nec per fenestram ferro clathratam effugium pateret, nec à vigilibus auxilium sufficeret, vicinam desperatis intemperijs animam, opportunis per divina Sacramenta suppetijs armatam pacificavit.

23. Deniq; persanctè usurpata Sacramentorum frequentia, quid possit in confessionibus non oscitanter perfectis, ostendit,



dit, ut alia prudens omittam, Græcij par nobile Matronarum; quarum altera, ne in ægrotatione quidem adduci unquam potuit, ut à tenero latere catenulam ferream abesse tantisper pateretur. Altera æquè genere ac macerandæ carnis at dore constantiâq; illustris perpetuâ, triginta annorum nullo temporis interposito interruptorum continuatione, se cinctu cilicino continenter adstrinxit, nobile ac sacrum balteum, non prius quàm in corpore putruerit, positura.

§ 5. *Beatissimæ Deiparæ cultus,  
& beneficia.*

24. Ad Græcium senex dierum pessimorum plenus, à cœlesti Regina non semel conspectâ commonitus; Judenburgi fœmina sceleris arcani expiandi meminisse exhortatu ejusdem ac monitu jussa; utriusque hortamini tanto paruisse saluti est.

25. Posonienti in ara nostra Virgini magnâ anathematum appensorum crebritate celebri, ejusq; Filio è cruce in sinum deposito, Julia Anna Esterhasia, aureas singulis singulas coronas gemmis unionibûsq; illustres imposuit. Foyensis lapillus Marianus multorum febres abegit: Styrae anum à gravi lapsu quassatam à periculo sanitati red-

red-

reddidit : Gyöngyöfini linguæ usum uni restituit. Votis Virgini nuncupatis, Viennæ unus, Judenburgi alter periculo mortis erepti. E Bohemia Posoniensi Deiparæ anathema missum aureorum facile trecentorum. Nonnemo ait se illius ope Sabbatino promisso jejunio, & feriæ 4. abstinentiâ, è custodia, & suspendij periculo evasisse.

26. Rusticum hominem Græcij, acerbiore quàm ferre posset intestinorum cruciatu, ad vitam sibi præcipitio, aut ferro in viscera adigendo, abrumpendam adactum, & prohibitum, obita ad pedes nostri peccatorum confessio, fecit à doloribus respirare. Votum autem ad B. V. suscipiendæ peregrinationis, beneficium absolvit, & hominem planè restituit.

27. Ibidem fàmina paucis ante obitum horis adhuc sui probè compos, confessario præsentè, cum incredibilis lætitiæ significatione, sibi DEI Matrem coràm adspectabilem affirmans, eandem verborum pietatem voluptatèmq; ecclèstem spirantium sensu tenerrimo allocuta salutabat.

28. Clagenfurti Augustanus adolescens, deserto Patre hæretico, ac fratre dogmatis ejusdem magistro, ajebat se à Deipara monitum per quietem, ut in Ecclesiæ Catholi-

cæ complexum se daret. neq; se prius quàm id exequeretur, quietis partem ullam capere potuisse affirmat.

29. Leobij miles uxorem à fide Catholica olim averterat: nunc pij libelli lectione conversus & se & illam Catholicæ veritati mancipavit. Ait ille sibi dormienti Deiparæ speciem benignæ Majestatis pleno vultu objectam non semel amplecti volentis instar. Inde mirus illum ad virtutis excelsa concitati animi ardor incessit. Licet vero sæpè gravissimis tentationibus exerceatur, sæpius tamen liquidâ è cælo voluptate perfusus totus est in delicijs paradisi, magnis quibusdam lucidæ virtutis, suavium lachrymarum, legendi sancta, patiendi, jejunandi, se abijcendi desiderijs plenus, ad opprobria lætus & gaudens, oblatis quoq; maxillis, si convitiatori verbis verbera luberet adijcere. se enim totum Deo, totum Domini ancillæ ac Matri consecraneum velle vivere, pati & mori. Plures jam lectione, allocutione, ac exemplo ad Rosarium, ad confessionem, ad frugem perduxit; ipse autem semper æmulatur charismata etiam præsentibus meliora.

§ 6. *De Sanctis.*

30. Miles per omnem vitam apprimè addictus Angelo suo tutelari, cum è militia  
Vene-

Veneta captivus Alepum fuisset deportatus, magnâ temper ac ubiq; reverentiâ suum Angelum colere non destitit. Ejus ope è custodia, post multa dira istic tolerata, ereptus, nusquam agnitus, inde usq; semper securus appulit Clagenfurtum ad nostros: ubi beneficium Angelicum, & innocentis vitæ (quod majorem admirationem, æstimationemq; meretur) seriem omnem exposuit.

31. Styrae S. Gliolaphus duos à pedum tumore immunes fecit, & arcam furibus hæctenus semper obnoxiam nec à feris ullis unquam satis custoditam, ubi illa de S. Gliolaphi cineribus est munita, securam & illæsam servavit.

*De S. P. Ignatio.*

32. Exercitia obière circiter quinquageni: nec pauci primi nominis, ut Strigoniensis Archiepiscopus, cui id quotannis solenne est. Qui ex erudito Ignatij sinu, seu Societatis educatricis institutione ad alios ordines fœcundâ propagatione abière, ad centesimum propè numerum pervenère. Quas cum desperatâ prole in vita retinuit puerperas, aliterq; adjuvit, non est integrum adnumerare. Votivæ Collegij Vienneñsis tabellæ id loquuntur: Domus autem Professorum ibidem id genus adjutorum.

meminit fere vicenarum. Et vix est Collegium, quod non simile quidpiam de suis recenseat.

33. Sepusij puella hæreticorum filia, morbo comitiali & phrænetico miserabilis, miram sibi fiduciam illabi sensit ut nostrorum opem in re tam difficili imploraret. Fecit; & circa dubitationem, Sancti Patris filiorum loco orantis interventu, morbo utroq; soluta est.

34. Vnguarini quidam ab omnibus conclamatus, horam integram in puteo hæserat, in quem prolapsus erat, &mersus. Eo periculi articulo permotus quispiam, votum pro illo ad S. P. Ignatium nuncupavit, & ille non vivus tantum, sed & salvus è puteo extractus, & hujus votum implevit, & omnium expectationem superavit.

35. Viennæ præter Domum, in qua ubicunq; S. P. Ignatij effigies affigebatur spectra fugabat, liberatam; etiam juvenis post alia nequicquam tentata consilia, voto ad Ignatium concepto, à desperata ad sanam mentem reversus est.

36. Cremsij carceri mancipatum reū quendam olim Turcam, varia plena formidinis exercebant. Ad conspectum Rosarij à nostro ostensi, vultu pallere, oculos conterquere, crucifixum averfari, timore per-

fun-

fundus visus. Jam invesperascebat, cum intra pedes lumen ferre parantis ministri, quidpiam prægrandis instar canis convolvitur; qui demum canis ad candelam accensam, in selem commutari est visus. Omnia hæc S. P. Ignatij effigie sunt depulsa: & ille sibi ac Deo redditus, mortem supplicio affectus oppetijt.

37. Mille statuis per ferias Ignatio solennes cum plures convenissent vicina per conferta agmina Paræciæ, communi omnium pluviam sitiienti ac hianti terræ petentium voto annuit liberalis in Ignatij Clientes DEVS, pluviam per sequentem noctem tam largè concessâ, quantam illi putabant suis opportunitatibus tempestivam.

38. Labaci præter duas à summo periculo in partibus agone servatas. luculentum fuit Ignatij beneficium erga illum, cui ex umbra quapiam oculis ac animo obversante stupor quidam incussus, omnem quietis desideratæ pacem, aurium item ac loquelæ usum ademerat, jamq; seminecem admovebat morti. Admota illi Ignatiana lipsanoteca, mox illum sibi, brevi sensibus omnibus, deinde quieti, deniq; sanitati restituit.

38. Traunkirchij vaccis insidere atque illas exagitare visus dæmon, illas macras, &

lactis planè vacuas, inutilèsq; reddebat, hæ  
sacris amuletis curatæ: Posonij sponsa ab  
eodem sponsi figuram & lineamenta men-  
tito; Tergesti matrona parturiens ab eo-  
dem obsidente torqueri credita: utraque  
S. P. Ignatij reliquijs adjuta.

*S. Franciscus Xaverius.*

39. Posonij cuidam pedum usum resti-  
tuit. Viennæ verò juvenem, per omnem  
Sacramentorum neglectum, & efferatam  
licentioris usquequaque vitæ petulantiam  
semper in pejora præcipitem, velut suffla-  
minavit. Audierat hic inter Xaverij de-  
cora illud quoq;, quàm is ad desperatos  
quosq; ad Deum emolliendos potens esset,  
quàmq; id luculentis experimentis affatim  
docuisset. Ergo cum se de illa tribu cen-  
feret, raptim ad S. Xaverij aram quiddam  
precum obviarum veluti tentabundus de-  
properat, si fortè vim illam suam Sanctus in  
se quoq; desperanter scelerato exerceret.  
Et vero expertus est id, quod cupiebat po-  
tius, quàm fortè sperabat. Repentino in-  
tus calore gliscente totum pulchro æstu se  
corripi, & glaciem suam illam in lachry-  
mas effluentem stupet, & gaudet; jamq;  
alius ab illo, qui ad aram accesserat, nescit  
quomodo sine rubore se audeat è loco in-  
publicum expedire. Tum non privata so-  
lùm

lùm confessio, sed publica passim poenitentia signa in illo apparuere. Domi flagris in se inclementer & quotidie deservire, nocturnas tenebras lachrymis precibusque implere, foris veniam exempli pessimi passim petere, ac meliora præbere, denique fateri, ac mirari, & gratias DEO Xaverioque agere quod à plena futilitatis, & voluptariae vesaniae vitâ, in hanc mentis lucem fuerit revocatus.

*B. Aloysius Gonzaga.*

40. Viennæ puella, post votum Virginitatis honori B. Aloysij Virginis nuncupatum, à longo & acerbo febrium ardore statim soluta est: & admotâ Beati sui icone, aut oleo lampadis illi appensâ, capitis dolorem non semel sedavit, ac dispulit. Græcij puer è classe infima, qui ipso Beati Aloysij festo se Beato impensius commendârat, in vexilli ferro armati cuspidem oculo incurrit, corruitque semiexanimis; mox erectus, ferrum oculo defixum exemit sine ullo vestigio vulneris vel doloris.

§ 7. *De Sodalitatibus.*

41. Ad sexaginta Sodalitia, Scepusij unum in Scholis, Lincij alterum Christi in agone positi accessit. Mira & plena ad Societatis votum ac mentem sunt ea, quæ Lincij, Græcij, Viennæ, passim undique hoc



uno compendio in animarum lucra emergunt, Sacramentis hac demum arte, miro ardore, accuratione, frequentia usurpatis, nobilitate quoque fasces ad agonis Christi, & suæ mortis memoriam inclinante, ac illa faciente, quæ fieri posse credi vix potuit. Quicquid ad animorum salutem efficere videtur arduum, hac demum velut universali ad omnia machinâ seu instrumento perficitur.

42. Sodalis Tergestinus, gravi vulnere ictus à sclopo, inimico, statim atque se recollegit, veniam dedit, & sinceras, ubi idliceret pro illo preces futurum se promisit. Viennæ Sodalis pudici Josephi exemplū suâ de blandis precibus ac minis victoriâ, & fugâ decorâ renovavit. Clagenfurti Sodalē post quindecim annorum negligentiam, ad Sodalitatem ac sinum Virginis, nocturni lemmures compulere.

§ 8. De odijs.

43. Vienna conjugum paria Viennæ Professorum Patrum operâ dissensiones exuere, magnâ erga pacis authores benevolentia gratique animi testificatione. Labaci gener moriens, cum socero; Flumine, duo fratres; Crembsij filius cum patre in gratiam post odia difficillima rediere. Tyrones alterum ab alterius jugulo, cui hostem præfocaturus jam imminebat, prohibitum in-

ami-

amicitiam reducere. Tergesti quidam hosti, Varasdini alius conjugii necem dum machinantur, machinosas inimicitias posuere.

§ 9. *Contra desperationem, Dæmonemq; adjuti.*

44. Quibus erepta spe terribissima consilia, & meditata in se ipsos tyrannidem, persuasit dæmon, fuere complures; atque hos inter etiam religiosorum non nemo. hi omnes ad spem reducti sunt.

45. Domus Professa Viennensis quinos numerat, quos egestas, vel amor improbus dæmoni manciparat. Fæminæ, quæ ex illo numero una fuit, in agro mæstæ adfuit liberalis nobilis personâ tectus dæmon, ac pecuniam dedit nec nomen adjecit, sed benè sperare jussam reliquit. Illa brevi ob alienorum nominum molem in custodiam data, eundem, sed jam elegantis juvenis specie tectum, coram adstantem, ac datæ pecuniæ solutionem petentem vidit: neq; quis esset, nisi è contactu agnovit. Detestata est è vestigio facinus, ac facilitatem suam: neq; se ab illo, nisi post plures horas, ac tunc ægerrimè, potuit expedire.

46. Græcij unus à dæmone ad Deum redijt. Is in flore ætatis juvenilis venatoris cuiuspiam consuetudine ad rem augendam eò  
addu.

adductus est, ut cum illo fœdus, ac deinde nares percuteret, sanguinemq; inde manantem sorberet, remisso nuncio SS. TRINITATI. Fœderatus ille veterator tres juveni huic pacti socio lagunculas, & inclusa singula singulis instar scorpionum, monstra dederat. Omnibus parvuli Caspari seu Casparelli datum nomen, ita ut primæ lagunculæ inquilinus, *viridis*; alterius, *griseus*; tertiæ, *niger Casparellus* appellarentur. Primus botonomantiæ genius erat, herbarum radicúmque scientiâ, & vulnerum quorumvis medicinam promittens. Alter mineralium peritus, ad montium viscera & metalla istic prodenda paratus. Tertius demum ad malum quodvis, mortem etiam cuiusvis inferendam promptus. Hujus tertij operâ post annos quadraginta semel tandem necem tribus quibusdam machinatus dixit venator, ut singulorum illorum mortis candidatorum nomina in singulis chartis describeret: clavos certo temporis articulo fabrefacto strunco infingeret, & nomina illa unâ configeret. Patratis his, ubi jussus clavos extraxit, non nisi unus cruentus apparuit, & is cujus nomen clavus ille configerat, repertus est absens & vita sublatus: illæsis duobus alijs, in quos divinis amuletis circumseptos dæmonis ars penetrare non potu-

potu-

potuit. Hic à Magistratu tentus, toto septennio in custodia Judices varijs ludificationibus delusit, incolumem sibi pollicitus libertatem, quò obitis intra squalidum illud septennium novies Sacramentis jam sat pœnarum dedisset. In catastæ quaestione, tormento illo non aliud potuit extorqueri, quàm ut duas lagenulas à militibus direptas, tertiam verò incertum quò evanuisse, mentiretur. Jussus pacta nefanda rescindere, ac demum mori, acquievit. Exomologesim dum orditur, auditi ejulatus, quâ parte incertum. Pergebat ille peccata edicere, & ululatus ille omnis in gemitum abiit, velut ægri dolenter cum frequente suspirio ingemiscens. A confessione percontatus Pater, num æger quispiam, qui adeò gerneret illic esset, respondit reus: *Ego, ego sum æger ille.* Putant gemitum fuisse tertij & atrij illius genij gementis, quod 40 annos tam inutiliter, id est, nullo propè aliorum exitio collocasset. Accepto decretoriæ per ignem mortis nuncio, inter eundem patientis Christi historiam rhytmo compositam recitabat, quo tempore Patris appositè loquentis dictis animum sibi eximie firmari, erigiq; ostendit.

47. In oppido quòd Goritiâ distat 15. millium passuum interjectu, saga usque ad septua-

septuagesimum vitæ annum cum proco dæmone in tacendis dehonestamentis horrendè volutata, per concitatam cœli intemperiam in agros & vineas, per artes alias in homines sæviebat, rea viginti quinque capitum è medio sublatorum. Curati accersitu evocatus noster, quartâ demum eâque robustâ allocutione illam ut resipiscere vellet, induxit, divinâ gratiâ de dæmonis miseram variè percellentis fraudibus triumphante. Æternitatis memoriam & fidem aut omnem exuerat, aut penitus ignorabat. Jam expiatam, & consuetis amuletis munitam invasit hirci olidi aspectu deformis dæmon: at illa servavit constantiam usque ad mortem.

48. Judenburgi atræ ejusdem farine veneficus, eum à quo accusabatur, in animi deliquia conjecerat: Aiebat se salvâ interulâ comburendum, suos cineres à lupis pluribus visendos, à quatuor verò asportandos, At hæc futilitates omnes abtuerè, pactione omni per seriam pœnitentiam planè abjectâ.

49. Scepusij juvenis nefandis tartarei genij succubi ludibrijs per ipsum septenniû oblatâ variâ specie animalium diversorum spurcissimè vexatus, nunc tandem apud nos à labyrintho illo est expeditus.

50. Hoc quoq; ad Patrem mendacij referendum: quo magistro in Veneto S. Danielis oppido quædam Circe, Martha nomine, formâ liberali, nec indifertâ, cum alias tum Tergestinas plures ad se famâ simulatæ sanctitatis pellectas mille venenis impleverat, malo latius increbrescente, ac stragem edente, usq; ad Sanctimonialium cœnobia, deliris id genus irritamentis, & aberrationi opportuna. Martha se sine prima labe conceptam, Verbo personaliter unitam, sacræ Synaxi sacramentaliter ita seu præsentem sive permixtam, ut cum Christo Martha etiam sumeretur. Nostri sectæ apud Ordinarium, tum palàm scripto, & ad concionem dictione plenâ ita larvam detraxerunt, ut sub sacrificio solenni coram Ordinario personæ inter primores non postremæ delira illa somnia sint publicè detestata, celebri ubiq; gaudio civitatis; Sanctimonialium verò tanto, ut datis per campanas & organa lætitiæ signis hymno Ambrosiano Deo laudes & gratias publicè pro errore agnito decantârint.

§ 10. *Industria.*

51. Inter alias, quibus pacis tempore pro bello à nobis instrui solent ij, qui nobis conscientiam suam credunt, industrias, est memoria Crucifixi. In hoc signo vicit Viennen.

ennensis ille, formâ & pudicitâ quàm lauta re felicior juvenis. Hujus oris elegantia major erat à venusto quodam castigatæ splendore modestiæ, cujus radij fæminæ cujuscumque nobilioris quàm castioris oculos in amore duces, & linguam ad petendum id quod dedecet, idemq; muneribus, & mollibus illecebris iterum iterumq; urgendum accendere. Sed ille ab illo ignis ardentis stagno se jam olim in libertatē assertum lætus, cum aliter jam non posset se à periculo expedire, impudenter amanti incusso quantâ maximâ vi potuit colapho, pro seriæ repulsæ mnemosyno. Duas vero puellas idem in suburbano ausas flagitium flagitare, acriter correptas, casto consilio ad desertæ propè castimoniam castra sancta perduxit. Unde autem tantum sibi coortum esse virium existimaret, interroganti nostro, ut olim studiosè quæsitâ occasione nunc tam fortiter propulsaret Crucifixo, & uni cujusdam à Societate Patris industriæ consilioque ista se ex asse debere respondit, quo edoctus esset prius quàm domo exiret Crucifixo ardens osculum impertiri, seq; incruenta illa certissimæ victoriæ ac pacis asy-la, vulnera morientis abscondere.

52. Styriæ hoc primum anno veterem aliorum Collegiorum industriam imitata  
ulti-

ultimo ante cineres die de templo nostro, Eucharistiam effusissimæ tunc licentiæ unicam domitricem, solenni supplicatione, flagrantibus ordinum omnium studijs frequentiaq; per vicina templa, eóq; feliciora compita perquam apparatus circumduxit, Sodalitiorum labaris, funalibusq; pompæ celebritatem, tamq; nobilis incitamenti successum, cumulate augmentibus.

53. Viennæ ad acuendam catechetice institutionis gloriam, in parentibus parvulisq;, è Professorum æde ad S. Stephani, educti facile bis millenis plures parvuli parvulæq;. Ibi coram pientissimo Antistite, collachrymantibus gaudio teneriore parentibus datum specimen doctrinæ cœlestis, Antistite velut in diribitorij loco, diribitoris præmiorum, tanquam sacrorum stipendiorum munere liberaliter functo; & pretiosis illis innocentium choris, cum eodem quo venerant ordine, concentibus, & symbolis, ad Cæsaream Reginae DEI MATRIS columnam pro templi nostri foro reversis, & istic Litanijs jucundo usq; ad sensum tennerrimum atque suavissimum concentu decantatis. Judenburgi triumphalis currus auxit matutinum illius doctrinæ spectaculum, tantamq; traxit affluentium populorum vim, ut solennitas tria templa, nostro



nequaquam omnes capiente, impleverit. Vbi demum maturioribus Angelorum panis, parvulis præmia distributa.

§ 4. Illa verò apud Viennenses professo fuit industria charitatis. Nam quemadmodum in aula Augustis authoribus, fæminæ Principes, de Patribus in Professâ Domo eleemosynâ tractandis, in Curia Cæsareâ forte ductâ convenère, quo quævis die esurialium Patribus prandium, seu cœnam, eleemosynæ nomine submitteret, Augustis per festa Paschalia liberalitate suâ ibidem cumulatè perfunētis, ita, nostris authoribus convenit lecta Nobilitas Viennensium Matronarum, ut collatis symbolis, tempore inter natales Christi ac esuriales ferias interjecto, bis quot hebdomadis epulum egentibus, per quina Nosocomia & Xenodochia, & terna ergastula præberetur symposio hujus anni Præfectâ viduâ, filij Principis filiâ, penes quam esset piæ hujus Oeconomix ordo seu ratio. & administratio universa. Vel unico in loco ij, qui liberaliter habiti sunt, septingenti fuere.

§ II. *Hoc anno in hac Provincia vivere desiere.*

§ 5. PRIMUS P. MATTHIAS WOLFFGAN-  
GI Cremsens, Passavij, ipso Purificatæ  
DEI

DEI Matris die, vir ubicunq; demum de-  
geret, Novitijs, Veteranis, domi & foris  
modestiâ semper tranquillâ & renidente u-  
tilis, & amatus. Leobij speculum fuit No-  
vitiarum, dum socium ageret Magistri No-  
vitiarum.

56. Alter Goritiæ, P. JOANNES ORSO  
Tergestinus, pridie Nonas Martij longâ ta-  
be absumptus est; quæ etiam intercessit,  
ne arduas missiones, quas animo toto am-  
plectebatur, obiret. Morti ergo peden-  
tentim venienti se per orandi studium, ac  
perpetua sui demittendi & charitatis offi-  
cia, deniq; per quotidianam animi in Sa-  
cramento pœnitentiæ expiationem parabat.

57. Tertius, simili morte confectus est  
15. Aprilis M. FRANCISCUS BARONVS Ty-  
rolensis; & in Junio Lincij hunc secutus  
JOANNES SCHÖNBERGER Coadjutor uter-  
que mansuetissimæ modestiæ innocentia  
sine dolo candidus, promptus, ac integer.

58. Quintum funus 16. Junij fuit Styriæ  
P. MICHAEL WERNDL Græcensis, condi-  
to prius religiosissimo pietatis testamento,  
& imminentis corpori tabescenti mortis  
expectatione omnium horarum vir, id est,  
in horas in omnibus quæ agebat paratus ad  
mortem.

Ibidem 2. Julij, P. EVSTACHIVS STAAL<sup>s</sup> Luxemburgensis, ejus Collegij Rector, P. Michaëlem Ministrum secutus est, illud identidem ingeminans: Testem habemus in cœlo fidelem. Disciplinam exemplo, & humilitate urgebat; ipse Patrum ad ægros animam agentes exeuntium socius aliquando, ubi deerant domestici adjutores.

59. Septimum Græcij mors abstulit 12. Novemb. P. GEORGIUM TANNER Profefsum, de Convictu & Collegio exquisitâ industriâ laudatè commeritum: virum in spiritu & re domestica prorsus Oeconomum gnavum, utilem & amatum.

60. Post hos die S. Thomæ Apostoli celebri funerum agmen clausit GEORGIUS TILZMAN, Halæ natus, Coadjutor insigni maturitate, ac spiritu munere suo functus: examinis quod particulare vocamus, etiam in gravi morbo admodum retinens, cœlitum cultui religiosè addictus, quorum gloriæ dabat, quod ultimo viræ decennio nihil senserit, quod inobscurare posset, nedum inquinare castam & candidam illam pacem puræ mentis & corporis,

§. 12. *De Missione Turcica Quing, Eccle-  
siensi, seu Pechinensi in Hungaria.*

61, Patres duo hac in expeditione ver-  
santur semper inter malleum & incudem,  
in metu à Turcis, in invidia ab Arianis &  
Calvinistis, in labore apud Catholicos, in-  
fame ac ærumnis domi, & foris. Irruunt  
in domum Patrum Turcæ, ac posteaquàm  
omnia stipe difficili acquisita, militari petu-  
lantiâ vel abligurivère, vel alias pessumde-  
dère, harpyiæ infelices, si fortè domi pa-  
rùm idonea repererint ad salivam, tum de-  
mum hospites domesticos accipiunt fustua-  
rio liberali. Quocirca patribus frequenter  
in stabulo quopiam, aliisq; latebris est deli-  
tescendum, ut periculo se subducant. Nu-  
per mortem suam unus fugæ tempestivita-  
te redemit, ad quam illi consciscendam  
duo Turcæ milites jam domi bibebant, ut  
plus animi atq; ferociæ ad designatum sce-  
lus adferrent. Sed qui mortem tunc effu-  
gerat, postea è concione redux, cùm Tur-  
cis domi vinum petentibus præbere, ita ut  
illi volebant, non satis posset, humi profligatus,  
oppido quàm inclementer & barbare pugn-  
is, calcibus, fustibus est mulctatus.  
Atque his aliud non est nisi pecuniarium re-  
medium, ad accusationem apud Magistra-

rus tunc demum valituram, si argento instructa sit; cum tamen etiam sic empra quies longa esse non soleat. Ita nuper precibus & donis redemptum capitis periculum, in quod apud barbarum Dominum, rusticus Patrem nostris alterum coniecerat, ob negatam potestatem alterius ducendæ uxoris, loco superstitis alterius, quam suspiciosè dimiserat. Prægrandis ea Turcæ visa in nostro audacia, quod Mahometo repudiij libellum, & uxores plures unâ concedente ipse negaret rustico id petenti, & ob negatam illam veniam, irâ ubique ac libidine perfrementi.

62. Sed hæc annis antea actis familiaria. Hic vero annus aliorum infelicitatem funestis persecutionibus supergressus, ostendit, quid sit inter Turcas & hæreticos esse Catholicum, & quidem Sacerdotem. Haidones, nomen est militum Hungarorum, genus volaticum, & inquieto Marte infestis in Turcas armis, per sylvas, campos, pagos obvolitans, prædabundumq; ad ipsos Turcas in prædam abripiendos, partim, cædendos. Abduxerant hoc anno vi Haidonum non semel Turcas non paucos, eosq; non vulgaris notæ, aliâq; damna longè ac late pervagati intulerant. Horum, utpote Christianorum, receptatores audiebant apud Turcas  
Chri-

Christiani Catholici, & Patres : apud quos etiam nocturno usos hospitio Haidones dicebant. Eapropter Constantinopolitano Præfecto, qui tunc forte advenerat, campus non sine magno miserationis sensu ostenditur in quem Turcis incolumi capite progredi non liceret ob Hungaros, à quibus tot jam cæsorum Turcicorum capitum sanguine non ignobili, terra illa sæpiàs fuisset imbuta; & alij nec pauci, nec obscuri nominis Turcæ in captivitatem abrepti. Horum reos esse, qui Hungaros hospitio accepissent, patrocinio texissent, cibo fovissent. Ea res ansam dedit barbaris, ut quivis quemlibet Hungarum, pro iræ in illum conceptæ libidine accusaret, ut receptatorem Haidonum. Ergo passim capi Christiani, & ad supplicium postulari. Civium præcipuorum quidam declinandæ tantisper tempestatî consueto aliàs remedio se inde subduxerât, Patribus quoque, ne sanguinariâ illa procellâ involverentur, abductis. At Patrum altero cum ijs, qui abibant, manente, alter se ad redeundum perurgeri adeo sensit, ut parendum cœlesti illi instinctui omnino decreverit, ad solatium publicæ calamitatis, ad Societatis genium etiam inter adversa constantem ostendendum; ad miseros Christianos, ope si quâ posset, vel ad libertatem, vel

vel ad mortem feliciorum adjuvandos; ad exempli deniq; documentum, imitatione Sacerdotum nascentis Ecclesiæ, atq; capitis periculo fanciendum. Réducis Patris domus à Turcico milite statim circumdata: & jam rumor late diditus, Patrem ad supplicium destinatum ferebat: quæ res magnâ Christianorum aliorum comploratione, Turcarum quoq; non paucis adnitentibus, ad Imamum (Turcarum velut Episcopum) & ab illo ad Sche, supremum sacrorum Antistitem, ab hoc deniq; aliisq; consensione communi, ad Haidiam omnium judiciorum Præsidem perlata, conglobatis quæ in rem præsentem facere, ac Turcis periculum ostendere, metumq; incutere poterant argumentis, effecit, ut Haidia Præfecto ac Ducibus extemplo significaret, nunquam à se subscriptum vel approbatum iri, si quid in vitam Christiani Sacerdotis molirentur, sine cujstamen approbatione, ne ipse quidem Imperator aliquid exequatur. Hanc in libris suis, jurèq; dicendo legem inter cæteras Solimanni sanctam esse, ut ne Sacerdos Christianus ullus morte plecteretur. nec fas esse legem illam infringere. Hâc autoritate absolutus Pater agebat quâ muneribus, quâ reliquo industriæ ingenio apud Turcas, ut septemdecim illos, quos ad palum

lum

lum damnârunt Christianos libertate dona-  
 ret Sed id nullis viribus potuit obtineri.  
 Ergo septendecim illis è flore Christiano-  
 rum selectis in palos ad 4 civitatis portas  
 actis, cum Pater ubiq; quâ poterat sarage-  
 ret, cum quidam dum in ferale illud è li-  
 gno veru traherentur, tormento essent im-  
 mortui, alij vero ad usq; diei dimidium in  
 sudibus essent superstites, eorum unum a-  
 liquem à peccatis absolvit, cum illac dissi-  
 mulanter transiret, quasi ad pagum proxi-  
 mum abiturus. Idem Canisæ sumptum  
 fuisset de alijs supplicium, nisi Turcas pro-  
 ximorum Hungarorum militum metus abs-  
 terruisset. Szigethi autem è pluribus eo-  
 dem pali tormento internectis, unus eni-  
 xè suos oravit sub mortem, ut ex eo quod  
 domi habebat argento & auro, 30. floren-  
 nos, sive decem aureos Vngaricos, Quin-  
 que-Ecclesijs nostro Patri darent, ab eóq;  
 peterent Missæ Sacrificia pro mortuo cele-  
 brari. Sed Hungaris in ulciscendum inten-  
 tis, terrore impleta sunt omnia, ita ut ne in  
 vicinos quidem suos pagos, imò nec ex ipso  
 præsidio pedem securi Turcæ possent effer-  
 re. uno è Turcis primoribus propè ipsas  
 Quinque-Ecclesiensis civitatis portas ab  
 Haidonibus obtruncato: & excursoribus  
 omnia ubiq; infestâ manu implentibus, lau-  
 datq;



54 ANNŪÆ BOETICÆ  
tasq; prædas agentibus; maxime postea-  
quàm ipso Assumptæ in cœlum MAGNÆ ac  
BEATÆ DOMINÆ (ut Hungari vocant) die,  
sedecim Turcarum millia, quæ parvum Co-  
maronicum invaserant, in fugam acta, &  
duo ex illis millia internecioni sunt data.  
Sed seu vincant Christiani, seu vincantur,  
utrinq; nostris est patiendum. Unde verè  
in labore ac patientiâ in perpetuo vitæ mor-  
risq; confinio possident suas animas, & ani-  
mas Christianorum sub jugo barbaro ge-  
mentium, ut ne in illis pereat nomen &  
sanguis Christi.

ANNŪÆ PROVINCIAE  
BOETICÆ, 1652.

I.  
**H**Æc Provincia in xxix. domici-  
lijs complectitur socios 427. Sa-  
cerdotes 198. Septem vitâ fun-  
cti; totidem in Societatem ad-  
missi.

§. I. *Fidei & Sacramentorum pro-  
pagatio.*

Sanctilucæ duo peregrè hospites ab hæ-  
resi læti in sinum Ecclesiæ concessere. Ga-  
dibus unus, Xeresij duo Mauri Mahome-  
rem cum Christo commutavère baptismo  
sacriati.

2. Con-

2. Conciones, & institutio Catechetica  
 insigne in Sacramentis emolumentum tu-  
 lere crebro fulmine in vitæ lubricæ corru-  
 ptelas vibrato. Quâ in re luculentis terro-  
 ribus duas potissimum servavit Deus. Ea-  
 rum altera virum Ecclesiasticæ Sanctitatis  
 dehonestamentum, ad præstitutam sceleri  
 horâ operiebatur meretricio sacrilegio ad  
 speculum sese comens, cum obscœnum il-  
 lum Ecclesiasticum, repentino morte im-  
 provisâ scelus antecapiante, concidisse au-  
 divit; & muliebri mundo abjecto, lacry-  
 marum ac doloris plena, ad nostrum pro  
 digna totius vitæ expiatione facienda accur-  
 rit; simulq; cum timore ac tremore divi-  
 næ justitiæ misericordiæq; arcana, quod illi  
 repente in mortem corruenti, superstes ad  
 pœnitentiam & spem salutis viveret, ado-  
 ravit.

3. Altera à lenone nobili, festis potissi-  
 mùm diebus persæpè laceffita, cum flagran-  
 tissimis precibus ab illo Satanae Angelo li-  
 bertatem à Deo postularet, pluribus jam  
 palmis gloriosa, sed etiam vincendo jam  
 fessa, & pudore & timore cooperta, se tan-  
 dem à Deo auditam intellexit, dum audiit  
 illum eadem horâ, quâ ad flagitandum il-  
 lud scelus solebat adventare, à famulo ju-  
 gularum.

4. Quis

4. Quidam cum se ad Sacramenta à Deo per conciones perurgeri sentiret, surdo corde præterijt, Accurrit tamen sine cunctatione, primo quodam diluculo ad animum obstinatè rebellem, jam demum dolore serio subigendum. Id quod ut faceret, ajebat se hâc per quietem imagine commonefactum. Ajebat petram se clausis ad quietem oculis aspexisse, quæ cavo sinu, eóq; gemino spectabilis, altero lætum apum egredientium ac ingredientium ultrò citròq; examen ostendebat. Ex altero petræ hiatu prærepebat serpens, qui horrendo morso miserum hunc in specum, velut in tumulum, pertrahere nitebatur. Huic dum obluçtaretur, somno solutus est, atq; ad Patrem, se de serpentis morso liberaturus, accurrit. Lætum verò apum examen illos esse piè interpretandos credidit, qui illis diebus frequentes ad sacramenta expiandi accesserant, ut suggerent mel de petra, in foraminibus petræ, in caverna maceriæ.

5. Inter missiones illa quoq; luculentiore fructu nobilitata est, quæ fuit apud eos, qui ad argenti vivi fodinas damnati Magistratui pœnas pendunt. Sed & cives intra mœnia, missionis emolumenta percepère, institutis sacris hisce expeditionibus, domi quoq; intra civitatem Guadirensẽ, Biazen-

zensem, Anduxarenses, & SanLucarenses, magnâ populorum quâ frequentiâ, quâ utilitate. Apud Anduxarenses procax horum irrisor miles factus est divinitus incitamentum ad ea, quæ petulanti rictu exploferat, & importunè turbaverat studia pietatis, improvifam ejus mortem eò referentibus omnibus, qui intemperantem hominis cachinationem nôrant. Nam qui civium & coamicorum pietatem irridebat, verè à DEO irrisus videri potest. Etenim inter explodendum sclopetum, pyrio pulvere fistulam ferream effringente, discerpta frustra hominem internecino casu prostravere in mortem.

§. 2. *Fames, & Dedicatio Ecclesie.*

6. Famem trepidatio, & quædam rabies popularis est comitata, ijs qui esuriebant, contra eos, qui annonæ rebus præfunt, pertumultuose frementibus. Tranquillari nostrâ quoq; industriâ debuit turbulenta concursio tempestatis. Et præter hæc Granatæ supra pecuniam, & jam trecenti panes, ac alia alimenta è Collegio, cum ad portam, tum ad vicus pauperum distributa. In San-Lucarensi Residentia precario vivimus, nec tamen sua defuit liberalitas paupertati. Quod in Societate jam sæpè usu probatum est, istic etiam usu venit,

venit, quòd cum domi non nisi unicus panis esset, atq; prandij tempore imminente, honesta fœmina sibi esurienti panem flagigaret, ac Superior domesticæ licet conscius egestatis, dimidiam tamen panis partem illi dari jussisset; nihil moratâ fidelis Dei liberalitate, mox à frustulo illo in eleemosynam dato, ab alia pia fœmina tantum nobis panis submissum sit, ut illud in triduum totum abunde suffecerit; ut sic Deus jejunitatem nostram ad liberalia charitatis viscera experimentis antiquis & novis excitaret.

7. Hic etiam annus Vtrerenfis templi nostri elegantiam & mole visendi rationem celebravit, SS. etiam Sacramento in novum templum, piâ domesticorum extrariorumq; pompâ translato

§ 3. *Sodalitates B. V.*

8. Præter eam, quæ Hispali apud Professos, cum ipsius tituli eminentiam, rum Nobilium Sodalium claritudine magnas exemplo suo utilitates parit, Sanctissimæ TRINITATIS Sodalitatem; sunt etiam MARIANÆ. Gadibus, Episcopo rem admiratione, benedictione, lachrymis prosequente, à Sodalibus supplicatio instituta, ad famem avertendam, quam perpetua pluviarum inopia minabatur. E nostro templo per celebriora templa & plateas ad preces circumducta

ducta

ducta supplicatio alios passo, & cineribus asperso crine, ducebat; alios funibus, crucibus alios, onustos dabat ob oculos. Multi nudipedes, omnes pijssimo in silentio serio publicam rem agebant apud Deum. Hisce pietatis exemplis invitati etiam alij, tandem salutarem e cœlo pluviam elicuere.

9. Cordubæ de Nobilium Sodalium censu Senator urbis unus deligitur, qui tempestivis consilijs, apud Indices authoritate ac precibus pauperum lites ad finem optatum provehit, magno pauperum solatio, reiq; familiaris ac breviandarum, quæ aliàs in longum porrigarentur, causarum compendio.

§ 4. De S. P. Francisco Xaverio.

10. Antiquariæ fœmina acutis capitis doloribus cruciata, dolorem concepto ad S. Xaverium voto confestim discussit. Malacæ de festo Xaverij quotannis gloriose colendo pia fœmina piâ opulentiâ providit: eidemq; sancto in Parochiali quoq; S. Joannis templo altare erectum est.

§ 5. E vivis hoc anno sublati.

11. Præter Coadjutores tres virtute ordini suo consentaneâ laudatos obiit DIDAEVS DE SANT OMER Scholasticus Novitius Iprensis Flander, præclarâ fidei inter hæreticos

cos defensæ, Deiparæ Virginis eximie cul-  
tæ, ac dignâ Novitio pietate atq; modestiâ  
& demissione notabilis.

12. Granatæ desiderati P. BALTHASAR  
MENDEZ, & P. ANTONIVS GORMAZ pro-  
fessi, qui ætate ingravescente iudicio quoq;  
capti tamen mira pristinæ dum sibi consta-  
rent pietatis vestigia prodebant, insigni  
exemplo.

13. In Collegio Gaditano Rector vitâ  
cum officio perfunctus est P. JOANNES de  
ARMENTA, inter illustria concionatorum  
seriò ac solidè divina tractantium decora  
reponendus. Apud Viterenses desijt vi-  
vere P. JOANNES GASPAR, at ipse Profes-  
sus. hunc nec sacra tribunalia, neq; concio  
absterrebat, quominus domo exeuntibus  
comitem se se demissè obedienterq; ad-  
jungeret, vir obedientiæ studio accurato,  
usq; quaq; ac undequaq; addictus.

## ANNVÆ PROVINCIÆ

BOHEMIÆ 1652.

SOCII DC.

### § I. Ecclesiæ Catholicæ propagatio.

I.

**I**llorum numerus, quos operâ Sociorum  
Ecclesiæ suæ adjunxit Deus, hoc anno est  
plus

plus quàm *quindecim millium*, *quingentorum*  
*quadraginta* capitum, inter quæ nobiles plu-  
 res: at potissimùm Nissæ Erhardus Ferdi-  
 nandus Sac: Rom: Imp: Comes Truchses,  
 S. C. Maj: à cubiculis, & Chiliarcha. Egræ  
 adjuvit labores nostros in hæresi evertendâ  
 mandatum Cæsareum, quo urbe exesse jussit  
 ab Ecclesia Catholica alieni, ubi Lutherum  
 abjuravere, 286. Patresfamilias. Ministri  
 hæretici filius, graviter saucius, susceptis  
 Catholicis Sacramentis, quibus ad supre-  
 mam luctationem parabatur, ad omnium  
 admirationem primùm melius habuit, tan-  
 dem convaluit.

2. Egræ inter Neo-Catholicos census  
 etiam æger quidam, quem dæmon ut in hæ-  
 resi attineret, per magum crystalli inspecto-  
 rem, de morbo ac mortis genere edocebat:  
 Et Olomucij Matriona illustris, quam ut ad  
 Catholicos inclinatam vidit pedissequarum  
 una quæpiam, dixit sibi Dominam suam per  
 quietem visam, diris tormentis apud infe-  
 ros cruciari. Verùm didicit sæpè id genus  
 phantasmatum dæmonem esse authorem,  
 ut in Pilati domo.

3. In Fridlandica missione, bulbus tri-  
 ennio ante à rustica satus, hoc anno florem  
 excluserat: inde rumor, calicis imaginem  
 fidei suæ argumentum in herba apparere.

E

Et



Et advolavit ad spectaculum omnis mox latet circumvicinia. Nostri presentibus Ditionis Præfectis, ungue vanum miraculum præcidere. Effectum tamen longo labore, ut 150. errores ponerent.

4. Resipuit etiam Pragæ post menses aliquot, & temeritatem pœnitentiâ diluit juvenis sui impotentior. Is cum non esset ad Theses ex Philosophia apud nos audita defendendas admissus, dedissetq; propterea verbis pœnam commeritis læso Professore excandescentiæ causam, ab illo per incogitantiam repente incitatius quam par erat rem agente, a lapâ est castigatus. Quare ut pœnam sumeret de hac inconsiderantia Professoris fictè quidem, sed serio scandalo, ad hæreticos abiit, & miserabili hoc vindictæ genere, in se potius, quam in Magistrum desævijt. Monuit tamen exemplo, quid à Magistris prudentia, quid vèstis ipsa religiosa requirat.

5. Zooymæ unusquispiam febris toties quoties die vetito carnibus vescebatur correptus, auctoritatem adjecit rebus Ecclesiæ, cujus præcepta his vindicationibus defendit mirabilis Deus. Bibliothecæ lustrandæ nobis commissæ, ad eliminandos istinc hæreticos, magicos, astrologos, suspectos, &c. Matrôna nobilis plures id genus libros

libros ære suo emit, ut nobis eos exurendos daret.

6. Nec orthodoxæ tantum Religioni, sed religiosis quoq; Ordinibus felix hic annus illuxit, cooptatione novorum tironum è scholis nostris, sese ad Christi militiam recipientium, septem & septuaginta. Unum Olomucium vicenos quaternos dedit.

§ 2. *Beatissima Deipara, ejusq;  
Sodales.*

7. Fuit è Sodalium sacro cœtu, qui minus pudicam imaginem expositam ne venenum iret, periculum factura emptoribus, ipse suo ære mox ut emit, palam pessundedit.

8. Glacij Sodales cives anniversariam defunctorum Sodalium memoriam ita coluere, ut per hebdomadam in atrato suo oratorio quotidie Sacrificium pro illis procurarint, eidemq; adfuerint. Congregatio artificum juniorum quot mensibus è suis triginta designat, qui SS. Eucharistiam cum ad ægros deportatur, ordinatim comitentur.

9. Deiparæ Matri per particulare, ut vocamus examen colendæ studio quidam Sodalium ad lautius bibendum æquo propensior, per totam B. V. octavam à vino absti-

nuit, adjectâ etiam acri ac diuturnâ verberatione. Olomucij vir è S. Annæ Sodalitate primarius, in peregrinatione quos viribus defectos videbat, suo currui imponebat, pedes ipse currum secutus, adeoq; lætus illâ permutatione, ut se per iter nihil unquam gratius DEO diceret obtulisse.

10. Nissæ Sodalem suum Virgo Mater incolumem Sodalium precibus dedit. Medicis enim nil spei jam relictum dicentibus, eâ ipsâ horâ, quâ ille Sodalium precibus commendabatur, vires sibi redire persensit, surrexitq; repentè incolumis.

11. In binis Residentijs, inquit literæ, Provincia Bohemiæ, quasi Prætorianam cohortem constitutam habet Magnæ Matris cultui promovendo. Ad montem sacrum, edito libello auctæ industriæ, sacris loci originibus & miraculis à capite percensitis. Adjecta æri incisa imago, & Pragæ piè inflammandæ sparsa. Magnâ vi omnis ordinis multitudo affluxit, rumore didito, nobilem prodigijs B. V. imaginem in templo Salvatoris Societ: JESV palàm venerationi esse expositam. Et respondent beneficia pietati. Ad Krupnensem Deiparam nostrorum opera multifariam celebris est. Ad Nascentis Deip: diem, xv. millia peregrinorum censa. Foyensis statua in edito Olber-

Olberstorfsium monte, item Swidnicen-  
 sis Deiparæ statua, pro curiæ foribus venera-  
 tione suâ spei publicæ jaciunt fundamenta.  
 Canunt Catechetici nostri alumni, suppli-  
 catio solennis agitur, attonito silentio mu-  
 ti hiant palàm hæretici, domi fremunt; &  
 triumphat Virgo!

12. Hæc etiam è Sodalitijs, certè de scho-  
 lis, sunt. Znoymæ adolescens ingenio suo  
 dextrè vitrum à saga extorsit, in quo aranei  
 specie dæmon comparebat ad reddenda o-  
 racula, per cruees, & implicatas verborum  
 periodos evocatus. Hradistij alius eventu  
 meliore quàm consilio, die quo per Eccle-  
 siæ authoritatem carnibus vesci non licet,  
 audiit ab hæretico Patrefamilias jussas igni  
 carnes in prandium admoveri. Ergò ille,  
 occasione imminens, ubi deprehendit illū  
 ad Synagogam Sathanæ ad audiendum suū  
 rabulam abiisse, clam se in ædes penetrans,  
 repertum nescio ubi, & huic servatum con-  
 silio prægrandem bufonem, inconscijs o-  
 mnibus in ollam (è qua carnes prius ejece-  
 rat) conjecit, seq; inde clandestino subdu-  
 xit. Reduci à malè feriatis hæreticorum,  
 sacris marito uxor prandium paratura, cum  
 se carnes ex olla in paropsidem putaret ef-  
 fundere, bufonem illum, ipso marito fortè  
 adspectante, effudit. Quod spectaculum

conjuges fraudis nihil admodum suspicatos, ut repentina & inopinata ferè graviora sunt, ita inopinatio attonitos, & silentio pallidos in eam extemplo mentè adduxit, ut Posonium in Vngariam abierint, hæresimq; exuerint, mirabili Dei consilio, ex inconsulta illa juvenis jocatione tam seria eruentis.

§ 3. *Sanctorum in suos beneficentia.*

13. Nissæ matutina post Sacrum, quod Rorate vocant, per Adventus ferias dictio, tametsi in semihoræ circulum coacta est, utilitates tamen permagnas affert. Festâ S. Barbaræ V. M. luce in profluentem Bilam delapsa mulier, memor antelucanæ paulo ante auditæ dictionis, quam de mirabili erga suos S. Barbaræ tutela noster diserte habuerat, voto sacræ quotannis Synaxeos S. Barbaræ die adeundæ concepto, propiriam sensit Sanctam. Etenim eo ipso voti nuncupati momento, secretâ quâdam vi elevari, & prehensio brachio sub glacie sensit se perduci ad littus, luculento, nobili, atq; ad incitandam admirabilis hujus Parthenomartyris pietatem, valituro exemplo, incolumis.

14. Beneficum S. P. N. Ignatij nomen, quâ

quà lipsanis, quà imagine, quà modis alijs  
 adfuit, opitulatúmque est puerperis plus  
 quàm septuaginta. Sola Oppavia vicenas ex  
 his recenset. Glogoviæ, ne hæreticæ qui-  
 dem illi articulo se accingunt sine sancti  
 hujus numismate.

15. Egræ infelix umbra fæminæ à fide ad  
 Lutherû devolutæ, atque ita extinctæ, clarâ  
 luce cubiculum, incredibile eorum qui hæc  
 videbant horrore infestû habebat: sed affixâ  
 conclavi illi S. P. Ignatij imagine, tranquil-  
 lata sunt omnia, dum post longiora tempo-  
 rum evolorum intervalla ludentes pueri  
 eam imaginem sustulere, quo velut signo  
 dato tremenda larvæ effigies reversa, sed a-  
 liâ rursus Sancti Ignatij affixâ effigie depulsa  
 est. Magna & Regino-Hradecij conque-  
 stio. ubi è lemorum tribu, hominibus in-  
 villa & pecori molestus, si quotidianum ob-  
 sonij pensum mulierculæ forte non attulif-  
 ssent, tanquam laribus, vel penatibus, mi-  
 naciter furenterque tumultuabatur. Noster  
 sacrâ obtestatione, ac execratione de ritu  
 Ecclesiæ præmissâ, ubi januam Imagine S.  
 P. Ignatij communivit, hostem exclusit,  
 deinceps nullo signo auditum. Pragæ quo-  
 que præstituto rapiendi obligatum sibi ju-  
 venem tempore jam evoluto, dæmon con-  
 clave, in quo desiderata & obnoxia illi præ-

da decumbebat, ingredi ausus non est, januâ conclavis imagine S. P. Ignatij permunitâ.

16. Zemeticij nobilis vir hæreticus ut novi, quod agebat, Sancti Ignatij festum eâ quam pietas publica moliebatur celebritate fraudaretur, invidiosè criminari, & suos ad messem aspellere non destitit. Sed cœlum è fudo turbidum, repentinâ grandine, rotum ejus agrum adobruit, finitimis nullo, quod merito mirère, damno illato.

17. Male feriatorum Sacerdotum ergastulum, per exercitia S. P. Ignatij versum, est in Sacrarium asceticæ collectionis, cum ij nostris essent dati ab Ecclesiastico Magistratu ad institutionem. Partitio temporum, oratio, exomologeses, & quicquid requirit fors illa Sanctorum, ingenti eorum solatio celebrata: & illi suis apud animas procurandas officijs restituti, adeò etiam colluviaria illa loca & pectora capacia sunt bonæ lucis, quæ Spiritus divinus per Asceticas Ignatij flammas impertit.

§ 4. *Industria, dissidentes, & desperati.*

18. Arte atq; industriâ erat opus ad sufflaminanda quædam, quæ neglecta, ruunt In præceptis. Pragæ minoris quinas senâsve domos

mos

mos primùm ut ab infaustis prostituerarum,  
fornicibus expediremus laborandum fuit.  
Jam totâ minore Pragâ pulsæ jussu Magi-  
stratûs; & Judex domos frequenter visere,  
atq; id genus belluas carceribus domare est  
jussus; facto immortaliter laudando di-  
gnôq; omnium urbium imitatione. In ve-  
teri quoq; Praga lupanaria dissipata, Anglici  
hæretici histriones cum impudicis fabulis  
abesse jussi, postquàm nostri coram Senatu  
luculenter ostendère, has esse portas ad  
morum & innocentia publicæ corrupte-  
lam. Adeo jam advertit urbs illa sapiens,  
nè impudici impunitatem sibi cudant, jusq;  
datum sceleri canant. patriæ sero hæc lu-  
brica deploraturæ, si providenter & forti-  
ter hæc initia non strangulentur.

19. Religiosus quidam, ut ipse putabat,  
Theologus, nec religiosum, nec Theologi-  
cum consilium dederat Matronæ prænobi-  
li, quam justis de effrænatis & manifesto  
compertis mariti adulteri flagitijs dolor ad  
tetrissima quæq; consilia promptam reddi-  
derat, ut maritum cicutâ è vivis extrude-  
ret. fas id esse in adulterum. Jam propè  
maturum scelus discussit noster consilio  
saniorè, animúmq; meritò exulceratum  
composuit.

20. Oppaviæ difficili, sed utilissimâ in-



dustrîâ patroni pro pauperibus & pupillis inventi, qui non venali ingenio & linguâ illos tegerent, sed gratis defenderent.

21. Jndomita quorundam hæreticorum duritia primùm militari manu in arces ac templa cogi debuit in bonis Comitibus Coloredij. Ibi octo nostrorum solertia, & assiduitas fatigata. Jam suas tenebras, admistâ luce, vident, & annuunt, eâ potissimùm adjectâ industriâ, quâ libellorum præsentium rerum statui accommodatorum magna vis, Comitibus Coloredij liberalitate, in omnem latè plebem dispersa, libros hæreticos illis extorsit faciliùs, mutòsq; domi quoq; magistròs consulere docuit fructu perquam insigni.

23. A desperatis consilijs abducti præter alios hi: Quidam 20. facilè vulneribus manu suâ saucius, & in suo sanguine se volutans. Alius qui aquis, alius qui laqueo in collum inserto, alius qui dæmoni se dare destinabat. Fæmina malo genio hortatore adspectabili mortem sibi parans accersere, ut se à partus dolore miserabili expediret.

24. Deniq; adjutus Regino. Hradecensis æger, cui dæmon per anni spacium ad obsequia pro famulo adhæsit, & ut fune longis-

gis-

gissimis doloribus compendium faceret, author fuit, fune quoq; penes ægrum hac de causa deposito, animam ipse pro famularis operæ pretio relaturus.

§. 5. *Nomina vitâ functorum.*

25. Quos hic annus immortalibus adjunxit sunt ferè hi: Novædomi P. HENRICVS SCHOLTZEN, vir suavi agendi dextertate nobilitati quoq; acceptus. P. WENCESLAVS WROTÆVS, æt: anno 67. Coadjut: formatus, Comitæ Adami Slavatæ in aula vixit per annos duodeviginti Confessarius, nullo aulico pulvere sordidatus, & pauperum visendorum amantissimus; objurgari promptus. miti silentio, forti ad hibernas confessiones patientiâ, serenâ inter dolores quiete, paupertate inter aulica quoq; pericula pertinaci, charitate omnium bonâ interprete, quicquid Catones aliorum gesta carperent, dignis deniq; religioso, persanctè aulico virtutibus performatus.

Ibid: P. LAVRENTIVS CZEPAN Moravus, magnâ indole ingenij, charitatis, docendiq;, spei magnæ, intempestivè in ætatis flore ereptus.

26. Crumlovij P. MELCHIOR RÖ-  
 RICHT Silesius, 62. annos natus, 4. vota  
 prof: vir dulcissimæ charitatis, & anima-  
 rum Asylum. Alter P. MATTHÆVS KALI-  
 NOW:

NOWSKY, multâ in Deiparam religione,  
patientiaq; commendatus.

2. Pragæ 17. Martij P. ANDREAS DV-  
BOISSON Belga, 4. vota professus, marty-  
rij percupidus. Moriens omnibus au-  
thor fuit religiosi officij absolutissimè  
obeundi, ne se in ea induerent, in quibus ille  
se de prædestinationis suæ puncto (vir tan-  
tæ integritatis, tamq; firmæ virtutis) per-  
plexum aiebat. Sed morte jam viciniore,  
jucundâ in luce tranquille conquievit læ-  
tus. S. Clementis Collegium, inter belli  
& pestis procellas in egestate ita governa-  
vit, ut etiam liberaliter suos haberet. Pro-  
curatori officium integrum relinquebat, o-  
culo Rectoris illud introspicere contentus  
Acri, placido tamen ingenio, charitate &  
periculo pestis prolixâ, literaturæ omni tra-  
dendæ idoneus, & addictus. Nec sanus,  
nec æger sitim extra consueta tempora le-  
vavit, sitim siti pellendam dictitans. Cùm  
in Vrbe tuenda necessitas postularer, ipse  
commeatum dedit, signa præivit; nec sta-  
tione cessit, nisi faucibus. Vnde illa de illo  
FERDINANDI III. Imp: vox: *Non mihi  
persuasissimè, tam generosos animos, in tam mo-  
desto religioso habitare.*

27. Ibid: 6. April: P. MELCHIOR OLE-  
NIVS, 4. vota profess: cùm esset ingenio ad  
Phil:

Phil: & Theol: docendam aptissimo lubens  
 Ministri ac Procuratoris munus gessit, ap-  
 probatione insigni, labore magno inter ho-  
 stiles curas. Linguae ultimos conatus in illa  
 verba explicabat: *Mater Dei, memento  
 mei!* omnis in conscientia laxamenti aver-  
 satione tenerrimus. Ibid: ANDREAS  
 MAYNKE, Coadjutor præstans, mirè o-  
 mnium voluntatibus charitatem suam ac-  
 commodans, obedientiæ ac pietati totus  
 cereus, labori ferreus. Literarum quidem  
 rudis, tamen legum nostrarum & de imita-  
 tione Christi libellos penes se habebat. ut  
 illos opportunè alicui legendos offerret,  
 atq; audiret. JOANNEM quoq; BARTSCH  
 Wartembergæ morientem, orandi & labo-  
 randi gnavum, laudes magnæ secutæ.

Apud Czeikovienses P. MARTINVS PO-  
 DLEYSSI Coadj: form: magnæ modestiæ,  
 ac laboris in scholis, & missionibus exan-  
 tlati.

28. Gitzinij Rector Collegij P. JOAN-  
 NES CZERNOWSKY, fructuosæ orationis ac  
 exempli vir. 4. vota & professus, & magnâ  
 virtute planè commeritus. Wratisslawiæ  
 P. HIERONYMVS FABER, & ipse Rector,  
 magnæ & in hoc dotes, ac supra communis  
 laudis metas virtus, ut in priore; etiam pri-  
 die quàm moreretur, in se flagellis animad-

52 ANNŪÆ FLANDRO-BELG:  
vertit. Somnus illi nunquam ultra com-  
munem legem productus: paupertas etiam  
è cælo adjuta manifestis argumentis. Nam  
die S. Nicolai, cum in sacco nil haberet,  
Sancto Nicolao implorato, tantum in va-  
cuo hætenus sacco argenti reperit, quan-  
tum præsentis mendici egestas postulabat.  
Putantur bonæ ab igne Purgatorio animæ  
illius suffragia flagitasse. Examen particu-  
lare, ne in supremo quidem morbo inter-  
misit, Post Philosophiam bis doctam, con-  
scientiæ ac fidei quæstiones laudatè expli-  
cuit.

ANNŪÆ PROVINCIAE  
FLANDRO-BELGICÆ,

1652.

**C**ensa sunt in hac Provincia unde-  
viginti domicilijs distributa So-  
ciorum capita universim 790.

§ I. *Res Catholica promota.*

I. Ducentos & circiter quadraginta re-  
perio nostrorum operâ hoc anno ad verita-  
tem Catholicam accessisse: Bruxellis 18. An-  
tverpiæ 44. Ipris 60. in castris unicus plus  
quàm 30. alius 40. numeravit, quos Chri-  
sto lucratus est. Plurimi alij domi & foris  
nume-

numerum converforum non produunt, rem  
 gessisse contenti. In castris levitati & in-  
 constantiæ obviam itum illâ industriâ, ut  
 qui se Catholicis Sacramentis adjungebant,  
 in Præfeclorum & commilitum coronâ ver-  
 bis solennibus Sacramentum dicerent Ca-  
 tholicæ Religioni. Contraci anabaptismû  
 exuit unus, id quod cultæ à se in errore quo-  
 que illo suo divinæ Matris beneficio acce-  
 ptum refert.

§ 2. *Sacramenta utiliter usurpata.*

2. Communionem mensæ divinæ hoc an-  
 no in templis nostris recreatorum numerus  
 propè super numerum est, si confletur. Lo-  
 vanij fuere 55631. Bruxellis ad festa Deip:  
 plerumq; quinq; , interdum sex millia: in  
 menstrua communionem generali sex aut se-  
 ptem, subinde octo millia. Hinc de reli-  
 quis conjectura esto. Quidam qui longis-  
 simo silentio premebat scelus quodpiam,  
 quod gravem sibi pœnarum mulctam irro-  
 gatam iri mèrueret, facilitate nostri iter il-  
 lac habentis resipuit. Mechliniæ Novitij  
 ad conscientiam confessione lustrandam  
 hospites universim adduxere hoc anno plus  
 octingentos sexaginta. Contraci Comes  
 Ferdinandus Basta, Georgij olim armis ia-  
 clyti filius, lethali correptus morbo, cum  
 alias nostrorum operâ non uteretur, exclu-  
 sis

sis alijs, nostrum solum Sacerdotem adesse sibi voluit, præclaro testimonio, quod non benevolentia, sed rectus animi sensus, qualis esse sub mortem solet, expresserit. Idem omnino fecit Ribaucourtius moriens, Geldriæ Gubernator.

§ 3. *Beatissima Virgo Deipara.*

3. Inter alias cœlestem Virginem colendi Artes, Antverpiæ, præsentatæ in templo Deiparæ festum propè ad admirabilitatem usq; in supplicationis pompa emicuit, ubi puellæ pauperes, quæ nostrâ Catechesi solent institui bis mille convenère, suis instructæ cereis, quorum & numerus & moles ingens fuit; cordibus quoq; ex argento factis, & Virgini dedicatis non paucis, & pretiosis ac teneris liberalis erga Virginem voluntatis argumentis. Eodem die Casseti Virginis Aspricollensis statua publicè collecta, post belli turbines, magno apparatu; nomine quoq; è re nato MARIA PACIS dicta.

4. Archidux Leopoldus Ferdinandi III. Imp: germanus, Dunkerkam primùm triumphantis more ingressus, continuo se ad aram auxiliatricis Virginis in templo nostro stitit, fassus illi debere se florem victoriæ. Magistratus præter sacra plura, perpetuum coram Virgine ignem accendit; lætusq; affir-

fir-

firmat, in tanta tormentorum missiliumq;  
telorum tempestate ac vi, civem nullum  
læssum esse: globum etiam qui per templi  
nostri fenestram irrumpens extremam for-  
nicis partem raserat, ac deinde à pariete in  
confertam hominum turbam, dum ad aram  
Virginis noster litaret, resilierat, innoxium  
decidisse, omnibus Magnæ Matris manum  
verè maternam lætâ gratiarum actione pro-  
secutis: nec nostris à Virginis beneficiâ  
vacuis, dum Rector voti religione conce-  
ptâ, gravem & longam tertianam à se depul-  
sam gratulatus, ejusdem beneficij partici-  
pem habuit Patrem quendam, & quosdam  
domesticos.

5. In suburbana Mechliniensium villa  
facellum est, in quo nobilis divinæ Matris  
statua istam habet epigraphen: MATER  
NOVITIORUM. Hic locus beneficiâ  
Virginis inclarescit, excitis ad se unde-  
quaq; pijs mortalium votis. Sodalem à  
febri continuâ ac periculo gravi, ita exemit,  
ut postridie à voto concepto Sacelli invi-  
sendi, receptis pristinis viribus supra o-  
mnem medicorum spem, eò se contulèrit  
voti reus. Alius Matri misericordiæ quæ  
in templo nostro colitur, vovit beneficij a-  
nathema brachium ex argento, & mox à  
voto dolor depulsus est, qui miserum pera-  
cer-



78 ANNVE FLANDRO-BELG:  
cerbè anno integro cruciârat. Ad hanc  
Sacerdotes nostri quothëbdomadis die  
Sabbati sacris operantur omnes, ut gratias  
referant, quas ipsi ab illa, quâsq; alij accepe-  
runt.

6. Majus illud Ipris à DEI Matre auxili-  
um: ubi faminam quæ totos septem annos  
per anxias conscientiæ flagitio quopiam  
sauciæ ac verecundantis curas, & importu-  
nos vellicatus extraxerat, Mater misericor-  
diæ iuvit. Nam ubi opem illius implora-  
vit, vicit scelestam verecundiam, & quas  
conscientiæ diras patiebatur, conquievisse  
lata persensit, à præceptis inferni cruciati-  
bus ad cœli delicias sibi visa transferri.

§.4. *Sanctarum veneratio, & beneficia.*

7. Mulier quadragenariam libidinem  
premebat, & alebat silentio, cum nec à con-  
fessione sacrilegâ quormensibus, nec à con-  
suetâ petulanter libidinandi licentiâ absti-  
neret. Huic Noster quidam gloriosæ Par-  
thenomartyris Barbaræ cultum persvasit, ut-  
pote quæ certa sit & fidelis ad opem in Sa-  
cramentis ac morte ferendam. Tanto ve-  
ro pietatis pretio, illam venerata est, ut fufis  
ubertim lachrymis omnem vitam confes-  
sione sincerâ, quanto dolore tanto salatio  
expiârit.

8. Antverpiæ ad religionem dierum qui cineres antecedunt accessit honor exhibitus SS. Martyrum Flori, & Palladij sacris exuvijs Româ nuper advectis. & ritu supplicantium ad nos magnâ populi pretiosæ vestis, ac loculorum pompâ & solemnibus bidui celebritatæ institutâ delatis, Par honor Mechliniæ S. Martyri Cypriano.

*De S. P. Ignatio.*

9. Antverpiæ habitæ per octiduum à S. P. Nostri festo de illius laudibus ad frequentem populum panegyres & sacra concentu musico decantata: sub octavam vero vespertinam Litaniam dictæ quotidie, choro symphonico succinente.

10. Alosti puer septennis, veneficio magico infectus, sumpris paniculis S. P. Ignatij aquæ guttulis, complures longiores capillos effudit, & sibi est restitutus. Vxor Comitissæ Nassovij acutissimis partus doloribus per tres dies miserimè distorta, tentatâ nequicquam omni ope, per oblatas ab Aldenardensi quodam nostro Patre S. P. Ignatij reliquias liberata est prole pariter, & dolore.

11. Majora DEI per Ignatij libellum fiunt miracula in exercitijs, & scholis, ac sacris tribunalibus pœnitentiæ. Præter Virginum cœnobias, & S. Benedicti ad S. Petrum sirones illo libello eruditos, numerati sex ac

80 ANNVÆ FLANDRO BELG:  
triginta, quos inter Antverpiæ quidam Ar-  
chiepiscopus illis excultus. Ex hoc nume-  
ro Lovanium sibi vendicat viginti tres. De  
scholis nostris hoc rarum & illustre ad o-  
mnium annalium memoriam è Rhetoricâ  
Bruxellensi: quæ cum quinq; ac sexaginta  
ferè auditores numeraret, ex illo numero  
septenos vitæ Ecclesiasticæ, Religiosæ verò  
undequingenos per varia domicilia fe-  
licissimâ germinatione, velut in DEI para-  
disum, transcripsit magno seu pij magistri,  
seu capacis ad virtutem præclaræ indolis,  
seu divinæ gratiæ utrinq; benignè omnia fo-  
ventis exemplo. Nec defuere alia Colle-  
gia quæ suas in variorum ordinum gloriam  
unâ cum Bruxellensi Collegio symbolas  
contulerunt.

*De S. P. Francisco Xaverio.*

12. Hujus Sancti natalis dies hoc anno  
ab ejus morte centesimus Antverpiæ indi-  
ctis publicis per triduum ad gratias agen-  
das precibus, pretiosâ etiam Dominicæ  
communione generalis celebritate hono-  
ratus, concinentibus vesperi ante festum è  
Domo nostrâ tubis; & festis ignibus in tri-  
umpho speciem ante templum exstructis;  
ut splendorem templi, & Chinæ ac Japo-  
niæ, demum Indiæ, Lusitaniæq; simula-  
chra omitam. Novem dierum votum in  
San-

Sancti hujus honorem à nostro Patre Ipris  
persvasum. puero pertinaci febris vexato, fe-  
cit ut vis febris quotidie sensim recederet,  
ac nono die tota profus abscederet.

§. 5. *De Sodalitatibus.*

13. Lovanij Sodalitas intellectâ piæ le-  
ctionis vi ad animos variè ac sæpe ex im-  
provviso permovendos, hoc anno Bibliotheca-  
cam, veluti cœli officinam, Philosophis suis  
instruxit. Mechliniæ juvenum Sodalitas,  
S. Casimirum Principem juventutis ac pu-  
riritatis elegit solenni formulâ, & legem con-  
didit renovandæ quotannis ejus pietatis  
proximo, qui ab ejus festo sequitur die Do-  
minico.

14. Alostani Sodales viri consulares ple-  
beis ac tenuioris fortunæ viris permitti ma-  
gnâ modestissimæ pietatis significatione Sa-  
cro sanctum Eucharistiæ Sacramentum ad  
ægros cum accensis facibus comitari, ali-  
quando centum etiam facibus collucenti-  
bus. Obijt ex hoc Sodalitio vir septuage-  
nario major, qui per totos 20. annos, do-  
nec per ultimam valetudinem licuit, ad Vr-  
bem è suo domicilio quartâ ferè horæ parte  
conficiendi itineris interjectum dissito ve-  
niebat nequâ cœtu abesse unquam est visus.  
Iter illud nudo capite, è corollâ Virginem

salutans, peragebat, seu rigeret cœlum, seu plueret, seu arderet. Cancrum grassantem in pectore, aquâ, cui partem è ligno Virginis Asperi collis intinxerat, depulit. Ajunt supremo vitæ anno ad Virginem peregrinandum cum copiosus toto cœlo imber caderet, per totum iter ab imbre intactum.

§. 6. *Missiones, & Catechismi.*

15. Tungris quo profectu habitati quinq; Catechismi, Sacerdotis qui sacris initiandos exanimabat, testificatione credendum est. Is auditis parvulis perquam appositè ad fidei quæsitâ respondentibus, Ego, inquit, jussus examinare eos, qui sacris initiari desiderabant, in multos incidi, qui doctrinæ Christianæ tam periti non erant quàm hi pueri. Episcoporum, & parentum laudes & gaudia prætermitto, quibus hoc studium celebratur. Brugis adest non infrequenter, nec otiosus ipse urbis Episcopus, ubi etiam sæpius per anni decursum vestes, & alia in Catechismis pauperum erogantur. Antverpiæ hæc institutione familia integra hæresim dedocta, & multi ad penitentiam permoti: quos inter unus quispiam adulterium annorum plurium auditâ semel catechesi abruptit, & expiavit. Mechliniæ quinq; Patres diebus Dominicis, alijs

lijs verò quatuor Catechesi faciendæ atten-  
dunt. Novitiorum Catechistarum labore  
ad colendos 28 pagos utiliter constantérq;  
porrecto.

18. Missiones capessivere nonnulli, qui  
non alio quàm S.P. Ignarij viatico, id est di-  
vitis in omnes DEI charitate contenti, lev-  
cas facile ducentas pedites confecere, Apo-  
stolicâ paupertate. Castra quoque nostro-  
rum patientiam & charitatem acriter exer-  
tuere, incomparabili agnitæ ab omnibus  
& laudatæ solidæ virtutis exemplo, per cer-  
ta discrimina corporum in gratiam anima-  
rum. Ad Gravelingam dum Sociorum u-  
nus pugnantis cadentibusq; operam suâ  
deesse non patitur, trajectâ glante plumbeâ  
chlamyde retulit; contusum e simili glante  
brachium ad Dunkerkam alter. In con-  
flictu, mixta labore, capitis pericula, para-  
tos animas pro fratribus ponere diu ac plu-  
rimùm exercuere. Certe diu noctûq; ad tres  
quandoq; hebdomadas inter caesos agrôsq;  
versantibus vix respirare licuit, & vel nuda  
in humo partem aliquam quietis accipere.  
Vidit hæc, & magnâ cum admiratione atq;  
gratiarum actione laudavit Condæus Prin-  
ceps. Patrum unus caprus, vestibûsq; exu-  
tus, alienâ in veste viam ad suos relegit. Alij  
à labore ac ærumnis in diuturnos prolapsi  
morbos vires Deo in charitatis victimam

84 ANNÆ FLANDRO BELG:  
dedicavere. Idem passi illi quos navalis  
expeditio perquam difficilis & illa, tenuit  
occupatos. Valetudo, & vita tota in cœli  
ac maris ærumnis ducitur, quarum solatium  
sunt animæ non paucorum etiam morte  
quæsitæ. Epibata in navibus ita instructi  
ad publicam in navi, citra omnia muliercu-  
larum dehonestamenta, disciplinam, ut Ar-  
chiepiscopi Messanensis Vicarius Generalis  
nostros sollicitè rogandos duxerit; vellent  
eandem Siculis triremibus curam impende-  
re. Id quod ex animi sententiâ perfectum  
est; & idem, Archiepiscopi verbis, amplas  
gratias retulit cum gaudio pro re gestâ fe-  
liciter. idem ad Neapolim pari commen-  
datione in Classe Hispanâ perfectum: cum  
ij qui præerant ad nostram normam fieri om-  
nia postularent. Cœlum asperum, &  
intractabile, piratæ, panis arctus, & aqua  
brevis ac fætens, cibus rancidus, somnus  
brevis, durus, & inquietus, vulneratorum, ac  
moribundorum illuvies, tanquam usitata  
hic omittuntur, facilius cogitatione quàm  
calamo describenda, nostris certè quotidi-  
ana & ardua.

§. 7. *Resincta odia.*

17. Lovanij duella quinq; impedita. Eti-  
am inter primos dignitate viros alijs in lo-  
cis

cis pax conciliata, cum odia in sanguinem  
 usq; gliscere viderentur. Cortraci nobili  
 dexteritate industriæ in re implicata, Colle-  
 gium factum est locus pacis. Omnium  
 gaudio celebrata fuit nova consensio vo-  
 luntatum. Tungris inter Matrem & filium à  
 septem jam annis orto semperq; in pejus  
 eunte diffidio, cum fratrum alter pro Matre,  
 alter contra Matrem & fratrem omni con-  
 tentione odia longa acueret. Pacem sua-  
 ves ac mutux lachrymæ absolvère, Nostro  
 post sæpè repetitos conatus rem tandem  
 cum bono Deo evincente. Taceo con-  
 jugum odia, medimenta divortiorum; &  
 iras bellicas, eò difficiliores quòd ignava  
 censeatur ira in bello quæ cum vindicta  
 conjuncta non sit. Duo certè primæ no-  
 tæ viri, uterq; nostrum non alio quàm Pa-  
 tris nomine appellavère, filij pacifici, ab il-  
 lo à mutuis simultatibus ad mitia consilia  
 revocati.

§. 8. *De pudicitia.*

18 Hic Vrbes non nomino, ut securior  
 sit in re tam lubrica narratio. Pellicis ute-  
 rum ferentis occasione, unà cum illa ad  
 Hollandos fugere medibatur impurus qui-  
 dam; ut in asylo hæretico non erubesceret,  
 viveretq; fide Hollandicæ libertatis ac mo-  
 ribus



86 ANNVE FLANDRO-BELG:  
ribus suis. Id consilium intervertit noster,  
& cauro silentio matrimonium utriq; per-  
suasit, utroq; in fide retento. Alter, vir  
conjugatus, biennio incestos amores ale-  
re infami puellæ ac ejusdem Matris consue-  
tudine non prius desijt quàm pellex junior,  
filia senioris, morbo percussa, Nostro à Ma-  
tre vocato conscientiam aperuit, ac Ma-  
trem exemplo ad idem traxit, & corpore  
quoq; brevì convaluit unà cum Matre pro-  
positi ac pudicitia tenax. Taceo matrimo-  
nia vindicata, ereptum sacrilegum in lon-  
ga scelerum colluvione silentium, redu-  
ctas ab obscenitatis lustris passim plures, &  
unicâ in Vrbe quatuordecim, adeo com-  
mendatum olim Ignatij parentis opus. In  
castris plures quæ offendiculo erant aut re-  
legatæ, aut ritè junctæ.

19. Illud habet divinæ providentiæ o-  
culum vigilantem, quod cum juveni aliàs  
ad ista innocenti procaz quæpiam obvio  
vultu, & solitis artibus scelus persuasisset,  
atq; ille ad condictum sceleri locum iret,  
ad occurrentis fortè nostri Patris aspectum  
percelli, aliud ab eo quod destinaverat me-  
ditari, deniq; omisso ad belluam illam itine-  
re, ad Collegium ire decreverit, ubi con-  
ceptam animo turpitudinem verecundâ  
modestiâ dolenter fassus, D e o gratias red-  
didit

didit quod in uno viri religiosi aspectu tantum impuris suis tenebris casti luminis affundisset.

§. 9. *De ijs quæ ad desperationem, ac demonem.*

20. Amentissimis deploratorum hominum consilijs, variâ, si ulla in re aliâ, arte iterum est obviam. Antverpiæ quidam syngrapham exaraverat, quâ se dæmoni, si opes afferret, devovebat. Hunc in silva vir ad gravitatem compositus aggreditur, & egestati lautas opes ultrò spondet, si pacisci velit. Alter consternatus, necdum syngrapham quidem dedit; verum certo die adesse iterum jussit, nisi quid aliunde locupletioris spei affulgeat. Dierum aliquot interjectu, cum desperatus ille in lecto secum turbida omnia machinaretur, adfuit iterum per signa dæmon: sed pæctio dilata est. Alius itidem desperabat: & ad cumulum accedebat id quod abscissam aliâs etiam spem quàm maximè jugulabat, quod jam inde ab annis 40. conscientiam nunquam Sacramento expiasset, imò aliquoties etiam sacrilegio inquinasset, confessione non integrâ institutâ. Uterq; hic apud nos & consilia sanctora, & conscientiz pacem invenit.

§. 10. *Nomina, & elogia mortuorum.*

21. Non paucos hic annus extinxit rei domesticæ adjutores, ferè ab eadem orandi & studiose laboribus incumbendi laude commendatos. Emicuisse videtur inter alios CAROLVS PHILIPVS de SECLYN nobili loco natus Gandavi, qui absolutis etiam Philosophiæ studijs humili sorte contentus Ianitoris munus prudenter ac sedulo gessit, ad magna natus, nisi visus imbecillitas obstitisset. Clausit felicem diem Bruxellis in Julio tertio die tridui continenter tribus Coadjutoribus confatalis. Postridie nonas Augusti CASPAR DV PONT vitâ est functus planè præcipuâ erga SSS. TRINITATEM religione vir; illam exquisitis pietatis exercitijs auguste ac tenerè veneratus. In Augusto ereptus etiam JOANNES GOVBAY, qui licet in Philosophiæ curriculo epilepsiâ fuerit correptus, elapsis tamen annis aliquot, Sacerdotio idoneus videbatur. Sed maluit modestè latere, quam vel amplæ domi fortunæ (ad quam ei redire licebat) restitui vel inter Patres censerî. Certè suum ordinem præclaris haud segniter parendi ac se pietati & officijs mancipandi exemplis perquisitè ornavit. Bruxellis 10. Kal: Julij P E T R V S PAFFENRODE, vitam clau-

clausit, quam præclarâ charitate quater pe-  
 stilitati objecerat. In STEPHANO de NER  
 Lovanij 12. Kal. Dec. vitâ functo, cum aliâ  
 religiosâ virtutes laudantur, tum illa ma-  
 ximè animi fortitudo, quâ in Trajectensi  
 examine magnam etiam apud hæreticos  
 commeruit admirationem, dignus qui nar-  
 randæ olim ejus tragœdiæ partem occupet  
 non postremam.

22. Obijt è Scholasticis ibid prid. Nata-  
 lis Domini ADRIANVS van BERGKE boni  
 verè Scholastici elogio dignus. Solenne  
 illi, & perpetuum erat, primos inter mane,  
 postremum autem vesperi, ac interdium sæ-  
 pius Christo in Eucharistia religiosè visitan-  
 do adesse: abjecta culinæ officia obire avi-  
 de, atq; frequentius: amare cubiculum,  
 atq; silentium; & quod palmare est, nullam  
 è religiosis legibus ullius causâ præter-  
 gredi.

23. Jam verò inter acerba, & densa Pa-  
 trum funera primus occurrit Kalendis Apri-  
 lis Antverpiæ P FRANCISCVS XAVERIVS  
 VANDEN BERGKEN, vir ad rationes æter-  
 nas, & ad sublimes de Martyrio cogitatio-  
 nes animo toto suspensus; cujus etiam de-  
 siderio, veluti quodam impetu se in Socie-  
 tatem actum esse agebat, eòq; in quotidia-  
 nas sui victorias, veluti parva martyria toto  
 inge-

90 ANNUS FLANDRO BELGI  
ingenio, delectamentorum omnium osor  
pulcherrimè inhiabat. Pretiosa illi, dul-  
cis, & luminum plena vultumq; mirè com-  
ponens ac inflammans oratio: dies à saluta-  
rio SS Sacramento, ac DEIPARA & Josepho  
ductus; quorum amori cor & linguam ad  
illorum gloriam propagandam impende-  
bat; fassus à S. suo Josepho se nihil petijisse  
quod non liberaliter impetrasset. In Mis-  
sionibus accuratus: in Sodalitate guber-  
nanda in dicendo accensus, & accendens  
animos in lachrymas fluentium auditorum,  
& quidam vix unquam se aliter discessisse  
testati sunt. Neq; ad fuscam in concavo  
lunæ virtutem, sed ad virtutem solidam,  
atq; adeo ad sanctitatem, suos acriter per-  
urgebat; Ut multo maximum omnium æ-  
ternitatis negotium ab omnibus seriò age-  
retur. Pijssima morum suavitas inter dis-  
sidenter pacis, apud moribundos plurimo-  
rum solatiorum illicium fuit. Multi se ab  
ejus colloquijs ignium plus hausisse quàm  
ab ullis libris meditationibusvè testati sunt.  
Rector bis cum esset, semper liberalem  
eum fœnore DEVM est expertus pro sua er-  
ga miseros liberalitate. Deniq; domi An-  
gelus, foris Apostolus merito audiebat.

24. Alterum ibidem 7. idus Sept. funus  
clatum P. THEODORVS KIVIDT, qui de-  
cem

cēm mensium calculo gloriosā patientiā coronavit annos illos quatuor & viginti, quos in Hollandicā missione strenue animarum lucris impenderat.

25. Idibus Novembris ibidem atatem ac labores morte consummavit Anno atate 85. P. BALDVINVS CABILLAVIVS, qui nullā cœli, aut itinerum injuriā absterritus ipsis quadraginta quinque annis pagos in divinis excoluit; domi quoque ad summos obedientiæ apices, nutusque non manu tantum promptus, sed & mente totā compositus: paupertati autem exquisitè colendæ abjectisq; culinæ officijs constanter addictus, mente candidus, ore atque calamo suavissimis temporis ac doctrinæ studiosè observans, & nunquam satur plus discendi. Magna illi veteris novæque historiæ eruditio, vena Poetica typis etiam testata singularis, memoria fidelis, & post mortem à pluribus viri sancti appellatio data. Ei adscribendum ajunt quod Societas publico sumptu Collegium Casleti obtinuerit.

26. In ejusdem Urbis Collegio moribundorum, & ægrorum obsequio immortalis est 6 Kal: Decēmb: P. FRANCISCVS ANDRIES. Multa illi erat, & fervens oratio, submissio animi non fucata, obedientia in omnem moderatorum voluntatis significationem intenta. 27.

92 ANNVÆ FLANDRO BELG:

27. Confatalis pluribus Bruxellis Julius, ipsis Calendis abstulit P. JOANNEM de BER, diu langventem, nunc verò contagione sublatum. Ibid. 10. Kal. Aug. desijt vivere P. LVDOVICVS du RIEV in ipso morbo 4. vota professus, vir ad docendum, dicendum, agendum, ad omnia natus. Robustus & prudens illi dicendi nervus, & felix impetus pietatis, à divinarum rerum meditatione, sæpè in ipso lachrymarum æstu, conceptus. Castigatissima mentis, corporisq;, ac potissimum oculorum ne in Principes quidem viros ire permissorum modestia. Falsus est Sacerdoti, à quo sacramentis ultimis fuerat communitus eâ se oculorum severitate citra pugnam aut sensum adversum vixisse. quasi castimonia solâ modestiæ oculos frenantis dote contenta pacem illi perpetuam conciliârit.

28. Die ab hoc proximâ P. CONRADVS de GAVRE Collegij Rector diem obiit: vir sui despiciendi scientiâ & voluntate apud nos non minus illustris quàm foris fuerit claritudine Marchionis. Neq; segnis, verùm obviæ domi, & in castris ac laboriosæ charitatis plena fuit illa demissio: quæ etiam illi ars fuit nostros gubernandi, ut obedientiam & amorem ab omnibus facillimè impetraret, cum tamen & ipse esset exactus quàm

quàm maximè, & instituti ac eorum  
 quæ illi adveniunt à moderatoribus præ-  
 scripta, callentissimus observantissimúsq;  
 nihil prætermissi vellet. Vesperis nunquam,  
 cum regeret, cubitum concessit, etiam Bru-  
 xellis in magna hospitem frequentia, nisi  
 lumen undiq; extinctum nunciaretur: ma-  
 nè somno nunquam ultra commune si-  
 gnum indulgit. Magna illi significatio  
 pietatis oranti; sacrificanti verò longè ma-  
 xima. Luce pestiferâ contactus, petijt à DEO  
 pro cæteris victima devoveri.

29. Desijt Contraci vivere 8: Kal. Martij  
 P. LIVINVS de CLEREK vir pacis artium  
 studiosus, & apud Hollandos per annos  
 quindecim operâ perillustri commendan-  
 dus. Brugis duos acerba mors tulit, alte-  
 rum P. FRANCISCVM WOYTERS magni  
 nominis concionatorem; alterum spei ma-  
 ximæ Magistrum JOANNEM MERGHELI-  
 NEK.

30. Iprensens trimestri hos Patres extulè-  
 re: Primus fuit P. JOANNES de HOVYN,  
 vir animam sortitus bonam, in quo multus  
 animi candor, & sensus ingens teneræ pie-  
 tatis. Proximus illi fuit P. GODEFRIDVS  
 S. BICKERS, Antverpiæ morum in Theolo-  
 gicis quæstionibus per 12. annos Magister:  
 sed quæ humani ingenij imbecillitas est,



94 ANNÆ FLANDRO-BELGI  
mente everfus, numeróq; beandorum se  
exclusum ratus, ideóq; in hoc miserandum  
in modum turbidus; aliàs & sibi præfens,  
& consilij dandi potens. Haud ita mul-  
to post evocatus è medio est P. REINERVS  
VANDER BEETS: cui magna meditati im-  
pedimento fuit iniqua, & sputo sanguinis  
fracta valetudo, sive cum ad Indos jam iter  
ingressum attinuit in Anglia, sive cum à na-  
vali missione abire coegit. Cum hic no-  
nis Novemb. sepulchro inferretur, ani-  
mam agebat P. HENRICVS VANDEN GRE-  
YN, paucis post horis extinctus. Nostros  
Belliosi gubernavit Rector: deinde conci-  
onibus & sacro tribunali ad pœnitentes ju-  
vandos datus, magnum se ostendit utrinq;  
animorum tractandorum artificem. Ma-  
gno plausu, sed fructu longè uberiore dice-  
bat, id quod sublata peccandi licentia ex-  
perimento memorabili loquebatur.

Horum funerum agmen clausit 10. Kal.  
Decemb: P. PETRVS DE BEYE, vir quàm  
sui negligens, tam aliorum studiosus. Cal-  
culo, & plenæ cruciatuum turbæ, non que-  
relas, sed Christum obijciebat. Dunker-  
kæ dum regeret, Virgini Matri magnâ fidu-  
ciâ ærarij præfecturam transcripsit, adeo fe-  
liciter, ut nullis æris alieni nominibus con-  
tractis, templum à fundamentis ad fastigi-  
um

SOCIET: JESV, 1652. 9  
um extulerit, ut de aula & scholis nihil di-  
cam.

31. Casleti defunctus est P. LVDOVICVS  
VAN SPIERE istic nuper Rector Pauperra-  
ti & sui contemptioni severe deditus. Præ-  
ter duo quothebdomadis jejunia, dies so-  
lenniores arcto adeo jejunio præveniebat,  
ut uno ante festum die nihil omnino cibi  
admitteret.

32. Inter Hollandos in expeditione ani-  
marum in provincijs fœderatis, Patres desi-  
derati septem. P. NICOLAUS LOENESIVS  
longè ac latè ubiq; sparsus ubi socij, aut ne-  
cessitas exigebat. Bommeliæ P. ANTONI-  
VS ROUEMONT in medio ætatis flore mor-  
te interceptus. Mores illi svaves, & incul-  
pati; constans rerum cœlestium amor, A-  
postolicus ardor & labor, quæ omnia in le-  
ctulo ultimo dulcissimam illi fiduciam in-  
jecerunt, fore ut vitâ functus nihil magno-  
pere haberet igne lustrandum. Creditur  
quoq; in morte aspectu S. P. Francisci Xave-  
rij recreatus.

Funus verò P. MELCHIORIS HVLSHO-  
VT Neomagensibus alto mœrori fuit, viri  
DEI ac mortalium amantiissimi, cùm ta-  
men se acerbè odisset, corpore inclemen-  
ter subactò. quo in genere ne quid nimis  
agere porro pergeret, necesse fuit illum, ve-

luti frano, voti religione obstringi. De  
 passo Christo loquenti aut meditati ma-  
 nabant felices, etiam in horas totas lachry-  
 mæ, atq; suspiria, quibus verba veluti lique-  
 facta in aures, & animos audientium ar-  
 dentiùs influebant.

33. Ipso vero assumptæ ad superos Virgi-  
 nis festo die requievit à laboribus. missio-  
 nis, ejusdem superior, P. ANDREAS JUDO-  
 CI, Collegiorum plurium aliàs, tum Domùs  
 Professæ, ac deinde Provinciæ moderator,  
 vir doctrinâ, virtute, animi dotibus corpo-  
 risq; par Apostolico illi officio. Mira vir-  
 tutum in illo varietas emicabat, ostende-  
 bätq; quomodo in uno homine posset cum  
 simplicitate prudentia, & cum hac magna  
 in arduis animi excelsitas, & huic juncta  
 modesti semperq; prompti ad parendum  
 animi demissio citra detrimentum consi-  
 stere. Instituto penitus penetrando non  
 minore ingenij contetione se se impendit,  
 quàm cum Philosophiæ, Theologiæ vè do-  
 cendæ incumberet. Singula S. P. Ignatij  
 dicta pro oraculis veneratus, exercitiorum  
 libellum secundo loco à Biblijs æstimabat.  
 Non credebät fieri posse ut Soc: JESV fit fi-  
 lius verè germanus qui idem JESV Matrem  
 studio præcipuo non honoret. Serenum  
 pectus, & vultus; neq; secreti premens, nisi  
 ubi

ubi virtus id postulârit: ausus dicere, se in  
 omni vitâ tristi vel dejecto animo fuisse  
 nunquam. Labores, pericula ipse ultrò  
 subire primus, quæ poterat alijs pro imperio  
 destinare. In Dania, Norvegia, Hollandia  
 varia, & multa, & magna perpeffus, ultimas  
 ætatis caducæ vires inter parvulos, inter æ-  
 gros, in itineribus cœlo nunc rigente, nunc  
 ardente susceptis in concionibus & crebris  
 & ardentibus insumebat: à morte habitus  
 instar sancti à populo qui certatim de P. An-  
 dreæ vestibus capillis, alijs, quidpiâ expete-  
 bat. Funus miro luctu honorificè panegy-  
 rico ac alijs funebris pompæ honoribus ce-  
 lebratum.

34. Hunc non absimili sanctitatis famâ  
 secutus est P. GISLENVS VVATTEAV in Fri-  
 siâ pauperrimâ statione tam latus, ut se illi  
 voto quantum quidem obedienter liceret,  
 alligârit. Undecim tantum Catholicos i-  
 bi repererat, moriens autem reliquit mille-  
 nis plures, quanquam afsiduâ contraniten-  
 tium importunitate vexatus.

35. Vianæ P. GVILIELMVS PVL animam  
 posuit peste laborantium quibus serviebat  
 contagione afflatus; id quod Gandavi jam  
 antea desiderio erat complexus ut illis ani-  
 mam devoveret. Sylvæducis magnâ in-  
 messe post annorum undecim labores mor-

98 ANNUS FLANDRO-BELG:

re vitam finijt P ARNOLDVS COEBERGKE,  
Cives, milites; hiems, æstas: egeni opulen-  
ti, ægri, & sani præclara illius officia suspe-  
xere, cum esset omnium horarum prom-  
pta illius charitas atq; alacritas.

36. Maris jaëctatio, & squalor nauticus  
P. JOACHIMO CERON attulit causam mor-  
bi & mortis. Vir exempli optimi, amœ-  
ni atq; accommodati ad animarû utilitates  
ingenij ubiq; cum omnibus, ac semper. In  
navi contra jurandi licentiam, & pro pie-  
tate mira præstitit, adeò ut ne pœnam qui-  
dem luere recusarent si quid aliqui deli-  
quissent.

37. Luctuosus quoq; quanquam in lucro  
quodam & gloriâ reponendus, fuit exitus  
P. FLORENTII DE CIREVENBROEK, Me-  
chliniensi gubernatione perfuncti, ad o-  
mnem obedientiæ vocantis auram expedi-  
ti. Hic Regiæ classi datus ad militum ani-  
mos pietate instituendos, dum rerum sata-  
git, & videt alia ex alijs pericula imminere,  
paucis ante supremum tempus horis ad P.  
Joannem Aurelium, veteranum classis Re-  
giæ comitem actuariâ vectus, animum pœ-  
nitentiâ expiârat. Et peropportunè sanè.  
Nam haud ita multo post dum stipendiariæ  
naves hostilem impetum fortiter ac diu su-  
stinent, navis Antonij Gonzales, quâ P. Flo-  
renti-

renti-

rentius vehebatur, incensa, & igne disili-  
ens, ipsum Patrem, & vectores omnes in-  
auras extulit.

38. Hunc mari, & igne; P. FRANCISCUM  
CRUMSELTERRA mors Parisijs, quo cum  
Condejanis concesserat, occupavit. virum  
nunquam langvide, sed omnia strenue ma-  
gno PP. Castrensi levamento accuran-  
tem. Capax illi disciplinarum, & amans  
ac dives ingenium. Sed ærumnarum pleni  
labores, atq; itinera virum in ætate adhuc  
viridi acerbe confecere.

ANNVÆ FRANCIAE  
SOC: JESV ANNI M. DC. LII.

**F**Ranciae Provincia hoc anno  
1652. per 24. domicilia Socios  
675. Sacerdotes 392. numeravit.  
Admisit ad Societatem quinos &  
denos: amisit morte abreptos quaternos &  
viginti.

§. I. *Missiones, colloquia, conciones.*  
I. Quæ publicis ad concionem, quæ pri-  
vatis ad singulos divinæ sementis profemi-  
nandæ laboribus ab hæresi ad fidem lucrif-  
acti multi, sed nullo certo numero adstri-  
cti. In ijs qui adnotarunt undevicenos in-  
venio.

venio. Parisijs per Adventum & quadragessimam septem, Biturigibus decem in locis nostri dixere ad populum, non minore utilitate animorum quàm locorum celebritate atq; frequentia.

2. Biturigibus ter quothebdomadis conveniunt egentiores ad Christianam doctrinam ferè centum & quinquaginta: quorum illecebra est eleemosyna, facilis conciliaticula pietatis tametsi alias rara in hominibus in tam profligata fortunâ ferè perditè educatis. Flexiâ in publica provinciâ penuriâ Domus nostra singulis per annum diebus Dominicis, Martis, & Jovis tam largè suppeditavit stipem egentioribus ut eorum aliqui dixerint sibi fuisse fame alias pereundum. Inde facilior & felicior fiebat aditus nostris ad persvadenda illis Sacramenta.

3. Familiaris etiam, & religiosæ cum externis consuetudinis fructus is extitit apud Turonenses, ut inter duos (quos natura fratres, hostes verò fecerat privata utilitas, armata jam odio) in arctam animorum consensionem solidè coaluerint, & constanter. Funesta ibidem inter duo primæ autoritatis capita dissensio repente coorta, repente latè (ut partis utriusq; necessitudines ferebant) increbuit, & plurimum animos quatefecit

fecit metu periculi sangvinario sine claudendi, aut in posteros etiam seminandi. Valuit ad pacis momentum ut cum nequicquam alia omnia tentarentur, Collegij Rector utriq; parti charissimus, arma primùm utriq; authoritate amicâ extorserit; deinde pacem, cumulatâ sanè omnium voluptate, firmârit.

4. Tertiani Patres vernâ primùm concursatione, tum eâdem sub autumnum, Rhodomagensis Archiepiscopi postulatu repetitâ, præter alias expeditionis hujus operas, Dieppam accersiti quatuordecim Christianorum millia consvetis Societatis ministerijs ad Sacramentum Confirmationis præpararunt. Aliâ ad eum locum ubi sacra hæc expeditio versabatur, è vicinis circum locis Parochi viginti quatuor plebem sibi subiectam ad nostros festis diebus deduxere, ut in partem ejus utilitatis venirent quam famâ increbrescente acceperant. Armorici Patres duo missiones tredecim varijs temporibus obivere. Catechismis & conciniibus tria oppidanorum millia instituta, exomologesin consvetam quindecim millia capitum objere; universæ verò vitæ sordes sena circiter millia expiavere. A pellicatus amoribus abducti ducenti; exulcerati, & pertinaci odio posito mansvefacti sexcentis



ut eos taceam qui è bonis facti meliores, affatim satisfecere Patrum laboribus, quorum iam salutariter institutæ obversationes lætam esse omnia implevere.

§. 2. *Beatissima DElpara, Scholæ,  
Sodales.*

5. Senex in missionum quadam, jam duo devigesimo anno æger lecto affixus, aiebat se jam inde ab annis octo & sexaginta flagella sentire conscientie sacri tribunalis lucem, integritatem, evidentiam metuentis, eam in rem salubriter molliendam adhibitas à se quotidianas preces ad MARIAM refugium peccatorum. Ab illa se tandem evictum. Etenim cum Patrum vicina opida concursantium famam auditione accepisset, simul eadem nocte se voce quadam allapsâ commonitum, jussumq; vitæ totius peccata integrâ exomologesi expungere. Id vero ille, tanquam à rogatâ sæpè Virgine Matre acceptum consilium, persanctè executus, duodecimâ exinde horâ, pacato agone ac vitâ perfunctus est. Rhomagensem quoq; luem ejusdem Virginis præsentis ope, supplicatione ductâ, restitutam accepimus.

6. Jam flos Sodalium & Scholarum ejusdem cælestis educatrici beneficium est & Magistrorum ac Præsidium labor primari-

us. In Parisiensi Gymnasio bis mille; atq;  
inter hos primæ nobilitatis juvenes trecenti  
in convictus nostri contubernio numerati,  
totidem nempe alumni Virginis, virtutis &  
ingenij cultione. Parisiensium Sodalium  
artificum hoc etiam anno fuit commenda-  
tio singularis, quod in summa perparcæ an-  
nonæ caritate, opem tempestivam cumula-  
te tulerint, locupletiores egentibus qui ar-  
dor quia in quibusdam immodicus videba-  
tur, cum etiam tenuioris fortunæ nonnulli  
piâ illâ suâ liberalitate arctiorem domi rem  
redderent, debuit à Patre qui præest, attem-  
peratè compesci, ne quid offensusculæ  
crearet domi liberalitas in extrarios æquo  
effusior.

§. 3. De S. P. Ignatio.

7. Inter alios præsentissimam S. P. Ignatij  
opem Rhotomagi expertos, fuit etiam is de  
Societate qui cum dolore pedum adeò la-  
boraret; ut ijs insistere vix jam posset, voto  
statim S. P. Ignatio nuncupato est persana-  
tus. Ibidem duæ Matronæ nobiles con-  
clamatam ferè jam salutem eâdem pietatis  
industriâ recepere.

8. Istud quoq; Ignatianum est, quod cœ-  
lestis ejus libelli ductu Parisijs in tironum  
domo se se exercuerint omnino tredecim,  
quo

quo è numero unus fuit Episcopus, alter dux militiæ genere ac virtute insignis. Flexienses, Andegavenfes Vrsulinas, Salmurienses aliâsq; in cœnobijs varijs Moniales ejusdem libelli Magisterio institutas utilitates egregiæ consecutæ. In celebratis quoq; Patrum Tertiariorum missionibus Patrum quidam intermisso tantisper opere publico mensem unum & alterum apud septuaginta moniales huic industriæ navus impendit, univrsamq; illam familiam hæctenus non sat æquis animis nos profecutam hæc delinitione nomini nostro addixit.

§. 4. *Suffragia pro defunctis.*

9. Ad indulgentiarum, ac piaculi salutaris lucra pijs in purgante igne animabus liberalius porrigenda, Romanis Belgicisq; provocati exemplis Augenses, ac Rhedonenses Socij Synaxim menstruam instituere, celebritate volentissimis illis Urbibus pergratâ, & solidâ dictione sæpius utiliter commendata.

§. 5. *Defunctorum elogia.*

10. Evita hoc anno 1652. Sacerdotes XVIII. abiere. Rhedonibus 8 Febr: P. CAROLVS CHARRÉ anno æt. LXXV. Soc: XLVII. placidæ, peritiæ, ac silentij amantis prudentiæ, solers in negotijs Domus Prof: Pari-

SOCIET: JESV, 1652. 105

Parisiensis Procurator; postea Rhedonibus XXV. annos versatus, caelestis etiam animorum Oeconomiae suaviter ac scite tractanda idoneus. Ultimo vitae die sacrificio ad aras operatum; neq; in valetudine ullâ interdium tentatum, proxima nox extinxit. Nostri oculis ac ore ad mortem modestè composito mortuum reperere: non improvisam ei obvenisse mortem interpretati è castigatâ illâ morum severitate, suiq; circumspicientiâ quâ vivebat in mortem intentus.

11. Flexiæ 13. April. æt. anno 57. Soc: 33. P. GEORGIUS FOURNIER, humaniorum ac Mathematicarum disciplinarum peritus Magister, Geographus libris etiam editis non obscurus. Coadjutoris spiritum gradum assecutus, insignia sui erga DEVM animasq; amoris edidit argumenta per missiones castrenses terrâ mariq; susceptas.

12. Rhedonibus 20. Apr. anno æt. LXX. Soc: XLIII P. DOMINICVS ROLLIN Lotharingus, Minister sui negligens; & agrorum etiam nocte intempestâ intervifendorum; ac abjectissimo quoq; officij genere juvenidorum gratiâ, nihil ætati suæ parcens, nihil operæ aspernatus, declivis etiam ætatis suæ incommoda dissimulanter tegens, ne ab aliorum commodis procurandis prohiberetur. Serius, at citra morositatis supercilij

um, erga omnes perhonorifice comis; eoque acceptus,

13. Niverni 27. Junij anno æt. XLV. Societ. XXXV. P. JOANNES AYMAN Germanus bellico fluctu delatus in Gallias propè tiro ibi 4. vota virtute ac doctrinâ commeritus. Seu Philosophiam doceret, seu pauperes pro sacro tribunali audiret ibi egregiè doctus, hic svavis, & impiger, atq; in ipsa confessionum auditione morbum creditur hausisse ac mortem.

14. Ibidem 1. Julij, anno æt. XLI. Societ. XX. P. CLAVDIVS GVITTON. Rhetoricæ & Concionum arte & gratiâ ingenium, spiritumq; probavit cum serio rem ageret, ac perdocte, atq; utiliter. Quatuor Professorum vota jam propediem editurum dies ultimus antecepit.

15. Ibid. eodem die, anno æt. LXIII. Societ. XXX. P. JOANNES TARDIVEAV. Societatem jam Sacerdos adeptus, tamen ad omnem obedientiæ genium æquè promptus atq; si tenerior advenisset. in loquendo comitas, in rebus difficilibus explicandis Oeconomica industria, labor, peritia, & his omnibus permulto major integritas, & in divinis accuratio in illo eluxere.

16. In Castello quodam ad Urbem Corisopitensem 2. Augusti æt, anno XLIX. Societat

cietat XXX. P. JOANNES MOREAV 4. vota  
 Prof. Lutetia apud Professos alibiq; conci-  
 onandi claritudine ad animos permoven-  
 dos egregius. In Castrensi expeditione,  
 inter permulta alia Comitem Ransavium  
 cohortationibus suis ad sanam fidem tradu-  
 xit. Vir qui moribus religiose facietis, doctri-  
 na & spiritu animata sua facundia aditus  
 faciles ad præparandos DEO animos aperi-  
 ret.

17. Flexia anno æt. LXV. Soc. XLIV.  
 P. GEORGIUS DE LA HAYE cum Collegio  
 Rector præfesset. Jam ante Aurelianense  
 Collegium, & Parisiensem Professorum  
 Domum rexerat, & nono universali Socie-  
 tatis Comitio interfuerat. Præclaræ in il-  
 lo Magistri, Sodalitiorum Præsidis, Superio-  
 ris, & Concionatoris dotes, industria stre-  
 nua, seria & rationum e sanæ Theologiae si-  
 nu petitarum pondere gravis dictio, non  
 pueriliter vana, vel floride cincinnatula, si-  
 ve ad populum diceret, siue domi siue ad  
 Sodales. Tales illi mores quoq; qualis con-  
 cio, potentes opere ac sermone, non moro-  
 se modesti sed clari, & candidi.

18. Cadomi XX. Sept. æt anno XLVI.  
 Soc. XXX. P. FRANCISCUS DE PUYOUE-  
 LET 4. vota Professus. Româ à studijs re-  
 ducem, Philosophia, Theologia, & demum  
 Ro-

Rothomagensis Collegij reectio excepit, hominem quem ad conciliandas omnium voluntates natura & gratia scite formarat, eaq; ille pulcherrime ad afflictorum levamentum urebatur, ad ægros, ad carceres, ad reverentissimam Superioribus obedientiam semper promptus, & comiter facilis. Cum itinera pedibus conficeret egregio religionis exemplo, supremum iter Parisijs Cadomum adeoq; ad æternitatem intendit; mortis causâ inde contractâ,

19. Flexiæ XV. Oct. æt anno LXVII. Socj XXXIV. P. CHRISTOPHORVS SYVADON, Procurator duodetriginta ipsis annis navus, & eximijs ejus officij cum dignitate religiosâ obeundi dotibus perquisitè commendatus. Erga omnes demissè, erga superiores ad omnem nutum circumscriptè ac obedienter se habuit. Stata orandi tempora præterire nunquam voluit. Pensum Canonicum coram SS. Sacramento provolutus in genua persolvebat. Festus dies illi sacer ac eximius, quare in prima luce in templo ad usq; meridiem confessiones, ferè pauperum ac ancillarum, accipiebat. Cavebat ne exequendæ ad B. V. de coronâ precatiõni, ne spiritualibus libris legendis otium sibi deficeret. Inchoatis S. P. Ignatij exercitijs febricitans, & mortis optatæ desiderio religiosè potitus est,

20. De P. STEPHANO CHARLETO verba eadem ferè ad numero, quæ accepi: P. STEPH: CHARLETVS, Parisinus, 4. votorum Profef- sus, obiit Parisijs in Domo Professa 26. Oct. æt. anno 82. Soc. 60. Vir de Societate uni- versa optimè meritus, universis ejus mune- ribus, dempto magistratu summo, præclare functus. Docuit Philosophiam, ac Theo- logiam in celebrioribus Collegijs, annis plu- ribus, cum existimatione eruditi, acris, ac perspicacis ingenij. expositio clara, diserta, & gratiâ condita erat, ut eo nomine ferè cæ- teris antistaret. Primò Rector Coll. Flexi- ensis, deinde Provincialis Franciæ, & Lugdu- nensis Provinciæ, postea Galliæ Assists creatus, annis decem & novem in eo mune- re perstitit cum laude, ad Mutij Vitelleschi Generalis ingenium & mores præclare fa- ctus, & socijs percharus. A Vincentio Ca- rassa Provinciæ Franciæ Præpositus, ingenti nostrorum consolatione. Elucebat in e- jus moribus religiosa gravitas; erat liberalis in pauperes, ægrotis compatiens, erga affli- ctos misericors, in DEVM pius, coram SS. Sa- cramento assiduus. Ad extrema deductus, nostris benedictionem flagitantibus, & in genua provolutis, bene precatus obtendit Crucifixi imaginem, ut in eo omnes bene- diceret.



21. Rhedonibus 2. Nov. anno æt. LXII. P. FRANCISCVS à S. REMIGIO animarum zelo præstans, etiam earum quæ in purgatorio patiuntur. Præfuit Convictui Parisiensis deinde Augensi & Corisopitensi Gymnasio. 4. vota Professus. Corpus illi attritum voluntariâ severitate ac morbis, quos in silentio & spe, ac fortitudine in illis repositâ tolerabat, perpetua sereni animi æquabilitate tranquillus.

22. Flexiæ 8. Nov. anno æt. LIII. Societ. XXXV. P. ROBERTVS GAUTERON 4. vota Professus. Rhetoricam docuit annis octo, reliqua humaniora annis septem; scripturam totidem & Hebræa. Sodalitio assidue, procurando, precandi studio, visendo prolixius SS. Sacramento, constanter addictus, Meditationum pensum de genibus persolvebat humi, conscientiæ teneræ cavebat potissimum à verbis quæ laudem præ se ostenderent; in obedientia perquam eximius candida illi sine fuce Simplicitas, & mitis ac humilis corde modestia, per quam quartum votum detrectare volebat, si satis licuisset. Paupertatis mensura illi sola necessitas, & in ijs quæ necessaria sunt, prudens deteriorum electio.

23. Parisijs in Patria sua IX. Novemb. anno æt. XLII. Soc. XXVI. P. PETRVS BERNA-

GE 4. vot. Prof. Doctis humanioribus & Philosophicis disciplinis etiam in concionibus eximij talenti specimen dedit. Grati mores, atq; ingenui. Suprema illi concio fuit I. Novemb. peracris & erudita de beatitudine Sanctorum. Tum morbo ictus ad suprema devenit.

24. Ambiani natali solo se reddidit r. Decemb, anno æt. LII. Soc. XXXIII. P. ADAMVS LEVRIN tria vota Professus. Humaniora Parisijs per 6. annos cum eruditionis & prudentiæ laude docuit. A Theologici studij contentione per valetudinem valde attritam deductus, redditus est ad Societatis officia per profligatas vires planè inutilis, dum voto ad B. Francisci de Sales venerationem concepto tantum virium recepit, quantum abundè sufficiebat ad illum inertio otio eximendum: quibus ille ad assiduam cum in templo, tum in Sanctimonialium cænobijs confessiones affatim usus, assidua suâ solertiâ utilitates attulit perinsignes.

25. Parisijs in Collegio I r. Decemb: æt. anno LXXI. Soc. XLVIII. P. DIONYSIVS PETAVIUS, Aurelianus, 4. vota Professus. Rhetoricam undecim, S. Scripturam quatuor & viginti annis perdocuit, capax & vastum ad omnes disciplinas ingenium. La-

III ANNVÆ FRANCIE  
rinè, Græcè, Hebraicè, Chaldaicè, Syriacè ex-  
quisitè doctus, Poeta, Rhetor, Orator, Ma-  
thematicus, Patrum & Prophanorum Scri-  
ptorum ingens & memoriâ pollens helluo.  
Dubium an majori laudi illi fuerit quod ab  
Urbano VIII. Pontifice fuerit Romam ob-  
latam eruditionis tantæ famam accersitus,  
quàm quod modeste ac scite id fuerit de-  
precatus, ob ea quæ metuebat, & quæ spera-  
ret ambitio. Plus otij cum libris, id est cum  
mortuis, quàm cum vivis terebat, nullâ ho-  
ræ particulâ immuni ab officio relictâ, per-  
sanctè tamen erga solita conscientiæ intro-  
spiciendæ ac orandi tempora fidelis semper,  
cum diceret, scientiæ se potius quàm vel  
unius examinis vel orationis jacturam subi-  
turum, æmulo Suarij magni apophthegma-  
ti dicto, & facto. Nihil audere citra Super-  
riorum veniam; nihil de populari aura, tan-  
quam peste, ad se admittere; confessioni-  
bus parvulorum, atq; simplicium dare ope-  
ram promptiorem; ingentia per omnē vitâ,  
sed supremo sesquianno potissimū, paciētiæ  
lucra colligere, cum ingravescens capitis  
& oculorum dolor mestum illi ab omnibus  
omnino studijs otium indixissent. Dignus  
certè famæ suæ gloriâ, & ævo longiore.

26. Flexiæ 25. Decemb. anno æt. I. V. Soc.  
XXXII. P. JACOBVS LINDO, Parisinus. Mi-  
nistris

nistri officium egit pacato semper animo, fronte, lingua. Sævavis illi simplicitas, & ne quid inertiae admitteret, Christi, divinae Matris, ac coelorum icunculas graphicè pingebat, & opportune spargebat. Puritatis ac vi demittendi, sanctissimiq; Sacramenti, coram quo multus erat, longè studiosissimus.

27. Reliqua Provinciae funera fuere Coadjutorum ad serviles domi operas conditione suâ delinatorum, quorum elogium est ferè modesta sui demissio, labor ad ingravescentes usq; annos assiduus, DEO aë officio suo intentum silentium, fidelis paupertatis cura. Unus præ alijs emicuisse videtur LAURENTIUS BARDOVIL Flexiæ 28. Aug. æt. anno LXIII. Soc:XXX. optato sine functus, Nobilis erat genere, ac Rhedonensi Collegio egregiè fecerat, una cum fratre qui Sacerdos in Societate pervixit. Immaculatae Deiparæ cultum & ipse habebat præcipuum, & omnibus per sanctè persuadere optabat. Ad precandum intentivus amans anguli atq; silentij. Orationem armabat labore, ac modestiâ simplicitatèq; ut rustico similior videri vellet: somni parsimoniâ inediâ frequenti, & alijs carnis afflictandæ studijs ferè supra modum intentus.

28. Deniq̄ duo decerpti è flore Schola-  
 sticæ juventusis. Alter Molinis, V. sept. an-  
 no æt. 25. Soc. septimo. Natalibus, mori-  
 bus, ingenioq̄; ingenuo, **M VICTOR DE**  
**VANSAY** triennio jam Magister adolescen-  
 tum ad omnem virtutis & literarum inge-  
 nuitatem peringeniosus instinctor. Alter  
 Aureliæ ubi anno ab hinc duodetrigesimo  
 primam lucem viderat, supremam vixit **M.**  
**PHILIPPVS RENAULT** eo die qui præsentæ  
**DEIPARÆ** sacer, Philippo semper in religione  
 fuerat, tum causâ dilectæ semper ac appri-  
 mē percultæ **DEIPARÆ**, tum quia eodem die  
 ante novennium Societati fuerat aggrega-  
 tus. Quatuor annos in humanioribus di-  
 sciplinis tradendis posuerat, venerationi a-  
 moriq̄; ab omnibus impetrando facillimus,  
 ob eam quæ religiosâ moderatione ornati-  
 or in illo eminebat, morum & pietatis exi-  
 miæ svavitatem.

29. Octavus decimus inter Patres diem  
 in nova Francia 10. Maij clausit **P. JACOBVS**  
**BUTEVX** Gallus plumbeis globis in itinere  
 ab Hiroquæis trajectus; vir orandi, & pati-  
 di artibus apprimē cultus. De quo suo loco  
 plura. In Aprili ineuntis hujus seculi na-  
 tus, & anno 1620. in Societatem receptus,  
 confecto Theologiæ curriculo anno 1634.  
 in septentrionalem Americam abiit, magnis  
 illic

illic laboribus, & à finitimis Huronum ho-  
 stibus cruentâ morte perfunctus, in cujus  
 morte quia satis accuratè narrari non potu-  
 it, nihil repertum est quod argumento sit  
 eum in fidei odium esse occisum: tamen si  
 non deessent argumenta quæ illi hoc decus  
 affirmarent. Certum est, illum animarum  
 studio in illas oras & in iter illud unâ cum  
 ovibus suis suscipiendum se dedisse; ac illa-  
 rum Christo servandarum amore non igna-  
 rum periculi capitalis ad mortem se simul ac  
 ad iter adornasse, ut suis ipse literis 4. Apri-  
 lis disertè datis testatus est.

30. Alepi in Syria 6. Januarij simul ad la-  
 bores & coronam felici morte appulsus est  
 P. LAZARVS BROVART Metensis, 4. vota  
 Professus, vir pio & constanti ad gloriâ  
 divinam provehendâ ingenio. Ætas illi  
 infra 50. annos, corpus & animus ad labo-  
 res obedientiæ ac animarum acriter exper-  
 rectus. Grammaticam præ Philosophia;  
 rusticas præ Urbicis conciones maluit; divi-  
 næ Eucharistiæ honoris apud alios etiam stu-  
 diosissimus. Obediens usq; ad mortem.  
 Medico enim aperiendam esse venam di-  
 centi, expertum se dixit noxium id sibi fo-  
 re: urgenti paruit, & confestim sine voce,  
 sine sensu, intra triduum sine anima fuit.  
 Svavissimè lachrymabatur in morbo, Chri-  
 sti

116 ANNVAE FRANCIAE  
sti memoriã, desiderioq; accensus.

§. 6. De Syria.

31. Claudio annuas ijs quæ anno 1651,  
& 1652. è Syriaca missione decerpo. In  
Civitatibus nobilissimis Alepo, & Damasco;  
& in Tripolitanao, Sidonioq; emporijs labo-  
rat egregia industria Sociorum in ipsis pro-  
pè Christi vestigijs. Alepi missio Beatif-  
simæ DEIPARÆ dedicata: cui etiam Sodali-  
tium sacrum habet ac fovet flore fructuq;  
lætabili. Scholarum, indigenarum varia-  
nationis & advenarum cura operam Socio-  
rum læto successu exercet. Inter Arabes  
& Maronitas res ita gesta, ut Archiepiscopus  
Dominicanus è Perside gratulatorijs literis  
datis gratias egerit pro messe tam lætã. Neq;  
tamen desunt adversarij patientiã pervin-  
cendi: quorum nonnulli etiamnum vituli-  
na sacrificia offerunt, parte Sacerdotibus  
cedente, parte plebi, idq; confessionis &  
communions loco esse affirmant. Patri-  
archa superstitiones rei suæ familiari non in-  
utiles obtentu traditionis Apostolicæ ho-  
nestat; & famæ suæ maculas jejunijs expiat;  
imò & ducendis filis laneis, more muliebri,  
Episcoporum unus ad fidei Romanæ unita-  
tem adjunctus, privatam eamq; religiosam  
vitam degit ob fidem exul. A Suritanis eti-  
am,

am,

am, seu Jacobitis bona spes; Nestorianis quoq; reductis non paucis,

32. Inclinantem Turcarum potestatem, & spes Christianis lætiores ostentant quædam quæ habent aliquid admirabilitatis, in terra, cælo, mari, & aère. De his ita literæ inde datæ: Hierosolymis contigit, ut extans Lunæ crescentis figura super fastigium fani primarium Mahometanæ superstitionis (ubi olim templum Salomonis) obversa versus orientem, ad occidentem spontè se converterit, quod casu factum, rati Turcæ, eò evadentes ad ortum reposuere: sed vix ad ima devoluti vident, pleno die, ad occiduas partes rediisse. Figunt aliter sed rursus illis abeuntibus, ad occasum ipsa revertitur. In Bethlehemitico solo observatæ per diem columnæ duæ in cælum se tollere: quarum altera rubra, viridis altera (hi sunt colores Turcicæ tesseræ) ferebant arcum utriq; innixum: cùmq; ad Solem usq; meridianum evectæ sunt, continuo evanida facta tota machina est. Etiam in Luna quædam visa Turcis minari, quæ omitto. *Quædam de Calitibus in Syria.*

33. Sidone quotquot se voverunt S. Xaverio, gravilicet ac periculoso in morbo, haustâ aquâ intincto ligno primæ sacri corporis capsulæ, convaluere: uno excepto qui

ad



ad alicujus alterius etiam opem confugerat, S. P. Ignatij aqua plures a sortilegijs male haberi fospites evasere.

34. S. Josephi ope urinæ difficultas sublata, vitam cuidam jam ferè abeuntem retinuit. Sæva tempestas eo increverat in mare ut nauclerum abijceret, & multa suppellex eijceretur e navi. Svasu nostri nuncupatum votum Sacratissimæ DE IPARÆ, omnèsq; servati; venti vi mox mitiore.

35. P. Joanne Amieu audiente, Turca suos dilerte liberèq; monebat ne quid in Christianorum templa auderent. Sibi enim male cessisse, quod in templo ruinæ obnoxio S. Theophili imagini oculum eruisset. Nam, inquit, continuo sanctus iste a latere meo stans funem collo meo iniecit, meq; traxit ad arborem, inde tanquam e patibulo suspendendum. Adfuere ij quos clamore ad opem exciveram: & me, nullâ trahentis manu visâ, fune sursum trahi mirati, dixere votum DEO à me nuncupandum: nam criminis cujusciam reum me videri è pœna. Nuncupatum à se votum dixit; & mox libertate donatum ab occulta illa quâ suspendebatur manu. Ajunt ab eodem Turca S. illi Theophilo perpetuam lampadem appensam.

*De Apostata.*

36. Armeno cuidam fidei Christianæ defertori diu cum conscientia stimulis, & adversis fortunæ cladibus colluctato, eoque apud nostrum ita se angere ac premi acerbè conquesto, Sacramentum pœnitentiæ nequicquam svasit noster. Is hoc anno in Alepensis Gubernatoris familiam honorarij famuli titulo, Agam nuncupant, penetravit, & nescio quo fortunæ male blandientis radio, seu ejus potius spe illusus, Mahometo nomen dedit, non multos post dies repertus pendere in cubiculo manu suâ, morte voluntariâ strangulatus. Quæ omnia minaciter & amanter alios in fide retinent, alios incitant; Nostros vero incitant ad ingentem messem totis viribus colligendam: & quia impares sunt operæ agro tanto, servient ad alios quoque in partem laboris & gloriæ accersendos; cum id à nobis flagitent multa omnino millia animarum, quæ istic in sempiterni exitij periculo relinquuntur quia subsidiariæ operæ non suppetunt. Plura de his missionibus Historiæ re-

servantur.



AN.

120 ANNVA GALLO BELGICÆ  
ANNVA PROVINCIÆ  
GALLOBELGICÆ.  
M. DC. LII.

**R**ecensuit hoc año 1652. Provincia Gallobelgica Socios 590.  
& ex ijs 345. Sacerdotes.

§. 1. *Fides Catholica, & Catechismi.*

1. Ab hæresi ad fidem hoc anno septuaginta quinque conversi, præter eos qui incerto numero indicantur. Generali autem expiatione animos per pœnitentiam renovarunt 960. Catechetica institutio, ne omnia de illa omittam, hoc videtur palmare habuisse industriæ magnæ indicium, quod in unico Insulensi Collegio, unde licebit reliqua æstimare, habita illa sit per paroecias, ac scholas quas dicimus triviales, locis facile quinquaginta quinque.

§. 2. *Beatissima Virgo Deipara, & Sodalitas.*

1. Perquisitæ usque quaque occasione à Patribus ad gloriam hujus Virginis & amorem latius proferendum. Ariæ in principe Urbis Basilicâ, Nostro apud concionem adnitente, antiquata jam olim Deiparæ Virginis, quæ istic Panetaria dicitur, pietas in-

pristi-  
scen-  
Reg-  
bere-  
pre-  
de-  
con-  
ling-  
Ari-  
un-  
fli-  
ha-  
sti-  
tu-  
fa-  
ca-  
gi-  
ri-  
p-  
e-  
v-  
r-  
p-

pristinum florem redijt: populo id agnoscente, ac fatente, Societatem in laudes Reginae caeli quasi professoriam linguam habere, quae pro sancto meritoriae eloquentiae pretio abunde habeat, si quid pro illius laude possimus. Et annuit Virgo Mater bonis conatibus quando id quod svademus nos lingvâ, beneficijs illa persvadet. Nam & Ariæ, per hosce annos, quarto novendialium ad nostram B. V. precum die Mater vidit filij pedem, pro quo votum nuncupaverat, haectenus fædè miserrimèq; retortum, tristiq; spectaculo deformem, integritati restitutum; re postea ab Episcopo ritè probatâ, sacro Eucharistico, typis, versibus celebratâ.

3. Duaci, quemadmodum in Græcæ Academiae limine olim visebatur amoris effigies, ita sanctiore studio in publicâ Scholarum areâ Reginae Sapientiae imago eapropter est collocata, ut abusq; manè per totos dies Scholasticos, dum frequens & pia juvenus ad gymnasium affluit, flexo reverenter genu ab omnibus consalutetur DEI Mater: quam rem in consvetudinem & exemplum ituram sperare fas est.

4. Luxemburgi nostra DEI para consolatrix, plenum solatij nomen felicibus beneficentiae argumentis tuetur. Ejus ope Carmelitana Sanctimonialis à feбри, ac diro hydrope

drope liberata, medicis eo majori fuit admirationi, quo magis omnem de illa in vita retinenda spem prorsus abjecerant. Alius levi obsequio illi exhibito, à 40. annorum peccatis & abyfso, in lucem emerfit.

5. Namurci excitatum est eidem cæliReginæ in suburbio sacellum; quo etiam solenni celebritate cum nobilitatis urbicæ, tum scholarum statua Virginis ex Vrbe deportata est. Puer à pestilentibus maculis Bethuniæ repente sanus & mundus evigilavit, posteaquam nostræ Auxiliatrici ejus avia sacrum solenne pro nepote vovit.

§. 3. *Honor calatum.*

6. Tornaci, cum è Patribus quidam pro urbe peste contactâ vires ac vitam ad sancta ægrorum obsequia devoveret, prius, quàm illam Charitatis palæstram ingrederetur, rei auspiciatò gerendæ Magistratus Urbis religiose voluit proludere; quando in templo nostro, in S. Rochi eorum potissimum temporum advocati honorem convenit, & solenne divini Sacrificij placamentum offerri voluit: domi verò nostræ Patrem velut à suis peregre abiturum, unà cum Collegio universo liberali mensâ honoravit.

7. Hui 20. Octobris sacra SS. Victoriani, & Germani MM. corpora, festo cleri universi, omniumq; religiosorum ordinum comi-

tatu,

tatu, & magnâ Urbis ad pompam armatâ ac effusâ gratulatione, è loco suburbano, in navi primum ad elegantiam spectatè adornata, deinde Sacerdotum humeris in ædem nostram splendidè sunt deportata. Duaci absolutum, & apertum publicæ pietati Sacellum S. Josephi, magnâ spe accessionem capturâ per hanc etiam novam illecebram pietatis. Accessit S. Florentij M. hierotheca argentea, & reliquiæ; cui sancto debere se fatentur nonnulli quod à peste correpti se velut redivivos aspiciant.

8. SS. Ignatij & Xaverij honores augeantur. Leodij decem asceticis eruditi. Bethuniæ febrim hecticam à juvene invocatus Ignatius & epota aqua Ignatianarum reliquiarum attactu sacra, abegit. Dionanti alius profluvio sanguinis ad ultima devolutus ex templo convaluit, quamprimum celebrem quotannis S. Ignatij diem se habiturum voto promisit.

9. Secularem S. Xaverij anno 1552. 2. Dec. felicem immortalitatem ad euntis annum eâ pietate coluit potissimum Collegium Insulense, quam omnes perforè accomdam ad cultum admirabilis illius Apostoli putavere. Præter longum celebris ad S. Stephanum æris campani sonum, & alia extraordinariæ celebritatis invitamenta, prægran-

grandis ac elegans Collegij nomine sancto cereus est oblatus: oratio de centesimo Xaveriana gloriæ anno perorata: appensa undiq; numero, splendore, concinnitate laudata emblemata: habita iterum ad conferendam concionem panegyris; cantatæ deniq; Lauretanæ Virgini à quâ salutatâ in Indiam movit Xaverius, Litanîæ, diei latitiam, & Urbis aures, oculos, animos implevère: nam usitata templi ornamenta, & reliqua summis celebritatibus consveta prætereo. Reliqua octo dierum solennitas tenuit, repetitis alijs ac alijs ad ingentem populi vindictionibus, affixis majoribus per plateas emblematis, accensis nomine Sodalitatum cereis, collucentibus circa Sancti imaginem ijs quæ populi pietas affigebat luminibus, junctâ civium atq; nobilium symphoniâ, proposito ad publicam adorationem divino Sacramento, cui nobilissima selectorum è flore juventutis 150. capitum corona supplicabat accensis totidem facibus perillustis; nocturnas quoq; tenebras magnâ intermicantium ignium festivitate & concinnitudine distingvente.

10. Ad Valencenas in pago Onaigensi in honorem SS. Ignatij & Xaverij novum est Sodalitium excitatum, plurimâ ejus populi pietate. Puerperæ præsens illorum auxili-

um.

um expertæ gaudent filijs ex eorum nomine appellatis beneficij simul & nominis benefici memoriâ recreari. illorum vero festa, præmissis religioso jejunio, vicinis quoq; pagis ad Societatem pietatis confluentibus, pergunt quotannis cultu quàm possunt maximo revereri.

§ 4. *Elogia defunctorum.*

11. Ex ijs quos hic annus æternitati transcripsit, laudant præcipue annuæ Huenses 6. Sept. P. HENRICVM DE MARCHE: qui laboriosæ charitati humilitatis gloriam singulari contentione iungebat. quocirca visus est omnem diligentiam plebeis abjectisq; magis promptè ac libenter, & cum quodam quasi saporis condimento, impendere.

12. Insulis præstans ingentis patientiæ documentum post se reliquit 26. Maij moriens EVERARDVS VANDENEDEN Coadjutor. qui ad stuporem, & horrorem etiam medicorum (ita de illo literæ) tertio, sectiones, & uestiones in maxilla sustinuit magno animi robore, oculis intentis in imaginem Crucifixi, nec adstrictus, & tamen immotus, tametsi laniena multas ad horas, imo ad integrum penè diem duraverit. Ibidem è vivis excessit P. PETRVS GREDIN Coadj:

I fur-



formatus, de templis, Sodalitatibus, pauperibus insignitè meritus.

13. Leodij tres diem obière. P. GOTTIFREDVS BOVRDOUX 3. Feb. tenerâ erga Superiores observantiâ, & nunquam impromptâ vel segni charitate: P. HENRICVS BOVRCHY anno æt. LXXIX. sinceræ indolis, ac præcipuâ erga Deiparam religione propensa: P. EVSTACHIVS LORCHY 19. Novemb: diligens SSS. TRINITATIS, & absconditi in Eucharistia Christi cultor, quem interdum sæpius, à mensa verò semper visitabat. Bethuniæ P. FLORENTIVS VAILLANT domi & foris longè gratissimus, & Collegij benefactor.

14. Montenses præter P. JACOBVM BERNARD concionatorem veteranum, & assiduâ sui ad mortem apparatione insignem, etiam JOANNEM DANIEL Coadjutorem amiserunt: quem ajunt cum ante annos aliquot æger decumberet, à Beatissimâ Virgine Matre coràm recreatum allocutione maternâ, & non sinè miraculo persanatum, objecto etiam per quietem viso cælesti, atq; colloquio.

15. Nivellis, at è Collegio Namurensi 12. Jan. diem finijt mortuus manè repertus in lecto P. PETRVS CHERON, qui missiones magnâ virtute, fructu insigni, ac omnium

um

um laude obivit, annis XVII. & se ad mortem repentinam, ut praesagiebat, quotidianis industrijs comparavit. Tornaci P. JACOBUS COVLON Coadj Spir. Missionarij, Praefecti Spiritus, ac templi officijs functus. 6. Martij P. JOANNES MALLET, disciplinae ad amissim, & modestae submissionis retinentissimus. examen particulare nunquam omisit.

16. Nivellis praeterea duo desiderati, alter 14. Sept. P. MICHAEL MALAPERT, vir orationis, & pacis: alter 23. Octob: M. MICHAEL VERHORST Aquisgrano Nivellis tunc hospes ad beatam patriam appulit moriens inter suavia oscula quae Crucifixo, & Societatis regulis imprimebat, juvenis in quo imitatrix quaedam erga B. Aloysium, & Berchmannum observantia elucebat.

17. Valencenis 16 Maij mortalitatem deseruit P. PHILIPPUS DOVTREMAN, Paedagogi Christiani plusquam quadragies idiomate vario impressi Author, de Catechesi audate meritus.

18. Audomari 10. Julij piam animam egit P. DIONYSIUS DESANOIS, ibid: anno 1600. natus 2. Martij, in Societate anno 1620. inita. 4. vota Professus, Latine & Graece doctus, & perquisitae eruditionis. Post gubernatum Montense Seminarium, nunc

rebus spiritualibus præfuit, multus cum Deo, reverens majorum, & tolerans in adversis. Reliqua de illo sic literæ: Pater è nostris, cui dum viveret fuerat per familiaris, è flammis lustralibus illi se videndum præbuit. Ejus congressus & colloquium auxit & cumulavit desiderium juvandi animas purgantes: item illum strenuè incitavit ad virtutes amplectendas ubi ab illo amico didicit, viros religiosos tormentis atrocibus ideo torqueri, quia divino obsequio & proximorum salutis procurandæ parùm addicti fuerunt.

19. In idem oriundus, & anno 1585. natus P. STEPHANVS BRAVWERE Coadj. form. post procuratoris & missionum officia, herniæ incommodis afflictus, apoplexiâ demum prostratus dolores ac vitam finijt 29. Decemb: vir verè humilis, & cum per valetudinem plura non posset, Patres foras euntes libenter comitatus.

20. Duaci cursum vitæ consummavit 18. Octob. P. MARTINVS L' HERMITE Lau-  
reti olim pœnitentiarius, ut vocant, Duaci Philosophiæ, Matheseos, Theologiæ Magister ac Præfectus. nec laboris nec ingenij laude vulgari. A deo quicquid vel arduum, vel etiam odio obnoxium erat, citra recusationem de obedientiæ nutu agebat, ut Superioris

perioribus quietis asylum; & extemporale  
receptaculum videretur. Missionem In-  
dicam, nequicquam expetitam, pensavit stu-  
dio animarum; & orandi, seq; afflictiandi as-  
siduitate. Totos dies aliquando jejunus  
per legiones concursabat multifariam sata-  
gens in ijs, quæ istic & multa & magna sunt.  
Inde illi febris, & mors.

2<sup>a</sup>. Namurei in Collegio quod per ipsos  
XII annos prudentiâ & solertiâ prorsus sin-  
gulari gubernarat, mortem obiit 11. Feb: P.  
JOANNES de RENESSE, 3. vota Professus ce-  
lebris in Domo Prob. Tornacensis templi  
è Patrimonio suo Author, quo etiam adni-  
tente augustum Namurei templum & fun-  
damenta accepit & non parum assurrexit.  
Divinæ Matris officium, & immaculatæ  
Conceptionis, nullo etiam in gravissimis  
morbis die omisit. Ajunt illum juvanda-  
rum in purgatorio animarum studio Psal-  
mum *De Profundis* pœnitentiæ loco suis pœ-  
nitentibus per ipsos XXII. annos imposuis-  
se, pro confessionibus ordinarijs. Tole-  
rantia in illo immortaliter admirabilis elu-  
xit, quando horrendam nobilissimæ suæ fa-  
miliæ ruinam, ac fratris miserandam cata-  
strophen, aliosq; rerum eventus, morbos,  
dolores longos, & pertinaces, ita sustinuit, ut  
palsim diceretur publicum patientiæ spe-

130 ANNŪÆ GALLO-BELG:

Etaculum, & exemplum. Cruciatuſ ille animi quo generalem confeſſionem crebrius iterabat, de ſalute ſua ſemper anxius, eoque mortis metu atque iudicij ſemper ſuſpenſuſ animo, paucis ante mortem diebus in ſua- viſſimam animi ſerenitatem, dulcem de di- vinâ bonitate fiduciam, & mortis flagrans deſiderium eſt converſus.

22. Mortibus migravit è vita GVLIE- MVſ GERARD. Coadjutor in Charitate ſua- viſſimus, in labore ac ſilentio rigiduſ & re- ligioſe conſtans, etiam in ætate extrema. Tornaci autem peſte P. ROLANDVS THON- NA magni ſemper in modeſtiâ obedientiaque exempli, Ibid. P. EVGENIVS WINOT 4. vota Proſi longâ 18. menſium tabe abſum- ptuſ.

ANNŪÆ GERMANIÆ  
SVPERIORIS M. DC. LII.

**I**N Catalogo ſexcentarum ſeptua- ginta octo perſonarum hujus Provin- ciæ, Sacerdotes fuere tringinta duo ſupra trecentos, in Collegijs viginti & uno, duabus Probationis Domibus, & alijs domicilijs ac miſſionibus.

§. I. Fidei Catholice incrementa.

1. Centum ſexaginta duo, præter novem  
ia

in missione Pargsteinensi familias, hæresim exuere. Vna ex his fuit quam verbera, & carceres ac hæreditati capeßendæ spes à fide sancta dejecerat. Sed ad concionem hæreticam adituræ membra negabant officium, & dolorum vis magna perquàm acerbè increfcebat. Scelestam suam inconstantiam detestata, mox valuit: & ad nostros Eluacenses, velut ad securitatis asylum confugit, fassa quid egisset, quidq; fuisset perpeßa. parata deinceps exul, in fide securior vivere quàm apud suos ditior sinè fide.

2. Ratisbonæ inter hæresim dedoctos una emicuit, quæ à biennio toto sextam, quamvis feriam sinè ullo cibo duxit quò pro accepto à DEO per nostros ante triennium fidei lumine grata esset. Pergit porro idem agere ut religiosis in vinea Catholica divinæ gloriæ studentibus copiosum laborum pretium in animarum ad fidem ducendarum quæstu respondeat. Certè istic hoc anno potissimum illustres quæ voce quæ scripto de heterodoxis relatæ victoriæ illos ad ridenda mendacia, & ruborem redegère. Opinio est eorum non nulli animam quoq; seu pudore seu rabie actam è vita in tenebras abijisse.

3. In Missione Sulzbacensi vir sexagenarius & in Lutheri deliratione pertinax, per

132 ANNVA GERMANIÆ SUPERIORIS  
iter nescio quid de secta sua meditat<sup>9</sup>, instar  
Sauli tristia omnia spirabat in Catholicos. si  
quid posset. Hunc ita furenter minantem,  
miro artificio cepit benignus DEUS. Nam  
sic meditabundo ecce, seu ab Angelo, seu  
casu objectum in via media se obijcit rosa-  
rium appenso numismate. Ea res adeo re-  
pentino illum alium ex alio fecit, ut se ca-  
ptum a DEO senserit, supplices manus dede-  
rit veritati, ad nostrum instruendus, firman-  
dus, expiandus accesserit, adeoq; firmus in  
fide perstiterit, ad defectionem etiam à Prin-  
cipe invitatus, ut Catholici passim cogno-  
mentum retulerit.

4. Augusta cujusdam Principis hortula-  
nus molestæ quam secum per omnem pro-  
pè septentrionem in corde circumtulerat,  
laniæ remedium reperit apud nostros fi-  
dem amplexus Catholicam. At sibi toto  
biennio antè spectabilem oblatam speci-  
em Virginis candidis amictæ vestibus, quæ  
minaci quadam frontis ac vultus majestate,  
ipsisq; digitis oburgantis speciem refere-  
bat. Sapius ab illâ exterritus tandem ces-  
sit, paratus omnia chara prius quàm fidem  
deserere.

§. 2. *Pœnitentiæ Sacramentum.*

§. Plenâ universæ vitæ pœnitentiâ qui ani-  
mum

nam expurgârunt, fuere plus quàm quater mille quadringenti quinquaginta. Ingolstadij militaris vir, non prius quiescere potuit, à conscientia generalem exomologesin acriter instantèrque urgente, quàm pareret. Affirmavit vero Patri apud quem pristinas confessions omnes rite retexuit, omne id custodi Angelo se debere, cujus incitamenti agi se statim senserit, cum se illius cultui solito impensius mancipasset.

6. Ibidem quidam pacem animi apud nostrum in Sacramento reconciliationis repererat. Mutato conscientia ductore, in veteres iterum easque inexuperabiles curas, anxietatemque perpetuam se reperit incidisse. Ad nostrum ubi revertit, gratulabundus dixit, serenam quoque mentem statim sibi à turbidis illis tenebris quievisse.

7. Rusticus à morosa sua & jurgiosa Xanthippe tandem actus in rabiem. Ergo, inquit, in nomine diaboli te tuamque domum desero, infelix mulier! ad te ne quidem, si id inferi jusserint, retrahendus. Egressus domo in cæcâ nocte, se à nescio quo rapi persensit, & momento in silva sisti. Vbi trepidus rosarium arripit. Quod ubi vidit immundus tenebrio, miserum illum, foede laceratum in medio silvæ destituit. Domum vix mentis & vocis præ stupore compos redijt.



dijt, & cruore fædus, capillo horrendum  
 surrecto, voce quâ potuit sæpius interceptâ  
 eluctatus tandem est, narrando id quod erat,  
 unde rei gestæ fama late percrebuit. Vix  
 diluxit cum Ingolstadium ad nostros adiit,  
 & confessorio admiranti luculenta plaga-  
 rum vestigia ostendit, cælestis Matris opem  
 agnovit, lingvæ suæ intemperantiam dete-  
 ctatus.

8. Oeniponti vir dæmoni spontè devo-  
 tus, nunquam nisi cum armis cubitum con-  
 cedebat, quibus vel advenientem hospitem,  
 cujus mancipium se funestâ recordatione  
 meminerat, averteret; vel ne ab ipso jugu-  
 laretur, invisam sibi lucem prius ipse ab-  
 rumperet. Sed ubi nostro innotuere arma-  
 tæ illæ nec securæ excubiæ: Persvasit viro  
 ut conscientiæ provideret. Vbi ergo diræ  
 omnes Sacrosanctâ pœnitentiæ vi è corde  
 sunt pulsæ, hanc esse artem didicit, & verò  
 expertus etiam est, citra ferrum, quàm secu-  
 rissimè dormiendi.

9. Inter eos quibus extremum sub ago-  
 nem Sacramenta sunt ministrata, & de su-  
 prema necessitate diligenter provisum, non  
 est contemnendum ad nostrorum animos  
 acuendos illud à viro nobili Lucernæ pro-  
 fectum de nostris elogium, eo maxime  
 tempore, quo mentiendi causæ omnes ab-  
 esse

esse solent quàm maximè. Dixit ille palam, nullos in Vrbe homines esse, qui & vivere melius, & mori securius docerent quàm Societatis JESV Patres. & ad omnem Patrum uerbum exquisitè obediens æquissimè obijt.

10. Bellizonæ ab ipso Christo Societatis operam commendare dignato commendati sumus, si fidem habeat id, quod de se retulit unus quispiam, qui longâ hypocrisis per annos plures enorme in pœnitentiæ Sacramento sacrilegium trahebat. Istandem aspectabili dæmonis formâ conterritus, & à Christo qui se paulò post videndum offerebat benignè confirmatus, atq; ad sacrum nostrum tribunal ire jussus, vulnus detexit, rei gestæ seriem explicuit, & vitam deinceps viro serio ad cor ac Deum reverso dignam instituit.

§. 3. *Beatissima Virgo Deipara.*

11. In Eluacensi Missione ad nostram B. V. Lauretanam peregrinatione promissâ, fœmina filium parvulum in aquam casu delapsum, ibiq; diu relictum, tandem extractum, ac toto unius horæ spacio rigidum, intra septem horas ex integro sanum recepit.

12. Ibidem habebat alius quinquennem  
filiam

filiam omni lingvæ usu destitutam. Voto ad nostram eandem Virginem nuncupato, haud multo post, illam jam loquentem ad templum adduxit.

13. Ibidem prostraverat virum alias robustissimum, nescio quæ cum virium, tum maxime manuum pedumq; defectio, quæ anno integro illum in lecto attinuit, se ne in pedes quidem erigere valentem. Nostro vero peregrinationem ad B. V. nostram svadenti, obsecutus, voti concepti eam vim sensit momento, ut iter ingredi potuerit, grallis nixus; & aliquot confectis leucis, nullo jam fulcrorum adminiculo iter porro promissum ad BV. intendit, & suspensis in templo ligneis adminiculis, accepto beneficio, fidem fecit, ac memoriam reliquit.

14. Ibidem nobilis puella valetudinem afflictissimam, nec ullâ jam medicorum spe vel industriâ erigendam, ubi nostræ Virgini commendavit, & argenteum donum misit, è periculo & morbo emerfit. Principem quoq; loci Episcopum à morbo decem mensium liberavit, ipso id affirmante: pagum integrum voto sibi obnoxium reddidit pagi pecore à contagione exempto. Ajunt & bovem, quem jam pro desperato, lue contactum in silvam eduxerant, ab iisdem à nostrâ Virgine domum reducibus reper-

cum

rum validum, ac extra metum periculi: neq; cladem ultra grassatam.

15. Inter alia MARIANÆ pietatis invivamenta sunt etiam ea quæ de illius gloria in scenam producuntur. Taceo alia dramata pietatis plena, ut illud fuit Constantiæ de trino perfecto in theatrum dato, nempe Quod vult, DEVS, Deus dedit, & Deo gratias: illud est hujus loci, quod Veldkirchenses nostri, eximiâ cum venustate, sub anni literarij finem, coram illustrissimo spectatore theatro dederint Canticum MARIANVM, insigni plausu, & sensu suavissimæ pietatis. Friburgi Brisgojæ quoq; extaticos Dionysij Arcopagitæ in Deiparam Virginem amores dedit scena piâ cum voluptate spectata: uti & Dilingæ ANNVS DEIPARÆ Matri sacer placuit ingenio & pietate.

16 Nec illud omittendum, aut inter Virginis beneficia postremum est, habetq; in re solidum quiddam, in modo autem aliquid etiam admirabilitatis. Quodam in loco quidam sub antiquo conscientia inquinatæ ulcere animi anxius ac gemens, neq; tamen ulcus ulli aperiens, DEIPARÆ quotidianis precibus, nec illiberali eleemosynâ supplex, illud sibi per illam à DEO impetrari flagitabat, ut ante supremum vitæ diem liceret sibi de ijs quæ tegebat flagitijs & dolore

lore & exomologesi seriâ pœnitere. Impetrasse mox fuit in confesso. Nam lethali percussus morbo, nostrum accersivit, cordate ac dolenter conscientiam, lites, & quicquid ad mortem optime obeundam desiderari solet, veniâ liberaliter omnibus datâ, remissis quoq; pecuniarijs debitis, composuit, & divinæ Matris apud benignissimum DEVM potentiam grato animo exosculatus atq; admiratus quievit in Domino.

17. Etiam Neoburgi ad Foyensem templi nostri Virginem votum promisit, & desperatam à medicis sanitatem recepit illustris parvula, facta novum charo parenti ad colendam tam beneficam Virginem incitamentum. Dilingæ datæ in lucem de Virginis cultu, & laudibus conciones.

18. Landishuri, quidam expiato persanctè animo se DEI paræ totum transcripsit Sodalium quoq; albo adjunctus. Aiebat ille se Augustæ Vindelicorum à suæ artis contribulibus heterodoxis frequenti disputatione lacescitum, è respondendi anxietate ac inopia in dubitationem incidisse. Ita hæsitanti spectabilem in somno se dedit Virgo DEI paræ, qualis ferè dolentis imago pingi solet. hanc gemini Angeli stricto ense armati stipabant. Eorum alter, Heus tu, aiebat, si ad sectarios desciveris, hoc ego ense te de vita

ad

ad inferos deturbabo. Timor illi haesitationem omnem absterfit, atq; ut constanter saperet consilium dedit.

19. Oetingæ ad Ecclesiastem nostrum à concione 1. Maij descendente adducta puella quindecim annos nata. Huic natura pedes in tergum subduxerat, sine ulla ijs utendi facultate relictâ. Audlebat suos dicentes, ad Oetinganam Deiparam ad concionem plurimos proficisci: & illachrymans, O, inquiebat, utinam & mihi liceat illuc perrepere, & audire ac videre quæ vos audietis atq; videbitis. Audivit desiderium pauperis DEI Mater! & pedes repente laxati sunt, atq; adeo restituti, ut ad iter essent omnino idonei. Quocirca Oetingam concessit, & per quam sospes esset, grata narravit. Plura hinc essent digna memoria: sed quæ non tam ad nos quàm ad historiam Oetinganam ferè pertineant. Vnus tamen etiam è nostris ejusdem ope colicam à se depulsam est gratulatus.

20. Landspergæ Bernensis quidam, postquam sibi à DEIPARA in eremo Helvetorum celebri claudicantem tibiam supra naturæ vires correctam vidit, beneficij memor, apud nos octiduum substitit, ut Romanæ fidei arcana commodius doceretur.

§. 4. *Sodalium virtus.*

21. E Sodalium ferè albo, tanquam fecundo sinu, contemptâ caducâ mundi spe ad æterna in cœnobijs varijs transgressi sunt passim plures nullo numero adnotati. Quorum numerus constat, fuere (ijs qui Societati se junxere exceptis) centum duodecim. Ex ijs, quos æternitati adscripsere Sodales, non tacendus ille Tridenti vir nobilis, qui supremo trium horarum spacio seipsum pulcherrimè cohortatus, ultimum spiritum ijs virtutum illi tempori maxime consentanearum exercitijs adornavit, ut vel audire sanctam illam theologiam, & elaboratam virtutem fuerit longe suavissimum. Idem, numisma quinq; Sanctorum indulgentijs insigne, imposuit ori, & mordicus ad extremum usq; retinuit, nullâ vi sibi eripi passus, atq; adeo cum hoc velut naulo æternitatem felicissimè, ut vita innocenter acta sperare jubet, adivit,

22. Ingolstadij non defuere de primorum subsellijs qui pro instaurationis tempore Partheniam dedicationis formulam illustrissimo sanguine descripsere. Ibidem in Convictu, Colloquij MARIANI Sodales falsi aliquando sunt, se convicijs provocatos, & jam armis promptos abstulisse, à Collo-

loquūto enim cogitato lingvas sibi ligatas, & manus aliās ad noxia prorupturas.

23. Dilingæ Sodalium quispiam cū se observaret ab iniquitate suā, suiq; victoriam in certo quodam genere belli quæreret, pro pœnā sibi ipse decrevit, ut quoties labe- retur, pro lapsu quovis offerret DEO aliquot ictuum millia sibi toto quanto posset robo- re infligenda. Quidam thoracem cilici- num 30. hōris continenter gestavit. Mo- nachij verò non defuit, qui menses integros in cilicio duceret: cui suppar ille apud Veld- kirchenses non breviorē tempore cinctu ferreo carnem afflictaus: Rottenburgi ne- mo est, qui ferreo cingulo carere velit: qui- dam qui caruit, statis diebus ejus loco nudæ carni urticas adhibuit. Augustæ autem, qui- dam autumnale à literis otium in pago pater- nā ditioni subjecto transcripsit rudibus in- struendis, adhibitis etiam pro invitamento præmiōq; rosarijs, icunculis, alijsq; munu- sculis.

24. Oenipontana Sodalitas hoc anno mirum ad virtutem incitatius capeffendam stimulum habuit ab ipsā cœli Reginā Virgi- ne commendata. Nam viro cuidam spe- ctatæ virtutis coram adfuit DEI Mater, JE- SVM parvulum amplexu stringens, monuitq; ut si luberet eniti ad virtutis fastigium, MA-



RIANO albo se dederet. Paruit; Præsidentem adiit; impetravit. Ibidem quidam, in solenni gulæ in Bacchanalibus triumphantis triduo, ad panem & aquam nil cibi aut portionis admisit. alius unico illius tridui die, de gulâ trigiesies, victoriam reportavit, non rarâ aliâs quoq; victoriâ: quæ res in adolescente seculari non mediocri meretur æstimatione laudari. Pertinaces aliorum aures & oculi, fideli pactione, nihil quod muliebriter blandiretur, admisere. Alius mulierem procaces manus iniectionem, Aquinatis exemplo, flagrante titione fugavit, cuius indoles Martyrij gloriæ tota inhians, cum sanguinem ac vitam dare pro amato Christo non posset, domi & in scholis quæsitit umbram Martyrij, domi à præceptore, in Scholis à commilitonibus verbis auditu arduis avida exerceri. Per ipsos 14 dies asseri nudo lectuli loco incubuit; flagelli copia cum deesset, accenso cereo in tergum desavit, in omnes vexandi corpusculi occasiones imminens; & nominatim optans, venas nobiles tot quot haberet in corpore, omnes ac singulas, totidem funiculorum instar esse, ad se se Christo quam arctissimè alligandum.

25. Sodalem quoq; fuisse opinor illum gymnasij Halensis florem, quem acerba  
mors

mors inopinato decerpfit. Fuit is Joannes Arbogastus Liber Baro ab Annaberg adolescens imitatione dignissimus. Ajunt litera, notatum esse, tertio post mortem die cadaver copioso sudore manasse, nec minus miratos esse qui aderant, quod nobilis ille vultus, veluti posthumâ quadam purpurâ, elapso à morte triduo vivo quodam rubore genis infuso floreret.

26. Sunt in cætu Neoburgensi nonnulli, qui certos è cælitibus integritatis suæ custodes adsciscunt, & destinatas illum in finem preces nullo die omittunt. Alij cum hictum alibi humi se ad castum somnum abijciunt, digitos morfu vexant, aciculis, clavis, igne pro pudicitia certant, dum hostis imminet, aut jam urit. Alios juvit votum puritatis ad certa dierum vel mensium spacia nuncupatum.

27. Friburgi in Brisgoja quidam perturbatam pravo mysteriorum usu jam inde ab annis undeviginti conscientiam tum primum tranquillam sensit, cum exomologesi præmissâ syllabo MARIANORVM Civium est adscriptus. Alius infestari se à furiâ ferè conspiciendâ magno dolore sentiebat, Sodalitij gremium illi pro asylo fuit. Alius voto ejusdem adeundi concepto, furenter ardentes febres extinxit pharmaco quovis felicius,

28. Landishuto Sodalis mœstè turbidus animo, Oetingam abibat peregrinabundus ad illud solatium afflictorum. Is in patenticampo virum aspectu ac veste honestum obviam habuit, salutavitq;. Illo nihil respondente, peregrinus arcano quodam terrore correptus exclamavit: O SS. TRINITAS! Et personatus ille videri desijt repentinò.

§. 5. *Cultus Cœlitum.*

29. Experimento felici tenemus, cœlites in theatris non raro spectatos, plus quàm in libris lectos, præclaris suis exemplis ad imitationem valuisse. Valuit Dilingæ Augustinus e labyrintho carnis ac seculi evolutus, & cœlestis factus ex toto: Augusta Michael & Gabriel clientem in vitæ agone positum cœlesti musicâ consolari: Oeniponti Martyrum sub tyranno Dunaan fortitudo: Halæ Thomæ à Kempis, Solodora S. Landelini juvenis, virtus varia, & ad movendum idonea: Bellizonæ inconstantia in cultu cœlitum infelicis exemplum: Eystadij S. Stanislaus Martyr: Neoburgi 7. Machabæi, Friburgi Brisgojæ, vale mundo in theatro fecit Magnus Antonius: aliàs pœnitentiæ Magister factus est Rex Manasses: Mindelhemij Alexius, Landishuti SS. Getulius & Symphorosa cum filijs, cum voluptate spe-

ctati. Et laudem in hac alijsq; Provincijs tulit Societas, quòd expulsis è theatropuerilibus fabularum nugis, ingenia cote acuat pietatis, ac è theatris veluti cœlum creat.

30. S. Michael Princeps templi nostri Friburgensis apud Helvetos Patronus voto à fœmina invocatus, illi auditionem reddidit expeditam. Eberspergenses nostri ajunt familias integras à S. Sebastiano in lue undequaq; sparsâ, in medio, citra ullius noxam, conservatas. Straubingæ Matronæ morbo insanabili conflictatæ persuasit noster, ut in S. Caroli Card. Boromæi honorem voto reciperet se per anni unius curriculum semel quotidie Dominicâ & Angelicâ oratione gratam pro beneficio futuram, si convalesceret. Lubens vovit, & ab eo quod per menses plures habeat morbo, adeoq; cibi omnis & vitæ ipsius fastidio, intra triduum se sanam gavisa est. Sancti quot mensibus per sortem dati cultus exquisitâ pietate augetur. Degener habetur Constantiæ, si quis ad frequentem memoriam illum pileo insertum in scheda non gesserit.

*De SS. Cosma & Damiano M M.*

31. Monachij Sanctis his medicis, qui apud nos coluntur, se ac vitam debet fœmina, quæ subito ita viribus totis defecit, ut non expectatâ Synaxi, quæ in via tunc erat,

moritura crederetur. Postea tamen ita respiravit, ut sacro viatico ac unctione muniri potuerit. Tum emisso ad SS. hos medicos voto, securitati à periculo, sanitati à morbo est restituta. Eorundem certam opem expertus Scholis nostris adolescens, quem catarrhus extra omnem medicinæ opem spemq; posuerat. Ad funebres Anni vertentis exequias, die sequenti de Maximiliano Electore dicturum nostrum Ecclesiasten, diarrhœa ipsâ nocte illi diei præstituto proximâ pertinax ita occupârat, ut & vires illi omnes profligaverit, nec jam spes esse poterit ut celebritati facere posset satis. Quod medicina non potuit, nuncupatum cum bonâ superiorum veniâ votum fecit: & SS. medici morbum stitère; Pater autem viribus validus ad concionem diu dixit, & contentione insigni.

*De S. Iosepho Sponso Virginis Matris.*

32. Increscit magno mortalium emolumento gloria hujus Divi in hac quoq; Provincia. Friburgi Helvetorum solenni formulâ, & innovandâ quotannis ipso ejus festo celebritate in Sodalitatis & Sodalium Patronum est electus: Constantiæ ara eidem in templo nostro est posita. Nostris Veldkirchensibus apud Episcopum adnitentibus esse.

effectum, ut is in omni sua Diœcesi S. Josephi diem deinceps festum esse voluerit. Sancti gloria ibidem scriptis, & crebrâ de illo panegyri, ad populum propagata. Quidam istic à pleuritide, illius auxilio liberatus: alius in egestate magnâ, manifestâ ejusdem ope adjutus.

33. Nihilo his inferiora Burghusij, ubi templum nostrum Josephi clientes plures in cœlestem ejusdem clientelam adducit. Sacer Josepho dies instar Paschatis divinis mysterijs celebratur, asylum fortunarum, & corporum. Illi sanitatem alij, alij servatam dum periclitarentur rem domesticam, illi reperta quæ amiserant accepta referunt alij. Infans propè triennis distortos hactenus pedes atq; omnino invalidos, valentes firmosq; recepit, ubi Mater, Senatoris uxor, auditâ pro concione S. Josephi beneficiâ, novem dierum votum, pedem argenteum, & alia quædam obtulit.

34. Ibidem cum Junio flagrantissimus æstus torreret omnia, à Clero & Civitate ad S. Nostrum supplicatio est deducta, & mox à sacrificio, eo die toto ac demum nocte cœlum in liberalem & salubrem pluviam se effudit. Eâdem æstate cœlum plus æquo pluviosum annonæ in campis tristia minabatur. Vix ad Sancti nostri aram loci Curio

rio sacris est operatus, cum petita serenitas paulo post sacrificium sudo cœlo illuxit; Deo in Josephi gratiam ad utrumq; parato, & Sancti gloriam confirmante.

*De S. P. Ignatio.*

35. Jam Ignatius variè in animos corporaq; beneficus, sacro suarum commentationum libello hoc anno exercuit in univ. sum sex & septuaginta: è quibus Dilingæ quatuordecim, si & religiosas Virgines numero inferamus. Ingolstadij Matrem unam, prolem geminam, alibi plures. praesenti exitio eripuit: plurium febres aquâ extinxit: quendam voluntariæ morti furenter jam proximum, per sua lipsana mentis restituit. Dilingæ ejusdem oleum acerrimos ejusdem dolores absterfit. Luem passim à pecoribus præstigiâsq; abegit, aquâ Ignatianâ tantum aspersis. Ajunt in Residentiâ Kaufburanâ, quod aquâ illâ deficiente, statim striges pecori noxiæ adfuerint, atq; nocuerint. Rottenburgi molestos brachij dolores quibus quidam vi veneficij conflictabatur, hæc eadem aqua extemplo abegit.

36. Friburgi Helvetorum aqua eadem plusquàm septingenties expetita. quâ etiam haustâ femina mente mota, cum vinculo demonis muta crederetur, ad mentem redi-

it, & ad lingvam. Fæmina è qua hæctenus  
 fœtus frustatim extrahi semper debuit, nunc  
 sana edidit incolumem, appensis collo S.P.  
 N. reliquijs. Alij ab eodem ibid. ducenti  
 & viginti adjuti. Neoburgi puer phre-  
 neticus persanatus. Enfishemij, præter  
 puerperas, quædam persona per S. Patris re-  
 liquias in acerbo dolore dentium se mo-  
 mento sublevari sensit, alius desperatam in  
 morbo salutem fatetur sibi ab invocato I-  
 gnatio restitutam, idem Friburgi Brisgojæ  
 factum.

37. Bruntrutani æstate ad periculum usq;  
 siccâ supplicationem in S. P. Ignatij hono-  
 rem ad nos decreverant die postero facien-  
 dam; & vesperi ante statutum diem beni-  
 gnus è cælo imber Urbem anticipatione  
 gratissimâ recreavit. Ibid: Civi primario  
 gravi morborum contractione domi affli-  
 cto, vegetus membrorum usus redijt, po-  
 steaquam voti religione Ignatium implo-  
 ravit.

38. Rarisbonæ nobilis fæmina, & quod  
 fortè mireris, hæretica, tamen salutarem sen-  
 sit manum Ignatij. Hæc per annos con-  
 plures à nocturnis strigibus cicatrices, & lu-  
 culenta ungvium defixorum signa patieba-  
 tur inops consilij; neq; recenti utero so-  
 boli ungvæ impij pepercere. At ex quo  
 acceptam



acceptam auditione famam experimento  
tentatura, S. Ignatij imaginem lecto appen-  
dit, & celebrem ab Ignatij nomine aquam  
libavit quotidie, salva & secura vivit unâ  
cum prole.

39. Apud Veldkirchenfes Dominico post  
S. P. Ignatij festum die, juvenus ejusdem  
imaginem solenni supplicatione per omnia  
Urbis templa cum cantu, & pio splendore  
circumtulit. Eystadij quendam inquieta  
turbati animi intemperies domi quiescere  
non sinebat. Is quotidianam S. P. Ignatij  
venerationem edoctus, adhibitâ etiam aquâ  
Ignatianâ, per agros non amplius oberrare,  
verum domi rem curare didicit mente  
compositus. Eâdem aquâ, oleo, & imagi-  
ne sancti Patris fugatus dæmon ibidem, qui  
puero rusticano vix undecim annos nato, &  
indolis aliâs non malæ, se videndum ac ti-  
mendum offerebat, bufonis, aut aliâ tetrâ  
effigie personatus; & ad horrendas verbo-  
rum diritates in DEVM, ac DE Iparam, domi  
forisq; vomendas, atq; adeo ad desperatio-  
nem illû percellere totis viribus nitebatur.  
Ibidem puella S. P. effigiem unam pectori  
suo cubitum itura imposuit, aliâs valvis, &  
portæ affixit ab infestâ sagarum colluvie de-  
inceps libera & quieta.

40. Ibid. persona quædam religiosa usq;  
ad

SOCIET: IESV, 1652. ISE

ad ægritudinem ab umbrâ geminâ eâq; nigriore vexata, S.P. Ignatij effigie, ac sacrificijs aliquot procuratis, quievit; nigrâ illâ umbrâ reversâ quidem, sed quæ jam & candidior fuerit, & factâ concinnâ reverentiæ significatione videri desierit.

41. Sæpè beneficij nomen meruit dolores, morte feliciter finiisse: Id quoq; in Ignatij gloriam Friburgi Brisgojæ operatus est DEUS: ubi puella quinquennis in purulentâ corpusculi tabe longam inter diros cruciatus mortem vivebat, usq; dum admotis teneræ cervici S.P. Ignatij lipsanis confestim à suis doloribus morte innocentium requievit. Eadem felicitate semestri parvulo per plures dies epilepsiâ miserabili convulso æterna & nulli dolori obnoxia vita illuxit.

42. Landishuti civis repentè pedis usu se destitui sentiens, S.P. Ignatio, tanquã qui & ipse olim ex pede laborârit, preces vovit, & pedem statim sanum recepit. Maurkirchij, prolem altero pede curvam, & lividam, ac admodum debilem una quæpiam ediderat. Orato Ignatio in spem excitata, pollicitatione religiosâ adjectâ, intra semihoræ spacium pedem infantis rectum, vigenemq; vidit.

43. Ambergæ quædam ab assistente sibi,

ut

ut rebatur Æthiope, ad voluntarium exitum incitabatur. Huic etiam post pœnitentiæ obitum Sacramentum, adhibito Ignatianæ aquæ istic experimentis felicibus celebratæ usu, profligato infesto impollitore mens redijt.

44. Straubingæ quoq; magna illius aquæ, olei, ac lipfanorum efficacitas quatuordecim nominatim capitibus profuit: è quorum numero fœmina, cujus brachium fugiente jam carne marcidum erat, vigorem, carnemq; recepit, alterius oculo post 14 dierum tenebras lumen restituit Landspergæ periclitantis tyronis valetudinem à discrimine improvise eripuit, & brevi sospitavit. Putat id quod narrabo prodigij similitudine non carere: Curio Rottwilanus quo porissimum adnitente istic cœpit institui missio magnæ spei. Is eo die, quo à Senatu, & populo pro Societate advocanda, est magnâ consensione Decretum, domum redux, forte librum quo familiariter ac diu antehac uti solebat, aperuit, & primo aspectu in S.P.N. Ignatij imaginem incidit, antè in eam usq; diem sibi nunquam visam, ut ipse persanctè affirmat. Pronum illi fuit lætitiâ quâ gestiebat casum in omen felix vertere, ac Societati spes eximia illo etiam omine polliceri.

45 Ea quæ ad Societatis existimationem faciunt, non sunt ab Ignatij, ut authoris, laudibus aliena. Tale illud est vindicis pro nobis DEI documentum. In Residentia Solodorana obrectatorum quidam vir istic primi nominis, in nos spirans minarum, & si non cædis, certè exilij, furenter minabatur, ajebatq; novum Jesuitarum ordinem post modicum dierum aliquot interjectum, se adnitente, publico Senatûs Consulto, loco pellendum. At hujus atra consilia repentinâ morte strangulavit DEUS. Nos ut inimico ad aras amici effemus, illi, triginta sacrificijs DEO oblatis, parentavimus. In Missione Zurzachensi cum incredibili Societatis commendatione celebrata est opera Patrum istuc destinatorum. Irrisor A catholicus, isq; facile Princeps, nocte posterâ in silvam abiit, repertus istic postea pendere ab arbore, suspendiosum mortis turpissimæ anathema. Non defuere Bellizonæ primores viri, qui Societatem magnificis elogijs profecuti, illam, inter alia, vitæ suæ juxta DEI normam instituendæ regulam vocavere.

*De S. P. Francisco Xaverio.*

46. Monachij Matronæ per plures dies ægræ, ac in S. Xaverij reverentiam sacrae Synaxis

naxis communionem spondenti, ipso Sancti die statim sanitas, & lac redijt, cujus inopiã parvulum suum hæctenus lactare non poterat. Ibidem in fonte lustrali cuidam Francisci datum nomen beneficij circumfert memoriam; Mater enim ultra consuetum tempus gravida cum sibi ac proli metueret, de Sancto sacrum offerri voluit, illo ipso die partu & voto potita. Oleum è Sancti lampade Virginum alteri capitis, alteri oculorum dolorem, utrumq; diuturnum ac vehementem, exemit. Simile in capite levamentum post votum honori Xaverij nuncupatum experta est mulier Rottvilana.

47. Tridenti Roboretanæ fæminæ caput à decidentibus scalis ligneis periculose saucium, admota S Xaverij lipsana, cum vitæ ipsi timerent chirurgi, sanitatem die perendino reddidère: pacem vero mentis, fæminæ, desperatis intemperijs in profluentem se præcipitare properanti. Auçta in sanctum veneratio à libello in vulgus dato qui breviter ejus vitam, & miracula referebat, occasione anni centesimi quem jam in cælo agit Xaverius.

48. Landspergæ vir consularis, hortatū medici opem in cælo apud Xaverium querendam quam se ipse crebro expertum agebat, suggerentis, voto facto, conscientia per  
omnes

omnes vitæ annos exploratâ & expiatâ, se à Xaverio morti ereptum testatus est, aquâ intercute, quæ supra vires artis increverat, sic depulsâ. Adolescentis quoq; ibidem Scholastici, defervescentis, atq; adeo profligata febris calida, voti Xaverio nuncupati præmium fuit.

*B. Aloysius, & alij duo de Societate.*

49. In Missione Veldkirchensi oleum lampadis B. Aloysij tribus dolores arthriticos aut lenijt, aut absterfit, opem manifestam expertis articulis & juncturis. Virgo Sacram illi communionem spondit, & ab ulcere molesto convaluit. Hirschavij propè Ambergam, honesta Matrona cum per dies complures inter partus dolores mortem jam potius opperiretur quàm partum, affulgente spe repentinâ; manus in cœlum cum voto & lachrymabili voce ad B. Aloysium tetendit, & optatis potita est. Constantiæ in sanctitatis magistrum, & auspicem electus Beatissimus idem adolescens, mirum Sodalibus ardorem injecit ad corpora modis perquàm asperis afflicta: ubi etiam igne ac ferro, citra ullam pugnantium jacturam & cum eximio lucro certatum est in prælijs castitatis.

50. Friburgenses Helvetij P. PETRI CA-

NISII

NISII effigiem, ac vitam, domestico idiomate, parentibus, ut appendi possit, folijs, vulari typis cœptam lectitant magno gaudio, nec emolumento minore. Ejus rosarium parturientibus præsentis levamentò fuit. Infans à præsentis mortis exitio ereptus, parente coram imagine Canisij de genibus supplicabundo. Honestæ civis usu aurium dies aliquot penitus destituta, & auditum recepit, & à cephalalgia sereno capite levata est, Canisij auxilio implorato: marito quoq; à colicis doloribus per idem adminiculum, exemplo sanæ conjugis, liberato. Vidua cum se rebus suis everti videret, consternata, cum voce omnem sensum amiserat. Sibi reddita, in nomine Canisij elemosynam erogavit: & ipsâ quâ causæ suæ Patronus diem objerat luce, Patronum è cœlo agnovit Canisium, quando in jus vocata, supra spem omnium, pro se pronunciatum vidit.

§ 1. Iphis literarum Friburgensium verbis narro quicquid sequitur: Duæ fæminæ aliquot annis tanto inter se odio dissidebant, ut præter mutua verbera, & diras execrationes jam nihil haberent, & altera earum jam morbo correpta nec somnum capere nec cibum posset. Videbatur plus omni arte valere malum; cum, neq; apud confessari-

um

um quicquam profecit; neq; novendiali prece, quam per diversa templa pro se conduxit efferatos spiritus mitigari sensit. Nimirum hæc gloria placatæ mentis, & recuperatæ pacis, Canisio debebatur. Nam, ut primum illa religiose coluit Patrem & stipe datâ, & fufis ad ejus tumulum precibus, mora nulla ingentibus acta desiderijs, adversariam adit, de genu flens pacem rogat, & impetrat; lytro etiam redemptæ amicitia relicto, pridie ejus diei, quàm hinc ad cœlos Canisius creditur emigrasse. Quæ omnia (quæ nempe hoc, & fere priore numero retuli) cum idonea ad fidem persona referre in chartam laboraret, ardens lucerna, quæ pone aderat, cum inspectantium admiratione, occultâ vi, quartum extingvitur; dum à scribente signo Crucis efformato, & lumen servari, & hæc notari potuerunt. Hæc ib. Fremit nempe DEI ac hominum hostis dæmon, quando amicorum DEI gloria posteriorum memoriæ commendatur.

52. Veniat in hunc etiam numerum P. VINCENTIUS CARAFFA nuper extinctus Soc JESV Præp. Generalis. Illius nomine literis subscripto, ac Tridenti affectis admotis corporibus febres continuo fugatas duæ id in se ipsis expertæ constanter affirmant.



§. 6. *De Odijs extinctis.*

§ 3. Internecinis odijs ardebant quædam conjugia, & aliorum lites plenæ discordiarum, periclitata item quorundam vita mutuis armis dubia, securitati, & amicitia restituta, persvasa etiam quotmensiu exomologesi, cujus usum omnem in longu temp<sup>9</sup> odia interceperant. Memorabilis eo in genere ante alios est Sacerdos prope Tridentu glande plumbeâ jam prope mortem adductus. Is evocato Sacerdote nostro, & veniam, & Christiano, & Sacerdote, & illius temporis articulo dignam svadenti adeo obedienter est obsecutus, ut præter veniam, veniæ quoq; datæ pignus, pecuniâ testamento relictâ illi cujus manu vulnus acceperat, liberaliter dederit; quintâ ferè à vulneratione hora religiosâ morte perfunctus. Augustæ quoq; casta, sed in mariti pellicem odio accensa, & cultro adulteræ jugulum petituro armata fæmina, nostri usa consilio, cultrum in præterfluentem abjecit.

§. 7. *De Castitate.*

§ 4. Hanc vario ingenio defensam, votis ad breve tempus conceptis, scrupulis subplantas ingestis, petito è cælis, à confessarijs, ab ipso igne auxilio, mirâ sensuum servitute, occasionibus ad vivum usq; rescissis, libris & cantilenis prætextatis ex integræ nec

uni.

unius familiae sinu ereptis, amoribus conjugio adnexis, aut fugâ restinctis, nec semel, nec uno in loco accepimus. Foemina in agro sola deprehensa, ut domum DEO maritoq; fidelis reverteret, in clamato JESV nomine, id quod pro concione fortissimum praesidium esse audierat, effecit Maurkirchi. Vbi etiam cuidam egestas aptiorem contumeliae fecerat castitatem. hæc domi sola à tribus lenonibus nec ære liberaliter obtulso, nec precibus, nec viribus ac verberibus potuit superari. Quare attoniti abiere: uno postea apud nostrum omnem hujus & reliquorum peccatorum conscientiam deponente.

55. Alia ibidem per unius horæ spaciū contra hominis impuro oestro rabidi blandicias, minis permixtas, ac demum stricto etiam pugione casto corpori admoto armatas, unico MARIE nomine ardentem identidem repetito, mortis potius quam sceleris patiens, & vivum & castum corpus mentemq; servavit. Friburgi apud Helvetos alia in dumetum abjecta, contra lenonem, intactum conservavit liliū inter spinas.

56. Halæ præter alias ex illis dehonestamentis ereptas, una demum & ipsa castè sapere didicit, nostro fassa sibi Christum Servatorem saucium & cruentum, ac ferulâ

quam dextrâ in manu gerebat, identidem  
 minitari visum, idq; bis per quietem, cor ab  
 illa obscœnitatum eluvie ad puras æternita-  
 tis castissimæ voluptates divinâ vi inclinasse,  
 ac penitus transtulisse.

§. 8. *Desperati adjuvi.*

57. Nec pauci, nec uno in loco, Augusta  
 octo, Straubingæ duodecim, ab obstinato  
 mortis violentæ ultrò sibi ad finiendam, ut  
 putabant, desperationem consciscendæ,  
 consilio ac furore absterriti. Oeniponti  
 fœminam calamitatum remedium in morte  
 quærentem; dæmone nunc vulnera, nunc  
 præcipitem in aquas sui dejectum svadente,  
 una nostri concio; Halæ autem duos à su-  
 spendiosis consilijs latior & sanior cohorta-  
 tio, tranquillavit. Halæ item puella quæ  
 frustratum nuptiarum desiderium in vitæ  
 odium commutârat, putatur ab Angelo ere-  
 pta exitio. Nam specie portitoris dorso sti-  
 pendia facientis illi Oenum altero pede ad  
 mortem jam ingressæ adfuit repentinò, &  
 mori volentem, in littore, ac vita retinuit.

58. Friburgi Helvetorum unius qui ab  
 octennio sicâ pectus haurire deliberabat,  
 ferrum cum quietis vitæ consilijs commu-  
 tatum. Landishuti S. P. Ignatij latex eum  
 exomologesi adhibitus à perditis mortis  
 voluntariæ meditamentis revocavit, qui-  
 dam

dam schedam cruentæ devotionis dæmoni factæ in lecto absconderat. Sed cunctantem dæmonem pactioni respondere, nostri consilia prævertère. Alia spiritum per quinquennium inferis mancipatum, per aquas in ignem æternum præcipitare parabat: sed sagax filius, per nostrum, dira Matris consilia intervertit.

§.9. *Contra superstitiones, & dæmones, lata suppetia.*

59. Hic animi divinorum rudes, alij verò malitiâ ad inferorum religiones proni, fuerunt à schedis, verbis, & sexcentis alijs imposturis explicandi. Biburgi juvit conatus nostros id quod cum quadam superstitionis retinentiore evenit. Audivit illa, ac paruit superstitioso consilio quo dicebatur, clavem æditimi, veluti rem sacram, in os bestiæ ingerendam, si pecus morbidum salvum velis. Sed ubi in equini pulli os clavem ingessit, occidit, quem fatebatur aquâ Ignatianâ non semel feliciter se curâsse.

60. Oeniponti faber lignarius magicis artibus hernias feliciter curare solitus, artem suam damnare doctus, lachrymarum plenus mortem oppetijt. Straubingæ fæmina unâ cum marito thesauris arcano dæmonum adminiculo quærendis inhians, enormis lu-

celli periculum ac damna ubi à Nostro intellexit, animo per pœnitentiã conſanato, apud maritum effecit, ut is vel nocte in tempeſtâ unâ cum conjuge id urgente, conſcleratum incantamentum ſub domus limine defoſſum effoderet, ac igne abſumeret & domui hæcenus variè perturbatæ pacem redderet.

61. Tridenti cuidam de pudicitia ſua ſollicitæ, noſter ceram, quem vulgo agnum DEI appellamus, porrexit, & illam ab horrendis incubi dæmonis lenocinijs vindicavit.

62. Oeringæ, ut obſectos à dæmone alijs nequicquam cultros, laqueos, aquarum vortices, taceamus, mulieri forti dæmon immundus bellum indixit, quo illam de pudicitia, vel de ſpei ac vitæ conſtantiâ deturbaret. Varia illi larvarum in vultu alio alioq; mendacia, & formæ fallendi blandæ ac formidabiles. Tandem & pecuniam, & gulæ lautitias, & alias illecebras contemnentem, nec minas formidantem, atq; ad nos itinere haud modico fugam intendentem, cum fruſtra interpellaret, neq; à propoſito ad ſua vota perperelleret, illâ deniq; novis divinorum myſteriorum ſubſidijs, communi-  
tâ, victus ceſſit.

§. 10. *Industria.*

63. Augustæ in sex familias constanter inductus usus, tam Litaniarum Lauretandarum ante cubitum unâ dicendarum, quàm conscientiæ per omnes diei horas ab æsterno examine usq; ad præsens accuratiorne salutari explorandæ. Atq; hâc arte facilius ab alijs in alias domos manat exempli vis in re tanti momenti, quanta est rei tam sanctæ ac solidæ scriptis ac experimentis celebrata utilitas.

64. Lucernâ Zurzachum expedita missio. inter industriæ suæ instrumenta mirè profecit ad animos renovâ permovendos hebd. sanctiore Christus dramate lachrymabili cruentus in agone sanguineo: & Ioannes Gualbertus inimico ignoscens in gratiam Crucifixi. Ibidem usus utriusq; examinis quod generale ac particulare vocamus, multis contra usum bibendi, fallendi, & particularim singula vitia persequendi atq; vincendi palmare, atq; ipsâ novitate gratum instrumentum fuit.

65. In Missione Veldkirchensi ad imprimendam, renovandamq; patientis Christi memoriam, sextâ qualibet feriâ ære campano monetur populus, ut sit memor Christi hoc die, pro æterna vita mortalium, morte

164 ANNVAE GERM: SVR:  
ignominia ac dolorum plenissima morien-  
tis. Et vero projecti Cives in genua grati-  
as agunt, de sua quoq; morte impense solli-  
citi.

66. Neoburgi clathros ferreos ad portas  
templi censuimus fabricandos: id quod e-  
ximiâ pietatis accessione perfectum: ut  
clausis quoq; portis, per apertos clathros to-  
tâ die ad augustissimam cœli Reginam con-  
salurandam expeditus esset accessus. Atq;  
ne à clathris abeamus.

67. In Residentia Kaufburana valuit ad  
commiserationem erga pios manes in pro-  
pensis aliâs mentibus acrius concitandam,  
quod arte ad rem appositâ in piacularibus  
flammis detentæ animæ ferreis aræ in tem-  
plo mediæ clathris, ceu carcere ferreo flam-  
meoq; inclusæ oculis adspectantium sint  
objectæ.

68. Landishuti ad incitandam Sodalium  
pietatem insigne operæ pretium tulit cata-  
logus bene longus bonorum operum va-  
rietate refertus, atq; in tabula palâm propo-  
situs: unde quivis genio suo idonea selige-  
ret, aut fortassis novo quopiam etiam in-  
vento syllabum rerum istic propositarum  
augeret; cum ferè inventis addere non ad-  
modum difficile censeatur; & data Sapien-  
ti occasio Sapientiæ quoq; soleat esse acces-  
sio.

69.

69. Ad exemplorum quæ in longiore je-  
junio passim enarrantur in templo efficaci-  
tatem illud Burghusij accessit industria,  
quod exempla omnia destinato velut ictum  
in unum quodpiam vitium, ut maledicenti-  
am, vel aliud, torqueantur, tanquam ad sco-  
pum. Et patuit utili documento longe id  
felicius evenisse, quàm si vage in obvia  
quæq; raperentur exempla. Sic enim illa ve-  
luti particulari examini ancillata, id quod  
sæpius urgent, semel tandem efficiunt.

§. II. *De Purgatorio.*

70. Communio generalis tanquam fe-  
stum est animarum. Octavo ante illam die,  
Burghusij, appositis ad rem argumentis ad  
illas adjuvandas concio invitatur. Pridie  
sono æris campani solemnitati proluditur,  
& instituta de illarum inter tormenta la-  
chrymis musica symphonia: quo fit ut eo  
celebrior diei alterius sit Synaxis. Con-  
stantiæ piaculo ducitur communionum il-  
larum vel unicam neglexisse. quod etiam  
studium pietatis ibidem à mortuæ cujus-  
dam manibus infestas ædes in tranquillita-  
tem asseruit. Rottenburgi nulla cæli du-  
rioris diritas prohibet quominus è vicinis  
locis, asperâ hieme, cum lucernis matuti-  
ni adsint è pago quodam ad portas, ut Syna-



xi perceptâ, fideles animas à pœnis orando absolvant pro quibus etiam quot Sabbatis preces facturi vesperi ad templum confluunt perfrequentes. Et jam primæ in mense Dominicæ in missione Rottwilana nomen hæsit, ut vulgò nostra Dominica vocitetur.

71. Illud quoq; huc forsitam referendum, quòd Eystadij domui cuidam umbra nescio quæ jam ipsos 50. & amplius, annos adeo fuerit importuna, ut non raro incolas ad migrandum coëgerit. Nostri consilio, factum ut scripta adjurationis formula impetere- tur. quo factò visa est ramentis ligneis hu- mi in Crucis effigiem dispositis aliquid vel- le innuere. Effossa istic terra, reperta & eruta sunt ossa velut infantium: quibus aliò deportatis, & sacrificio in animarum leva- mentum sæpius celebrato domus omnis à longa illa tot annorum trepidatione quie- vit.

§. 12. *Hoc anno istic defuncti.*

72. In Januario, duo, Biburgi 16. die P. SIMON SCHARL, in itæ Societatis in qua vo- ta 4. Professus fuerat, anno duodequadrage- simo, vitæ autem 58. vir eo ingenio, ut So- cietatem, ejusq; labores, & famam exem- pli amaret impensè; detestaretur verò quic- quid charitati officere videretur. Unde in  
genio

SOCIET: JESV, 1652. 167

genio quantumvis præfervido fuit hilaritatis, & moderationis retinens, laborumq; non parcus.

Monachij P. CHRISTOPHORVS SCHACHNER 27. die. æt. 67. Soc. 51. in qua per 26. annos Procurator fuit semper ad divina, & statis quidem horis, attentus: in dicendo gratus, caritate amabilis, obediendi studio reverens, industriâ impiger. Supremo vitæ anno dolores à DEO magnis precibus flagitavit, quibus vivus contracta in vita nomina expungeret. Et visus est voto potitus, dum toti pedes illi unum propè in ulcus intumescere, tumore non sicco. Poterat curatoris ope dolores quosdam interdum avertere, si à somno illum excitaret: at id ne faceret, seu patiendi voluntas, seu erga curatorem charitas fecit ne somnum interpelleret.

73. Februario uasus 16. die Halæ P. CASPAR ABEGG Rector 4. vot. Prof. æt. 60. Soc. 42. anno. Putatur vitam labore immodico præcipitasse. Qui juxta gravis cujusdam viri externi elogium, pius, prudens, humilis, pudicus, sobrius, castus fuit & quietus. Constantis, ac etiam inter turbida eminentis ac sereni animi. Eystadiensis nostri plures jam à Sveco ex Urbe abrepti cum essent, ipse se pro illis in captivitatem ærumnâsq; oblaturo

eo impetravit ut sinerent hos abire, factus  
 veluti lytrum pro omnibus. Seu regere-  
 tur, seu regeret, videbatur totus è modestiâ  
 & submissione conflatus; non verbo, non  
 vultu acer, nisi de quopiam non optimè lo-  
 quentibus fortè sensum animi, fronte osten-  
 deret. Ardens, & de genibus fusa oratio:  
 fidelis in pœnitentium tribunali constantia:  
 obedientia casto quodam pudore verecun-  
 da & prompta: in gubernanda per decen-  
 nium Regij Parthenonis conscientia dexte-  
 ritas cœlesti quodam sale condita. Mortis  
 nuncio exhilaratus, pridè, *O quàm bonus es  
 Domine, inquebat, reddis premium ante  
 meritum!* suprema nox talibus nobilitata  
 suspirijs ut lachrymas cierent præsentibus.  
 Sed & à Parthenone pro mortuo & paren-  
 ratum & adeò lachrymatum est, ut necdum  
 sit siccus ad auditum illius nomen dolor.

74. Friburgi Helvetiæ 15. Martij obiit  
 extremum diem P. LVDOVICVS ARANYS vir  
 se afflictandi, orandi, atq; animarum seriò  
 sitiens. Examinabat, & cum Spiritus Præ-  
 fecto introspiciebat frequenter ac solerter  
 quantum in accurato virtutum studio pro-  
 fecisset, mirâ conscientia accuratione te-  
 ner, & ad labores dimidiâ ante alios horâ  
 vigil. Bis operam & vitam lue affectis de-  
 vovit, semel & ipse contactus. verùm ubi  
 sur-

surrexit, idem sibi pro peste, si quæ fortè deinceps ingrueret, licere petivit. Pœnitentium suorum apud DEVM per voluntarias quoq; pœnas sequester, mirâ erga P. Canisium veneratione ferebatur.

75. Landspergæ 10, Apr. P. OTHO WEL-  
LER, concionibus, missionibusq; percelebris, Oculorum in officio religiosè tenendorum ita potens, ut fœminam nullam levî quoq; aspectu volens dignaretur, essetq; catholicis etiam admirationi. Domi postea talis fuit, ut Landspergenses eximio DEI beneficio sibi dicant illum esse concessum. Svecicos furores ita sustinuit, ut Domus nostra superstes, & salva permanerit. In extrema rerum undiq; penuriâ, incredibilem charitate, ac celeritate aliquot florenorum millibus conquisitis, & Nostrorum quosdam à captivitatis ærumnis, & rem domesticam ab hostili vexatione redemit. Ad Weimariensis Ducis pedes in templo nostro supplicabundus, non priùs se erexit, quàm ut ne Domus, templum, Civitas, quæ sparsam jam passim flammam conceperat, incendio delerentur. Fugam svadentibus, vitam sibi potius extorquendam dixit, quàm ut commissam suæ fidei Domum tantâ in tempestate desereret. Captus, ærumnas decem mensium ita toleravit, ut ne  
quis

quidem indicare Nostris voluerit ubi esset, dum citra ullum nostrum impendium alienâ benignitate nobis est restitutus.

Augustæ eodem die P. JOANNES HORN-  
BICHL, Sodalitati Civium per annos 20 tan-  
tâcum animarum utilitate præfuit, ut fuerit  
ingentis ad omnium exemplum industriæ;  
ac Sodales ita mortuo parentârunt, ut sexa-  
genos è suis delegerint, qui pullâ veste com-  
munem dolorem omnium testarentur.

76. In Majo, duo. Monachij 4. Maij P.  
LEODEGARIVS HERTENSTEIN docendo  
Mathesin, Philosoph. Theologiam, Jus Ca-  
nonicum, & dicendo validus. Solidorum  
in via DEI axiomatum, ac exactæ ad nostri  
instituti amissim disciplinæ retinens. Vnde  
dici potest coluisse velut indigetem, seu do-  
mesticam sanctitatem. Bilis per omne  
corpus effusa totum denigravit, ac tanquam  
larvam fecit, torsitq; doloribus magnâ pati-  
entiæ laude à viro solido toleratis.

6. Maij. in Resid. Solodorana P. CHRI-  
STOPHORVS BANWART, omnibus boni ope-  
rarij laudibus cumulatus, & à lachryma-  
bundis civibus abundè laudatus. Ultimo  
vitæ trimestri S.P. exercitia per decem dies  
obivit: ubi se ad proximam mortem com-  
posuit.

77. In Julio item duo. Lucernæ 10. Julij  
Jo-

JOANNES CRÖNLIN Coad. noluit voto pro-  
ductiorem vitam petere, divinæ providen-  
tiæ nutu contentus.

Oeniponti 25. ejusd. P. THOMAS ANREI-  
TER 4. vot. professus. Magno spiritu atq;  
prudentiâ per 9. annos Principi Eluacensi à  
conscientiâ fuit; magnâ patientiâ Sveciam  
captivitatem toleravit; docuit, ad populum  
dixit cum ingenio & solidâ pietate. In  
DEI Matris honorem ut ædes Lauretanæ si-  
milis excitaretur autor fuit, fructu pulcher-  
rimo pietatis. Ad morientes euntibus da-  
bat se socium, vir & in prosperâ & in ad-  
versâ valetudine verè mitis, modestus, ac  
modestiæ amans, mundiciarûmq; ac elegan-  
tiarum, quæ paupertatem haud parùm ob-  
scurant, constans religiosusq; contemptor.

78. Octobri, ac Novembri, tres. 1. Octo-  
bris Landspergæ GVILLELMVS WINTER  
Novitius, nobilibus corporis ac animi doti-  
bus, placidâ cereâq; ac planè ad leges nostras  
factâ temperie, in qua tamen ignea quæ-  
dam animi vis ad ardua intermicabat. Se-  
ctionis in pede tormentum sinè querela, si-  
nè gemitu sustinuit.

79. Friburgi Helvetorum 12. Nov. vitâ  
cessit P. LEONARDVS BILDSTEIN acri inge-  
nio, nec minùs acri studiorum contentione  
in Philosophiâ Theologiâq; docenda versa-

tus. Ad Immaculatæ Conceptionis tuendam veritatem se Sacramento voluntario obligavit. Ager vix ullum diem à conscientia expiatione voluit esse immunem. Per menses aliquot vi morbi sibi ereptus, non nisi sub ipsum vitæ exitum sibi est restitutus.

80 Ultimo deniq; Decembris die, annum & mortalitatem clausit Monachij P. NICASIVS WIDMAN Rector Collegij, Romam bis destinatus elector, & Collegiorum ac Provinciæ gubernatæ Præfectura laudatè perfunctus. Institutum Societatis mire percalluit, per XV. totos annos ijs quæ ad eam rem faciunt intentius legendis penetrandisq; ac digerendis intentus. Nihil admisit quod necessitatis legem excedere videretur. quare ne quid superesset, maluit sibi deesse non pauca. Breviarium paupertate attritum, & male concinnatum: longa in prolixis itineribus. patiensq; inedia, & sitis incredibilis patientia, seu illam necessitas sive morbus accenderet. solebatq; illam domare potissimum petitis e libello exercitiorum, ac DEI amore victoriæ argumentis. Sericum pileum aromaticum à medico procuratum pro capite in morbo supremo rejecit acriter contestatus malle se caput perdere quàm illud paupertati juratum tam pretioso remedio inquinare.

ANNVÆ PROVINCIÆ  
NOVI REGNI GRANATENSIS  
ab Anno M. DC. XLII. ad An-  
num M. DC. LII. inclusive.

**H**abet hæc Provincia sibi ad-  
nexam Viceprovinciam Quiten-  
sem: & continet leucas 1262.  
Nostros vero 83. De hac nunc  
pauca, postea de Quitensi.

§ I. *Christianorum fervor: Sacramento-  
rum usus.*

1. Vt se verè discessisse ab avitis errori-  
bus ostenderent Christiani, magno exem-  
plo aliorum ac nostro solatio, ipsi ea, quibus  
hactenus adorandis se delusos vident, ido-  
la nunc profligata ad nostros trahunt, quasi  
victa mancipia. Duas columnas antiqui-  
tate ac superstitione & mole insignes, ve-  
luti vestigia seu rudera temporum antiquo-  
rum, citra nostram expectationem demoli-  
ri aggressi sunt Indi, ubi illas fore opportu-  
nas intellexere pro Cruce alta præ templi  
foribus erigenda. Lapidés ab ipsis ad lo-  
cum erigendæ Crucis insigni alacritate de-  
portati: & jam visendæ molis ac majestatis  
Cruce istuc posita, omnem superstitionis ve-

M

rustatam



174 ANNÆ NOVI REGNI GRANAT:  
tustatem venerabili Christianæ sanctitatis  
religione absorbet.

2. Ad Eucharisticam 40. horarum pom-  
pam, incredibilis est vis mortalium, quæ ac-  
currit. Statim atq; palàm spectandum pro-  
ponitur SS. Sacramentum, incipit musico-  
rum chorus Christo præsentem accinere: neq;  
ullâ interspirandi datâ intercapedine (nisi  
fortasse tempore concionum) alij alijs mu-  
sici alijs alia instrumenta succedunt per  
horas 40. magnâ vocum ac organorum &  
symphonix varietate atq; præstantiâ, tenero  
solatio populi affluentis, seq; ad sacra tribu-  
nalia, & panem cœli sistentis.

7. In Residentia Fontibonensi Congre-  
gationum, ac musicæ singularis celebritate  
laudatâ, illud memoratu, & gratulatione di-  
gnum est, quod cùm Societas eum in locum  
pedem inferret, nemo fuerit, qui Sanctissi-  
mo Eucharistix mysterio reficeretur, nunc  
per plures annos nemo sit repertus, qui eò-  
dem refectus non sit.

4. E Collegio Carthagenæ Noster quispi-  
am ad agrum accitus, ad Collegij portam  
neminem reperit, à quo ad agrum ducere-  
tur, socio quoq; quis ager ille esset ignaro,  
& eo qui vocaverat jam absente. Verum  
certâ divinæ providentiæ manu ductus Pa-  
ter fortè ad domum appulit, in quâ agrum  
repe-

AT: SOCIET: IESV. ab 1642. ad 1652. 175  
Stiratis reperit 14. annos in lecto & totidem sacri-  
pom- legia numerantem: utpote qui sæpe supre-  
uæ ac- mis vicinus, quotannis semel ore sacrilegò  
n pro- Synaxim acceperit. Nunc demum hunc  
ufico- Patrem sibi à DEO destinatum admiratus  
: neq; ex insperato advenisse, se se ad beatam æ-  
( nisi ternitatem per Sacramenta, magnopere tot  
s mü- annis impijs ingemiscens, accinxit. & vitã  
at per solutus est. Alio in loco alius quoq; po-  
um & steaquam in extremo vitæ positus diu de-  
enero speranter cum nostro divinæ misericordiæ  
tribu- thesauros exaggerante certavit, cessit tan-  
ngre- dem: & omnibus rite peractis jam de DEO  
oritate bene sentientem ac sperantem, & demum  
ne di- morientem, misericordia. uti speramus, cir-  
ocum- cum dedit: uti & illum, qui jam animum a-  
ctissi- deo feroci silentio obstinarat, ut mori quoq;  
nunc inexpiatus maluerit. Nam & hic, ubi in  
ui co- hausto veneno se mortem citam frustra  
quispi- quæ sivilisse comperit, vocato Patri nostro  
ortam se dedit postea in ultimo illo mortalitatis  
icere- vestibulo pro arbitrio gubernandum, Sa-  
naro, cramentis munitus ad mortem, ac plurimæ  
erum suos thesauros pro cælo. Nam ut de or-  
is Pa- dinarijs non dicam, habet illa Resp, homi-  
rum- reperi-  
repe-

nes adeò divinis intentos, ut non desint, qui intra unius hebdomadis intervallum Eucharisticæ Synaxi bis terve accumbant, sicutq; illustri adeò ad virtutem exemplo, ut huic illorum pietati reliqua etiam vita velut uno tenore respondeat.

6. Pampelonæ item Noster ad Indum in extremis laborantem evocatus, illum confessione ac viatico munivit ad mortem. Sed ille statim à percepta Synaxi mentis factus impos, mira & horrenda furenter egit per dies octo vel novem, non mediocri eorum, qui aderant, admiratione ac stupore. Venit demum nonnullis in mentem de baptismo illius dubitare. Pro comperto enim habebatur, eum in loco deserto inter homines divinorum ignaros natum. Quocirca cum cadaver illud nec mori, nec vivere, nec horrendum furere desineret, & dubitatio probabilitate suâ non careret, adjectâ conditione, baptismo iterum lustratus est, & horroreposito intra duarum horarum spacium compressâ omni ferociâ morte placidâ conquievit: & Mater, centum annos nata, cum appulisset, jam antè accita, dixit: illum à rudi, & mentis haud satis compote quopiam fuisse lustratum.

§. 2. *Beatissima Virgo Mater, & Sodales.*

7. In Residentiâ Fontibonensi Caciquij,  
nobi-

**SOCIET: JESV**, ab A. 1642. ad 1652. 177  
nobilis viri, pia erga **DEI** param filia mor-  
tem jam opperiebatur, Sacramentis omni-  
bus à Patre nostro, qui illi aderat, procurata.  
Et jam in eo statu erat, ut nec sensibus ute-  
retur, & pectore morientium instar surrecto  
anhela luctaretur, aut velut sine spiritu qui-  
esceret, neq; juvari posset. Quocirca di-  
gressus Pater, matutinus adfuit, & puellam  
ex agrâ sanam, atq; ab agone, colore viri-  
búsq; integrè restitutam invenit. Omni-  
bus gaudio, & stupore defixis, narravit illa: se  
verè tunc migrâsse, quando ita jacebat de-  
serta à sensibus sine motu: neq; paroxysmum  
illum fuisse, sed mortem. Eo tempore se  
ad, non ferendas quidem, sed videndas pur-  
gatorij pœnas, & explorandam aliorum e-  
mplo illarum acerbiter deductam, vi-  
disse horrenda: quibus visis totam se tre-  
more concussam ad suavissimum dulcissimæ  
**DEI** Matris præsidium voce supplici con-  
fugisse. Adfuisse gloriosam illam Domi-  
nam, & clienti suæ cælestibus lætitijs recrea-  
tæ, ut ad corpus rediret, impetrâsse: ut quæ  
hactenus divinæ Matri religiose ancillata,  
piè servisset, hoc aucta beneficio eidem de-  
inceps ita se dederet, ut ejus cultu majora  
incrementa capere accuraret.

8. Sodalitates majore in flore sunt istic &  
fructu, quàm de illis terris facile sperari pos-  
sit.

178 ANNVÆ NOVI REGNI GRANATÆ  
fit. Vnicum S. Fidei Collegium, habet qui-  
nas. Duo, eaq; magnifica templa occu-  
pant sacræ operæ hujus Collegij: alterum,  
S. P. Ignatij pro Hispanis; alterum, pro Indis,  
alijsq; , S. MARIE Majoris. Est in hoc tem-  
plo una, eaq; nova, & reliquis altior, ideòq;  
universalissima atq; transcendens appellata,  
B. V. à Succursu nomen sortita Sodalitas. Sa-  
cerdotes illi adscripti, quotannis duo sacri-  
ficia Deo offerunt; qui vero Sacerdotes non  
sunt, ab alijs offerri curant singuli, totidem:  
alterum pro vivis, alterum pro vitâ functis e  
Sodalitate illa. Tanto plausu, r. s. hæc ac-  
cepta est, adeòq; fervent omnia Sodalitatis,  
hujus exercitia, ut vix reperias ullum, qui  
auditione aliquid de illa acceperit, & illi  
nomen & cor non dederit. Expetunt eti-  
am longissimis terrarum ac marium spacijs,  
disiri Albo B. V. de Succursu inscribi. Neq;  
transnumeraverit, imò infra, numerum di-  
xerit, qui viginti sacrificiorum millia, quo-  
tannis pro superstibus, ac vitâ defunctis,  
in hac Provincia offerri dixerit, ut è catalo-  
gis luculenter compertum est, ut plurima,  
quæ in alijs Provincijs eundem, in finem fi-  
unt, sacra hoc à numero sejungamus.

§. 3. Puritatis custodia.

2. Missio, Truxillensis etiam hunc arden-  
tis

tis

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 179  
tis ad concionem dictionis triumphum tu-  
lit Anno 1649. quod Inda puella cum Chri-  
sti legem immaculatam, adeoq; sine ullo  
gravioris noxæ dehonestamento tuendam  
esse audisset, ac mortalis labis fæditatem al-  
tius didicisset, lascivo cujusdam invitati a-  
deo non celsit, ut nullis precum illecebris,  
nullis minarum procellis compelli ad flagi-  
tium potuerit: malueritq; conscelerato fu-  
rori cadere virgo victima, quam virginitati  
sux inquinatè superstes esse: mira, & Euro-  
pearum etiam imitationem commerita for-  
tudo!

10. In Civitate S. Fidei Indæ femina Chri-  
stianæ unica è duabus filia supererat, alterâ  
teneris adhuc annis furto sublatâ. Quia  
verò ejus, quam habebat, pudori magno pe-  
rè timebat prudens Mater, facile, nostri Pa-  
tris hortatu, consensit, ut ad religiosas Virgi-  
nes abiret ancilla, cum foris haud satis tuta  
sit contra munera, vel vim pudicitia, nec à  
formæ liberalitate, nec à fortunæ egestate  
secura. Verùm filiâ cænobio jam transcri-  
ptâ orba Mater nimo perè affligi, ac demum  
etiam de illâ ultimo suo solatio recipiendâ  
deliberare, adeoq; ad cænobium iter cœpit  
intendere. Sed eunti obvius ignorus quis-  
piam, illâ num teneræ suæ filia furto quon-  
dam abreptæ non meminisset, interrogat; &

180 ANNŪÆ NOVI REGNI GRANAT:  
dolore lachrymanti puellam coram ostendit: quam illa tandem agnitam recepit: agnovitq; hanc sibi à DEO in illo articulo restitutam, ut & Matris orbitatem hac filiâ è periculis non optimæ educationis erutâ solaretur, & alterius pudicitia, fama, saluti consuleret.

§. 4. *Imprecantis parentis exemplum.*

11. Etiam contra diras cum omnium, tum parentum imprecationes acriter fulminat à Nostris. Valuit ea res, & suo tempore se prodidit in Matre Christianæ pietatis retinentiore. Nam cum parens filio, quod domo abfuisset, diras mille imprecatus, illud sæpè ingeminaret: Faxit DEVS, ut nuncium de te accipiam, te in flumine quopiam esse submersum; Mater per piam antithesin, oratione ad DEVM conversâ: Non sic fiat, Domine, non sic! Pereant potius illius vestes; salvâ vitâ & animâ. Matrem potius quàm Patrem audivit ad benigniora pronior DEUS. Nam puer casu nescio quo abreptus à flumine, ac periclitatus, vestibusq; ab aquâ abreptis nudus, vivus tamen, ac salvus relictus est, & suis restitutus: periturus fortasse, nisi Patris ferociam materna pietas, & oratio in divinis auribus mitigasset.

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 181

§ 5. *Noster à duobus periculis ereptus.*

12. Benignam divinæ providentiæ mirabilitatem semel, ac iterum expertus Noster in Collegio Monpoxensi latibili erga DEUM fiduciâ nos erexit, videntes, quanta DEO sit cura de nobis. Ascenderat is, qui Collegio præerat, in montem arduum Pater, ut istic de quibusdam fabricæ idoneis provideret. Verum ibi errantem, neq; se ab errore explicare valentem oppressit nox; cumq; ne altero quidem, ac tertio, & quarto die iter quâ rediret, reperiret, quinto demum die ipse ab ijs, à quibus quærebatur, inventus est, veste inter illa spineta lacerrimâ, & longâ fame, vigiliâ, & perpetuâ mortis expectatione enectus. Domum reportatum, periculôq; illo in terra defunctum, & gratias quod inventus esset agentem aliud periculû, alia divinæ providentiæ benignitas in aqua excepit. Cum enim navi veheretur contra flumen, navicularijs in rem suam intentis, nec advertentibus, Pater è navi elapsus, & mersus est. Jam plus quàm semihorâ, posteaquam ille exciderat, iter sursum navigium urgendo intenderant, cum Patrem non adesse advertère. quocirca deliberatum est, ut iter relegerent. Repertus aquis innatans Patris pileus: at ipse nusquâ. Et hoc ipsum divino instinctu factum, ut eodem



182 ANNVAE NOVI REGNI GRANAT:  
eodem in loco, in quo exciderat, urinato-  
rum unus in aquam descenderet, forte co-  
mesti jam à piscibus Patris aliquas exuvias  
reperiturus. Vbi se profundè merfit, Patrem  
in fundo sedentem ac vivum reperit, & sal-  
vum atq; incolumem extraxit.

§. 6. *Quorundam à Societate defectio,  
& mors.*

1. 3. Primum ab instituti æstimatione, a-  
deoq; à Societate JESU eduxit exitialis cum  
inquieta quodam capite necessitudo. Er-  
go Societate ac Theologiâ, cui operam da-  
bat, desertâ, lauto quidem, sed ignobili ma-  
trimonio junctus, gemino naufragio haud  
multo post fortunis omnibus exutus, vix i-  
pse salvus evasit. His defunctum pericu-  
lis excepit Hollandica duorum annorum  
captivitas: è quâ liber, à præcipiti flumine  
abreptus, mulâ istic submersâ, singulari DEI  
protectione vitam retinuit. Necdum in-  
fortunij satis: Nam hoc in mœrore jacen-  
tem & pænè tabescentem, omniâq; timen-  
tem lis excepit, in qua tamen si jus ac æquum  
à se habere videretur: tamen causâ cecidit,  
eversus iterum, fortunâ miserabili & sem-  
per adversâ. Insuper in arctam, & pro-  
fundam reorum custodiam datus, quatuor  
istic menses in squalore ferro totus, cate-  
nisq; miserandum in modum inter ulti-  
mam

NATI  
inato-  
te co-  
kuvias  
atrem  
& sal-  
710,  
e, a  
cum  
Er-  
da-  
ma-  
haud  
vix i-  
ricu-  
um,  
nine-  
DEI  
in-  
cen-  
ten-  
um  
dit,  
m-  
ro-  
uor-  
te-  
lti-  
m

SOCIET: JESV. ab A. 1642. ad 1652. 183  
mam facem onustus, ærumnosæ fortunæ  
spectaculum factus, ac demum liber, at nec-  
dum sui securus, ad nostram domum, unde  
elemosynâ alebatur, confugit, ut nuperas  
ærumnas minantium iræ se se subtraheret.  
Hinc deniq; domum clam abiit: ubi mino-  
ra se promeritis passum, eo quod à Societate  
per tantam inconsiderantiam, & ineptæ a-  
micitiæ occasionem defecisset, dolenter a-  
gnovit, semel à lite perditâ, bis à fædo, car-  
cere, ter ab aquis extrema passus, tædio, æru-  
mois, divinæ humanæq; iræ metu exaggera-  
tâ animi afflictione in mortem contabuit.

14. Bernardus dela Palla in Meridensi  
tirocinio, cum in alijs non malam de se ex-  
pectationem concitaret, tamen ne aliorum  
quidem Novitiorum, ad quos alio missus  
fuerat exemplo adduci potuit, ut duriozem,  
quàm nostræ obedientiæ rationes ac apices  
exigant, cervicem vel frangeret, vel molli-  
ret. Quare mole difficillimi capitis prægra-  
vante præcepit abiit in locum suum, cum in  
Societate capitones locum & officium ido-  
neum videret reperire non posse. Verùm  
Pampelonam ingressus publico ludibrio  
puerorum explosus est, qui miserum unde-  
qua; importunâ quidvis dicendi dicacita-  
te sequebantur, & velut portentum quod-  
piam, aut mente motum hominem acerbè  
inse-

184 ANNVAE NOVI REGNI GRANAT:  
infectati docebant erubescere. Neq; lon-  
go post dierum interjectu ad Meridenses  
partes transijt: ubi mersusne flumine, an  
occisus inter suspiciones incertum, in litto-  
re fluvij ad villam S. Christophori mortuus  
est repertus.

15. Alium item Novitium ibidem, ut ea-  
dem causa, ita eadem pænè pæna excepit; ut-  
pote qui mortuus & semiesus ab avibus car-  
nivoris sit repertus in eorum numero, de  
quibus Deut: 32. v. 24. dicitur: Devorabunt  
eos aves morfu amarissimo.

16. Juvenis adamatum Societatem in-  
grediendi instinctum voto etiam affirmâ-  
rat, verùm à svasore nescio quo jam iter ad  
Novitiatum ingressus ad aliud institutum  
divertitur. Ita se suffringi passus, nescio  
cujus causæ aut moræ obtentu, dum bono-  
rum cujusciam præfecturâ fungitur, & sem-  
per consilia ponit cum anima sua, & dolo-  
rem in corde suo per diem, animi semper  
anxius, ne tum quidem potest conscientia  
stimulum, contra quem calcitrabat, abscon-  
dere, cum alijs occupatur negotijs. Et de-  
mum ita fluctuantem occupavit inexpecta-  
ta mors. Nam cum quatuor aut quinq; Hi-  
spanis colloquente, tetra illa conscientia  
morositas obnuntiabat. quocirca in has,  
quasi conscientia voce locutus, voces, extra  
omnem

NAT:  
q; lon-  
identfes  
e, an  
n litto-  
ortuus  
ut ea-  
pit; ut-  
us car-  
o, de  
rabunt  
ema in-  
firmâ-  
iter ad  
tutum  
nescio  
ono-  
sem-  
dolo-  
mper  
entia  
fcon-  
it de-  
ecta-  
q; Hi-  
entia  
has,  
extra  
nem

SOCIET: JESV, ab A. 1642, ad 1652. 185  
omnem ejus confortionis materiam, erupit,  
ac hæc verba identidem repetivit: *In Socie-  
tate non permittitur, ut Societatis religiosi sine  
negotiales, aut negotiatores.* Atq; hæc sæ-  
pius ingeminantem, & concidentem absq;  
ullo, quod æternitati vicinæ hominem pa-  
raret, verbo, spiritus, & vita deseruit, qui pri-  
or DEI vocem præ hominis voce deserue-  
rat.

§.7. *His annis istic vitâ functi.*

17. In Missione Gvayanensi, ubi labori  
quantumvis ærumnoso messis panè nulla  
respondet, P. ANDREAS IGNATIVS, ejus Mis-  
sionis Præses, vir obedientiæ ac zeli heroici,  
& 4. vota Professus, in gloriosâ illâ, & rerum  
omnium penuriæ plenâ statione occubuit.

18. In Insula S. Dominici, cum pestis ma-  
gnâ clade grassata omnia cadaveribus ac  
timore impleret, duo pretiosi istic, ac plau-  
su magno à summis & imis accepti Patres se  
se in medium conjecere, totâ virium con-  
tentione nihil omittentes, quod poterant in  
gratiam lue illâ tactorum. Ita saragentem  
P. ANDREAM de SOLIS, ac deinde etiam  
P. DAMIANVM de BVYTRAGO lues mórqs;  
confecit, magno quidem Ecclesiastici ac se-  
cularis ordinis mærore ac luctu, sed majore  
longè jacturâ. Uterq; insigni gloriæ fu-  
ic

186      ANNŪÆ POLLONIÆ  
it istie Societati, ob zelum laborum exān-  
tlandorum avidum, & capacem. In P. Da-  
miano etiam singularis erga DE IPARAM, atq;  
in Sacrificio Missæ ad crebras & uberes usq;  
lachrymas, religio luculenter eluxit.

ANNŪÆ PROVINCIÆ  
POLONIÆ. M. DC. LII.

**C**omplectitur Polona Provin-  
cia hoc anno 1652. in domici-  
js XXVII. Socios 663. in quem  
numerum hoc anno venere tiro-  
nes 10. Scholastici, Coadjutores quatuor;  
plures vero huic numero mors exemit.

§. I. *Fidem Catholicam complexi.*

1. Ab hæreticorum errore ad lucem Ca-  
tholicam venire, præter aliquot alios varijs  
in locis veritati assertos, CVI. Schismatici  
XXVII. cuidam enorme prolis è scelere na-  
tæ ac internectæ facinus, ab infami profliga-  
tæ pudicitia quinquennio, & à Schismiati-  
corum vecordia, viam ad fidem, animiq;  
per sancte expiati pudicam quietem aperuit.  
MARIÆ Burgi è duobus & quadraginta  
conversis unus respere didicit, ut opinio  
est, à sanctissimo Sacramento: cujus hono-  
ri, etiam tum hæreticus, per templa, & pla-  
teas,

teas, festas frondes ac purum gramen spargebat quotannis Eucharistico illo solennis pompæ die, idq; usq; ad annos ætate devexos, quicquid fremerent, obturbarent, minasq; jaçtarent hæretici acerbè ferentes, ab homine non Catholico pompæ illi Eucharisticæ quotannis id obsequij exhiberi.

§. 2. *De Beatissima Virgine, S. Iosepho, & B. Stanislao.*

2. Joannes Casimirus Poloniae Rex, ut veterrimæ suæ erga DEI Matrem ac Societatem voluntatis documentum in una complexione ostenderet, die, qui B. Stanislaj Kostkæ memoriâ percelebris est, Brestensi Collegio Romæ pictam S. MARIÆ Majoris imaginem donavit, quæ magnâ populi undiq; affluentis pietate, solenni pompæ celebris apparatu in templum nostrum est introducta; futura nobis pignus Regium, & invitamentum publicæ pietatis. Virum nobilem cum furibunda suorum manu ad cædem cujusdam prærapidè festinantem, ut noster à sanguinario consilio posset avertere, repentino instinctu ad S. Josephi opem supplex confugit: & vir ille nobilis in ipso decretoriæ ad cædem domûs limine funestam rabiem sibi concidisse, animo repente mansueto admiratus atq; lætatus, infel-

ctâ

Etâ truculentâ illâ destinatione incruentus reversus est, ijs quoq; qui paratè ad volârunt imperata patriaturi, rem ab illo narratam impensè stupentibus.

4. In suburbana Collegij Jaroslaviensis domo celebris beneficentiæ nomine augustè colitur Virgineum Simulachrum. Fa- mina lethali vulnere miserabilem in modum faucia vitam ducebat, inter mortis dolores, ac desiderium, peracerbam. Hæc à nostræ Virgini simillimâ imagine visitari sibi visa est & ita commoneri: Ecquid peregrinandi votum differret? Mortem propè jam abesse: quare ageret, concepto peregrinationis voto vitam fugientem, patrocinij sui secura, redimeret. Nihil quidem illa moræ interpoluit ad votendum, & confestim consanuit, at verà vota reddere cunctantem repentina prolationis pœna, morbus iterùm profligavit; & visa iterùm conspecti alias Virginei simulachri species ita simul terruit, simul solata est decumbentem, ut diceret: hanc demum spereti beneficij esse mercedem. quare si à conquassatione hac iterùm prostratæ valetudinis consanescere cuperet, ad ea, quæ neglexisset, esset intentior. His illa timore simul ac spe novâ perplexa, redintegrato voto, veniam simul & sanitatem obtinuit, statim voti expleti religione perfuncta. 5.

3. Pofnaniz, ubi à S. P. Ignatio vitæ discrimini exempta est pariens famina, B. quoq; Stanislaus ex integro restituit fractum crus puero duodenni.

6. Crofnæ sacrum SS. TRINITATIS honori factum à nostris B. Stanislao implorato, & pestis quæ famulum nostrorum agris ministrantium jam ad suprema deduxerat, extincta est. Ibidem civis eodem beneficio sedonatum ait, posteaquam per quietem presentis sibi B. Stanislai, sacrificiali velut veste amicti, benedictione se munitum vidit ac sensit. Plura id genus loquuntur anathematum tabulæ, quas varij per Stanislaum à peste superstites affixere.

7. Ibidem adolescenti Sodali à lapsu precipiti septem jam dies lingvæ usu destituto, Sodales ad B. Stanislai opem piâ unanimitate conversi sospitatem obtinuere. Famina item in ergastulum detrusa, ejusdem Beati auxilio exorato se à catenis, quibus tenebatur, absolutam sensit, & oblatam divinitus libertatem ac fugam beneficij non immemor capeffivit.

§. 3. *Sacramentorum utilitates.*

8. Crofnæ adolescens in sacrosancto tribunali, cum sibi acerbius perstrictus videretur à Nostro, iracundè nimis ac valdè intemperanter exarsit, & coram Christo sub Ev-

N

cha-



charisticis integumentis abscondito juratus affirmavit, se nunquam deinceps ullius de Societate operâ usurum ad conscientiam expiandam. Eodem ipso die cum Sabbati dies esset, quem ille voti religione obstrictus pio hæctenus jejunio celebrabat, vetitis cibus, & intemperantiore potu gula fræna laxavit: affirmavitq; hac se deinceps, quâ hodiè incepisset, iturum; licentiùs jam sibi vivendum; & animam sub jugum corporis pro libidine subjiciendam; quippe desperanter jactabat, à DEO se, ac DEI Matre Virgine jam desertum. Hæc agentem atq; dicentem conduplicatis tenebris oppressit severa diei vindex nox. Etenim repente boatu miserabili replere omnia, & clamare misericordiam, se enim ardere, jam cruciabiles inferni flammæ, immensamq; ignis abyssum experiri. Accurrentibus pavidè domesticis, Patrem de Societate, Patrem acciri quàm ocyssimè obtestatur, atq; illum ipsum quem pati monentem præfractè noluerat. Expeditus confestim, qui Patrem accerseret. Advolavit ille promptus, & dolenter confitentem audivit. Adjecit æger propalam revocationem suæ illius inconsultæ ac voto insano firmatæ voluntatis. cumq; animi anxius acerbissimè trepidaret, à Patre spei dulcioris levamentum undequaq;

quaq;

quaq; accersente in spem erectus, postero die à tragico suo æstu convaluit.

9. Incredibile est, quantum faciat ad fructum solidum animarum non è fusili argumento quæsita, sed solido pœnitentiæ succo imbuta concio, & privata colloquia. His artibus maturus jam juvenis, & mulier viro jam nupta nunquam hæctenus expertum. Pœnitentiæ Sacramentum obière, Alia post annorum XXXIV, pudicitiam & conscientiam veterrimis libidinibus, & sacrilegijs desperatam, uno exemplo tragico pro concione Nostri cujusdam audito, animi ægritudine propè concidit, & vitam omnem non minore fidelitate correxit, quàm diligentiam expiavit, magnâ sereni animi lætitiâ recreata.

10. Fæmina à patratâ in filiam cæde, meditatamq; marito ac demum sibi consciscendæ mortis opportunitatem, scelere æmens diras umbras ultrices, effuso horrendo crine ac vultu truces, tam diu spectavit, dum ad Nostrum accurrens artibus ab illo suggestis umbras omnes fugavit. Aliam XXV annorum turpitudinibus inquinatam ater ac molis formidandæ molossus, latratu ac erumpentibus è rictu scintillis flammisq; conterruit: sed pronuntiatis ab illa sanctissimis JESV & MARIÆ nominibus ille in fugam,

fugam, hæc ad nos se contulit, ubi remedium & quietem invenit.

11. Alia quoq; à tragicis infernalium spirituum vicissitudinibus consilio salubri erepta. Nobilis matrona hæc erat, quæ dum ancillæ, præstigiarum accusatæ, scelus deprehensura vigil in ejus cubiculo noctu lateret, videretq; magico ceromate unctam, se se volatu ex oculis domoq; procul eripere, fæmineâ idem experiendi cupiditate ducta se quoq; ipsa perunxit, & repente ad sagarum cœtum delata, istic sagas cum dæmonibus lautè ac obscœnè commessantes ac ludentes in stuporem dedit, ipsa quoq; rei admirabilitate attonita, nuncium Deo remisit ut viveret, aliàs ab impio concilio peritura. Domi deinde ancillare scelus & libenter audiebat, avidè singula condiscere curiosa & se in contumeliosarum conciliabulum dabat, conciliatriculâ illâ ancillâ, & dæmone. qui tamen duo quædam illi persuadere, ne promisso quidem diademate, poterant, alterum ut D e i Matrem jurata desereret; alterum ut elegantî in concinni juvenis formam dæmoni se remerandam permetteret. Aures mille promissis, & spurcè versutâ blandiloquentiâ, oculos trium quatuorve selectissimæ formæ adolescentum (dæmonum nempe) pulchritudi-

tudi-

rudine, corpus omne fædis caloribus lacef-  
 sebat, idq; non semel, & noctu, & usq; ad  
 vim tentatam, ac vestes intimas impudicè  
 discerptas. Hic verò inter omnia hæc pu-  
 dicitæ pericula victor animus, corpúsq; à  
 forde innoxium, quo demum loco res es-  
 sent, advertit. Indoluit enimverò matro-  
 na, se in immundi illius consortionem, Deo  
 deserto, transijisse. Quare consilium pe-  
 tijt, & accepit; & fidei Sacramentum con-  
 cepris verbis dixit, Sacramentis, & omnibus  
 bonis persanctè vivendi DEOq; constanter  
 adhærendi artibus, communita; uno ancil-  
 lari scelere in perniciem tracta, & nisi peri-  
 clitanti divinus radius illuxisset, altius per-  
 trahenda in contubernium immundorum;  
 documentum facta ijs, quæ à malis domi an-  
 cillis periculum & exitium trahunt.

12. Istud quoq; horrendum, & rarum,  
 iræ fæmineæ documentum, huc refero. Præ-  
 misliæ ancilla à Patre familias percussa, inno-  
 centiæ suæ fiduciâ in rabiem tantam excan-  
 duit, ut se confestim in templum impetu  
 injecerit, & coram Christo inter sacrifican-  
 dum fortè tunc elevato, flagitaverit, crude-  
 lem suum percussorem à dæmone posside-  
 ri, quod ubi factum advertit, insultabat  
 enimverò procax afflicto, dum à Nostris  
 modestiæ admonita, se se composuit.

13. Vnius è Nostris ( locum taceo ) ad ægram evocati celeritas opportunæ salutis fuit illi, ad quam se contulit. Huic longæ libidines in diras furiasq; conversæ illam in morbo miserabiliter laniabant. Vnde illa intestini illius vermis impatiens, atq; ad eum extingvendum Patris de Societate opem exposcens, ita jam in exulceratum animum induxerat, ut se dæmoni tartarôq; voluntarium spoliū addiceret, nisi Pater quem flagrantissime petebat, confestim adesset. Adfuit ille nihil moratus, & dolori illi ac trepidationi in furorem ferè conversæ salubre attulit levamentum.

§. 4. *Hoc anno istic vitâ defuncti.*

14. Cracoviæ in glorioso charitatis agone vitam hanc posuere P. JACOBVS SARBINIVS, P. JOANNES KONRAD & P. JOANNES STARCZEVSKI, viri religiosâ verè virtute præstantes tam domi, quam foris postea dum in publica Urbis calamitate se strenuè omnium salutis impenderent. Domi PATRES JOANNES SMETNIVS, & VALENTINVS SIERAKOVICZ, obièrè comi uterq; ingenio & prompto ad commoda proximorum. Peste ibidem absumptus P. ANDREAS ZBOROWSKI quàm olim fortunis tam nunc sui demissione nobilis, & excelsus; insigni verò erga Societatem liberalitate inter

ter prima nomina collocandus. Ibidem  
 è quarto Theologiæ anno P. JACOBVS ZA-  
 BLONSKI morte abreptus, juvenis præclari  
 & mirè modesti atq; ad tacendum potius  
 quàm ad loquendum prompti ingenij, eoq;  
 magis longè spectabilis. E Theologico  
 item cursu ad immortalitatem abiit NICO-  
 LAVS ZIELENIEVICZ & FRANCISCVS ZI-  
 ELENICZ, par juvenum ab ingenij ac vo-  
 luntatis bonæ dotibus ad spes insignes at  
 breves nobis concessorum.

15. Crosnæ tres operarij strenui peste  
 icti cecidère, P. ALBERTVS SVLOSOVIEN-  
 SIS, P. MATTHIAS JAKVBOVICZ, P. GRE-  
 GORIVS KLECZEVIENSIS, omnes virtute  
 insigni: Gedani P. MARTINVS PIA-  
 STVS 4. vota Professus, & ignotis medicæ  
 arti morbis afflictus, cum se ad persolven-  
 dum horarum canonicarum pensum com-  
 poneret, decretoriam horam facili morte  
 absolvit.

16. Lublinenses trium Patrum in missio-  
 ne atroci peste sublatorum meminere, P.  
 DANIELIS ZALESKI, P. JOANNIS MERO-  
 NICZ, & P. MARTINI CRAMPSKI; domi-  
 verò eâdem lue ademptos ferunt Professos  
 tres, P. THOMAM KRYSKIEVICZ, P. NICO-  
 LAVM ZMVDSKI, & P. VLADISLAVM NARA-  
 MYSKI; tum P. MARTINVM TVOROVICZ

catarrho, & P. MARTINVM WROBLEVICZ  
foris peste enectum. Omnes hi Societa-  
rem exempli egregij odore ubiq; amabi-  
lem reddidère, digni diutius prodesse quàm  
plurimis. At ultimi fuit sparta felicior, ut-  
pote quem in voluntario peste contacto-  
rum obsequio clara mors immortalitati as-  
seruit, virum qui tali morti vitæ quoq; clari-  
tudine insigni anticipatione quâdam re-  
sponderit.

17. Luceorientes duorum nomina recitant  
quos Cosacorum ac Tartarorum procella  
cruentâ morte involvit in castris, quorum  
utilitates in divinis egregio studio procura-  
bant; ij fuère P. PAVLVS SKOLMOVSKI  
prompti animi vir; & P. ALBERTVS MOGI-  
LINSKI 4. vota Professus pollens dote, ani-  
mos magnarum & militum dextrè sciteq;  
ad cælestia perducendi, nuper Patris spiri-  
tualis & studiorum Præfecti functus officio.  
Hic aliquando in Scythiam abductus pro  
mancipio, magno istic emolumento fuit  
Polonis illâ clade afflictis.

18. In missione Turoviensi P. THOMAS  
SKARZENSKI utilissimis inter Schismatico-  
cos laboribus immortuus est, vir strenuè ad  
propriam & aliorum salutem animatus ac  
promptus.

Sendomiriæ febris extinxit P. STANISLAVM

PHOE.

PHOENICIVM 4. vota Professum animi non  
candori magis, quàm submissioni, ac præ-  
claro in DEI Matris gloriam tuendam studio,  
accuratè intentum.

Ibidem pestis infesta spiritum eripuit P. JO-  
ANNI KADLVBOVRKI viro plurimæ oratio-  
nis, & nullius planè offendiculi, olim in ca-  
stris magnâ industriæ ac ferreæ patientiæ  
laude versato.

Eadem lethalis fuit P. STANISLAVO GRO-  
CHONSKI emendatissimæ, inter aulicos  
quoq; tumultus, & fucos, modestiæ viro.  
Item P. CHRISTOPHORO BAKNICKI, mis-  
sionum, obedientiæ, ac expetitæ inter peste  
afflatos provincie mortisq; oppetendæ  
laude illustri.

19. Torunij pestis morti dedit P. STE-  
PHANVM MOGILNICKI innocentiam & mo-  
rum mansuetudine tam eximium, ut nemo  
mitem illam frontem, ullo iræ signo perstri-  
ctam unquam adverterit. Eadem lues  
dum eo malo afflatorum calamitatibus o-  
peram suam dare impiger aggredere-  
tur, præclare cœptis intercessit in P. JOANNE  
KOLOSVARSKI, viro cordato, & per suæ vitæ  
periculum in aliorum salutem paratè semper  
accincto.

20. Sunt & è Coadjutorum albo non  
pauci, quos hoc anno lues, aliùsve morbus



è vita exemit. Eorum laus in labore assiduò, in obedientia, & se profundissimè ad omnia obsequia demittendi, cupidèq; orandi studio consistit. At nominatim unus est non tacendus PAVLVS KAMBORSKI quem ætas laboresq; adeo attrivere, ut propè confregerint. Hic posteaquam Patribus calamitati publicæ se se in lue communi objectantibus socius adfuisse rediissetq; semper à discrimine illo incolumis hoc demum anno sæpè quæsitam in morte tam nobili gloriam illi jam maturus invenit.

## ANNVÆ VICE-PROVIN- CIÆ QVITENSIS INDIAE

Occidentalis, ab Anno 1642 ad  
1652. inclus.

**O**ctoginta novem Socios habet in 4. Collegijs, duabus missionibus, & quatuor, ut vocant, hospitijs, hæc Vice-Provincia, Sodalitijs etiam; alijsq; quibus Europæa Societas uti solet, domi forisq; ad animarum salutem instructa.

§. I. *Sacramenta.*

1. In America, Provinciæ Mocoæ missio P. Bartholomæo Polo novam Christo lustran-

SOCIET: JESV ab A. 1642. ad 1652. 199  
strandam familiam dedit. Ut primùm enim  
illum istuc appulsum fama percrebu-  
it, plures Indi etiam peregrè ad Patrem ba-  
ptismi poscendi gratiã affluxère, atq; ab il-  
lo catechismo eruditi, ac patrias leges exu-  
ere, ut Christum induerent, sunt edocti, &  
Sacramento lustrati. Est istic flumen cele-  
bre Caqueta nomine, quod accolunt plures  
quàm centum ac triginta Provinciæ, qua-  
rũ minimæ sexaginta millia, maximæ verò,  
plusquam centum, aliæ ducenta familiarum  
millia numerant, id quod Indorum à Patre  
baptismo expiatorum, atq; Hispanorum, qui  
oras illas introspectère, narratione didicim⁹,  
ut proindè tantò facilius illis dæmon per-  
svaserit, ut victimarum loco, Indos cæde-  
rent principi tenebrarum. Atq; istic den-  
sa tenebræ tenent ignaras DEI animas in a-  
byllo cæcitatũ, dum aliquispiam illis à DEO  
destinatus affulgeat. Septem dierum na-  
vigatione per illud flumen ad Provinciam  
Mosquitanam appulsi sunt, quam constans  
fama est constare plusquàm centies mille  
familijs, & gloriosi Bartholomæi Apostoli  
quondam præsentiam nobilitatam. Est istic  
fluvius aureus dictus, ad cujus marginem vi-  
va petra est, quam antiquitus diditus, & in  
hæc usq; tempora porrectus rumor ab im-  
pressis è Sancto illo Apostolo pedum gena-  
umq;

ūmq; vestigijs celebravit. In ea etiam,  
 quam Sancto sacram solitudinem captanti  
 usui fuisse perhibent cavernâ, characteres  
 petrae vivae impressos negant haecenus legi  
 potuisse ab ijs, qui Castellanam, aut latinam  
 literaturam norunt. Alius autem, qui re-  
 condita gentium idiomata calleat, istuc ne-  
 mo haecenus penetravit. Illud adæque  
 commemorandum, & magis mirandum oc-  
 currit, quod, cū olim in caelestem illum vi-  
 rum quædam audacter ac sceleratè ausi fu-  
 issent nonnulli, divulgatissimo per illas o-  
 ras divinae iræ exemplo, poenae illis inflictæ  
 memoria immortaliter perseveret. Visi-  
 tur ad fluvium illum aureum, domus præ-  
 cipuâ celebritate antiquis ac modernis se-  
 culis nota, quæ 20. focos, id est familias  
 complexa, consceleratum hominum ge-  
 nus, quod ita exterminare placuit divinae  
 justitiæ, ut tamen illos relinqueret memo-  
 riæ posterorum. Hæc domus tota coor-  
 to in S. Bartholomæum Evangelij gratiam,  
 gloriam decora istic prædicantem impetu,  
 arma certatim corripuerat, Apostolum in-  
 ternecone deletura, & in ipsâ sceleris ag-  
 gressione, omnes Indi, Indæ, domus tota, fru-  
 mentum, ligna, platani, supellex mobilium  
 fortunarum, aves ipsæ istic repertæ, & quic-  
 quid ad eam domum spectabat, admirabi-  
 li

Soc. JESV. ab A. 1642. ad 1652. 201

li metamorphosi in petram conversa sunt. Est videre etiamnum Indos cum arcibus ac sagittis ad vibrandum tensis, Matres cum parvulis ad pectus hærentibus, alias in molendino cum annona occupatas, in opere ipso in saxum obriguisse. Atq; hæc oculatorum testificatione, neq; ulli dubiâ istic fide pro exploratis haberi indubitabili asseveratione affirmant. Quæ res audita multo nobis auxilio est, ad animos percellendos, & inclinandos ad fidem ab Apostolo prædicatam, & baptismum expetendum.

2. Ad miniculo sunt nobis ad idem alia quoq; pedum gloriosi illius Apostolici vestigia, quæ in petra; & doctrinæ quæ in Crucis veneratione reliquit. In Mainensi Missionem, cum per locum plenum periculi transiret navis, Crux illius proræ, Crux puppi, Crux carinæ imposita est ab Indis ethnicis: qui tamen periculo illo perfuncti, cruces illas protinus abjecerunt. Patri autem, ecquid causæ subesset illi seu brevi cultui, seu postea neglectui interroganti, respondere; Indis istic idola varia esse in veneratione. Quædam tantum imminente ac durante discrimine: quo cessante, idola quoq; in oblivione relinqui, usq; dum alia iterum quæpiam necessitas illa in mentem revocet,

præ.

pristinæq; religioni restituat, eâ iterum religione non ultra periculum duraturâ.

3. Inter eos qui lustrali baptisinate Christi nomini accessere fideles, fuit Inda per diutinum sanguinis fluxum jam ad sceleti miserabilis formam, & cadaveris planè imaginem redacta. Hanc Pater è Popajanensi Collegio, cum in missione adiret, ac vivere adhuc stuperet; ubi illam à rudi quodam, ac planè imperito, nullo peccatorum dolore præmisso, baptizatam advertit, ex ijs quoq; quæ ab illa quoquo modo balbutiente collegit, decrevit Sacramentum fuisse irritum. quocirca ritè instructam, & de universæ vitæ peccatis dolentem, pijsimèq; ad Sacramentum compositam dum videret, illam sacro fonte expiavit; & fæmina statim à pronuntiatis Sacramenti verbis, adhuc ab aquâ madida expiatam animam Christo dedit; quasi hoc unicum divina benignitas expectâset. Anno vertente destinatum ejusdem Patris in eadem missione iter intervertit mora inopinata. Quocirca dum moratur, ad ægram illius fæminæ filiam evocatus, eodem planè modo etiam illam Sacramento illo malè administrato, baptismi indigam, instruxit, ad peccatorum pœnitentiam excitavit, ac piè pœnitentem, & Sacramenti avidam Christiano fonte lustravit.

cujus

SOCI ET: JESV, ab A: 1642 ad 1652. 203  
cujus etiam anima è vestigio carne soluta,  
Patrem admirabili è DEI providentiâ hau-  
sto solatio perfusum reliquit.

§. 2. *De Sacramentis Pœnitentiæ, &  
Eucharistiæ.*

4. Non alia in hisce oris cœlestis iræ seu  
misericordiæ significatio Indorum animos  
ad Sacramentorum frequentationem accen-  
dit magis, quàm cujus testis oculatus fuit  
P. Bartholomæus Polus in Vrbe Pasto, per  
sacros quadragesimæ dies Ecclesiastes. Abest  
ab Vrbe Pasto mediæ ferè levcæ intercape-  
dine mons admodùm editus, ambitu suo  
duodecim, aut plures levcas complexus.  
Hic non infrequenter, aliàs nivalis & canus,  
solet etiam igneas quasdam velut alas ex-  
pandere, ac terrorem latè minari. Exarsit  
hic mons medio ferè noctis cujusdam, quæ  
sublustris primùm, deinde illustris planè ac  
lucida, sed luce tristissimâ, trepidos Pasto-  
enses, accedente ad terrorem horrendo eti-  
am terræ motu, à somno excivit, ad cœli  
quoq; coruscantis, fulgurantis, ac tonantis  
aspectum attonitos, cum fulmina è cælo  
præcipitari viderentur, & omnia ire pessum,  
cælo terrâq; ruinam Vrbi minantibus. Qua-  
propter ut securitati suæ consulere, cir-  
cum spectabant, quâ fugam capefferent, sed  
aliud

aliud ex alio periculum consilia hebetabas  
 cum vibratorum è monte ignium in altum  
 ejectiones ad 20., uti videbatur, hastarum  
 altitudinem viderent, & globorum igneo-  
 rum tantam & molem & numerum, ut vel  
 à singulis exitium timeri potuerit, ab omni-  
 bus vero tanquam inevitabile aut jam præ-  
 sens haberi. Accedebat ad hanc nova  
 formido duorum fluminum liquido igne  
 vasti torrentis instar è montis arduo, præci-  
 pitumultu deorsum se se volvencium, &  
 quasi amplexu toti Vrbi perniciosam ob-  
 fidionem non tam comminantium quàm  
 afferentium. Vbiq; fugam aperiebat, ubiq;  
 intercludebat timor consternatis animis  
 catervatim usq; quaq; cursantium; cum ad  
 P. Bartholomæum in Regio foro consisten-  
 tem Vrbs tota concurrat. Jam ille Vicario,  
 primoribusq; persvaserat, ut quantâ maxi-  
 mâ id fieri rebus adeo perturbatis posset  
 pietate quàm decentissimè, Angelicum  
 Eucharistiæ Sacramentum, & unâ gloriosæ  
 DEI Matris imago è Parochiali templo  
 ad supplicationem proferrentur, ad animos  
 à perturbatione ad spem, ac ad ea quæ in  
 difficili adeo rerum articulo necessaria sunt  
 permovendos. Tum vero effusis vocibus  
 peccata palàm confessi expiati sunt; cum  
 ürgens periculum, eo expiari petentium  
 multi-

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 205  
multitudo peccata omnia percenseri non  
fineret. Eo peracto populus universus fle-  
bili specie ac voce DEI misericordiam iden-  
tidem imploravit; & Patri scabellum in-  
fori medio collocatum, è quo ille ad avidos  
& paratos, prout Spiritus sanctus dabat elo-  
qui flagrantissime loquebatur, nunc DEVM,  
nunc populum singultientem per appositam  
apostrophem allocutus. Ac tum demum  
citra ullum ædificiorum detrimentum, ho-  
minumve jacturam redijt implorata à DEO  
tranquillitas. Hic omnes, ac non pauci  
qui longâ tuncatione catenam trahebant  
annis ac peccatis gravem, se se ad vitam  
compositius emendandam, per Sacramenta  
sæpius repetita intentius contulère.

5. Quidam in Hispania nescio à quo per  
violatas duelli, ut vocant, leges honori  
quoq, suo inustam notam, quàm acerbè sen-  
tiebat, tam acriter ultum ibat, per omnes  
latè Indias occidentis, ut hostem illum su-  
um ultioni gloriaq; suæ victimam faceret,  
adeo impius investigator, ut toto annorum  
septemdecim interfluentium spatio ne se-  
mel quidem, se sacro pœnitentiæ tribunali,  
nec semel sacratissimo missæ sacrificio au-  
diendo stiterit neq aliud quidpiam fecerit,  
è quo Christianum esse colligeres, cum ni-  
hil cuperet, aut volveret, vel caperet aliud  
O quam



quàm vindictam. At ab ipsis primordijs ultima prospectans, illud æternæ mentis numen atq; consilium ita rem contexuit, ut in eadem Pastroensi Vrbe illum reperiret, quem quærebat. Hunc ergo templum ad Nostrum, qui istic ad concionem ardentè dicebat ingressum foris ad mortem præsentaneam præstolatus, loco in quo furenter æstuebat sic ferente, audiebat ea, quæ mirificè ad rem præsentem in templo dicebat Pater, ignarus quid foris in hujus animo ageretur. Hunc ergo subauscultans ultor iste, percellitur, & primùm vindictam differre, deinde planè omittere, atq; cum DEO in gratiã redire deliberat. Quapropter luce jam creperã ingruentibus aut jam intendentibus se tenebris tectus, larvam induit, & se ad Nostri pedes peccata in Sacramento fassurus abiecit. Adeò postea inflammatus, ut non tantum personam sibi detraheret, verum & mundo se exueret, neq; jam personatus, verum apertã fronte ac exporrectã se DEO in religione planè addiceret; ubi etiamnum cum luculentã virtutis non vulgaris laude vitam ducit exemplis nobilibus conspicuam; fateturq; quantã è charybdi evaserit.

6. Magno etiam ad Sacramenta obeunda diligentius & frequentius, adjumento fuit anni 1648. lues quæ Quitensem Urbem

ter-

SOCIET. IESV. ab A. 1642. ad 1652. 207  
terruit & quassavit, cum plusquam novem  
mortalium millia sustulit, & plures longo  
langvore prostravit. Enimvero illa neces-  
sitas virtutis nostræ eos fuit. Nam cum a-  
liàs Quirense Collegium ducentis facile  
pauperibus ad portam Collegij opportuno  
auxilio subveniret, intentiore curâ tunc  
laborandum fuit, atq; etiam in corporum  
commoda in animorum gratiam vigilan-  
dum. Distributi per singulas Urbis partes  
è Socijs bini ac bini; qui tamen ad corpora  
procuranda quotidie domum reverterent.  
Increvit etiam Sacramentorû desiderîû in-  
ter tot ubiq; mortis minas. institutæ, quoad  
citra noxam licuit supplicationes. Publi-  
cæ venerationi expositum quotidie ad u-  
nam horam sanctissimum Eucharistiæ Sa-  
cramentum, populo supplicanti: & sæpè  
nostri à diviniâ velut manu in aliquas domos  
ducti, nullius rogatû, & reperta istic maxi-  
ma Sacramentorum inter extrema obeun-  
dorum necessitas. Certè fæmina peste ac  
fœtu gravis, & conscientîâ saucia suppresso  
quopiam flagitio, ubi pollicitum nostrum  
audivit, si confiteretur, corporis ac animi  
sanitatem, confessa est, & sanata.

7. Juvenis licentiore ibidem. quàm fa-  
cile credi possit, libidine illigatus, foràs ad  
suas possessiones concessit, ubi citra moni-

toris cujusquam interpellationem libidinari  
secure posset. Ibi Sacramenta usurpabat  
ille quidem, sed nominatenus, & oscita-  
bundè; cum deonerare aliquid ex infelici-  
bus illecebris nollet, eòq; tantum veluti di-  
cis causâ, quod ajunt, sibi Sacramentorum  
nomine per sacrilegia blandiretur. Sæpè  
se interno instinctu commoneri sentiebat,  
ut se ad Nostrum conferret conscientie  
componendæ causâ: sed ille contra illum  
stimulum pertinax calcitravit, cum secum  
reputaret, Nostrum illam Dalilam perpetu-  
um ac domesticum lubricæ insanie invita-  
mentum, non passurum. Cum autem ita  
secum & cum DEO perdius & pernox lu-  
ctaretur, semel se in hac scelerum charybdi  
morte festinâ è vita ereptum somnians vi-  
dit: & haud gravatè sibimet indulgens,  
nocturnæ illi imagini primùm illusit. Ma-  
gis illum terruit nox altera, quæ illum ad  
æternitatis tormenta dejectum tristi specta-  
culo exhibebat in somno. Sed præpotuit  
impurè ac flagitiosè lateri semper adhæren-  
tis Dalilæ consuetudo. Et tamen interlu-  
cebat cælestis quidam radius; neq; inter-  
quiescere sinebat vermis cor putidarum  
suarum sordium non inconscium, eòq;  
contabescens. Quapropter, ad animum  
hilarandum, se cum suâ illâ in campum con-  
tulit,

SOCIET: JESV, ab A 1642. ad 1652. 209  
tulit, ubi súdo jucundè cœlo ea illi divinitus  
cogitatio est injecta; Certè potest me jacto  
è cœlo fulmine DEUS morte hîc plectere,  
ac me ab hac mea vel sic avulsum infelici  
æternitati toties vocanti rebellem addicere.  
Ista cogitantem formidabilis cœli aliàs pul-  
cherrime sereni tumultus, & vibratum hor-  
rendo cum fragore fulmen, etsi non truci-  
dârit, aut sauciaverit; ponè tamen cadens  
conterruit, ac tandem deliberabundas &  
seignes cogitationes in serium consilium  
vertit. Adoravit mirabilem DEI tam diu  
se contemni patientis tolerantiam. atq; in  
Urbem redux omnia veri pœnitentis officia  
cumulatè peregit, cùm illecebroso illo suæ  
salutis impedimento abjecto, totam vitam  
lachrymarum ac doloris impendiò plenus  
apud nostrum confessione retexuit, factus  
è Scandalo civitatis idea virtutis; & Socie-  
tatis laudator tantus, quantum illam ante  
horruerat. Ajebat enim, se quoties divinâ  
vi retrahebatur à culpa, toties etiam, ut à  
Societate remedium peteret, esse permo-  
tum.

8. Alius apud Panamenses, quem hactè-  
nus personata quædam pietas tantum ad sa-  
crum & confessionem vocabat politico fu-  
co fallacem, post longam sacrilegorum an-  
norum intercapadinem una de æternitate

concio, quam humanæ tantum amicitia  
causâ accesserat, admirabili modo ex alio  
alium fecit, ipso & omnibus, qui hominem  
nôrant, attonitis. Fuit & alius, qui se in vi-  
am salutis dederat: sed ad volutabrum re-  
versus, cum ab obvio confessario sæpius  
moneretur, & semel demum ecquo in loco  
sua salutis res esset rogaretur, optimo esse  
loco respondit: nec elapsâ 8. dierum inter-  
capedine in sinu illius quacum incredibili  
omnium scandalo vixerat, utinam non ob-  
scenam animam exhalavit.

9. Ibidem è Panamensis Urbis primori-  
bus quidam, cum pristinae valetudini resti-  
tutus ad vomitum quoque revertisset, dica-  
cissimâ jocatione sua illi, quâ æger peccata  
confessus fuerat, & honorem alijs per lin-  
gva intemperantiam detractum restituerat,  
pietati petulanter illudebat: Fuisse illâ mor-  
bi sui phasmata, quæ mentis parùm compos  
inconsultè dixisset. Quocirca in publica  
& lingvæ & vitæ lasciviâ perstitit: usque  
repentinò concidentem, & mori se, mori  
clamantem, in conscelerati scorti mani-  
fûs, vira defecit.

10. Formidabile, sed non paucis utile fu-  
it & istud, quod narrat Panamaense Colle-  
gium. Miles qui toto quadraginta dierum  
jejuniò à concione, quam nolter ad milites  
quo-

SOCIET: JESV, ab A. 1642, ad 1652. 211  
quotidie habebat, aberat ferè unicus, cum  
letali pressus morbo, morti potius, quàm vi-  
tæ esset vicinus, tandem videtur, tametsi  
difficillimè adductus, ut confiteretur. Ve-  
rùm ubi Pater illum è decalogo interrogare  
aggreditur, nihil nisi vocem omnia negan-  
tis extorquet: idem Patres alij tentavère, i-  
dem ipse, qui ad præsidij milites dixerat; ir-  
rito conatu omnes. Manebat ferrea ho-  
mini obstinatio: nec dabat locum ulli re-  
medio, multà commilitum dolentium ad-  
miratione. Fusæ pro illo preces varix. Tum  
Pater, posteaquam unà cum alijs comprecat-  
us, DEI param agonis ultimi agonotheram  
fidelem ac felicem fuisset unicè deprec-  
atus, ardore nescio quo inflammatus, ad æ-  
grum: Ecquid sceleris patrâsti, inquit, mi-  
serabilis Christiane, quod ne ipsius quidem  
DEI Matris ope obstinationem ponas? O-  
mnibus ad hæc mirificè percussis, æger hor-  
rendum quiddam vultu mortuali præsefe-  
rens incondito quodam corporis gestu ob-  
stinatam animam ejecit. Funestæ adeo mor-  
tis causam ad neglectam obstinatè divini  
verbi auditionem non ineptè alij retulère.  
Sed utriusq; concionis nempe confessio-  
nisq; neglectæ pœnam justissimam in eo  
reperit fama non ex vano hausta, cum vir  
cum primis probus & gravis Patri retulit,

hunc militem cum in Portobolensi militia  
ageret, rixâ cum nescio quo amoris in quan-  
dam sui æmulo per obscenam utrinq; ze-  
lotypiam coortâ, proco illi æmulo letale vul-  
nus infixisse, atq; illi mortis propinqua &  
conscientiæ malè ad illam comparatæ an-  
xio, & confessionem, confessionem mise-  
rabiliter suppliciterq; imploranti prælon-  
gum ferrum in cor adegisse, atq; dixisse:  
Age, vade, ad infernum descende; atq; illic  
dæmonibus confitere.

11. In Collegio Popajano magnum in-  
pœnitentiæ tribunalibus reorum auctarium  
adjecere narrata in templo nostro exempla,  
usq; adeo, ut ne sequenti quidem die expe-  
ctato, illâ ipsâ quæ jam se se intendebat no-  
cte fuerint expiandi, quos mira exemplo-  
rum appositè finè vanitatis phaleris narrato-  
rum vis timore atq; amore DEI salutariter  
penetravit. Ajunt supra fidem esse quan-  
tus sit confitentium ardor, ac numerus ubi  
hactenus vix centeni fuerant, nunc mille-  
nos esse, qui petant expiari.

12. Equencensi Collegio Pater ad Indum  
supremis jam citra vitæ spem ad mortum ac-  
cessit, & illo audito cum ad Collegium re-  
verteret revocatus, redijt. Pater, ajebat ad  
reducem æger, Pater? Jam pereo & vado  
ad illam, quam nunquam benè hactenus, &  
ne

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 113  
ne nunc quidem integrè confitendo sum.  
promeritus æternitatem, nisi tu adjuves.  
Et omnia cum eximiâ dolentis animi signi-  
ficatione executus, vix absolutionis senten-  
tiam è Patris ore audivit, cum plenam dolo-  
ris animam, iugenti divinæ misericordiæ  
documento, DEO misericordiarum dedit.

13. In Missione Mainensi, in Vrbe cui  
nomen à Vallisoletto inditum olim fuit, mi-  
ra superstitionum portenta commentus dæ-  
monæ confessionis quoq; nostræ simius fa-  
ctus est. Quòdq; seu risum seu misericor-  
diam moveat, ajunt, quòd si quispiam bar-  
barorum suo sacrificulo non bonâ fide pec-  
cata omnia ex integro fateatur, dæmonem  
adesse, ac voce apertâ clamare S I S I L O, id  
est, MENTIRIS. Ad hæc facit, ut ra-  
nunculus seu quiddam bufoni simile falsi  
pœnitentis pectus ingrediatur, & eam, quæ  
collum inter ac pectus interjacet, partem  
importuno reptatu eousq; sollicitet, dum  
omnia particulatim efferat, quæ simulatè ta-  
cebat.

§. 3. *Quædam erga nos divina providen-  
tia argumenta.*

14. Duo tantùm hîc adnoto: nam re-  
liqua ex alijs peti possunt. In Cuenca Vr-  
be plenus tragica tempestatis tumultus in  
nos gliscebatur, cum rebus jam propè concla-  
matis,



matis, vir senex, cui authoritatem ætas addebat ac virtus, repente se in medium dedit, & pro Societate tam diserte dixit, ut universa Vrbs festo clamore sublato, *Vivat, Vivat Societas!* inclamavit, moxq; de Collegio istico ponendo, & stabiliendo actum ac perfectum sit, magnis deinceps Collegij ad publicum Republicæ commodum incrementis.

15. Ibidem quidam veste, ac nomine tenus Ecclesiasticus, quo demum cunq; ex capite intervertendis Societatis rebus apprimè studebat, dicere quoq; ausus cum apud Quitenses esset Cuencæ Collegium se superstitite fundandum nunquam. Fidem dicto fecit exitus: nam antequam Cuencam reverteret, & ille vivere desijt, & vivit Cuencæ fundata Societas.

§.4. *De Christi Domini Nostri imagine.*

16. In Quitensi Collegio jam ab annis amplius triginta veneratione erat omnibus statua vultus patientis Christi, quam communi vocabulo, *Ecce homo* vocant. Hæc ara Christi imposita beneficentiam veterem novis cumulat beneficijs, adeo, ut *CHRISTUS à consolatione* dicatur. Crebra istic luminaria collucent; ajuntq; illi divinum quiddam inesse ad animos ad pietatem.

com-

s adde  
 edit, &  
 niverla  
 vat So-  
 io istic  
 e pera-  
 ad pu-  
 emen-  
 inete-  
 ex ca-  
 appri-  
 apud  
 se su-  
 em di-  
 cam-  
 it Cu-  
 a-  
 annis  
 nibus  
 com-  
 Hac  
 erem  
 a i-  
 istic  
 inum  
 tem-  
 com-

commovendos. Semel quot hebdomadis  
 reducto velo palam conspicitur tempore  
 solennis sacrificij, quod est de Passione Chri-  
 sti. Miras utilitates percepisse se farentur  
 varij à floribus ex illius ara sublatis, ab oleo  
 lampadis, & frustulis candelarum coram  
 imagine ardentium. Inde est, quod à locis  
 longinquis frequens mortalium vis accurrat  
 & anathemata plura pendeant beneficio-  
 rum; quæ tanta sunt, ut vel sola bene longæ  
 narrationi sufficiant. Juvat hic meminisse  
 rei solidæ ad virtutis egregiæ documen-  
 tum. In Sanctimonialium S. Catharinæ  
 cænobio religiosæ cuidam inurendum erat,  
 quod medici vocant, cauterium & insigne  
 subeundum cruciamentum à Chirurghi ma-  
 nu ac ferro in pectoris carcinoma mitten-  
 dis. Monialis de subeundo cruciату ac  
 periculo sollicita, reliquis quoq; timore at-  
 tonitis, neq; chirurgo metum ac periculum  
 dissimulante, illam Christi consolatoris ima-  
 ginem clam ad cænobium deferendam im-  
 petrat, coram illo ardua omnia subitura, do-  
 loresq; suos illius doloribus fortiter conjun-  
 ctura, & abstersura. Et vero ignem inusti  
 cauterij, tam tulit æquo animo, ut ne sensis-  
 se quidem videretur. In resecandâ verò  
 carne pectoris quantumcunq; cruento fer-  
 ro grassaretur chirurgus, ut cancrum invete-  
 ratione

ratione ipsâ magis formidabilem immo cum  
 sed necessario laniatu excinderet, hæc  
 men totis oculis Christo suo affixa, tantum  
 ex illo aspectu fortitudinis, & magnanimi-  
 tatis hausit, ut ipso forti suo silentio diceret  
 præsentî Christi imagini videretur: *Forti-  
 tudinem meam ad te custodiam*; chirurgo  
 quoq; qui se mortis discrimen in illa non ex-  
 vano timuisse dicebat, & robur virtutis tam  
 tæ stupente, & felicem valetudinis bonæ  
 successum, Christi potius imagini, quàm  
 suæ artis felicitati adscribente. Omnibus  
 hilaratis, ante quàm statua in templum &  
 ad aram referretur, fortis illa Monialis æter-  
 nam beneficij tesseram futuram unam can-  
 nâ, seu arundinis, quam Christus pro scepro  
 manu gerebat, particulam, abscidit. Con-  
 stabat quàm longa fuisset canna & ante &  
 postquam ita fuisset imminuta; & tamen  
 per nostrum certâ mentione est explorata  
 tum, illam post paucorum dierum interval-  
 lum ita succrevisse, ut primæ illi suæ men-  
 suræ non minus quàm ante quàm fuisset  
 imminuta, responderit.

§. 5. *Eucharistia urit sacrilegam.*

17. Apud Quitenses Inda post conscien-  
 tiam apud Nostrum expiatam, letalis cujus-  
 piam noxæ per oblivionem omissæ recorda-

cum citra notam, facile confiteri posset, hanc Evcharistiam accessit. Sed illam in ignem conversam, seq; ab illa in ore guttureq; uriguo deo sensit, ut licet voce id quod erat non prodiderit, dissimulare tamen haud potuit, quin ij, qui aderant, rem quæ gerebatur dverterent. Quocirca Sacerdoti commendata non prius ignem illum extinxit quam peccatum candidè aperuerit, rite ab eo absoluta.

§. 6. *Beatissima Virgo Deipara.*

18. Ibidem quiddam facinoris etiam in Sacramento per silentium texerat quispiam. nunc morbo prostratum aggressus; horrendus inferni genius a deo perterruit, ut in singularis beneficij loco posuerit, se illâ trepidatione non fuisse exanimatum. Sed ad præsentem ad lectum divinæ Matris Virginis imaginem conversus pulcherrimâ serenitate, ac securitate, simulq; magnâ ad plenam de peccatis confessionem apud Nostrum Sacerdotem faciendam voluntate se plenum sensit: & spectro evanescente, viribus ac valetudine propediem restitui ac Sacramenta piè frequentèr; usurpare cœpit; multam se gratiam Virgini debere gratè fassus, cujus imaginis aspectu & dæmon abstitisset, & sibi tanta lux fuisset oborta.

19. Est istud quoq; ibidem non dissimulandum

mulandum laudatæ consuetudinis doctum  
mentum, quâ lectis ipsis aut certe prope  
conspicuum MARIE DEI Matris imago ap-  
penditur. Sacerdotem, quocum obicæ neco-  
sive verat, fæmina destinârat ad mortem, nocte  
concupiâ perpetranda, sive sceleris, jam  
peracta, jamq; vel sic occasionem volens  
abrumperet; sive per non inconsuetam fa-  
minei ingenij inconstantiam facinoroso a-  
more in funestum odium converso; sive  
illius fortunæ, ac novis ab alio amoribus in-  
vitata, scire haud interest. Jam feralis  
trunci frustum in altum in ipso lecto manu  
elevaverat, ut vibraret in caput secure, ut il-  
le putabat, dormientis, cum lectum novâ  
quadam luce perfusum stupet, ictumq; sus-  
pendit, ut videat unde illa erumperet. Ad-  
vertit lucem è vicinâ cælestis Virginis Ma-  
tris imagine se se effundere. Quo specta-  
culo usq; adeo perculsa est, ut fæmina seu  
validius anhelantis, seu se se commoventis  
inquietudine Sacerdos quoq; ille somno  
discusso experrectus, ubi didicit id quod e-  
rat, & ipse apud Nostrum vitam pessimam  
cum optimâ commutârit, & suæ illi lupæ  
author verbis ac persvasorio exemplo fue-  
rit, castissimis lachrymis præterita vitæ ob-  
scenæ de honestamenta desendi; atq; illud  
peccatorum refugiû auguste ac perseveran-

SOCI: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 219  
ter colendi, à cujus imagine vibrati radij  
alterius manus à scelere jam patrando, alte-  
rius animam à proximo æternæ mortis con-  
finio, utrumq; ad lucem à tenebris, revocâ-  
rint. Quæ omnia & Sodalitij MARIANIS,  
quorum ibi complura sunt, & nostro ad  
concionem de cultu Virginis incredibile  
pondus addunt, ut quibus possumus elo-  
quentiæ ac exempli viribus omnes ad illam  
quàm religiosissimè venerandam pertraha-  
mus: cujus etiam festa omnia in Panama-  
no Collegio non unius tantum diei cultu  
circumscribuntur, sed plenâ octo dierum  
celebritate ornantur.

§. 7. De zelo puritatis.

20. In missione villæ Sanctorum cum  
difficile videretur consuetam Christianæ fi-  
dei pietatem sinè pudicitia, aut certè debi-  
tæ decentiæ quadam veluti verecundiâ e-  
exercere, Maura quædam alijs locupletior,  
alijs è suo sexu vestes suas dedit interea, dum  
ad pœnitentiæ ac mensæ Angelicæ Sacra-  
menta honestè decentèq; accederent cum  
aliàs non nisi primigeniâ illâ Adami in Para-  
diso veste, arborum nempe folijs, se se con-  
tegerent.

21. Percrebuerat hâc tempestate ab  
antiquo ductus pravissimus mos in Vrbe  
Panama, quem nec metu, nec præmijs po-  
terant abolere ij quorum intererat, quan-

tumvis id vellent. In loco ab arbitris remoto, & fidâ exploratorum custodiâ contra leges ac legum pœnas communito, conveniebant Mauri, aut Mauræ frequentes ad quoddam impudentis admodum ludi genus, in quo Mauri inverecundâ corporis nuditate joculariæ petulantia dabant spectantq; spectaculum, cui consuetudini tamen oculis procacibus non irridicula, & antiqua, finis omnino est impositus, & velut exilium irrogatum; simulq; consultum in utroq; sexu pudicitia oculorum, atq; etiam animorum.

22. Erexit apud Quitenses immortale fortissimæ ad mortem usq; purpuream pudicitia labarum virginitas, in puella, quæ perpetua templi nostri velut incola in Sacramentis frequens, & publicum optima notæ solidaq; virtutis exemplar venerationem apud alios, amorem improbum apud impudicos nescio cujus oculos invita & ignara prorsus invenerat. Erat is adolescens, qui cum hujus Virginis formam semper ferret in oculis, & illos duces promptè ad precipitium sequeretur, cum illi opes quoq; id est esca malorum, abundè suppeterent, Virginem pulchriorem, quàm ditiolem blandis in vitamentis, quæ referre non attinet, aggressus, pudentissimam illam frontem  
rubore

Soc. Jesu, ab A. 1642. ad 1652. 221  
rubore verecundo, sed linguam & os castif-  
simâ fortissimâq; , ac verbis præsentis argu-  
mento idoneis plenâ indignatione imple-  
vit. Sed ille turbulentè inquietus, cum  
per dies plures nil spei reperiret, minaciter  
solam adortus, palûmq; illi, quem manu vi-  
brabat, & certum exitium intentans, cum  
illa perseveranter nollet, dicerétq; malle se  
immaculatâ morte trucidatam concidere,  
quàm Sacramento juratæ D E O virginitatis  
qualem cunq; jacturam sive facere sive pati,  
illam ictu valido eóq; unico internectam  
prostravit. adeóq; Quitensis Virgo Marty-  
rem palmam virgini lilio illigavit.

§. 8. De S. P. Ignatio.

23. Non ignota etiam in Vrbe Quitensi  
fama est, cum apud alios, tum apud puerpe-  
ras prosperè obtenti à S. P. Ignatio præsen-  
tis auxiliij. Vnam appensam ejus numisma  
& à partu, & à peste indemnem fecit; &  
celebri ac festo rumore per omnes didito-  
res pro miraculo celebrata.

24. In Vrbe Quenca matronæ nobilî  
diuturna sangvinis fluxio jam omnem vi-  
vendi spem interverterat. Jamq; medici-  
nis nil nisi desperationem augmentibus, mor-  
tualia parabantur, cum visentium quampi-  
am de S. P. Ignatio colloquentem auscultans



audivit, nescio quem insigni planè beneficio à sancto hoc fuisse affectum; sed beneficium ingratâ & inertî oblivione sepultum, sine ullâ grati animi significatione mansisse. Tum ægra nobilis, magno sensu teneri animi ac dolentis ad S. P. imaginem in hæc prorupit: O gloriose mi Pater, si quâ erga illum beneficentiâ fuisti, eâdem me quoq; dignareris, quàm ego impensè curarem me tibi gratam pro dignatione tam tempestivâ exhibere! Dein quædam animo concepit ac decrevit officia pietatis in Sancti venerationem suscipienda, & retinenda usq; ad mortem. Et mox; quod ipsa & alij gaudio atq; admiratione sunt profecuti, se ab Ignatio exauditam salva & valens lætata est, non intermissâ unquam eorum, quæ promiserat memoriâ, & fidelitate.

25. Alia itidem nobilis Quencensis, cum suum parvulum in cunis, quem unicè amabat, morti jam proximum dolenter aspiceret, illum ad pedes imaginis S. P. Ignatij, quem præcipuo studio prosequabatur, deposuit, flagrantissimèq; rogavit, ut, si quidem ita esset melius, parvulum retineret in vita. Ita precatione ad meridiem usq; productâ, cum dolentes oculos piè in S. P. imaginem convertisset, luce palàm advertit, Sanctum exporrecto ab imagine dextro ad  
 cunas

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 223  
cunas usq; ad parvulum brachio quiddam,  
quod infans intelligere videbatur, innuen-  
tem, & infantem vicissim velut in amplexus  
tenera brachia explicantem, & suavissimo  
Matris solatio expirantem, & à morte ama-  
bili quadam formæ gratiâ undequaq; per-  
fufum.

26. Gratiâ quoq; referre injuriæ, ut vi-  
vus nos docuit, sic ipse nunc etiam ibidem  
fecit Ignatius. Homo qui nihil contra va-  
dentium consilia, totumq; bonorum tor-  
rentem moratus, æstro quodam politico  
invidioq; nihil omisit quod poterat, ne fir-  
mas in Vrbe Quencensi radices ageret jam  
recepta Societas. Hic ipso S.P. Ignatij die  
quo Civitas universa divinæ in Ignatio glo-  
riæ ancillata, pietate suâ celebritatem nobi-  
litabat, ad armentum, seu armentitium  
vaccarum gregem foris visendum se con-  
tulit. Ibi dum gregem lustrat, vacca fero-  
cior (quam Indi *caput diaboli* appellabant)  
toto pedum, & infestorum cornuum im-  
petu in illum fertur, & fugientem ponè in-  
sequitur, etiam id quod interjacebat repa-  
gulum transilientem, saltu propemodum  
assecuta. Tum ille à præsentissimo pericu-  
lo pavidus, versâ in pietatem necessitate,  
DEO trepidæ memoriæ non alium quàm  
Ignatium suggerente, opem Ignatij unice

interpellat. moxq; vacca infestis hæctenus intemperijs magnas minas agens, repente abstinit, cum prædam jam præ cornibus haberet. Is vero in Urbem lætabundus revertit, & Ignatium liberatorem suum conversâ in benevolentiam invidiæ rabie, agnovit, æstimandæ, ac ubiq; laudandæ Societati jam impendiõ addictus.

27. In Quecensis Urbis dominatu Indæ puellæ duodeviginti annos natæ semper infestus, ac etiam truci ore spectabilis dæmon, nunc serpentis, colubri, nunc Æthiopis larvâ personatus, & verba & cultrum offeribat, quo sanguinem & vitam hauriret, ac desperanter eijceret, cum jam ne in cibum quidem quicquam fineret illam admittere. In Urbem adductâ filiâ, parentes, cum nullum remedium proficeret, consilium inière ut ad Nostros perduceretur. Fremebat, & longè quàm aliàs minacior prohibebat inferni genius, ne id illa auderet, nisi vellet quiddam truculentius experiri. Sed neglectæ inermes minæ: adductæ puellæ collo S. P. Ign: numisma est appensum; & fugato improbo interpellatore, illa sibi reddita; innocentem etiam aliàs animam pœnitentiâ eluit, duarum hebdomadarum intercapedine pristina, ac prosperæ valetudini restituta.

SOCIET: JESV, ab A. 1642, ad 1652. 225

§. 9. De S. P. Francisco Xaverio.

28. In Vrbe Popajanensi vir non minus virtutis, quam opum dives, nascituram prolem suam S. Xaverij nomini, eodem etiam nomine donandam devovit. Et verò facta est ejus conjunx, parienti sibi summo unicòq; levamento fuisse dilectam sibi, quam coram venerabatur, Sancti sui Xaverij imaginem. Verum natus & fonte lustrico Christo authoratus Xaveriolus, brevi post magnum vitæ discrimen adiit: Ibi viso parvuli jam mortualem colorem induentis velut cadavere, jam de exequijs agebatur. In incerto est, jamne verè mortuus, an tantum intercepto spiritu moriens jacuerit parvulus: illud certum est, in illa se morte, seu mortis opinione jacenti impositam S. Xaverij à pio parente imaginem parvulo spiritum, ac valetudinem reddidisse. Volebat nempe vitæ arbiter DEVS honori sui Xaverij, & paternæ pietati tantisper illum concedere. Tantisper dixi; nam posteaquam pervadens Urbem rumor subitariam illam pueri in dubiâ & apud aliquos certâ morte jacentis vitam & valetudinem divulgavit, & parvulus aliquamdiu prosperè valuit, dilata tantisper morti succubuit.

§. 10. De B. Francisco Borgia.

29. Formidabiles terræ tremores Popa-

P 3

janen-

janensem Urbem sæpe afflixerant, in quibus quia Cives propitium B. Borgia nomen sentire, illum anno 1647. in Urbis Patronum publicâ suffragatione unanimes elegere. id quod etiam ab Urbis S. Fidei incolis factum utiliter fama perhibet, ac ipsi luculenter affirmant.

§. II. *Rara quedam in missionibus reperta.*

30. Varius est naturæ genius, & admirabilis, cum alias, tum vero quando quâdam superstitionis ad infernales genios ciendos naturæ admirabilitate aspergitur. In Mainarum missione reperta id genus quædam curatiùs edisseram. In Pajarana hujus missionis orâ est nanum quoddam sive pygmaum sylvestrium Indorum genus, qui avito indigenarum errore sunt immortales, neq; infante trienni majores unquam. Quibusdam unus tantum oculus, alijs unus solummodo pes est. Reperto dum istic Pater in Missione versaretur unius cadavere, mortalitatem illis ab exemplo illius perfvadere conatus est Pater; at illis illud novum non fuit, dicentibus Eguam illum (ita immortales illos suos nanos vocant) mortem simulare; sed resurrecturum.

31. In partibus Titinuræ Atalanguos Indos est reperire ut oculatus, idq; idoneus testis

SOCIET: JESV, ab A. 1642. ad 1652. 227  
testis Indus retulit, qui capitis loco ignem  
habent è collo acephalo identidem erum-  
pentem. Atalangveus vero Indicâ nota-  
tione vocabuli fere idem est atq; is quem  
capite truneaverit inimicus. Illud hic Pa-  
tri ab Indis relatum facit ad religionis Chri-  
stianæ majestatem haud modicum. Ajunt  
quippe, acephala ista spectra seu monstra  
Indis, posteaquam sacris aquis lustrata Chri-  
sto capita subdidere longè minùs jam quàm  
ante illam expiationem negotij faceßere:  
quin etiam eos quodammodo revereri.

32. Ibidem juvenis pascendo pecori in-  
tentus obvios habuit Æthiopes, quos allocu-  
tus, illos unâ responsi loco ignem ore to-  
to exundantem reddentes vidit, & concidit,  
sensibus destitutus, atq; ita repertus à  
suis quid vidisset exposuit.

33. In Provincia Mocoana sunt arbores,  
quarum fructus grandiorum instar oliva-  
rum, sed rubri sunt. Id quod extra nucle-  
um est, avibus tantùm in cibum cedit; quod  
intra variè aptum est in usus mortalium. Ete-  
nim in fracto nucleo resinæ, seu virginis ce-  
ræ potiùs, instar quiddam est etiam in colo-  
re, quod istic *sevom de Palo* dicitur. Lique-  
factâ sevosâ hac massâ, non minùs utiles ad  
nocturnum lumen candelæ fiunt, quàm è  
sevo bubulo. Color candidus arridet o-

culis, odor capiti firmando. Neq; ulli animantium injuriæ obnoxias esse hæcê candelas è sevo seu cerâ Palensi ajunt experti, cum neq; canes, neq; feles illas attingant, Adde quod ad tumores, & ad ægri tudines frigidas, medicam vim habeant, felici emolumento, per experimenta plura contestatam.

34. Neq; illud minus habet admirabilitatis, & istic non infrequens. Sudo cælo, & Sole flagrantissimo, in locis apertis, & ab omni montium Societate remotis, cadunt è serenissimo aère serpentes quartam ulnæ partem longi, & ferè pollicis mole crassi, squamis colore argenteis lucidi, geminis capitibus insignes, nam & caudæ locum alterum caput occupat, teneris dentibus & ore armatum non secus ac alterum. Videntur tamen in eo talparum quiddam habere, quod oculos nulla hæctenus diligentia in illis repererit. Veneni sunt adeo pertinacis, si quem momorderint, ut, cum contra omnia reliqua venena medicina non desit, contra istud necdum ulla sit inventa; nisi terra S. Pauli, quæ sola illis medetur, sed fidei potius viribus, quàm naturæ. R. Bartholomæus Polus in sua per illas oras missione vidit, & à peccatis absolvit Indam fæminam. quam id genus coluber morfu fauciarum

ram

SOCIET: JESV, ab A. 1641. ad 1652. 229  
tam veneno suo adeo profligavit, ut horri-  
bili ac miserando spectaculo sanguinem o-  
culis, auribus, naribus, & ore toto per in-  
gens, & lethale profluvium egurgitaret, in-  
ter dolores usq; ad mortem tantos, ut ad il-  
los explicandos lachrymæ potius quàm ver-  
ba suppeterent.

35. Non minus mira & magis jucunda  
sunt, quæ de ave quadam Mocoana idem  
refert, habetq; testes, qui illam ipsi & vide-  
rint, & audierint. Vulgus illi avi tubicinæ  
nomen dedit, quod gutture, atq; ore tubæ  
sonum scite omnino imitatione felici & ju-  
cundâ æmuletur. Cicur fit atq; domestica,  
picæ ferè mole, colore cinereo. Vidit hanc  
avem P. Bartholomæus Polus, aliquid sala-  
mandræ habere, quod ab igne nonambu-  
ratur. Illud verò supra salamandram est,  
quod ipse illam non solum ab igne illæsam  
in igne conspexerit, verum etiam accensas  
& ardentes prunas ore innoxio comeden-  
tem.

*De Patribus istic vitæ sanctis.*

36. Duos tantum reperio. Alterum  
1649. 10. Maij; estq; is quem alias nomi-  
navi P. BARTHOLOMÆVS POLVS, tria vota  
Professus, vir qui in adeundis inaccessis ha-  
ctenus missionibus, in penetrando ad gen-  
tes in crassâ errorum nocte sepultas multa-  
rum ærumnarum perperessu vitæ finem acce-



lerasse dici potest. Tota illi vita ærumna, evangelium, baptismus, itinera terrâ, mari, fluminibus. Animarum desiderium dulcis condimenti instar illi fuit. Certè vel ex ijs, quæ ab illo visa retulimus argumentari licet, cujus genij gentem tractaverit. Verbo ea tulit, quæ in penetrando ad gentem, postquam necdum fuit alius, ardua omnino illi ubiq; se offerebant. Neq; minus tantâ patientiâ fuit emolumentum divinæ gloriæ per evangelium propagatæ. Ad hæc fuit in illo eminens quædam Rhetoricæ ac eloquentiæ gratia, deinde incredibilis in morbis, quibus acerri mē ac diu jam inde à juventute exercebatur, tolerantia & pretiosa ubiq; modestissimi animi corporisq; demissio.

37. Magnâ eximie sanctitatis existimatione singularibus virtutis heroicæ experimentis conspicuum P. JOANNEM de RIBERA luxit Calensis Vrbs extinctum, tanto sui desiderio post se relicto, ut Cali passim omnes dicerent ægro Patre, paratos se illius vitam retinere vel sanguine de corde deprompto. Unde vestes à cadavere iterum vestito non semel direptæ certatim eminentem de viri sanctimonia opinionem luculenter sunt contestatæ. Habent quædam non vanam miraculorum speciem quæ vaticinatione

SOCI ET: JESV, ab A: 1642 ad 1652. 231  
tinatione præcepit, ac futura dixit ijs, quo-  
rum inconsultam in obeundo pœnitentiæ  
Sacramento procrastinationem deplorabat.  
Ajunt quâ quâ iret, quandam Ninivitarum  
effigiem visam. Dæmonem qui Adamum  
se, ac Petrum fingebat, populis ad cultionē  
terræ, ac salutē commonstrandam erudien-  
dis, jamq; palam ad concionem certatim  
undantem declamabat, ostensis populo illi-  
us technis, ad silentium coëgit: plura quoq;  
digna prolixiore calamo insigniter opera-  
tus.

ANNVÆ RHENI  
INFERIORIS. ANNI  
M. DC. LII.

**I**nferioris Rheni Provinciam hoc  
anno 492. Socij tenuère: quos inter  
274. Sacerdotes: reliqui 218.

§ 1. *Ab hæresi abducti.*

1. Præter duo capita Christiano Sacra-  
mento à Judæorum errore abluta, hoc an-  
no ab hæresi ad Catholicæ partes Ecclesiæ  
adducti longè plures quàm 915. præter pa-  
gum quendam, in quo pleriq; hæresim eju-  
rârunt. Bilefeldiâ Padebornam appulit  
hæreticus, istic brevi à DEO per nostros fide  
Catholicâ, & à Magistratu civitate dona-  
tus.

232 ANNVAE RHENI INFERIORIS  
tus. Matertera rumore accepto intolera-  
nter furibunda, curru iter Padebornam  
ingreditur; & minaciter, si aliter, inquit,  
nequeam, vel per pedes nepotem Padebor-  
nâ extractum Patrijs tectis ac legibus asse-  
ram. Vix hæc dixit, cum in curru inter-  
clusâ mox voce ulcus quodpiam sentit, &  
domum revehitur; non nisi post sex heb-  
domades verborum aliquid, at citra minas,  
eluctata.

2. In orientali Frisiâ, ubi duo nostri rerum  
Catholicarum satagunt, nobilis fœmina pro-  
lem omnem ad leges Catholicas educabat,  
& divinis mysterijs clâm pascendam cura-  
bat, usq; dum hæretico marito vitâ functo  
palâm id licuit.

3. At vero in Missione Glückstadiensi  
gregarius miles à nostro commonitus ne  
conjugi hæreticæ muliebriter indulgeret,  
neq; prolem suam ab hæretico sineret bap-  
tizari, effœminaro in conjugis amorem ani-  
mo ne ad injectam quidem à nostro divinæ  
vindiçtæ mentionem, cessit. At ubi bap-  
tizatus à ministro hæretico parvulus postri-  
diè, ac post triduum etiam uxor illum or-  
bum viduúm q; reliquit, officij neglecti me-  
mor ac pœnitens, agnovit pœnam, per san-  
ctè pollicitus, nunquam se cum conjugè  
non Catholicâ matrimonium initurum.

§. 2. *Pœnitentiæ, ac S. Synaxeos Sa-  
cramenta.*

4. Confluentiæ, ut in Sacramento pœ-  
nitentiæ ne semper æthiopes lavaremus, &  
diras, quibus quidam intemperantis linguæ  
homines assueverant, non tantum frequen-  
ti Sacramento eluerent, verum etiam cave-  
re docerentur, hoc demum particularis, ut  
vocamus, examinis adminiculo constanter  
adhibito est effectum.

5. Monasterij, nobis quidem charitatis,  
externis vero majoris erga pœnitentiæ Sa-  
cramentum studij, occasio fuit illa tempe-  
stas, quæ sub mediam æstatem ab horrendo  
fulmine coorta, & accenso per illud nitrato  
pulvere adjuta, formidabili cum tonitru,  
pariq; damno ac terrore mortalium eam in  
urbem incubuit. Discerpta, & prostrata,  
quæ propè, quassata, quæ plus aberant domi-  
cilia: ruinâ confatali obruti ac sepulti non  
pauci, alij vero graviter faucij ruinæ per  
nos, aliósq; ordines tempestivè subtracti, &  
qui morti vicinæ eripi non poterant, expia-  
ti; alij autem in Urbis nosocomio colloca-  
ti, corrogatâ per Urbem stipe decem ipsas  
hebdomadas recreati, adhibitâ quoq; Do-  
minicis diebus appositâ cohortatione. Quo  
factum, ut in attonitæ Urbis aures facilius  
divina

234 ANNUS RHENI INFER.  
divina descenderent; ac si quid à cœlo tu-  
multuum audiretur, Nostri per plateas for-  
tè obvij, ad ædes proximas, expiandorum  
qui affluebant mortalium gratiâ, raperen-  
tur.

6. Quodam in loco vitæ licentiam à no-  
stro dedocta matrona nobilis, tantâ  
à sacro tribunali pœnitundine surrexit, ut  
modum pœnas à se exigendi flagris fre-  
quentibus, hispido item perpetuôq; indu-  
sio haud parùm excesserit.

7. Calcaria locus est, qui ab Embricen-  
sibus nostris fidei rudimentis excolitur. Istic  
civis quintum jam annum Sacramenti pœ-  
nitentiæ fugitans, malum genium affixum  
lateri habere credebatur. Et flagitabat il-  
le quidem ut se sacris amuletis ab eo expe-  
diret, sed nostro confessionem necessariam  
suggerente, perpetuâ prolatione ad an-  
num usq; integrum distulit quod ægrè in-  
aures admittebat. Sed cum noster ægram  
conjugem accitus inviseret, pellectus ran-  
dem est; ac plaudente omniviciâ divinis  
mysterijs armatus, liberatus est à comite  
importuno.

8. Valuit & illud ad facilitatem peccato-  
rum in securas, ac secreti retinentissimas  
aures deponendorum, quod hæretici sicut  
nec Sacramentum habent, ita nec secretum

cu-

curent. Hildesij Prædicans, id est, minister hæreticus, fæminam adulteram gemini sceleris ream esse, ipsâ fatente in confessionis arcano didicerat. Quam ille rem ubi ad Superintendentem, ut ipsi appellant, retulit, jussa est illa palam omnibus flagitium expiare, ac albo linteo, veluti adulterij patrati flammeo, velata frequenti concioni adesse: facile id quod erat advertentibus etiam mediocriter sagacibus Catholicis atq; hæreticis; nostræ confessionis fidem ac securitatem, nullius sacrilegio violatam, æstimaturis.

9. In Missione Hamburgensi magna eluxit optimi DEI providentia in homine jurisperito, & orthodoxo illo quidem, sed plus tempori quàm æternitati per nimiam ferè fidei dissimulationem serviente. Hunc morbo prostratum cum noster inviseret, ac peccata fatentem absolveret; ille repente in hæc verba prorupit: Ergone jam absolutus sum, Pater? Patre id affirmante, mox invocatis magno animi ac vocis sensu sanctis MARIE Virginis, ac S. Francisci nominibus, compositis deinde ac porrectis in cælum manibus, momento expiravit.

10. Hamburgi quoq; duo, mense Februario apud nos peccata confessi, ac pane Angelico refecti, in Bremensem Albis ripam  
cum

cum decem heterodoxis vehebantur, cum coorta subito tempestas navem fluctibus haustam sepelivit; neq; plures quàm hi duo naufragio superstites evasere. Id quod ante biennium etiam Sutor quidam Evcharistiâ item apud nos pactus, & in trajectu fluminis solus incolumis est expertus,

11. Monasterij Eiffliæ inter eos, qui ad frugem, reducti sunt fuit Sacerdos quem ex, implicatis litibus nata mœstitia jam in Hollandiam agebat, ubi prælicenter, quidvis crederet, ageretq;. Et tamen audebat in his impietatis machinamentis tremendo sacrificio operari. At sacrilegium illi in anridotum vertit patiens, & liberalis DEVS! Nam cum divisâ jam sacrâ hostiâ *Pacem domini* è formula precaretur, videt panem verè in Christi Corpus, & vinum in sanguinem abijisse. Parùm abfuit quin sacrotus horrore percussus, & consilij anxius exclamaret. Sed ubi menti pax redijt, jam & fidem adhibere Sacramento, & de sacrilegâ dubitatione ac temeritate dolere, ac veniam, simul & sacrificij perficiendi gratiam, postulare, persancteq; omnia optima polliceri. Vbi panis ac vini species redièrè, sacrificio consummato, Monasterium, Eiffliâ ad nos advolat. Nostri cujusdam pedibus advolvitur; & expositis conscientiæ rationibus,

nibus,

nibus, ac re narratâ, saniora edoctus, factus est in fide solidior, conscientiâ quoq; in multitudine pacis pulcherrimæ quiescente.

12. In Residentia Meppensi catechetici parvuli parvulæq; quibus Angelorum pane per ætatem vesci jam licet, Dominicâ in Albis ex totâ Vrbe collecti, è majore templo ad nostrum concinnâ supplicatione deducti, sacro solenni longo ordine interfuere: ac demum ad cælestis hujus ferculi annonam primum accipiendam, sacræ mensæ tantâ cum religione atq; modestiâ accubere, ut parentibus uberes ac solatiorum plenas lachrymas, alijs verò suavissimam admirationem concitârint.

13. In Missione Osnaburgensi, cum ipso Nascētis Christi die, Noster in sacrificio adorandam hostiam elevaret, ac pio more in Synodo imperato, populus ære campano ad adorandum commoneretur, alijs eo signo audito capita nudantibus, & ei, qui in templo monstrabatur ac adorabatur, Christo reverentiam habentibus, unus præfractæ impudentiæ hæreticus, explosâ illâ Sociorum pietate, multa contra Christum in Eucharistia latentem intemperanter effudit. Sed hic idem eodem die statim ab auditâ Ministri hæretici concione letali morbo correptus, neq; mentis satis compos teme-

Q

ritatis



ritatis pœnas dedit. Adfuit minister ad ægrum excitus, at cùm se frustra esse adverteret, abitum jam parabat, cùm æger illū allocutus, exclamat: A bis verò tu scilicet quādo adest me ad inferos rapturus dæmon, ut me istic velut panis ille torretur (& monstrabat panem igni admotum) torreat æternis ignibus in æternum. Neq; his deinceps meliora locutus est, usq; dum post dies aliquot blasphemam animā exhalavit.

§. 3. *De reliquijs, & cera agni benedicti.*

14. Judæus acri ingenio ac probā indole adolescens, Treviris Nostrorum ope domi nostræ adjutus; ne desertus ope omni ad perfidiam, Patris opulenti invitatu, reverteret. Is ad fidem Catholicam eā se ratione permoveri cœptum dixit, quod saga & dæmones facti sint, se Catholicum, imò religiosum hujus fratrem, è lecto nullis viribus extrahere, ut eum Patri Pragæ sisterent, potuisse, etiam capillis apprehensis, & omni alio conatu adhibito; quod nempe Catholicorum amuletorum quidpiam collo gestaret, quorum vis nullā vi dæmonum potuerit superari. Et verò defluente capillo se totum quassatum sensit religiosus ille Neophytus: at hic ubi germani sui negocium, & circa eum conjuratum cum dæmonibus vetulam nihil potuisse intellexit,

saga-

ſagaciter id quod eſt odoratus, aſebat reli-  
gionem illam DEO placere non poſſe, quæ  
dæmonem habeat adjutorem; illam verò  
illi placere, quæ DEUM habeat propugnato-  
rem, etiam in tenuibus amuletis ac lipſanis.

15. Monafterij Eiſſliæ ceream celeſtis  
agni imaginem, cujus laudes in catecheſi  
audierat, Parens ægro repente ac desperatæ  
jam ſalutis filiolo ut primùm appendit, mu-  
tatum extemplo, ac magnâ cum aliorum  
admiratione, tum ſuo gaudio convaleſcen-  
tem vidit.

16. Bonnæ adoleſcens à Parente ad No-  
ſtrum adductus opportunis remedijs, atq;  
confilijs à larvarum ſeu terriculamentis ſeu  
blandimentis eſt in ſecuritatem aſſertus; ut-  
pote quem à Magiſtro ſuo Sartore diris non  
rarò devotum, eòq; furenter mæſtum, pro-  
cerus dæmonæthiops ad ſilvam uſq; foras  
ſemel atq; iterùm fuerat comitatus, facile il-  
lum circumventurus, niſi Pater maturrimè  
providiſſet.

In Miſſione Blanckenbergenti Prætoris  
cujusdam equus ab occulto quopiam in-  
ſeſſore, tam noctu quàm interdiu, in ſtabu-  
lo agitatus parietes inquietis calcibus impe-  
tebat. Sacerdos noſter conſultus, juffit  
ceram benediſtam inquieti equi jubis illi-  
gari. quo factò fractæ mali genij vires;

240 ANN VÆ RHENI INFR:  
& equus mansuetudine pristina conquie-  
vit.

§. 4. *Beatissima Virgo Mater; & So-  
dalitia.*

17. Coloniae angusta domi res feminam  
usq: ad impias fidei deserendae cogitationes  
adduxerat, adnitentibus magnoperè hete-  
rodoxis. Itum est Mulhemium ad cathe-  
dram pestilentiae, adornabantur omnia, ut  
mox à concione in ministri manu infelicis  
transfugij deponeret Sacramentum. At  
feminae, cujus periculum agebatur, tacitis  
suspirijs opem Matris misericordiae depo-  
scebat, precata, ne in puncto a deo arduo de-  
fereretur. Adfuit benigna Mater pericli-  
tanti & supplici, ac illam tanto subito hor-  
rore perfudit, ut se se extemplo quâ data  
porta ruens in fugam daret, è concilio im-  
piorum, & quantumvis per iter, quo Coloni-  
am tendebat, admissae flagitiosae illius cogi-  
tationis scelere torqueretur, tanquam ali-  
quid designasset, quod expiari non posset,  
ubi tamen ad nos accurrit, & virus omne  
vomuit, post salutare lachrymas gratias e-  
git Virgini, cujus manu à præcipitio illo fu-  
erat conservata.

18. Dusseldorpij in gymnasij aditu, atq;  
in plerisq; classibus proposita est imago Bea-  
tissimæ

tissimæ Virginis Matris; coram qua flexo genu salutem dicunt adolescentes, ac sua studia ordiuntur & claudunt. In Meppensi quoq; Residencia ex æde nostra ad gymnasium celebris utriusq; sexûs Sodalium supplicatio interfuit dedicationi statuæ Magnæ Matris DEIPARÆ, cum illa ipso Visitationis die in Scholarum fronte, serenato repente cælo, cantato ad claudendam celebritatem Ambrosiano hymno, collocaretur.

19. Novesij decenni puero ad mortis usq; periculum ægritudinis vi adducto, & pio, admota est, nostro adnitente, statua DEIPARÆ Aspricollensis; & vis morbi mox remissa gratulantium & admirantium lætitiâ auxit, quando puer planè convaluit. Aliàs Fogenses lapilli quotidianis febribus præsens remedium attulere.

20. Fæcundus in Scholis ac Sodalitijs laboris fructus fuit, quando ad variorum institutorum sequelam, nunc duo, nunc tres, nunc plures, abiere. Quos inter è Coloniensi mechanicorum adolescentum Sodalitio fuere omnino septendecim. Valebit ad posteros mortis memoriæ commendandæ documentum Sodalis Civis Coloniae, qui pio ingenio funebrem sibi loculum jam antea fabrefactum pijs eorum cælitum, quos in Sodalitate quot mensibus accipie-

141 ANNŪÆ RHENI INFERR;  
bat, iconibus intus ac foris undequaq; vesti-  
vit; ut nempè supremum suum lectulum,  
plusquàm sexaginta fortibus custodien-  
dum daret. Alius ibidem ante mortem,  
30. circiter annorum spacio collecta per  
menses singulos Sanctorum nomina, & pa-  
trrocinia nobili cumulo produxit, omnia se-  
cum tumulo ad eliciendos obviam clienti  
è cœlo notos Præsides inferenda, non sine  
sensu fiducia, ac laude diligentia admi-  
randæ.

21. Ibidem non postremi momenti lites  
à fori strepitu in privato Sodalitatis tribuna-  
li feliciter compositæ, ac sopitæ. Sodalitatis  
item adolescens Parisijs Coloniam, per den-  
sa & incerta nivium ac silvarum, bellum  
fugitans, cum ad viam se explicare nesci-  
ret, ad vota precesq; in DEI param, Sodali-  
um tutelam, versus, tertio demum die ge-  
minos viæ indices lupos conspicatus, eo-  
rumq; fidenter secutus vestigia, incolumis  
ad suos de filio sollicitos, & pro absente pre-  
ces ac vota fundentes, revertit.

22. Sartor Sodalitatis iter ingressurus literas  
à Sodalitate, ac Præside pro more acceperat.  
Hic ex Anglia redux, cum à Batavis, Hispanis,  
Gallis, pro exploratore haberetur, glande  
plumbeâ vel fune infami erat vitam finitu-  
rus

RUS

rus, nisi repertæ Sodalitatis literæ miserum protexissent.

23. Marcodurana Civium Sodalitas, magno Urbis & solatio, & exemplo constituit, ut quoties è Sodalium numero quispiam Sacramenta extrema perciperet, vicini commoniti deducerent Sacerdotem supplicabundi usq; ad domum decumbentis. Idem imitatæ matronæ jam exemplum latius extendere. Vtq; faces eam in rem suppetent, Matrona nobilis constituto ære perpetuo providenter id stabilivit.

24. In Juliacensi Residentiâ, per industriam præclarum huic operæ pretium promittentem, Sodalitas Catechetica hoc anno inducta; cui, paucis exceptis, tota propè Civitas nomen dedit. Proposito indulgentiarum thesauro quot mensibus unâ Dominicâ invitantur. Et Catechismo finito, Litaniisq; cantatis datur omnibus benedictio Sanctissimi Sacramenti.

§. 5. *Erga cœlites Religio.*

25. Monasterij Eifflia S. Donati Mart: ex Vrbe Collegio nostro donati hoc primum anno prid. Cal. Julij. cœpta solennitas, ipsius Ducis invitatu fuit celebrior. Præter ea, quæ aliàs in simili celebritate narra-

ta sunt, præmissa vexillatio, & lecta armatorum manus appulso corpori obviam se effudit. A Sacerdotio etiam SS. Chrysanthi, & Dariæ MM. corpora, sancto quasi hospiti venienti obviam deportata. Ipsum sacrum corpus duo Collegiorum Rectores gestabant. Inspectum, ne quid subesset erroris, sacrum corpus à viris juris sapientissimis; & omnibus ritè approbatis lectæ palàm à Societ: JESU Patre Vicario Generali ex urbe datæ literæ doni testes; aliæ item ejusdem exempli in cedrina ipsa lipsanorum arca repertæ. Lectum diploma Eminentiissimi Card. Ginesti, Vicarij, cum sigillo; cui simile sacræ tumbæ utrinq; visebatur impressum. Triduo stetit pompa solennior, cujus irrisor hæreticus, è lato ponte in præterfluentem lapsus, & ipse irrisus est.

26. Non pigebit hîc longiorem fortasse, at fortè placituram, ejusdem Collegij ferè verbis narrationem attexere; ne si attenuatè, pressèq; narretur, ex ipsâ re aliquid deteratur. Pater quidam Euskirchium ablegatus (ad quam Urbem aliàs de æstate catecheseos habendæ gratiâ excurrebat) ut supplicationem inde in occursum novi sancti deduceret, præsentissimum vitæ discrimen Divi illius benigno patrocínio, prudentum judicio mirabiliter evasit. Celebrabat

brabat ipso translationis reliquiarum die,  
 primâ luce, sub tertiam circiter matutinam,  
 primus omnium de S. Donato in templo  
 Euskirchensi ad aram B. Virginis, quando  
 tempore sacri crebra audita tonitrua, ictusq;  
 fulminis ad elevationem, & communionē  
 horrendum vibrati, sacrâ hostiâ luculento  
 igne interlucente. Subijt Patrem cogita-  
 tio pro se, aliisq; implorandi auxilium S. Do-  
 nati, eumq; in tonitruum Patronum impri-  
 mis deligendi. Quo ritè præstito, sacrum  
 prosequitur: ad cuius finem dum se verte-  
 ret benedicturus populo, fulmine gravissi-  
 mo à dextrâ pectoris, velut globo tormenti  
 bellici, impetitus, humi semianimis pro-  
 sternitur, S. Donato M. in suprema vota vo-  
 cato. Templum quantum quantum plu-  
 rimo igne coruscum, excussa è sublimi saxa  
 grandia, Aræ solidus lapis tactus, tela linea  
 sub statua Virginis, & circa calicem mappæ  
 altaris incensæ, hinc inde varij concussione  
 disiecti, vel terrore perculsi. In ipso ve-  
 rò, licet fulmen adusserit ex parte, perfora-  
 ritq; sacras vestes; penetrârit etiam togam,  
 & interiora; vulnerârit pectus cruentâ pla-  
 gâ ad modum balthæi præcordia latè cin-  
 gente; deniq; duobus à tergo, quinq; ad  
 pedes in veste relictis foraminibus erupe-  
 rit rectâ lineâ per ipsum talum ad infimam  
 plan-



246 ANNVE RHENI INFER:  
plantam sinistri pedis, inusta striâ sanguineâ;  
uti & in dextri cubiti internodio orbicula-  
ri impressâ notâ veluti flavâ à sulphure, in  
medio autem quasi à pulvere pyrio, nigrâ;  
vitam tamen servavit: cum sive humi pro-  
stratus, sive ab alijs erectus, & post deposi-  
tas sacras vestes in genua compositus auxi-  
liari Sancto & supplicaret ipse, & alios la-  
chrymantes, atq; attonitos, ut idem face-  
rent, rogâret, seq; igne inexplicabili toto  
pectore uri persentisceret. Gravissimâ dif-  
fidentia cogitatione tentatus, altius incla-  
mabat: S. Donate Martyr, ora pro me!  
Non diffido! Tum cœpit paulatim respira-  
re ab æstu, odore teterrimo è pectore as-  
vestibus erumpente. Pedes à talis deor-  
sum videbantur totis ossibus consumpti,  
vel ceræ instar molles, nec officio idonei,  
usq; dum horæ ferè spacio præterlapso fufis  
ad S. Donatum precibus, votisq; susceptis ita  
firmatæ sunt bases, ut nullo admisso balla-  
mo vel unguento, & jejunos Pater, Eus-  
kirchio ad Collegium pedes trium ferè ho-  
rarum intervallo sub meridiem sit reversus.  
Domi per octo dies pertinax illum sitis, &  
incredibilis in pectore semper æstuante ar-  
dor exercuit: quem ille lacte benedicto, &  
Cruce Caravacensi, & Cranij S. Donati con-  
tractu lustrato, ac epoto extemplo restinxit,  
sudore

sudore blando sed plurimo erumpente.  
Atq; ita Sancto Donato vitam & valetudi-  
nem acceptam refert, non paucis eundem  
Sanctum contra tempestates ac fulmina di-  
ligentibus in Patronum.

27. Coloniae quoq; novus Vrbi, ac no-  
stro imprimis templo S. Geroldus M. Patro-  
nus accessit, cujus bonam mandibulae par-  
tem cum dentibus aliquot nobis charum,  
pignus Vrbs Cremona submisit. Contra  
pervagatam febrim contagioni proximam  
saepius amuleti vice puerperae, ac plurimis  
profuit ejusdem imago, cum succincto e-  
vitae Sancti elogio typis dato, & sacri dentis  
reliquijs contacto. Sed & Maximilianus  
Henricus Archiepiscopus, ac elector, acutis-  
simam febrim à se Sancti hujus beneficen-  
tia depulsam testatus est cereo 50. pondo  
in Sancti honorem ardente, cum hac anni  
hujus epigraphe: ANATHEMA SANCTI  
GEROLDI.

*De S. P. Ignatio.*

28. Ad Ignatiani libelli normam hoc  
anno spiritum exercuere triginta novem ex-  
terni. Amat illum aetas catechetica, ut Ma-  
gistrum. De qua illud hoc anno insigne,  
quod in templo nostro Treviris puellae plu-  
res, quàm quadraginta, in praecleara populi a-  
vidè

vidē affluentis coronā integrum catechis-  
 mum absq; ullā memoriæ hæsitatiōe per-  
 orārint, solenni præmiorum à parentibus  
 donatorum distributione secutā. Tot sunt  
 autem etiam in hac Provincia, quibus adfu-  
 it consveta S. P. Ignatij ad opem præsentā-  
 neam promptitudo, ut nec literæ numerum  
 eorum certum prodant, quem lubens da-  
 rem; & ego, ne in singulis eadem repetam,  
 nausæ, censeam silentio consulendum, Ne  
 omnia præteream, duo seligo. Bonnæ con-  
 jugi octavum jam diem parturienti, & con-  
 clamata, maritus S. P. Ignatij hierothecam  
 porrexit ad osculum, & illa sana prolem o-  
 ptimè valentem peperit. Ibidem alia sex-  
 to graviditatis mense per scalas præcepse ex  
 alto inter vasa deciderat, utero infeliciter  
 colliso: & non multo post ad partum urge-  
 batur. Mortem cum partu expectanti ad-  
 motæ S. P. Ignatij reliquiæ: & puerpera,  
 nuncupato voto, supra spem omnium, sana  
 immaturum quidem & collisum, vivum ta-  
 men infantem enixa est, lætā rei admirabilis  
 famā veterem erga sanctum fiduciam con-  
 firmante.

§. 6. *Syllabus defunctorum.*

19. Colonia 15. Martij felici potitum  
 æternitate speramus P. JOANNEM WE-

STEN-

STENBERG, & reliquâ virtute, & palmari erga divinam voluntatem, ac DEI Matris cultum pietate singularem, eoque potissimum lætum in vitæ limine, quòd illud in Societate attigisset.

Ibid. 20. Aug. JOANNEM IMICHAUS Coad:febris abstulit apud ægros hausta, quos Patribus comes adjunctus inviserat. quod sanè officij sancti genus, ad nostrorum externorumq; solatium & propè miraculum, ab eo promptè præstitum affirmant literæ; cum gestiente in ea re spiritûs gaudio exiliret, paratus in illo charitatis obedientiæq; obsequio, quicquid morborum aut mortis se daret, cupide exhaurire.

30. Ibid. 21. Oct. defunctus est FRANCISCUS PEBLE Co. insignis aurifaber, & hilarè promptus ad omnia, hilaritate tamen ad mortis memoriam castigatâ, unde semper illi mortualis calvaria in conclavi erat, quâ pro speculo utebatur. In Decembri P. JOANNES AVERDURVS perpetuus ferè Colonix Minister, ministerium suum implevit: erga hospites, ut servus; erga ægrotos, ut Mater; erga omnes liberaliter candidus. Ipso immaculatæ conceptionis Deip. die sacro interfuit, quod sibi supremum fore prædixit; eodemq; die ad eam, quam impensè per omnem vitam coluerat, Matrem discessit.

250 ANNVÆ RHENI INF:

31. Obiēre diem ultimum etiā è Scho-  
lasticā nostrā juventute nonnulli, Colonia  
17. Apr. THEODORVS CRONENDORFF;  
Confluentiæ 8. Dec. M. THEODORVS DRA-  
PER; ex Aquisgranensibus 23. Octobris  
M. MICHAEL VERHORST, in prima herbe-  
scentis ætatis ac virtutis viridate ac spe suc-  
cisi; quorum elogium, tenera erga DEI Ma-  
trem, & singulos legum apices, ac potissi-  
mum erga modestiam religio & amor est.

32. Vixit 19. Julij Embricæ P. JOANNES  
BERNINGHOFF, paupertatis maxime ac o-  
bedientiæ virtute singularis. Dusseldorpij  
autem P. JACOBVS STVCKENIVS 4. voti Prof;  
fidelis ac peritus morientium custos & Pa-  
ter. Conciones illi sine spiritu vanitatis,  
& efficaces morum magistræ, pretiosum &  
constans silentium: quotidiana conscientie  
exomologesis, colloquia divinæ Virginis  
Matris, & Angeli nostri cultum scite per-  
svadentia: profunda, & lachrymis testata  
oratio, atq; humilitas: mors dolorum & a-  
moris divini plena, quem ille amorem ad  
timoris cotem identidem acuebat. Vnde  
ab invisentibus petebat sibi, à DEO puram  
contritionem & solidam impetrari, totus  
tam suo conatu, quàm ductu præeuntium  
Sociorum in perquisitis amoris DEI aspira-  
tionibus ad mortem usq; 2. Maij obitam  
pretiosè intentus.

33. Sigenæ P. GVILELMVS HOLTHAV-  
SEN à sacro eo ipso die celebrato 22. Octo-  
bris inexpectatâ morte abreptus; zeli, atq;  
laborum exhaustorum varietate & gravita-  
te, patientiâ etiam à latronibus per hebdo-  
mades plures tentatâ memorabilis. Instar  
gladij Delphici tam aptus quàm promptus  
ad omnia, quò quò à manu obedientiæ ver-  
saretur.

34. Padebornæ Paschalibus ferijs ætero-  
nitatem adiit P. JOANNES STEINWEG hu-  
maniora, Philosophiam, Theologiâmq; Pro-  
fessus, & Coll. Trevirensis Rector. Hic  
frugifero planè conatu nobiles animi dotes  
exercuit; multâ erga Deiparam ac Cælites,  
erga Superiores item reverentiâ, erga reli-  
quos charitate, circa se despicientiâ prædi-  
cabilis.

35. Ibid. P. GODEFRIDVS ROSE 4. vota  
Prof. magnum apud Nostros, & Sodales sui  
desiderium reliquit moriens 22. Maij.

36. Monasterij P. JOANNES ALTING, 26.  
Aprilis obiit. 4. vota Prof. per plura rerum  
discrimina victor Anno 1608. Societati ad-  
scriptus. Elucebat in illo, cum Rector no-  
stris præesset, ut reliqua taceamus, explica-  
ta, lubens & benevolentissima quædam li-  
beralitas; ne difficillimæ quidem tempesta-  
tis angustijs interclusa.

AN.

252 ANNŪÆ RHENI SUPER.  
ANNŪÆ RHENI SUPER-  
RIORIS. ANNI M. DC. LII.

I. **T**enuere Superioris Rheni  
Provinciam hoc anno 1652.  
Patres 161. universe verò unā  
cum his Socij 278. Illustrissi-  
mus Fuldensium Abbas, & Princeps hoc  
anno firmatā in secuturas ætates beneficen-  
tiā Scholas Fuldenses adjuncto Logicæ Pro-  
fessore voluit auctiores; id quod ajunt non-  
nullos porrecto libello supplici avertere, vel  
intervertere machinatos.

§. I. *Fidem Catholicam hoc anno am-  
plexi.*

2. Ecclesiæ Catholicæ albo recenter ad-  
scripti sunt Herbipoli 57. Heiligenstadij 68.  
omnes passim 242. quos inter Iudæi tres; &  
ij qui sequuntur. Moguntia gravem jam  
ætate virum caduca valetudo in lectum ab-  
jecerat. Hunc noster hætenus per annos  
facile triginta obstinatè pervicacem, & nec  
uxoris Catholicæ precibus, nec aliorum e-  
xemplis, monitisve quicquam dantem, qua-  
si aliud agens invisit, ad preces, & contri-  
tionem hortatur, & contritionis formulam  
idoneis verbis ad SS. TRINITATIS personas  
directam recitat: quâ ille toto corde emol-  
litus

litus in suspiria erupit & lachrymas & deniq; in fidem sanctam pronus, instructus, Ecclesie per Sacramenta, & demum æternitati, authoratus, plaudente Vrbe, Catholicus in pace dimissus est ad quietem æternam.

3. Herbipoli pertinax hæreticus, lecto affixus, eo die, quem sibi supremum credebat diluxisse, persanctè recepit, se, si ab hoc vitæ discrimine liceret evadere, ad Catholicos transiturum. Dixit, & repentè facilius, intra biduum integrè habuit; ac promissi tenax, fidem sanam ac sanantem amplexus est.

4. Heiligenstadio ad agram hæreticam accitus noster, ubi ultrò volentem Catholicâ doctrinâ, deinde Sacramentis instruxit, illa inde nullum verbum amplius elocuta, brevi, arcano divinæ benignitatis Sacramento, extincta est.

§. 2. *Sacramenta.*

5. Sacræ mensæ accumbentium numerus hoc anno circiter 157. millia: eorum vero qui novo examine annos præteritos prolixâ instituta exomologesi repetivè, 300. Unusquispiam Herbipoli unâ concione auditâ quâ noster divinæ misericordiæ infinitatem explicabat, accessit, & fassus est se ob

R

laten.



latentem sceleris cujusdam vomicam, cum illam nec pati nec aperire posset, sibi mortem voluntariam conscire voluisse idque hausto veneno tentasse. Verum veneni vim desperato suo consilio minime respondisse, Nunc ergo se ad laudatam illam misericordiam accurrisse. Dixit, & se à peccatorum veneno expedit.

6. Ibidem divina mysteria in quodam in libertatem à dæmonis manibus asserendo vim præsentaneam ostendere. Dæmon in retro carcere à 25. captivis tabescentibusque militibus invocatus atro vultu præcellus, supercilio & prægrandibus pedum ac manuum unguibus formidandus; Dabo, aiebat voce horrendâ, quam quæritis, libertatem, si stipulatione fidei pollicebimini vos per anni spatium sacra nulla adituros; & meos fore, quibus quibus interea vitâ fungi contigerit. Astipulantibus illis, ex occa rusticâ occatorium è ferro dentem muro perfodiendo dedit. Magno id ac redeunte in orbem labore factum: & illi se fune de laceris texto è præaltâ turri demisere, radice quoque à stipulatore porrectâ quâ hostium oculis non paterent. Tum in quadrivij centro circulo conclusos interrogavit, num pactiorem rescissam vellent; & non rescindentes dimisit. Eorum unus Herbipoli operam

peram suam aurigæ addixit, præsentem semper sibi dæmonem signis non dubijs persentiscens, & animi semper anxius, ac somni expers ad jurandum verò atq; blasphemata verba insaturabiliter pronus, & equis ipsis plumbeo quodam corporis pondere, quo se gravari magnoperè sentiebat, gravis, atq; sævitiâ immodicus. Quocirca miseri equi sub hoc dæmonis mancipio strigosi semper macieq; confecti sudore perpetuo anhelebant, etiam dum currum onere alio vacuum vectarent. Fuit, cum auriga nocte quadam hunc famulum in equos atrociter furentem malè feriatum aliquid in illo suspectans, ecquid esset, interrogavit. **A** DEO id fuit, quod homo desperatus, cui venienti mortem machinabatur, jam percontanti torum, id quod erat, aperuerit. Instare nempe jam terminum pactiois, ac se vehementius ab illo genio infestari. Tum eâ quâ poterat lenitate miserum perpulit, ut scelus in Sacramento pœnitentiæ aperiret. Paruit ille, ac radicem pacti tesseram jussus, in Mœnum dejecit: quæ, licet parvula, tamen fragore magno aquas turbavit quasi prægrandis lapis ex alto in flumē decidisset. Ipse verò è vestigio ita ab infelici genio toto corpore est concussus, ut per triduum largo sanguine effuso animam quoq; putaretur

cum sanguine eiecturus. Sed Sacerdotis demum nostri sedulâ curâ, rerum sacrarum, imprimisq; Sacramentorum pœnitentiæ ac Eucharistiæ usum urgente, ita sibi est restitutus, ut se dæmonis mancipium fuisse doleat, & non esse gaudeat; & ad consilia facilis, magno quieti animi solatio neglecta sacra nunc adeat, ut præterita damna, qua potest, resarciat.

7. Moguntia, ac Selestadij novum, & amœnum spectaculum parvulorum ad pœnitentiam, & Angelicum panem primùm admissorum, spectatorem populum suavissimè recreavit: qui ferè fructus est catechismi, qui traditus est locis varijs facile quinquagenis, Moguntinis tironibus ad duodeviginti loca ultrâ citràq; Rhenum excurrentibus, & quâ verbo, quâ decorâ modestæ frontis compositione multæ messis ubertate felicibus. Arq; illud est potissimum adsrudes animos divinis mysterijs frequentius imbuendos instrumentum, quòd observatu planè dignâ hujus Provinciæ consuetudine sit receptum, ut vix ullum nostrorum domicilium adeò sit exile, unde plura, eaq; palmaria & quæstiosa lucra longè ac latè non emanârint, rerum, quæ dicuntur & aguntur, scopo semper ad Sacramentorum frequentiam persvadendam intento.

8. Fæminæ veterum conscientiam delictorum, & horrendis dæmonis peccata per exaggerationem omnem objectantis, ac extrema funestâq; svadentis insultibus agitæ, abjectis ultrò quærendæ mortis intemperijs, per Novitij cujusdam verba illuxit DEVS. Cùm enim illum de admirabili Eucharistiæ vi contra dæmonis turbamenta dicentem audisset, illum domum rediturum in via statuit opperiri. Vbi ad venientium tironum pedes totis genibus, & manibus in cælum supplex, quid à conscientia, quid à dæmone pateretur aperuit; & Sacramenta svadentium secuta consilium, ac deinde ut in S. Josephi honorem per novem dies quotidie novies orationem Dominicam & Angelicam Salutationem pronuntiaret persvasa, comprecantibus pro afflictâ etiam Novitijs, se tandem sensit quieti sanctissimæ atq; pulcherrimæ restitutam.

9. Huic inter Sacramenta persanctè crebrius adeunda educationi, ac huic pani Virginum debere se agnoscit nuperam suam gloriam Aschaffenburgensis Virgo, quæ ad Nostrum conscientia suæ ductorem anhe-la nuper accurrit, & quid esset consilij capiendum contra impudicos immundi spiritus emissarios petivit. Nam se à propudioso id genus lenone ad scelus expetitam, cùm

ille domi solam reperisset. Varia verborum, & munerum lenocinia obtulisse, atq; adeo in collum catenam etiam auream iniecisse. At sibi ea, quæ jam inde à suæ rudimentis infantia à Nostros audierat, occurrisset, ideòq; se domo in viciniam, ut blandimenta & vim evaderet, fugâ proripuisse.

10. Hagenoam ad Nostros integri militum manipuli se se ad Sacramenta contulere ad illa deinceps crebrius usurpanda hoc terrore compulsi. Militem turbatiore animo foris inambulanti ad commilitium invitavit, & adscivit nigro equo vectus, armatus, & prolixè barbatus dæmon. Persvasum, ad equum admisit. Aiebat miles, rum se à mentis potestate alienum, quo vel quâ raperetur, ignorasse. Tandem sibi restitutus, rogat: Ecquò tandem tam difficili equitatione se raptet potius, quàm vehat? cùmq; ille quò vellet se ducturum diceret, neq; tamen minore furore miserum per vepreta, & avia inviâq; raptaret, cœpit iste id quod erat odorari, & ad Crucem proximam, fortè obviam, sublatâ voce JESVS MARIA exclamavit, equo statim ac ductore à conspectu dilapsis. Tum hic inter multam noctem exterreri metu, & pro consilio rosarium capere, ac luminis cujuspiam conspecti.

cti.

cti ductu ad pagum iter intendere: unde à  
 rustico ad suos perductus est. ubi Nostris e-  
 vocatis rem pertexuit, & horridum quid-  
 dam spirante vultus pallore, perfossam au-  
 riculam ostendit, neq; gravatè, ut contra id  
 genus terriculamenta Sacramentorum asy-  
 lum capefferet, est persvasus, atq; à trepida-  
 tione quievit; commilitibus quoq; rei ad-  
 mirabilitate timoreq; percussis, & jam ad  
 sacra mysteria confertim Hagenoam cur-  
 rentibus.

§. 3. *Sanctissima V. Deipara.*

II. Herbipoli audierat ancilla Nostrum  
 illustre quoddam MARIANÆ erga suos pro-  
 videntia ac benignitatis exemplum narran-  
 tem, & menti probè impresserat, illam in-  
 deploratis quantumvis rebus suis clientibus  
 non deesse. Dixit postea se id luculenter  
 expertam, quando mello gramine, quod  
 dorso gestabat, & ad interquiescendum  
 deponere parabat, onere prægravante detra-  
 cta in fossam aquæ plenam supino casu præ-  
 ceptis aquis & suo pondere implicata, exem-  
 pli auditi memor, voto ad B. V. facto, se sta-  
 tim à vinculis expeditam, sursum emerfisse  
 advertit, ac implorato Sacerdotis fortè tran-  
 seuntis auxilio, accitis ab illo alijs per de-  
 missas trabes & funes incolumis est extra-

260 ANNVA RHENI SVF.  
sta, & cereos, promissum Virgini Deiparae  
anathema, tulit sospes.

12. Hagenoensis Consul ait, se voto ad  
vallem nostram MARIANAM nuncupato, fi-  
liae per morbum epilepticum usu manuum  
ac pedum destitutae, sospitatem impetrasse.  
Ibidem famina filiam prius valentem vidit,  
quam votum impleverit. Puella Ringa-  
vensis nostrae Deiparae beneficio à morbo  
desperato tabida, vigorem ac vires recepit.  
Nostris svasu, instituta à Daslandensibus ad  
BV supplicatio, illud obtinuit, ut in ipso  
templi limine nuncius, & literae à Palatino  
adfuerint, quae illis id quod à 30. jam annis  
petebant magni momenti negotium, tan-  
dem concedebant, tanto maiore omnium  
exultatione, atq; adeo acclamatione coor-  
tata, quanto major impetrandi necessitas rei  
per tot annos & impensas petita, tamq; da-  
mnosam repulsam negatae liquido ab omnibus  
cernebatur.

13. Badenae in templo nostro Sacramen-  
tis refectus quidam, facta voti sponcione ad  
BV. Laureranam, acerbum cruris ulcus  
confestim fluere, seq; itineri paulo post  
idoneum miratus est, & laturus. Eiusdem  
voti religione se obstrinxit opifex tiro, in  
Saxonia ferè fide Orthodoxa exutus, & à  
rusticis miserè spoliatus, & vulneribus one-  
ratus.

ratus.

ratus. Atq; huic adscribere se dixit nostro, quod vivus evasisset. Ajunt ad MARIANAM nostram vallem beneficiorum famam excitos etiam hæreticos advolasse.

14. Illud ad exemplum constantiæ faciet quod Fuldæ nobili adolescenti accidit. Is jam cubitum concesserat, somnum etiam auspicatus, cum boni Angeli foret instinctu excitatus, & neglecti per inconsiderantiam eo die Rosarij MARIANI memor, strato extemplo exiliit, ac se Rosario perlegendo accinxit. Interea Superior lecti tabula, seu cælum ligneum, magno impetu ac pondere in lectum corruit, certo juvenem exitio oppressura, nisi pium erga DEI Matrem constanti quotidie penso colendam studiû illum è lectulo evocatum discrimini subduxisset.

§. 4. *Sodales.*

15. Scholasticorum Sodalitia Nostri administravere 24. aliorum 19. Spiræ Sodalium mentes sua ut bona nôrint juvenis unus casu exacuit DEVS. Is ob nuptias heterodoxæ viduæ promissas, fidem & Virginem cæli Reginam deferrum ibat, jamq; ad cætum Sodalium infrequens & frigidus ventitabat prodente se veneno, quod impuro pectore altè combiberat, surdus ad monita.



262 ANNVAE RHENI SVF.  
nita. At breve tempus interfluxit, cum  
vegetus ille flos corporis repentinâ invale-  
tudine prostratus intra tres non omnino  
dies in mortem funestam attonitâ in DEI  
pœnam omnium admiratione contabuit.

16. Heiligenstadio Sodalis Angelicus pu-  
er innocens, dum agrum in pago Matrem  
inviseret, nec aliam illi à se opem afferri pos-  
se perspiceret paratum se obtulit bono Deo  
ad mortem pro Matris vitâ oppetendam, &  
exomologesi factâ Matrem divinæ provi-  
dentiz impensius commendavit. Et vide-  
tur exauditus: nam redux ad studia, subitâ  
morte extinctus est, & magno Sodalium  
studio honorificè tumulatus.

§. 5. De S. P. Ignatio.

17. Et spiritum exercitijs, & corpora plu-  
rium manifestis beneficijs recreavit etiam  
hoc anno S. Fundator noster. Mirum præ-  
alijs est illud Herbiopolis, ubi votum ad Igna-  
tium pro salute Matris, ac prolis, tantisper  
dum baptizaretur, vitâ, svadenti Nostro, Ma-  
ter puerpera lubens annuit. At post mul-  
ta, expirâsse jam fatum obstetrices, puerpe-  
ra, & medici pronunciabant. Membra-  
tim ergo ut extrahatur decernitur. Sed  
primum non nisi tenera infantis caro frustra-  
tim decerpi & extrahi potuit, magnâ dein-  
de

de plurium connitentium vi totum extra-  
ctum corpusculum, sed laceratum miserrime atq; convulsum, eoque ne Matris, aliorumque oculos offenderet, humi in angulum abjectum est, intentiore curâ in servandam puerperæ vitam accuratè conversâ. Conjectis fortè deinde in faucium illud carnis frustum oculis, manifesta vitæ signa deprehendunt; & præsens Medicus infantem sacro fonte lustravit. Vixit infans ferè horas septem. Quare ad Sacellum quoque delatus est, & omnia, quæ in baptismo erant ommissa, ritè suppleta sunt. Mirum id omnibus visum, quod Mater sibi probe præsens, in laniênâ illâ nec animo linqui, nec doloris quicquam sentire sit visa, cum infans avelletur. Magna in omnes admiratio, & glifcente voti à puerperâ facti famâ, ingens erga Sanctum fiducia concepta est, atq; admirabilis in Sanctis suis divinæ dexteræ benignitas lætis vocibus collaudata; puerpera vero haud ita multo post valuit, & vota exolvit.

18: Aschaffenburgi una quædam voto adstricta, ut quotannis die S. Ignatij sacrâ synaxim adiret, hac vice nihil referre rata, si in proximè sequentem alterius ordinis solennitatem differret, ait se mox vindices negligentiz dolores persensisse; ac fidelitatis

accu.

264 ANNVAE RHENI SVF.  
accurationem deinceps majorem se habi-  
turam promisit. Teneretiam ex Herbipo-  
lensibus Scholis parvulus, nescio quibus  
terroribus quatiebatur & tabescebat: Ac-  
ceptis à Patre conscientia suæ arbitro S. P.  
Ignatij reliquijs terrores absistere, ac vires  
robúrque corpusculo redire advertit.

§. 6. *Prava consuetudines extirpata.*

19. Videtur Rhenana hæc Superior Pro-  
vincia eam, quam à S. P. Nostro particularis  
examinis rationem accepimus, quasi popu-  
latim ad Vrbes & populos extendisse, tan-  
quam si tota una Civitas unus quispiam ho-  
mo foret, cui per Urbicum quoddam exa-  
minis particularis studium opera esset circa  
vitium quodpiam proffigandum intentius  
adhibenda. Quidam in excindendo im-  
purarum consuetudinum senticeto impen-  
sius laboravere: unde à pellicaru, & id ge-  
nus laqueis explicati 150. Alijs laboris ve-  
luti scopus fuere odia cum aliorum rum-  
conjugum, in benevolentiam mollienda:  
& 30. dira id genus odia extincta sunt.  
Aschaffenburgi vir ætate, officio, prudentiã  
primarius implacabili odio exarsisse in ge-  
nerum dicebatur. Is ad nostrum triclini-  
um unã cum eo, quem obstinate oderat, in-  
vitatus, prius in templo adfuit concioni,  
ubi

ubi Evangelio materiam suggerente de odijs ex animo profligandis Nostrum acriter dicentem audivit, animo factus jam mollior. Neq; prius inde pedem extulit, quam voti religione adjectâ decerneret, exemplo salubri, & publico, in ipso triclinio sub tempus prandij pacem cum genero amicitiamq; inire. Adfuit prior gener cum altero ejusdem soceri genero; tum & socer; qui, facto silentio, Nostris, & hospitibus novæ rei expectatione suspensis, graviter & dolenter de pertinaci suo odio questus, id quod in templo audierat, animoq; conceperat magno verborum pondere suspirans, lachrymansq; narravit, & exaggeratâ illâ suâ rabie, se non mentis ignaviâ, sed Christi, & unicæ suæ salutis amore veniam flagitare testatus, ad generi pedes in genua suppliciter provolutus, manantibus ubertim lachrymis, veniam petijt, dextram fidelis amicitix tesseram porrexit, genero rubore suffuso, & omnibus affatim annuente, Nostris ad scenam illam raræ virtutis admiratione, ac laude prosequentibus, nonnullis etiam collachrymantibus.

Badensium conciones, & catecheses injurandi, maledicendi, & saltandi libidine infringendâ sudavère. Alij ursère jejunia indulgentias alij, alij religiosius colendæ Virgini

nis

nis Matris modum: Hagenoæ in conser-  
vando Urbis Catholicæ avito ardore anti-  
quóq; decreto, quo nemo non Catholicus  
illâ Civitate donatur, cum jam seu dolo, seu  
pecuniâ res vergere in pejus inciperet.

20, Conciones etiam selectis ad mores  
in theatrum datis historijs adjunctæ. Exi-  
mios animorum motus fecit Herbipolensi-  
um calva ad epulum à nepote Leontio po-  
litico invitata; quæ in offeâ mole se stitit,  
se ejus avum dixit, Deum, Beatos, inferos,  
pœnas, præmia, eâq; omnia æterna esse dixit,  
& impium nepotem ad æternitatem aspor-  
tavit.

§. 7. *Quædam de demone impositore.*

21. Præter ea, quæ de hoc argumento  
hic dedimus, Moguntia contra vereratoris  
insidias pugnatum. Et vicit egregiè vidua  
quædam, rei q; seriem Nostro Patri aperuit.  
Hanc mærore ac solitudine in orbitate ac  
egestate suâ à mariti obitu tabescentem, &  
in lecto ægram, holosericâ primum, tum  
militari veste, tandem mariti specie tectus  
adoritur. Jam illi antea bis dixerat, malle  
se perire, quàm illius opibus adjuvari. At  
sperabatur mariti imagine facilius capienda.  
Ergò fictus ille maritus conjugii viduæ car-  
pionem porrigit, nitidiore in lance, ut co-  
medat,

medat, & aurum sub lecto liberaliter effu-  
sum monstrat, ut capiat, læte deinceps lau-  
tèq; in quiete victura. Sed sagax mulier  
impostoris illecebras advertit, & illum ter-  
tium fugatum, desperare victoriam docuit,  
nec reverti.

22. Alius quoq; vicit ibidem feliciter.  
Adolescens is erat, qui solus ruri obambu-  
lans nefarij genij apparitionem discriminis  
adeo plenam sensit, ut à carnis illecebris  
præter modum incrementibus propè ad fla-  
gitium usq; si adesset occasio, irritatus, idq;  
non semel, fere corruerit. Sic delusum, &  
non admodum advertentem, iterumq; pro-  
num ad sordes, & solum, foris dæmon ado-  
ratur. Nam fortè in ipso æstu en adstat il-  
li ex improvise venustum in specie fæminæ  
haud ignotæ spectrum paratum ad facinus:  
sed juvenis ad improvisam speciem veluti  
fulgure conterritus in hæc ipsa verba ex-  
clamat: *JESV* bone! quid est hoc? Unde  
tu huc ad me? Et omnis illa lascivæ pul-  
chritudinis umbra evanuit, ac juvenem ad  
confessarij consilia paratiorem reliquit.

23. Ibidem cuidam callidus ille anima-  
rum hostis funem, ac mortem persvaserat.  
Et ibat ut periret. Verum Noster boni An-  
geli ductu illi fortè obviis illum ab enormi  
cogitatione avertit. Id quod cum duobus  
Molshe-

Molshemij quoq; perfectum, duobus item alijs ab initâ cum inferno pactione abductis.

§. 8. *Elogia mortuorum.*

24. Primus è Spirensi Collegio 11. Junij repentino ablatu nobis est P. WILHELMVS CVLMAN, Electori Moguntino Joanni Surcardo à consilijs, olim; postea viduus, relictis honoribus Societatem amplexus, pietate, obedientiâ, paupertate, ac morum sva-  
vitate domi & foris præluxit. Eodem die Moguntia SEBASTIANVS KELLERMAN Coad. 4. dierum tiro, Sacramentis ritè procuratus, apprehensâ Crucifixi effigie, ac sermo MARIANO quos in Sodalitate didicerat rhythmos mirâ voluptate canens, & Regina cœli latere ora pro nobis Deum, sæpius ingeminans morti svavi solutus est.

25. Herbipoli 5. Octob: sublatus est P. HENRICVS SILESIVS 4. vot. Prof. multa in illo industria Collegio Hagenoënsi, non paucas utilitates, easq; mansuras, peperit. Animus illi ad ardua nunquam defuit. In perferendis item acribus igneisq; ac intestinis doloribus fortitudo. Illud verò fortè singulare videri possit, quòd erga Superiores eâ semper tum reverentiâ, tum benevolentia fuerit, ut si quid fortè invidiæ in illos redun-

redundare posse videret, id ille lubens in se ultro inclinaret, derivaretq;

26. P. JOANNEM HOFFMAN Molshemij Calendis Novemb: hydrops longior suffocavit, morum, ac docendi, missionumq; gratia eximie commendatum.

ANNVÆ PROVINCIÆ  
SARDINIÆ. ANNO  
M.DC.LII.

§. I. *Novum Collegium.*

1. **D**Vcentos & quinq; Socios hoc anno pluribus gloriose confatali aluit Sardinia Provincia: cui etiam superatis tandem difficultatibus novum Olienense Collegium accessit, Angelo Salis, perillustri viro fundatore; connitente quoq; varia qua primariorum qua plebejorum liberalitate. In primo fere hujus Collegij seu flore, seu fructu, sunt multæ Virgines, quæ auditis pudicitia ac Sponsi JESV laudibus, immortalis Sponsum præoblatis connubijs elegerunt; non paucis etiam è Scholasticâ juvenute religiosæ vitæ tirocinio transcriptis.

§. 2. *Concionum fructus.*

2. **C**oncionum ardor multos ad Sacramenta



menta & rite, & frequenter obeunda succendit. Fuit, quam iudicij decretorij horrenda descriptio ab obsceno Sacrilegio ad lachrymas, ad sancta vitæ melioris decreta, deniq; ad vovendam perpetuam castitatem adduxit. Aliæ castissimis lachrymis, inediâ, solitudine, voto puritatis in occasione matrimonij lautioris emissio testatur, quales in eadem concione animos, qualem æternorum æstimationem hauserit, ac retinuerit.

§. 3. *De Beatissima DEI Matre.*

3. Quædam, quæ fidelem confessarij dũctum sequitur, & altioribus semper imminet virtutis eximiæ incrementis, dæmonem vidit habitu terribissimi Æthiopsis, mille verborum aucupia, & illecebrarum tendiculas suæ pudicitia intervertendæ tendentem. Sed cum propudium illud vehementissime averfaretur, dæmon blandimenta in verbera convertit, ac fustibus male habitam humifusam inter dolores reliquit, & abiit. Sed adfuit vultu ad amabilem hilaritatem composito fideli clienti suæ Beatissima Virgo Mater, & jacentem, num se nosset, interrogat. Affirmantem, omni dolore absterfo viribus exemplo restituit; & admirabilibus solatijs perfusam benigne monuit in hæc verba:

verba: *Ne timeas immanem istam belluam.*  
*Ita DEO placet, ut te ad meritorum lucrum exerceat.* Cum iterum adfuerit, totam te *mibi committe: & ego te tuebor.* In Calaritano quoq; Seminario præcipuâ quadam religione curatur, ut colatur DEIPARA: cujus ope dicuntur duo in Societatem asserti.

§. 4. *Nomina defunctorum.*

4. In Ecclesiensi Collegio vitam exiit  
 3. Kal: Novemb: P. ANTIOCHVS CORDA,  
 præter paupertatis laudem insignem, verè  
 animarum amator, præcipue quas omni ope  
 destitutas, non erat alius qui iuaret.

5. At huic Provinciæ gloriosarum annua-  
 rum loco fuit charitas, & ij qui morte feli-  
 ci animas in tantâ luis grassantis calamita-  
 te pro fratribus posuere. E Collegio Ca-  
 laritano hac viâ gloriæ tres Sacerdotes ad  
 DEVM abiere. P. AVGVSTINVS DESSI,  
 P. ANDREAS ARCERI, P. ANTONIVS PI-  
 TAO. lue à militibus, quibus in peste ad ani-  
 mi & corporis commoda serviebant, haustâ  
 perempti. In Collegio vero Alguerensi  
 totum prope Collegium se dedit in victi-  
 mam charitatis, quando eidem pestilentiæ  
 sævienti, ut aliorum servarent animas, se se  
 octodecim in holocaustum fortissimæ cha-  
 ritatis promptè objecere, pulcherrimâ mor-

te defuncti. Mirus disciplinæ ardor inter hæc exempla exarsit, mira de Societatis fide-  
li ac forti ad mortem usq; charitate toto Regno elogia spargebantur: cum passim So-  
cietas, *charitatis victima* vocaretur.

6. Romæ 2 Feb. P. JOANNES HIERONY-  
MVS ANSALDVS hujus Provinciæ Præposi-  
tus, ita ut in Sardinia non obscuris argumen-  
tis fore prædixerat, abiit ad comitium, ut  
spes optima est, Beatorum. Natus illustri  
domo anno 1598. 20. Jan: ad Societatem  
convolavit fugâ se è domo, cujus primoge-  
nitus erat, eripiens anno 1613. Toto tyro-  
cini tempore silentij violati nunquam reus,  
per multas dæmonis & carnis insidias sem-  
per victor, humanorum respectuum despi-  
cientiâ pro disciplinâ religiosâ retinendâ  
gloriosus, Deiparæ cultu tener ac solidus.  
Nec deest testis, cui suam erga Ansaldum li-  
beralitem ipsa DEIPARA luculenter expli-  
cuit, ut alia quædam admirabilitatis & sva-  
vitatæ plena tantisper ad ejus vitæ histori-  
am remittamus. Rhetoricam, Philosophi-  
am, Theologiam, sacras literas egregiè per-  
docuit. Variæ Novitiorum, & aliorum re-  
ctiori præpositus, voto se adstrinxit, nihil  
gubernationis admittere, nisi literis ad  
præpositum Generalem datis, quibus id ex-  
cusaret. Id quod illi semel in declinando  
Provin-

Provincialis munere cessit feliciter. Quædam vaticinationi similia, & cælestes favores omitto. Paupertatis custos mirus, per quinque ipsos annos nihil exteriorum vestium mutavit: Castitatem ferè perpetuis turbamentis ab hoste domestico hostiliter oppugnatam, inclementius in carnem sæviens, & prolixè orans propugnavit: Obedientiam coluit difficilium avidam, & ad solos Magistratus imperatos restitantiem.

ANNVÆ PROVINCIÆ  
TOLETANÆ. ANNI  
M. DC. LII.

§. I. *De Sacramentorum fructu.*

I. **E** Arum, quæ Complutensi Collegio thesauri instar sunt, Eucharisticarum formarum, ut durat miraculum quod incorruptæ persistent, ita religio latius increbrescit. Habètq; hoc, ut sic dicamus, tanquam ex opere operato, Complutense Collegium, ut à sacratissimis illis augustissimisq; pignoribus, impendiò sentiat in suis eximium singularis virtutis incitamentum, ac aviditatem, nihil tamen attenuatâ per religionem nimiam literariâ disciplinâ.

2. Placentiæ longâ plurium annorum, intermissione neglectus Sacramentorum usus in carceres revocatus, cuius lenocinium est corpori quoq; liberaliter ijs diebus dari cœpta refectio.

3. Indidem sacra, expeditio in 4. oppidis instituta, in qua & somni & reficiendi tempora sacer Sacramentorum, & concionum labor tota, fere exhaustit, gloriando, planè ad animorum salutem fructu, sive relectas confitentium, cum lachrymis ætates, sive insignem rerum, alienarum redditorem, sive crebram gratiæ reconciliationem, attendas. Visâq; res est eo maturitatis pervenisse, ut quo collecta messis fertilitas in futura etiam tempora sereretur, firmè sustinendæ Sacramentorum quot hebdomadis frequentandorum, consuetudini, in pios cœtus, ac velut pium symposium, plures coaluerint, ne relanguisse aut obtorpuisse doleamus quod emolumento, tanto gaudiôq; susceptum est.

4. Per hasce occasiones cum alijs salutis fuit Sacramentorum nostris consilijs persuasorum armatura, tum illi quem infelix gemius nunc tetraë aquilæ, nunc flammaram ardentium specie se se objectans ad consilia desperata parabat redigere; jamq; metu exangvem ac miserabili pallore per tot perturba-

turbationes atq; exanimationes exalbescen-  
tem procul redegerat exagitator truculen-  
tus, nisi ad Nostrum accurrens, consilij pa-  
ruisset, vexatore depulso.

§. 2. *De B. V. ope in desperatione.*

5. Ibidem locorum fœminam, egestate  
usq; ad consilium moriendi redactam de-  
speratio in præcipitium voluntarium, quo se  
in aquam seu fontis seu putei daret, adege-  
rat. In aquis jam jacenti, & caput à peri-  
culi, in quo se videbat, magnitudine trepi-  
dum ex aquâ erigenti, adfuit coràm exagi-  
tator infelix ac truculentus dæmon. Ve-  
rùm sollicitos oculos inde alio transferenti,  
visendâ & amabili specie se se obtulit au-  
gustum spei nostræ asylum DEI para, tamet-  
si ab illâ fœmina vel vix vel ne vix quidem  
unquam in subsidium evocata; quæ illam  
allocuta: *Mulier, ait, domum redi, ac tuae*  
*salutis majorem deinceps curam habe.* Quo  
jussu illa vires ac animos redire sibi persen-  
sit adeo ut inde domum se conferre potue-  
rit. Verùm longiore post temporum cir-  
cumactu egestas, dæmon, desperatio redi-  
re. Jamq; se in flumen præceps abjecerat,  
& aqua loquendi ac interspirandi faculta-  
tem negabat animam mox acturæ, cùm illa  
beneficij aliàs à DEI Matre ne quidem in-

opem accersitâ accepti memor, corde verba concipit, quæ ore non potest ad Virginem sanctæ spei Matrem. Et vero talem experta est. Nam confestim in tuto se extra periculum positam vidit læta: & gaudio lachrymans, atq; in gratiarum actionem abundè effusa rem Patribus de Societate narravit, consilijs, ac Sacramentis ad vitam bis jam servatam ita ducendam animata, ut factis testetur illam se tanquam beneficiariam degere, nec illâ jam abuti, sed DEO ac DEI Matri devotam velle.

§. 3. *De Sanctis.*

6. Placentiæ S. Liberati corpus, quod instar thesauri absconditi hæctenus ferè delituit, urnâ auro insigni, concionibus, & festo publico venerationi expositum. Neq; citra gratificationem id gloriæ accepit Sanctus, quando fæminam urnæ sacre osculo supplici advolutam à longinqua febris quartanæ vexatione extemplo liberavit: aliam nobilitate ac pietate præstantem, sed morbo difficili miserabilem, misso ad aram cereo, reddidit hospitati. Tres deniq; puerperas partu felici fortunavit, quarum una gemino fætu gravida cum primum enixa, se ab altero expedire non posset, voto ad S. Liberatum nuncupato, alterum quoq; dedit

in

in lucem, qui tametsi priore longè imbecillior, tamen sacro fonte lustratus benè Liberati nomen accepit, mox viribus adeò confirmatus, ut fratri superstes etiamnum firmus vivat.

7. Ibidem Sacellum, B. Borgiae olim cubiculum, insigni religione, ad miraculi quoq; istic ab illo patrati memoriam exornatum. Sancti autem Patris nostri gloria, ut reliqua prætermittantur, Compluti in aureo exercitiorum libello emicuit, cujus libelli ductu ac Magisterio usi Scholastici nonaginta per verni jejunijs sacrum tempus, pluribus eadem exercitia magnâ efflagitatione petentibus. Illi certè, qui ea obière, omnes vitam vel ad studium sanctimoniam singularis composuère, vel etiam felici trās-fugio è mundi castris ad CHRISTI vexilla transière.

§. 4. *Mors unius.*

8. E quadringentorum ac suprâ triginta, quot ferè in hac Provincia degunt, Socio-rum albo non nisi unius mors nunciata, Compluti obita à P. DIDACO de PENNALOSA, viro propè octogenario, ac in Societate quinquagenario. Is quinq; Provinciæ Collegia gubernavit, altâ ubiq; virtutis ad sanctimoniam usq; elaboratæ opinione spectabilis.



278 ANNVÆ TOLETANÆ  
bilis. Putatur, pro grandi exaggeratâ ad  
normam nostram virtutis elogio, S.P. Igna-  
tium nihil scripsisse faciendum, quod P. Di-  
dacus noster non fecerit, nudâ paupertate,  
Angelicâ castimonix sanctitate, obedientiâ  
cæcâ in materno Societatis gremio veri filij  
nomen tulit. In illustri consanguineorum  
sub ipsis ejus oculis agentium ac nobilitate  
præstantium luce semovit se se, ac semigra-  
vit solitarius, divinâ illâ suâ solitudine pro  
frequentiâ sanctè usus. Mortis nuncium  
lætus accepit. At adjecit tamen se quidem  
benignissimâ optimi JESU misericordiâ nul-  
lius gravioris per omnem vitam delicti  
conscientiâ cruciari, severam tamen divinæ  
illius libræ exactiorem perquâam metuere.  
Eâ tamen spe se incredibiliter ad excelsæ de-  
DEO sentiendum excitari, fore, ut quâ divi-  
næ beneficentiæ infinitate hæctenus in gra-  
tiæ sinu integer perstitisset, eâdem sibi eam  
conservandam in finem. Quare brevi exo-  
mologesi perfunctus semper inte-  
gram ab omni mortali labe  
animam egit.



AN

ANNVÆ PROVINCIÆ  
TOLOSANÆ. Anno  
MDC, LII.

**T**olosanam Provinciã quin-  
gentis plures aliquot Socij tenu-  
ère. totam domi & foris verè  
Provinciam charitatis.

§. 1. *Missiones.*

I. Præter ea, quæ in reductis, ad fidem,  
pluribus Calvinii aſſeclis, Catholicisq; firma-  
tis fiebant in Urbibus, duo Auſcitani ad  
montes Pyrenæos miſſione inſtitutã pro-  
greſſi, per agratis oppidis facile quadraginta,  
convenarum vicies millena capita principi-  
js fidei Chriſtianæ plenius erudierunt. Mul-  
ta in Aniciensis Miſſione toto ferè anno fa-  
cta: Montalbani verò pijs privatim, & publicè  
allocutionibus, concionibus, adjutis paupe-  
ribus, Sacramentis, tantum effectum; ut  
Calvinis admiſſionem, Episcopo verò  
Montalbanenſi diœceſim ſuam, luſtranti,  
cum duobus è Societate illam vocem pa-  
lãm expreſſerint. Vtiliorem ſibi eſſe ope-  
ram unius è Societate, quàm decem alio-  
rum.

§. 2. *Beatiffima Virgo DElpara.*

4. Cum peſtis Carcaſſonam invaſiſſet.

15. Julij, terq; sopita ter iterum novo incendio exarsisset, ac tandem die illibatæ Conceptioni sacro penitus abstitisset, eâ occasione in argumentum adductâ unus è Sodalitio majore author fuit Civitati, ut votum nuncuparet immaculatæ Conceptioni Beatissimæ DEI Matris, deinceps in Urbis Patronam eligendæ, inscriptâ singulis DEIPARÆ imaginibus super Urbis portas collocatis istâ epigraphe: *MARIÆ IMMACULATÆ VRBIS PROTECTRICI.* Consules Urbis cum sui Magistratus insignibus, sumptâ in majori Sodalitio Sanctissimâ Evcharistiâ, voti religione se publicè obstrinxere.

§. 3. *De S. P. Ignatio.*

3. Convaluerunt ægrotantium plus quàm quingenti, S. P. Ignatio invocato, haustaq; aquâ, in quam demissum fuerat rupis Manresanæ fragmentum. Author quærendi ejus remedij fuit notæ virtutis celebritate, insignis D. Georgius de Cambolus Sancti Saturnini Canonicus. Is Minoreffam peregrinabundus olim, ejus rupis frustum religiosè allatum & argento inclusum felici experimento adhibuit; ac didicit, & docuit aquam illo contactu velut expiatam salutem plurimis attulisse. Ejusdem pulveris Manresani beneficio, ut Aureliacensem  
 quan-

quandam, & alias raceamus, puerpera quæ  
 cadaver magno suæ quoq; vitæ discrimine  
 diu nequicquam parturiebat, statim à potu  
 illo salva ejecit. Hæc Tolosæ, Monfer-  
 randi in Arvernia, febres, & plura morbo-  
 rum genera, S.P. Ignatij reliquijs aquæ bi-  
 bendæ immerfis prosperè profligata. Illud  
 quoq; Ignatianum est, nec obvium, quod in  
 Collegio Monferrandensi, jussu Episcopi  
 Claromontani, per aliquot dies exercitia  
 S.P. Nostri obierint plusquam centum sa-  
 cris ordinibus initiandi, idq; magno cum  
 fructu.

§. 4. *De Alphonso Rodriguez Coad.*

4. Jacobus Vidaleuc rerum domestica-  
 rum adjutor, cum octavum jam diem febrî  
 perpetuâ periculose arderet, Alphonsi Ro-  
 driquez Hispani Coadjutoris felicis memo-  
 riæ, opem supplex imploravit, & cubiculum  
 claro lumine perfusum, adeoq; ipsum Al-  
 phonsum inter amabiles cæli radios pretio-  
 se splendentem, & se laborantis pectori  
 propè admoventem, atq; in ægrum oculos  
 amantissime figentem vigil, attentusq;  
 spectavit, tantâ temporis intercapedine,  
 quanta decurrendo quinquagesimo Psalmo  
 solet sufficere. Stabat eo toto tempore  
 illustris ille frater in ægri fratris aspectu,  
 terq;

terq; in eum insufflans totum suaviore, quàm dici possit, odore complevit, tum sensim ab oculis aspicientis evanuit. Odor ille, ac intima quædam jucunditas fratri per menses plures hæsit: morbus vero, seu febris, eadem ipsâ horâ illum planè sanum reliquit; toto spectaculi tempore gaudio & fiducia cumulatum, & à spectaculo suavissimè exultantem.

§. 5. De P. Francisco Regis.

5. Billomi P. Regis nomen magno ægrorantium usu increbuit. Opus à DEO per illum obtinendæ ratio illa est inita, ut immersâ in aquam ex osse P. Regis particula, illam aquam ægri piè biberent. quo facto sanitatem recuperarunt complures.

6. Aureliaci quoq; cum torminosus quidam civis adeo acribus ventris torminibus torqueretur, ut efflaturus brevi animam videretur, voto ad P. Franciscum Regis nuncupato, extemplo convaluit.

§. 6. De Nostris vitâ sanctis.

7. Tolosana lues toto decem mensium intervallo præclaram charitati Societatis, & quorundam morti portam aperuit. E viginti tironibus FRANCISCUS CATALA diem obiit extremum 27. Febr. patientiâ inter cruciatus, præcipuôq; DEIPARÆ ac Angeli  
sui

sui cultu, illâ deniq; in qua luem hausit, in  
 Nosocomio serviendi promptitudine lau-  
 dabilis adolescens. Examinis particularis  
 formulæ istud suæ diligentia incitamentum  
 adscripsit: Scito te omnia boni religiosi  
 munia obiturum, si isto examine rite fun-  
 garis,

8. Auscis 9. Maij mortuus est P. SANSO  
 DV-RIEV sexagenarius docendi, missiones  
 obeundi, ac ad concionem dicendi mune-  
 ribus diu functus. Spiritualis lectionis a-  
 deo amans, & in illa constans, ut à sacro  
 quotidie jam inde ab initio sui tirocinij u-  
 num alterumve caput e libello de imitatio-  
 ne Christi perlegeret.

9. Ibidem 28. Junij diem obiit P. FRAN-  
 CISCVS DVPRAT 4. vota Professus, Rector  
 ejus Collegij. Illud illi per omnem vitam  
 solenne fuit, ut à colloquijs quæ cujuscunq;  
 modi notam alicujus existimationi afflarent  
 impense abhorruerit, ingenuo mentis indi-  
 ce faciei rubore suffusus. Jam Urbem, imò  
 & Collegium retra lues invaserat. Ergò  
 P. Franciscus DEO supplex vitam suam pro  
 suorum incolumitate obtulit, ut caderet  
 pro suis & voto potitus est.

10. Ibidem octogenariam ætatem 27.  
 Novemb. pia morte conclusit cygnus mo-  
 rum candore ac simplicitate amabilis, &  
 Poeta

Poeta scriptis quóq; ac editis varijs insignis,  
P. JOANNES HENRICVS AVBERIVS, Bor-  
bonius, tria vota Professus.

11. Billomi dum Nostri egregiâ chari-  
tate opitulatur ægrotis foris, ferè omnes  
domum tulère malignas febres, confatale  
hoc anno Urbis malum, tribus illo absum-  
ptis. Primus eorum fuit P. JOANNES BRO-  
QUIN Auriliaci ante 66. annos natus, 4. vota  
Prof. arduâ obitâ missione ac insigni qua-  
stionum de fide peritiâ, & se ad infima do-  
cenda demittendi studio, ac demum inter  
dolores patientiâ, singularis. Episcopus  
Vivariensis ejus mortis nuncio accepto, in  
solenni Synodo Sacerdotum de illius virtu-  
tibus ac meritis luculenter non pauca præ-  
fatus, rogavit cœtum, quodnam grati ani-  
mi indicium dare vellet, erga virum per an-  
nos omnino viginti de totâ diœcesi bene  
meritum, omnes censuère indicendum esse  
Missæ Sacrificium pro ejus anima facien-  
dum à singulis diœcesis Vivariensis Sacer-  
dotibus, id quod & liberaliter præstitum  
fuit, tanto majore & Patris existimatione,  
Catholicorûmq; lætitia, quod Calvinistæ in-  
fensum suis artibus viri nomen exosi, ipsis  
etiam catellis Broquini nomen imponerent.

12. Iisdem febribus ibidem post hunc  
extinctus, P. JABOVVS LAVIALE Arvernus  
per 16. annos Rhetor.

13. Cadurcense Collegium 7. Julij amisit  
P. FRANCISCVM BOII 4. vota Prof. magnum  
agrorum per solatia, & elemosynas, ma-  
gnum conscientiarum per non vulgarem  
Theologiae moralis peritiam, & in pœniten-  
tiae tribunali assiduitatem, consolatorem.

14. Decessit etiam vitâ Monferandensis  
Collegij Rector P. GVILIELMVS BARO, vit  
domiac foris merito pretiosus. Duo in  
illo difficilimarum, eoque laudatissimarum  
virtutum decora fuere præcipua; Patientia,  
cujus edidit solida cum primis argumenta  
dum per dies septuaginta cum morbo illu-  
stri fortitudine luctaretur. Deinde hu-  
militas; quâ ita semper excelluit, ut etiam  
post gestum Turnone Rectoris, Tolosa Prae-  
positi Magistratum; Auscis præeros Gramma-  
ticam plurima cum alacritate docuerit.

15. Collegium Tolosanum etiam in præ-  
dio, quo propter luem secesserat, constan-  
tem tenuit religiosam, & Scholasticam di-  
sciplinam. Variæ tamen febres etiam istis  
vulgatae duos e medio sustulere; cum vigin-  
ti eodem tempore ægri decumberent, emi-  
nente mirifice Theologiae studentium no-  
strorum omnium ab eo malo ad meritum  
aë præmium cumulandum singulariter im-  
munium, impigrâ per dies laboriosos, &  
noctes vigiles charitate.



16. Nobiliore mortis genere optabiliter cecidère Tolosæ, dum peste prostratis opitulari contendunt, ad id voluntariâ suorum capitum destinatione, ac annuentis obedientiæ nutu devoti P. ANTONIVS CARCENAC, & CASPAR ARBE Coadjutor, Patrem sancto illi pulcherrimæ charitatis officio 28. Octobris immorientem, septimo die pari morte secutus ad coronam, quam DEVS charitati illi heroicæ destinavit: tertio, viro septuagenario, peste quidem saucio, sed ad urgendos porro felices illos labores adhuc superstite.

## ANNÆ PROVINCIÆ VENETÆ M. DC. LVII.

**E**trecentis sexaginta tribus Socijs, quos per tres domos, & octodecim Collegia hoc anno aluit Veneta hæc Provincia, decem è vita, quatuor è Societate abière: quorum loco duo & viginti in Societatem cooptati.

### §. I. *Sacramenta. Missiones.*

1. Sacramenta præcipuus Missionum, & domi concionum fructus, omnia illustria, quædam etiam extraordinaria habuere.

Quo:

Quodam in loco adolescentula per sex menses, Christo ejurato, syngrophâ sangvine impudico exaratâ se dæmoni addixerat, ab eodem singulis noctibus adolescentis imagine convestito illusa, & nefariè dehonestata. sed & regendis pietate nefarijs hisce ludibrijs, cælesti Evcharistiæ mysterio quothebdomadis per audacissimum sacrilegium refecta. Hæc auditâ cujusdam è Societate de Christi passi cruciatibus appositè differentis concione, in lucem gratiæ respiravit, & pactione rescissâ, totam se Christo restituit.

2. Placentiæ luculenta nobis oblata occasio Evangelium exemplo etiam prædicandi. Sacerdos quidam secularis nostri nominis osor dicax, in rixa, quam ipse concitârat pro Collegij nostri foribus, mortuali vulnere saucius concidit & confessarium flagitavit. Advolavit Patrum unus quispiam, & in luto sangvineq; seminecem, voce, amplexu, fover, erigit, amanter expiat, & unâ cum alio, qui accurrerat, Patre amice inter brachia sublatum in Collegium introducit. Ibi Patres, ac Socij reliqui certatim pro se quisq; illius ambire obsequia, quâ vestibus exuendis, quâ lectulo componendo, quâ officijs alijs pro anima corporeq; infirmi satagere, stupente externorum, qui af-

fluxerant, coronâ, ipso verò verbis ruboris ac amoris plenis gratias DEO reddente, ac dicente: Quàm bonus es, Domine, qui me sceleratû justâ morte plectens, misericordiâ tuâ justitiâ tantam misces, ut me inter manus adeo sanctas mortem obire concedas. Inde quicquid ad exquisitam apparatusimâ mortis accuratorem spectat, ritè peractum est, & ignoscentiâ syngrapha, quâ vitæ suæ reis ignoscebat, palàm ab illo edita; mórsg; obita piè, feliciter. Cadaver tamen auctoritate publicâ cædis in locum debuit restitui. Sed ne inde ad sepulturam auferretur, à Collegij Rectore effectum est, qui illud in Collegio honorificè in feretro componi curavit, ut indè honoratior funebris pompa procederet, toto hoc eximiâ in hominem à nobis ista minimè commeritum benevolentia exemplo secundis Urbis rerum conscia sermonibus celebrato.

3. Vnum lubet è missione Faventinâ Card. Episcopi Rosetti postulatu factâ, & multorum fructuum sæcundâ hic particulatim adjungere; quod nempe illa non pagos tantum, sed & exules, latronesq; quosdam in sui admirationem exciverit. Fugitivorum enim perditorum manipulus in alta quædam nemora depressus, diditâ latè missionis famâ, Patrum alterum è pago accivit,

evit, qui omnes peccata confessos amuletis  
caelestibus attemperatè instruxit.

§. 2. *Beatissima Deipara, Sodales,  
Convictus.*

4. Arimini Nostro in templo repositum  
albastrinum signum Deiparæ Drepanensis,  
& ad Romanæ Professorum Domûs imita-  
tationem, Sabbatina istic musica celebrari,  
& Mariana quæpiam historia cœpta narrari,  
quod etiam in magnæ DEIPARÆ pervigilijs  
factitatum, sed cum eo auctario, quod nar-  
ratione illâ concitatus universæ coacionis  
animus ad eliciendum, conceptis à Sacerdo-  
te præeunte verbis, contritionis actum in-  
vitetur. Contritionem altâ voce peractam  
excipit eodem tenore pronunciata ab o-  
mnibus formula, quâ Parthenij quiq; Soda-  
les in die cooptationis Sacramentum Vir-  
gini Sodalium Reginae dicunt. quæ duo non  
minùs utiliter fiunt, quàm facile, jucundè,  
atq; ardentè. Neq; simile vero esse potest,  
abesse inde JESVM & MARIAM ubi tot in  
nomine illorum conveniunt. Aliud quid-  
dam de Virgine Deipara memorabile nu-  
mero II. referemus.

5. Parmæ in Sodalitio pœnitentiæ ora-  
tione paræneticâ ita est ad pœnitentiam in-  
citatus præ alijs publicus quidam Juris Do-  
ctor.

etor, & causarum Judex, ut octavo post illam die descriptas in Schedâ universæ vitæ suæ noxas, particulatimq; digestas Patri Præsidi dederit in cœtu Sodalium recitandas. Pater ardorem viri non penitus aspernandum, moderandum tamen ratus, quædam inde quæ exempli interesse censebat delibavit, reo interea cum inserto in funem collo humi de genibus quæ legebantur audiente. collachrymantibus alijs ad exemplum tam inusitatæ virtutis: quam ille pergit etiam deinceps exemplis pluribus & pietatis additamentis augere.

6. Castilione in Sodalitate pœnitentiæ adolescens erat, in iram & arma æquo propensior. is ne Sacrum Congregationis nomen sanguinariâ quapiam præcipitantiâ funestaret, quoties in tironum sortitione nomen illius albo inferendum de urna prodibat, tacitè suppressibatur. Hoc demum anno cum ejus nomen fors denuo eduxisset, Pater cum bona illius fortuna non amplius comperendinandum ratus, & impetu quodam ac spe actus, nomen illius recitavit, ac pro more ut se cooptandus generali confessione accuratius expiaret, pro more Sodalium, invitavit. Quæ ille ubi promptè perfecit, perceptâ sacrâ Synaxi in Sodalium numerum est adlectus. Beneficij  
tem-

tempestivitate ostendit eventus, qui Sodalium omnium animis altè infedit. Etenim noster ille Neo-Parthenius vix è templo domum redux, à sicarijs ex improvviso irrupentibus est interfectus; ita nempe rem sui Sodalis apud filium agente Patronâ Virgine, ut expiata illa anima corpus, non item vitam æternam, amitteret.

7. Parmense Nobilium Collegium lætissimum spectatæ nobilitatis, ingenij, ac virtutis seminarium est, gymnasiq; totius ac Sodalitatum exemplum. Ex ijs aliquot supra triginta consuetis Ignatij exercitationibus in quadragesimâ sunt instructi: nam theses, Cyrum in theatro, & præclara plura sed consveta, omitto. Cæterum nobilem dilectæ sibi juventutis indolem alienis exemplis terruit, ut incitaret DEVS. Juveni qui P. Ministro, ut vocant, refractariolus, à Rectore commonitus, ad ingenium redierat, cerviculamq; contumacem iterum iterumq; jaçtabat, serio tandem Rector, Vide sis, inquit, fili, quò tua isthæc pervicacia te perducatur. Abnuis obedire? Recusas vivere. Nullum enim è suis præceptis additâ brevioris vitæ comminatione asperavit DEVS, præterquàm illud, quo subiectos morigerari majoribus jubet. Obsequere, fili: ni facis, brevi senties, quàm vera loquatur legis.

legislator DEVS. Surdus ad hæc & ferreâ  
 cervice adolefcens gravi paulo post morbo  
 & vitâ defungitur, opportuno Seminarijs  
 Documento, auctâq; Rectori authoritate:  
 qui cum alterius quoq; impotentis effræna-  
 tionem minis eundem exitum sortitis à  
 Deo morte contritam vidisset, miseratione  
 ac religione commotus, deinceps abstitit il-  
 lâ veluti vaticinatione comminari.

8. Ibidem alius præduræ cervicis, cum  
 sæpè sub jugum à moderatoribus cogere-  
 tur, immoderatus in Societatem efferbuit,  
 dixitq; malle se absq; Sacramentis e vita di-  
 scedere, quàm ad illa Societatis operâ uti.  
 Hunc demum e Collegio ad suos reversum  
 gravis in valetudo morti admovit, decreto-  
 riam horam paucis horis interjectis distare  
 pronunciantem sententiâ peritorum. Qua-  
 re migraturæ animæ quantocyus provide-  
 ret. Ille id vero se facturum, sed non nisi  
 apud aliquem de Societate dixit, negavitq;  
 futurum aliter, quicquid diceretur Colle-  
 gia majore locorum, quàm mortem hora-  
 rum intervallo distare. Consilium ergo  
 in arena capiendum rati, Sacerdotem igno-  
 tum Jesuitæ in modum, quâ possunt, con-  
 vestiunt, & cubiculo consulto non nihil ob-  
 scurato tenebris dolum tegunt, ajuntq; Pa-  
 trem illum felici ac fortuito casu illic re-  
 per-

perum. Huic juvenis toto animo hilarius arcana conscientiae ritè aperuit, & expiatam animam DEO reddidit. Nempe DEO inconsultam fuisse illam vocem ita ostendente, ut qui veros Jesuitas olim oderat, in morte illorum vel umbra contentus, ac salutariter à suis delusus obiret.

§ 3. De quodam qui à Societate defecit.

9. Sacerdos prope sexagenarius in Societate Procuratoris munere præ, quàm religiosum addeceat, ad libertatem laxamentumq; abusus, ambesit animi viribus, contemptione modicorum paulatim decidit, & officio simul ac ordine motus est. Húc ad suos redeuntem in ipso Patriæ ac domûs limine divina seu vindicta seu poti<sup>9</sup> miseratio est affecuta, nec totus interiret. Nam è vestigio domi æger, mortis præ foribus vicinæ velut odorem subodoratus è Probationis nostræ Domino, quæ prope aberat accito Patri universæ vitæ rationes per Sacramentum aperuit, omnibus morientium mysterijs communitus. Tum demum fufis abundè lachrymis infinis precibus postulavit, ut inter illos in atrio saltem mori sibi per nostram benignitatem liceret, inter quos indignè vixisset, subiq; justam expulsionem commeruisset.

Data ad Provinciæ Propositum super ea re

con-



confestim literæ, quarum tamen responsum antevertit mors moræ impatiens. Quare datum illi hoc solatij, ut sibi promissum in templo nostro locum audierit. Quare eò unde male vivus exciderat, benè mortuus, remigravit.

§ 4. De S. P. Ignatio, & Xaverio.

10. Carpi à gravi morbo quatuor ope S. P. Ignatij emersere; oleo vero Xaverianæ lampadis pristinam sanitatem se recipisse farentur centum & aliquot. Faventiæ infans S. Ignatij ope à DEO impetratus, eòq; Ignatij nomine insignitus, factus jam grandior, hoc anno excitata ruri ædicula natalem Ignatij sui diem solenni pagi totius frequentiam celebravit, idemq; deinceps factitare constituit.

11. Beatissimæ DEI Matris, & S. P. Ignatij munus est id quod narro, res ex antiquis nuperisq; permista, ideo attexenda. In Parmensi Nobilium Collegio, adolescens genere, ingenio, virtute, ac formâ pudicissimè liberali præclarus, cum nocte intempesta, sopitis altâ quiete contubernalibus, vigil DEVM impensius precaretur, fæminam coram se repente conspexit, quæ vultu potius brachiisq; porrectis quàm verbis lenocinata id agebat, ut persvaderet, quod immis-

si

Si alias dæmonis instinctu Sodales perditum  
 non poterant. Sed imploratis à trepido  
 adolescente flagranter JESV ac MARIÆ no-  
 minibus, relicto post se tetri odoris vestigio  
 evanuit, & castissimi juvenis gloriam non  
 tantum incorruptam reliquit, verum novam  
 etiam hac reportatam de carne simul ac dæ-  
 mone victoriâ cumulavit. Noctem reli-  
 quam eo de triumpho lætus & gratus vi-  
 ctor gratijs DEO palmarum datori agendis  
 impendit. Quo tempore adfuit dilecto  
 victori Deipara, Josephum inter atq; Ignati-  
 um Loyolam media, & bono animo esse  
 jussum erexit maternis verbis, ac illi lucu-  
 lentam victoriam gratulata, dixit se adve-  
 nisse ad palmam illi commertam porrigen-  
 dam. Quocirca cor panderet, ac à se pe-  
 teret, quicquid percuperet. Ad hæc ado-  
 lescens tenerrimæ fiduciæ pleno sensu. Quã-  
 do, inquit, ô Domina, in tanti honoris me  
 vocas audaciam, unum illud oraverim, ut in  
 Filij tui Societate mihi liceat militare. Tum  
 alterum tertiûmq; quiddam, seu unum utri-  
 usq; complexione perfectum adjecit. An-  
 nuit liberaliter Virgo, & hanc dixit Filij sui  
 esse sententiam. Pergeret igitur, & se ope-  
 ritanto dignum componeret. Virgini ac-  
 cessit ad stipulator Ignatius, qui juvenem  
 amplexatus in Societatem cooptavit, ple-  
 numq;

nūmq; lætitijs, ac magnis ad virtutem animis reliquit. Hæc ut interverteret inimicus, ignotâ monachi manu fictæ literæ Patris nomine exarata allata sunt, quibus de religionis abijciendo consilio peracriter monebatur. Ad has mæsto, & positis humi genibus responsum dolenter lucubranti, adfuit iterum Patronus Ignatius, qui DEIPARÆ Virginis legatum se memorans, dæmonis in ficto cænobita dolos detexit, atq; ad Patrem suæ conscientiæ moderatorem, ut omnia dilucidè referret, ac ex illius dictis divinam voluntatem introspiceret monuit. Ceterum cordati viri animos intrepidus assumeret, quicquid enim machinarum contra moturi essent hostes id omne brevi facili negotio pervincendum, DEO præsentem semper ad opem atq; propitio. His quantum sit fidei tribuendum, tametsi solida integerrimi adolescentis virtus non obscure suggerere videatur, jamq; juvenis in Societatem adlectus primam Virginæ promissionis partem impleverit, & secundam etiam inchoarit, lubet tamen tantisper prædictioni reliquæ significandæ supersedere, dum desideratum à juvene, promissum à Virgine res hæc tota exitum sortiatur.

§. 5. *Summarium de uno vitâ functo.*

12. 6. Decembris Ferrariæ magno extrariorum & domesticorum sensu obiit P. FRANCISCUS PALEARIUS 3. vota Professus, aureus ingenio, ut ajunt literæ, sed oculis cæcâ nocte sepultis. quam ille calamitatem, seu felicitatem, uti & nervos in dextrâ manu contractos, religiose ferens, eò se impensius dabat orandi studio, & affluentes ad pœnitentiam audiendi, domi deniq; Coadjutores Catechesi erudiendi. Eruditum ingenij ejus lumen typis lucem vidisset, nisi ab ijs, quæ scripserat, excolêdis oculos acerba illa cæcitas prohibuisset.

Ad Majorem DEI, Deiparæ, S.P.  
Ignatij, & omnium SS. gloriam.



AV

298 CATALOGVS LIBRORVM  
AVCTARIVM ANNV-  
ARVM.

*Catalogus librorum Anno M. DC. LII.  
editorum.*

- Adami Schirmbeck, *Vita S. Bernardi Men-  
ronij* è Gallico Latina. Monachij in 12.  
Adriani Crommij *Psalmi Davidicæ* succin-  
ctâ paraphrasi explicati. Antverpiæ in 8.  
editio tertia.  
Ægidij Lacarry *Mathematicæ tabule Loga-  
rithmicæ* Parisijs in 12.  
Item *Mathematicorum* pars altera. ibid:  
Æmylij Cardines *Peccator conivitus*. Nea-  
poli in 12. Italicè.  
Alberti Ines, *Acroamata Epigrammatica*.  
Cracoviæ in 12. editio 2. *Septem centu-  
ria epigrammatum*. Varsaviæ in 8.  
Alberti Murzynowski funebris oratio: *E-  
ques immortalitatem affecutus*. Vilnæ in fol.  
Alberti Wnuk Koialowicz concio fune-  
bris: *Mors absq; tormento mortis*. Vilnæ in 4.  
Alexandri Grabowski *Lumina Theodoræ*  
Comitis à Tarnov. Vilnæ in fol.  
Alexandri Rhodes *Catechismus Tunchinensis*.  
Romæ in 4.  
Italicè *Brevis relatio de gloriosa morte*  
P Antonij Rubini & aliorum IV. è So-  
cietate, ac trium secularium. Ibid. in 4.  
Lati-

SOCIET: JESV, 1652. EDIT: 299

Latine *Tunchinensis hist.* libri duo. Lugduni in 4. Italicè *Relatio de morte Andreae Catechista à Barbaris capite damnati.* Romæ in 4.

Aloysij Albritij *Italica conciones habitæ in Palatio Apostolico.* Romæ in 4.

Andree Blanci *Pijmares, & sancti amores,* versu. Genuæ in 8.

Ejusdem *De Cambio.* sub nomine Candidi Philalethi. ibid. in 8.

Andree Rudomina *Aphorismi De Regum Regnorūq; mutationibus, ac interitu* è Latino Chokieri Polonicè. Vilnæ in 4.

Antonij Gerard *vita S. Rosalia, Virginis redita Gallicè.* Parisijs in 24.

Antonij Tarlatini *Italice Oeconomia cœlestis, & Oratorium Crucifixi.* Romæ in 12.

Antonij Valier *S. Augustini liber de corrept. & gratia explicatus, & notis illustratus.* Parisijs in 8.

Athanasij Kircheri *Oedipus Aegyptiacus, hoc est, universalis hieroglyphicæ veterum doctrinæ instauratio.* Tomus 1. Romæ in fol.

Balthasaris Tellez *summa Philosophia.* Vlyssiponzæ in 8.

Caroli Hanocque *Lytrum animarum Germanicè è Gallico P. Hautini.* Friburgi Helvet. in 12.

Con-

Conradi Calmelet *Perpetua generosa mentis malacia* Latine è Gallicis floribus P. Bineri. Friburgi Nuithonum in 2 4.

Ernrici Pirrhing *Apologia*, seu Defensio S. C. Majest. & Principum Catholicorum contra calumnias Superintendentis Ratisbonensis. Germanice Ingolstadij in 8.

Dionisij Petavij *Orationes & Epistolarum libri tres.*

Item Ciceronis *Laelius* Græcè redditus. in 8.

Item Carmen saturū ad S. Genovesā in 4.

Fabij Ambrosij Spinola *Meditationes vite Christi.* p. 1. Italicè. Genuæ in 8.

Francisci Annati liber *de incoactâ libertate.* Romæ in 4.

Ejusd. *Augustinus à Bajanis vindicatus.* Parisijs in 4.

Francisci Cackupin *vita* P. Ludovici de Ponte Hispanicè in 4. Salmanticæ.

Francisci de Schmidt *vita* P. Petri Canisij. Belgicè. in 8. Antverp.

Francisci Sacchini *Hist. Soc. J. E. S. V.* pars 4. sive Everardus. Romæ in folio.

Georgij Reeb *Trithemius* recusatus & auctus. Et *Epistola adventoria*, in qua declarantur occasiones statui Sacerdotali perniciosæ, cum opportunis remedijs. Augustæ in 8.

Georgij Stengelij *vis, & virtus exemplorum.* Ingol-

SOCIET: JESV, 1652. EDITOR. 303

Ingolstadij in 8. *De judicio particulari  
statim post mortem obito.* ib. in 8.

Gregorij Ferrarij *in Sanctam Apocalypsim  
commentar.* pars 1. Mediol. in fol.

Henrici Lamparter Vita Alph. Rodriguez ex  
Hispanico Latina. Neoburgi in 8.

Hermannii Busenbaum *Medulla Theologiæ  
moralis auctior* in 8. Monast. West.

Hermannii Crombach *Vita S. Geroldi M.  
Germanicè.* Colonix in 12.

Hieronymi Catanei Oratio Italica de gu-  
bernatione Genuensi. Genux in 4.

Hieremiæ Drexelij *Antigraphus, sive confes-  
soria Hominis.* Neoburgi in 12.

Hieronymi Mulman epistola Com. Chri-  
stoph: de Ranzou Catholicam fidem am-  
plexi. E Latinâ Germanica, notis illustra-  
ta Colon. in 8. Ejusdem *Correctio lenis  
Dorschæi Prædicantis.* Germanicè, ibi-  
dem in 8.

Jacobi Lobbetij *Questiones Theologicæ mora-  
les in Evangelia* tomis tribus Leodij. in f.

Jacobi Masen *de moderandis animi passioni-  
bus, seu Myrrha Sapientum.* Colonix  
in 12.

Jacobi Sirmundi Sidonius Apollinaris re-  
cognitus, & notis illustratus. Parisijs in 4.

Joannis Baptistæ Masculi Ponderationes  
Concionales in opera S: Aug. Neap. in f.

V

JOAN:



Joannis Baptistæ Giattini *Physica*. Romæ in  
4. Oratio de domo Lauretana Romæ  
in 8.

Joannis Baptistæ Rossi Disputationes selectæ  
*de potentia obedientiali creaturarum erga  
creatorem* tomus 2. Romæ in fol.

Joannis Berent *Oratio funebris*. Vilmæ in f.  
Joannis Bisselij *de pestiferis peccatorum mor-  
taliū fructibus exempla tragica*. Dilingæ  
in 8.

Joannis de Dicastillo *de pœnitentia &c.* to-  
mus 2. Antverp. in fol. Item tertius *de  
Matrimonio*. ibid. in fol.

Ioannis Dominici Ottonelli *Sancta conver-  
satio Iesu Mariae Iosephi*. Florentiæ in 4.  
Italicè.

Ioannis Dorisi *praxis Sacramentalis Confessio-  
nis* à S. Augustino de prompta Parisijs in  
12. Gallicè.

Ioannis Francisci *Geographia Scientia*. Rhe-  
donis in 8. Gallicè.

Ioannis Iacquinotij *Seruum Sacrum* recu-  
sum Nanceij in 8.

Ioannis Rho Hexameron. *Orationes* Italicè.  
Venetijs in 4.

Iosephi Laudolina *discursus* Italicè *de Passio-  
ne Christi*, sub nomine Ildephonsi de Ala-  
gona. Catanæ.

Iosephi de Olzina *Instit. Oratoriarum libri*

SOCIET: JESV, 1652. EDITOR. 307

4. Latine, & Hispanice, Barcinonæ in 4.

Iuliani Hayneufue *Veritates practicæ vitæ Christi, & SS. gestæ* in singulos anni dies Rothomagi. in 4.

Laurentij Forer *vita Christi* pars 4. Dilingæ in 8. Germanicè.

Leonardi Creder ex Hispanico Latini interpretis liber P. Franc. Arias *de Imitatione Christi*, tomi 3. Monachij in fol.

Leopoldi Mancini *Memoriale Passionis Domini*, pro sacrificio Missæ. Latine, & Germanicè. Monachij in 12.

Matthiæ Stempel Panegyricus *Amœnitas li-  
liorum*. Vilnæ in fol.

Melchioris Cornæi *Miracula Ecclesiæ defen-  
sa*. Moguntia. in 4.

An verum sit illud : Aut Papista, aut non Christianus, *ibid.* in 4. Iudicium iniquitatis repulsum : vota antiqua monastica vindicata *ibid.* in 4.

Aristotelis Redivivi Romano-Catholici partes duæ Herbipoli in 4.

Nicolai Abram *vita P. Vincentij Carafæ*. Gallicè. Lugduni.

Nicolai Bailly *Hist. vitæ P. Edmundi Augery*. Parisijs in 8.

Nicolai Cassini *Ephemerides Bononiæ* Italicè editæ, in 12.

Nicolai Cichovij 30. *Rationes contra Arianos*. Cracoviz in 4. V 2 Nico-

Nicolai Zuchij *Optica Philosophia* experimentis & ratione à fundamentis constituta pars prima. Lugduni in 4.

Olivarij Bienville de facultate à sede Apostolica concessa omnibus fidelibus Christianis ut possint confiteri regularibus approbatis. Carolopoli in 8.

Pauli Barry *Provisio Spiritualis pro meditat. Sabbat. per annum* super elogia B. V. Lugduni in 8. Gallicè.

Pauli de Rojas *horologium spirituale*. Hispanicè. Valentia

Ejusdem *Lachryma Caesar augustanorum in morte Philippi III. Hisp. Regis*. CaesarAugusta in 4.

Petri Deschampsneuff *praxis vera devotionis* è principijs Evangelij. Parisijs in 8. Gallicè. item *Pronunciata, seu Axiomata Evangelica* ex novo testamento collecta. Parisijs in 4. Latino Gallicè.

Petri Doultremani *Amor increatus in creaturas effusus*, quinq; libris explicatus. Infulis. in fol.

Petri le Moyne. *Commoda, facilisq; ratio pietatis, seu devotionis*. Parisijs in 12o. Gallicè.

Ejusdem *Devotio facilis*. ibid. in 8. Gal

Petri Mambruni *Dissertatio Peripatetica de Epico carmine*. Parisijs in 4.

Petri

SOCIET: JESV. 1652. EDIT: 307

Petri Wiliuk Kojalovvicz *Panegyricus* Re-  
giae culinæ in Lithuania Magistri supremi.  
Item *Elogium funebre*, Palatini Vilmensis.  
Vilnæ in fol.

Philippi Labbe *Geographia Regia* Parisijs in  
8. Gallicè. Item *Profodia Despanterij* ab  
eo varie illustrata. Ibid. in 8. & *Clavis aurea Historia Francia.* ibid. in 12.

Richardi Mercier, *Commoratio Ecclesie*  
*Calvinisticæ* apud Insulas imaginarias, &  
*responsio* &c. Mompeffulani in 8.

Roberti Mirabelli *discursus Italici* in varios  
*Scripturæ locos.* Romæ in 4.

Samuelis Narkievvicz *concio funebris* Po-  
lonica, titulo: *Decretum immortalis me-*  
*moriz.* Vilnæ in 4.

Thomæ Auriemma *cubiculum animæ* in  
*vulneribus Christi.* Neapoli in 12. Ital.

Vilmensis *Academiz Tarnovianus polus.*  
*Oratio funebris.* Vilnæ in fol.

Wolfgangi Herman *Carolla honoris Beatiss:*  
*Virginis.* *Synopsis testimoniorum de*  
*B. Virgine.* Augustæ.

*Si qui alij hoc anno libri editi sint, de ijs*  
*Patres Provinciarum Præpositi & Autho-*  
*res ipsi moneant; ut in Catalogum Scripto-*  
*rum Societ. referri possint.*

§  
V. 3

INDEX

INDEX ANNVARVM  
M. DC. LII.

- Agnus DEI. Germ. 61. Rh. inf. 15. 16.  
Agonizantium cura Germ. 9. Quitenfis 12.  
Alexandri Gottifr: Generalis mors, Rom. 8.  
B. Aloysius Austr: 40. Germ: 49.  
Alphonfus Rodrigvez apparet. Tolos. 4.  
Araneus dæmon. Boh. 12.  
Amuleta in igne Austr. 16.  
Amuleta pietatis Rh: inf: 14.  
Angelus Custos Austr: 30. Germ: 5. 57.  
Angelus minax. Germ. 18.  
Annus centesimus S. Xaverij Gallob. 9.  
Aqua lustralis. Aquit. 8.  
Avis prunas comedens. Quiten: 35.  
Avis tubicen Quiten: 34.  
Aureus fluvius Quiten: 1.  
Bacchanalia Austr: 52.  
Baptismi effectus Quiten: 3.  
S. Barbara V. M. Boh. 13. pro puritate Flãdr. 7.  
S. Bartholomæus Quiten: 1. 2.  
Beatissima Virgo Aquit: 5. Austr. §. 5. Flandr.  
§. 3. & n. 14. Franc §. 2. & n. 34. Gallob.  
§. 2. 14. 21. Germ: 3. 4. 7. §. 3. Novi Re.  
gni §. 2. Polon. 11. Quiten: §. 6. Rhen.  
infr: §. 4. Rhen: sup: §. 3. Sardin: §. 3. To.  
let: §. 2. Tolos. 2. Venet. §. 2. apparet:  
Sard: 3. Tolet. 5. Venet. 11. ad confes:  
monet: Austr. 24.  
Congregationis gen. Præses, Rom: 2. pestem  
fugat: Tolos: 2. Corda

ANNVARVM M. DC. LII.

Corda illi oblata: Fland. 3. Mater Novitiorum. ibid. 5.

Svadet Sodalitatem: Germ. 24.

Blasphemus in Euch. moritur. Rh. inf: 13.

Bonum pro malo redditum: Venet. 2.

B. Borgia Quiten. §. 10. ejus cubiculum: Tolet. 7.

Bufo in olla: Boh. 12.

P. Canisius. Germ: 50. 51.

Caput diaboli. Quiten: 26, ignis loco capitis. ibid. 31.

Carnibus die vetito non vescendum Boh. 5.

Castitas: Austr. 51. Germ: §. 7. Novi Regni

§. 3. Polon. 11. Quiten: §. 7. Rhen. sup:

22. Sardin: 2. 3. 6.

Castitas Convictoris: Ven: 11.

Castit: præsidium: Fland. 13. §. 8. 27. Germ: 24. 26. §. 7.

Catechismus: Austr: 53. Flandr. 15. Franc. 2.

4. Gallob. 1. pro. Catech. industria Rh. infr: 24. 28. Rh. sup. 7.

Christiani à dæmone securiores: Quit. 31.

Christus monet ad confess: Germ: 10. minatur: ibid: 56.

Christi canna crescens, passio, imago: dolores Christo offerendi: Christus à consolatione: Quiten: 16.

Cilicij usus: Austr. 23.

Concio: Quit: 5. 8. 10. Venet: 1.

Con-

INDEX

- Confessarij monita: Pol. 8.  
 Confessio: Austr: 8. 13. §. 4. Pol: 10. Quit.  
 17. 18. Rh. infe: 6. 7. 9. 10. Rh. sup. 6. 10.  
 Confessio quotidiana: Aust: 56.  
 Confessionis imago: Aust: 19.  
 Confessio sanat: Quit. 6.  
 Confessio Ethnicorum. Quit: 13. hæretico-  
 rum: Rh: inf. 8.  
 Consilium P. Spirit. Austr. 51.  
 Constantia in cultu BV. Rh. sup. 14.  
 Conseruado mala: Rh: sup. § 6.  
 Conversi plurimi: Boh. 1.  
 Conversio insignis. Quit. 5. 7. 8.  
 Conversus inter orandum. Austr. 39.  
 Convictorum refractariorum pœna. Ven.  
 7 8.  
 Cor confixum. Quit. 10.  
 Crucis signi vis: Austr: 7. 9.  
 Crucifixi oscula: Austr: 51.  
 Crux contra tempestatem. Quit: 2.  
 Curiositas. Pol. 11.  
 DEI providentia Quit. 3. 5. 6. § 3.  
 Desperati Germ. §. 8.  
 Diabolus iræ. Aquit. 8. umbra diab. Austr 9.  
 canis: 9. 36 impudicus pulsus: ibid. 18.  
 exprobrat impudicitiam: ibid: 19. in  
 vaccis: ibid: 38. artes. ibid: à n. 46. Ca-  
 spar diabolus. ibid: 46. hircus diab. ibid:  
 47 in crystallo: Boh: 2. 12. famulus ib:

ANNVARVM M.DC.LII.

24. diab. comitium: Pol. 11. pulsus: quit:

27. diab: Adam, & Petrus: Quit. 36. diab.  
radix: Rh. sup. 6. diaboli carpio: Rh. sup:

21. Impostor: Rh: sup: 5. 7. Tolet. 4.

Dominica Jesuitarum: Germ: 70,

Domus in petram conversa tota. Quit. 1.

S. Donati erga Nostrum beneficentia. Rh.  
infr: 26.

Eleemosyna Austr: 54. Batica 6.

Eucharistia: Polon: 1. Tolet. 1. triumphus:  
Austr. 13. visitata: Eland. 22. 23.

Eucharistiam non videt peccator. Austr. 13.  
ejus cultus: Rh: inf: 23. urit Sacrilegum:  
quit: 17.

Examen conscientiz. Germ: 63. 64.

Examen particulare Boh: 9. Rhen: inf. 4. Rh.  
sup. 19. Tolos. 7.

Exempla narrata: Germ. 69. Polon. 9. quit.  
11.

Exempla in theatrum data: Rhen: sup. 20.

Exercitia S. P. Ign. Franc. 8. à multis Convi-  
toribus obita: ven. 7. à nonaginta alijs:  
Tolet. 7. à centum: Tolos: 3.

Exhortatio Card: Ioannis de Lugo. Rom. 10.

Feria VI. Germ. 65.

Festa: Austr: 21. Fland: 31.

Fortitudo in dolore. quit. 16.

P. Franc. Regis Tolos. 5.

Franciscus de Sales Episcopus, Franc. 24.

Ful.



INDEX

- Fulmen sub Sacro: Rhen. inf. 26.  
 Fur domesticus: Austr: 9.  
     contra Fures remedium. 31. Austr.  
 S. Geroldi cultus. Rhen. inf. 27.  
 Gratus animus: Germ: 2,  
 Hæreticus ex occasione medicinae conver-  
     sus: Austr: 6.  
 Hæmines victima dæmonis ubi. Quit. I.  
 Humilitas Sodalit: Ven. 5.  
 Iejunij exemplum: Fland: 31.  
 IESV nomen quomodo nostrum: Rom: I.  
 IESVS, MARIA: Polon: 10.  
 S. P. Ignatius: Austr: 33. 34. 35. 36. 37. 38. Bo-  
     hem: 14. 15. 16. 17. Flandr. 9. 10. Franc.  
     §. 3. Gallob. 8. 1e. Germ. 35. Quiten. § 8.  
     Rhen. inf. 28. Rhen. sup. §. 5. Tolos. 3.  
     Venet. §. 4. ejus aqua: Franc. 33. Germ. 35.  
     36. 38. 39. 58. imago pro agone: quit. 25.  
 S. Ignatius BV. Legatus: Venet. 11.  
 Ignis capitis vices supplens: quit. 31.  
 Igneus & nivalis mons: quit. 4.  
 Imago BV. lucida: quit. 19. S. P. Ign. ibid. 25.  
 Imprecatio: Novi Regni §. 4.  
 Impudentes ludi. quit. 21.  
 Impudicitia: pœna: Austr. 19.  
 Impuri mors: Boetica. 2. 3.  
 Industria pro litibus pauperum: Boh: 20.  
 Inimicum quærit in Indijs ad vindictam:  
     quit. 5.

S. Io.

ANNVARVM M. DC. LII.

S. Joseph: Flandr: 23. Franc: 34. Gallob. 70.  
Germ: 32. 33. 34. Polon. 4. Rhen. sup: 80.  
Venet. 11.

Ira faminea: Pol: 12.

Irrisoris mors: Boet. 5.

S. Liberati beneficentia: Tolet. 6.

Lectio Spiritualis: Flandr. 13. Tolos. 8.

Lites Sodalium Boet: 9.

Lumen e fructibus. quit. 32.

Luxuria: quit. 7. 8. 9. 10. 19. dæmonis: Austr.

49.

Magnificat in teatro: Germ: 5.

MARIA, Joseph, Ignatius. Ven: 11.

Mendacium in confessione: quit: 13.

Mira in oriente: Franc. 5. 6.

Missiones Flandr: 5. 6. Turcicæ: Austr: 5. 12.

Mons igneus: quit: 4.

Mors apostatæ Franc: 36.

Mors ante inchoatum Breviarium: Pol: 15.

Mortis memoria: Rhen. inf: 20. 30. Rhen.  
sup: 20.

Necessitas magistra pietatis: quit: 2.

S. Nicolaus pro eleemosyna: Boh. 28.

Novitij: Rhen: sup: 7. 8.

Nummi pro confessione: Austr: 17.

Oculi castè custoditi: Flandr: 27. Germ. 75.

Odium hæreticorum: Tolos: 11.

Odi restincti exemplum: Rhen. sup. 19. Ve.  
net: 2.

Pæda.

I N D E X

- Pedagogus seductor, Austr. 9.  
 Patientia in Nostro exemplum, Aquit: 3.  
 Paupertas, Germ. 80. Sard. 6.  
 Pax Domini Rhen. inf: 11.  
 Peccatum est serpens: Austr. 20. est onus  
 grave: Rhen. sup 6.  
 Pedes per confessionem restituti: Austr. 15.  
 à Periculis erutus Noster: Novi Regni. 12.  
 Pests Quitenf: 6.  
 Peste infectorum obsequijs quomodo ex-  
 positus quidam: Gallob: 6.  
 Peste contactorum obsequijs immortui,  
 Novi Regni 18. Pol: 14. 16. 20. Sardin. 5.  
 Tolos. 7. 16.  
 Petra S. Bartholomæi Quiten. 1.  
 Purgatorium Gallob. 18. 21. Germ. 67. §. 11.  
 Novi Regni 8.  
 Pygmæi Indi Quiten. 30.  
 Quadrivij centrum. Rhen. sup. 6.  
 Rara Quitenfium §. 11.  
 Recidivus. Quit. 8. 9.  
 Religiosi facti Austr. 32. Boh. 6. Flandr. 11.  
 Germ. 21. Rhen. inf. 20.  
 Rosarium BV. Germ. 3. 7.  
 Sabbathum Pol. 8. Sabbathina exempla,  
 Venet. 4.  
 Sacramentorum frequentatio Rhen: sup. 6.  
 7. 10. Tolet. 3.  
 Sacrum Missæ. Austr. 10. 11.

Sancti

ANNVARVM M. DC. LII.

Sancti. Austr. §. 6. Flandr. §. 4. Germ. §. 5.  
menstrui. Rh. inf. 20.

Sanctorum irrisor irrisus. Rhen. inf. 25.

Sanctitas delira, simulata. Austr. 50.

Scholæ BV. devotæ. Rhen. inf. 18.

Scrupuli Gallob. 21. Germ. 6.

Serpens peccatum Boet. 4.

Serpentes bicipites Quit. 34.

Sevum arboris. Quit. 33.

Silentium. Sard. 6. dæmoni impositum.

Quit. 36.

Siris patientia. Boh. 28.

Sociæ mala Pol. 11.

Societas mendacio hæret. oppugnata. Austr.

7. laudata. Germ. 45. afflicta, & laudata:

Quit. 14. 28. ejus persecutor moritur:

Quit. 15. desertores. Nov. Reg. 13. 14. 15.

16. Venet. 9. ad illam illustris vocatio.

ibidem 11. reformatione non eget:

Rom. 2.

Sodales. Austr. 41. 42. pudici: Boh. 7. Sodalis

exemplum: Flandr. 14. virtus: Germ. §. 4.

mors. ibid. 21. patentes literæ: Rhen.

inf. 22.

Somnium de inferno: Quit. 7. peccatoris:

Boet. 4.

B. Stanislaus. Pol. 5. 6. 7.

Supplicatio parvulorum. Rhen. inf. 12.

Templi reverentia: Franc. 35.

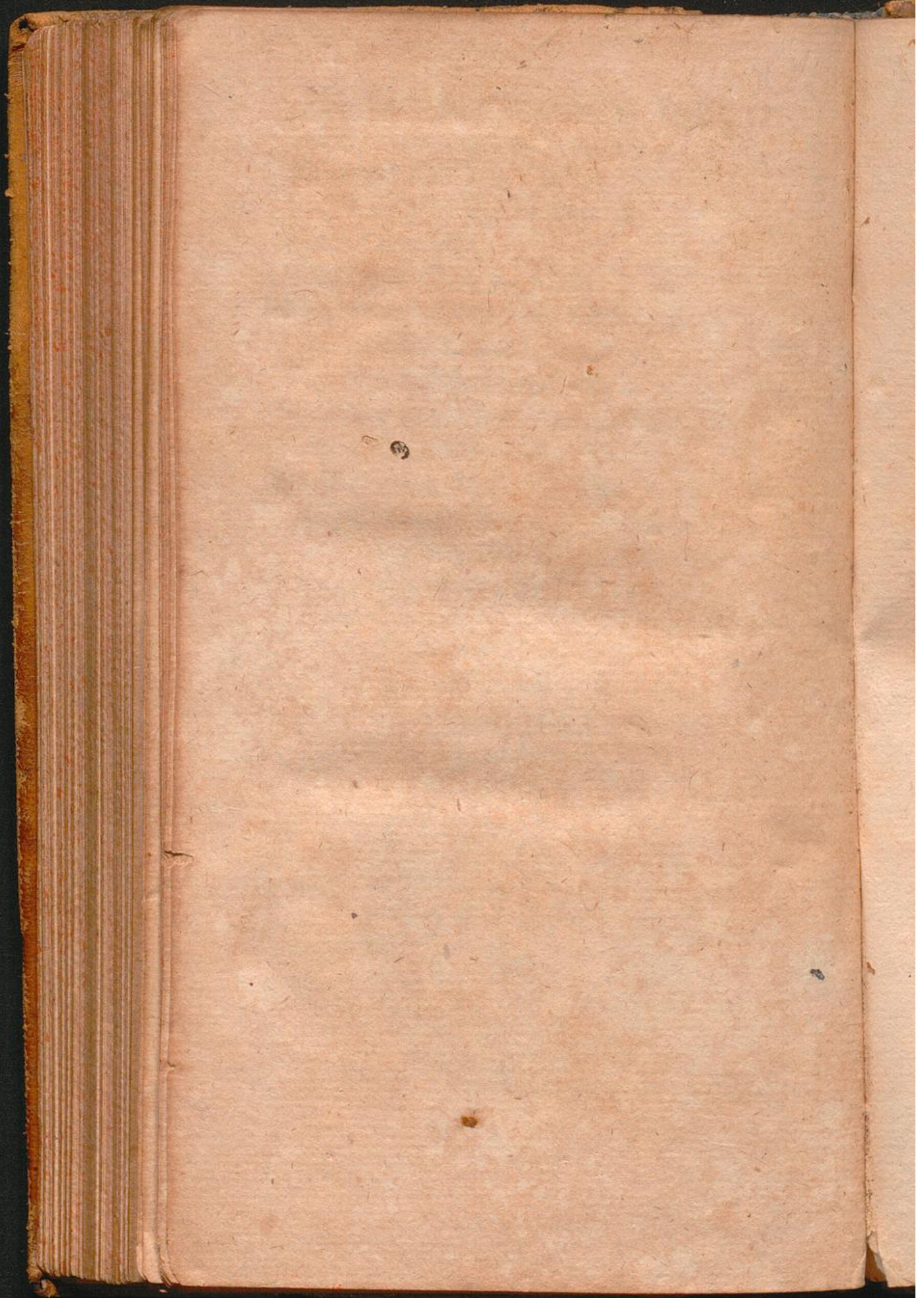
Tens

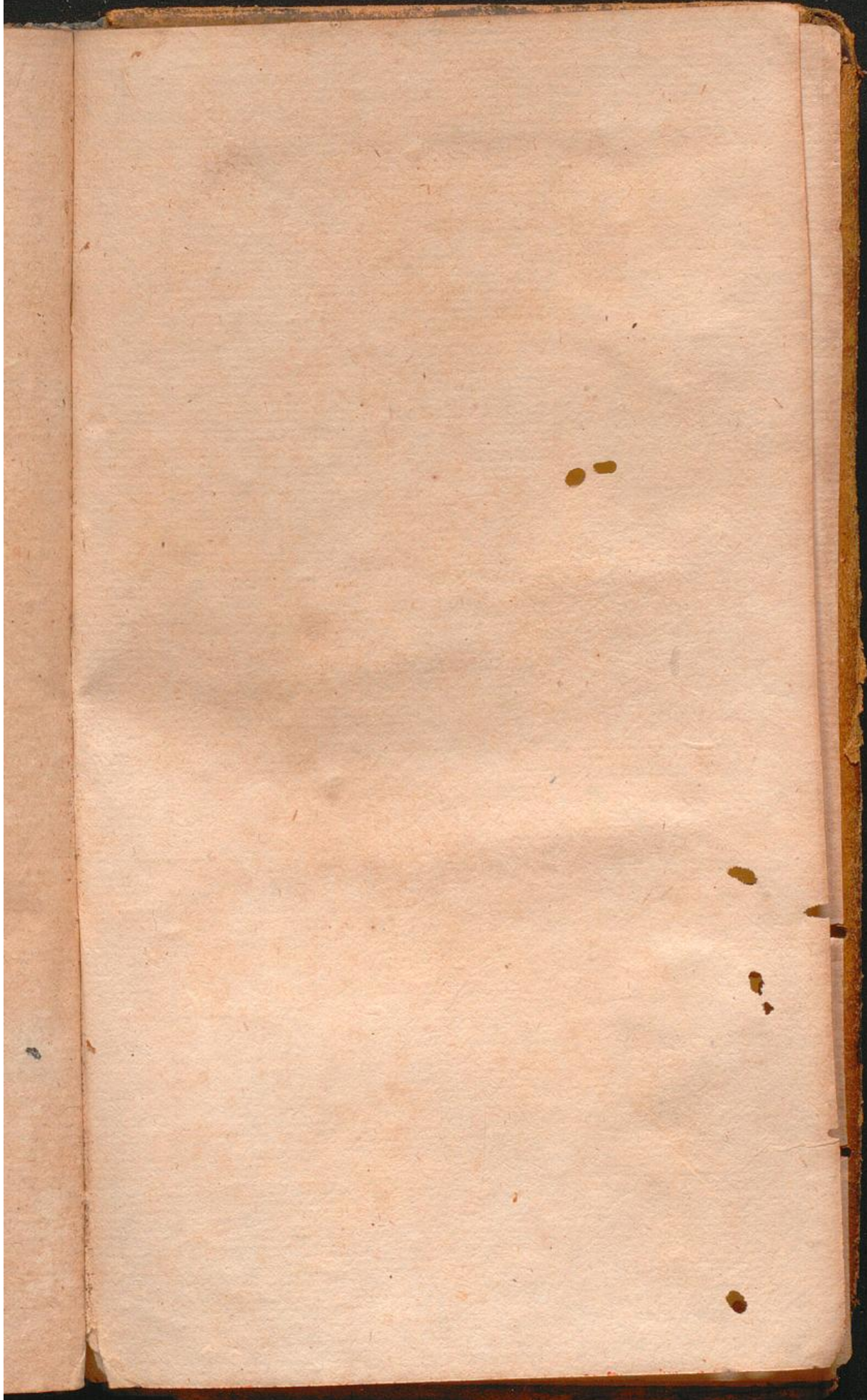
INDEX ANNVARVM M. DC. LII.  
Tentationis impuræ. Pol. 11. 13.  
S. Theophilus. Fran. 35.  
SS. TRINITAS. Rhen. sup. 2.  
Vacca Quit. 26.  
Venefici Austr. 47. 48. 50.  
Venenum horrendum. Quit. 33.  
P. Vincentius Caraffa. Germ. 52.  
Vindictæ desiderium. Quit. 5.  
Vindictæ genus horrendum. Quit. 10.  
Votum charitatis. Tolos. 9.  
S. P. Xaverius. Austr. 39. Flandr. 12. Gallob.  
9. 10. Germ. à n. 46. Quit. §. 9. Venet. §.  
4. febres sanat. Aquit. 9. caput. Boetic. 10.  
ejus aqua. Franc. 33.

F I N I S.

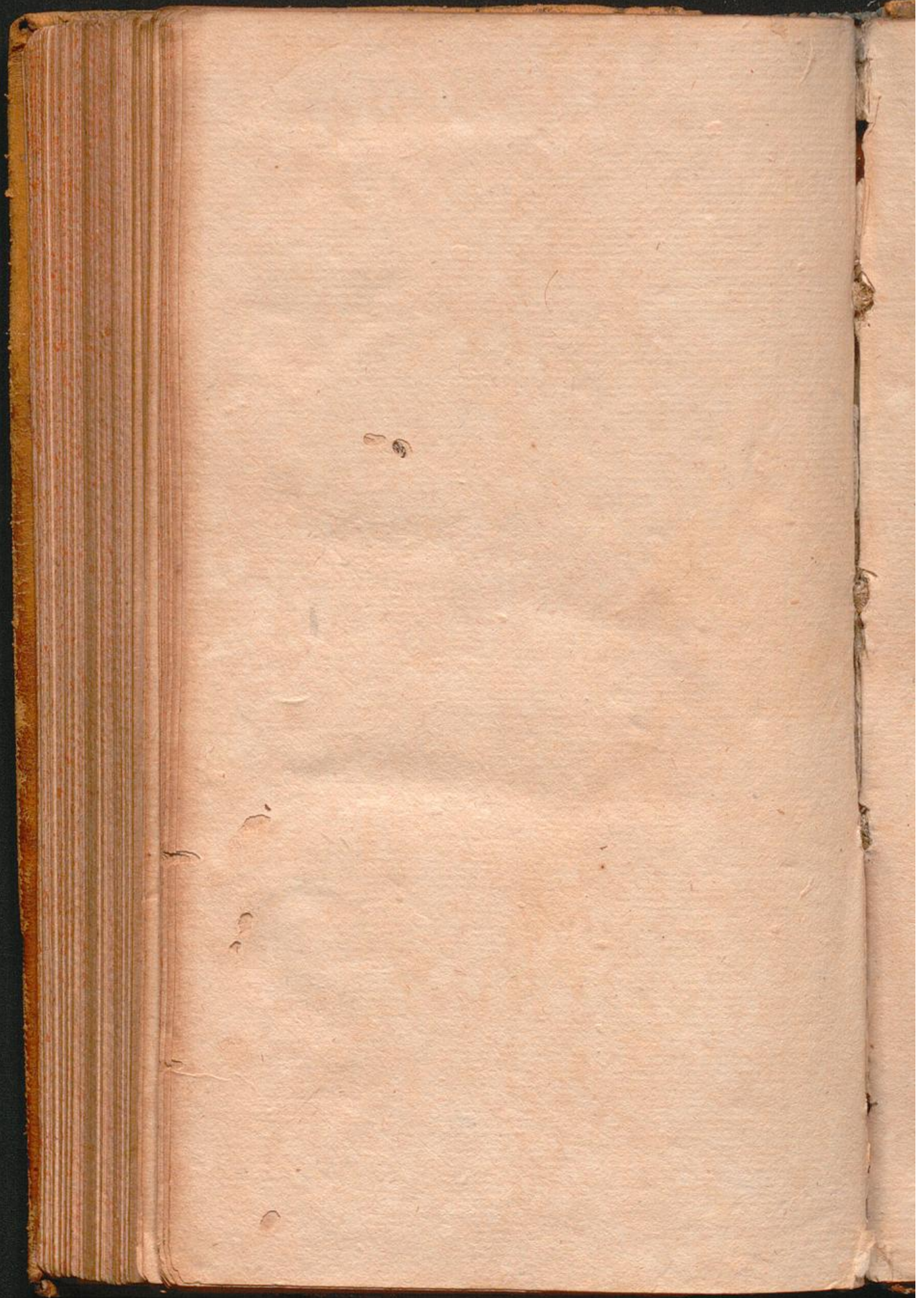


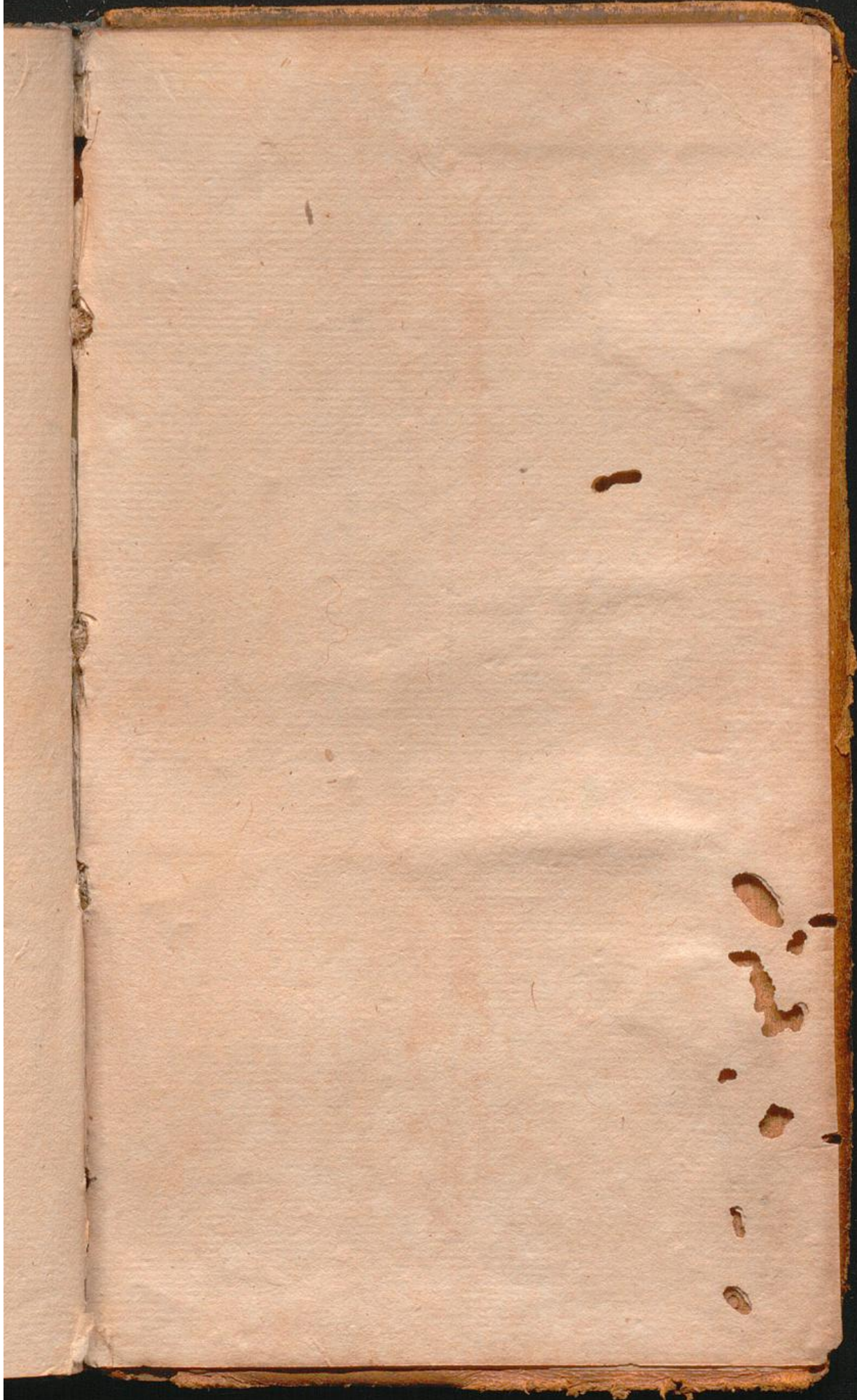
b.  
s.  
o.

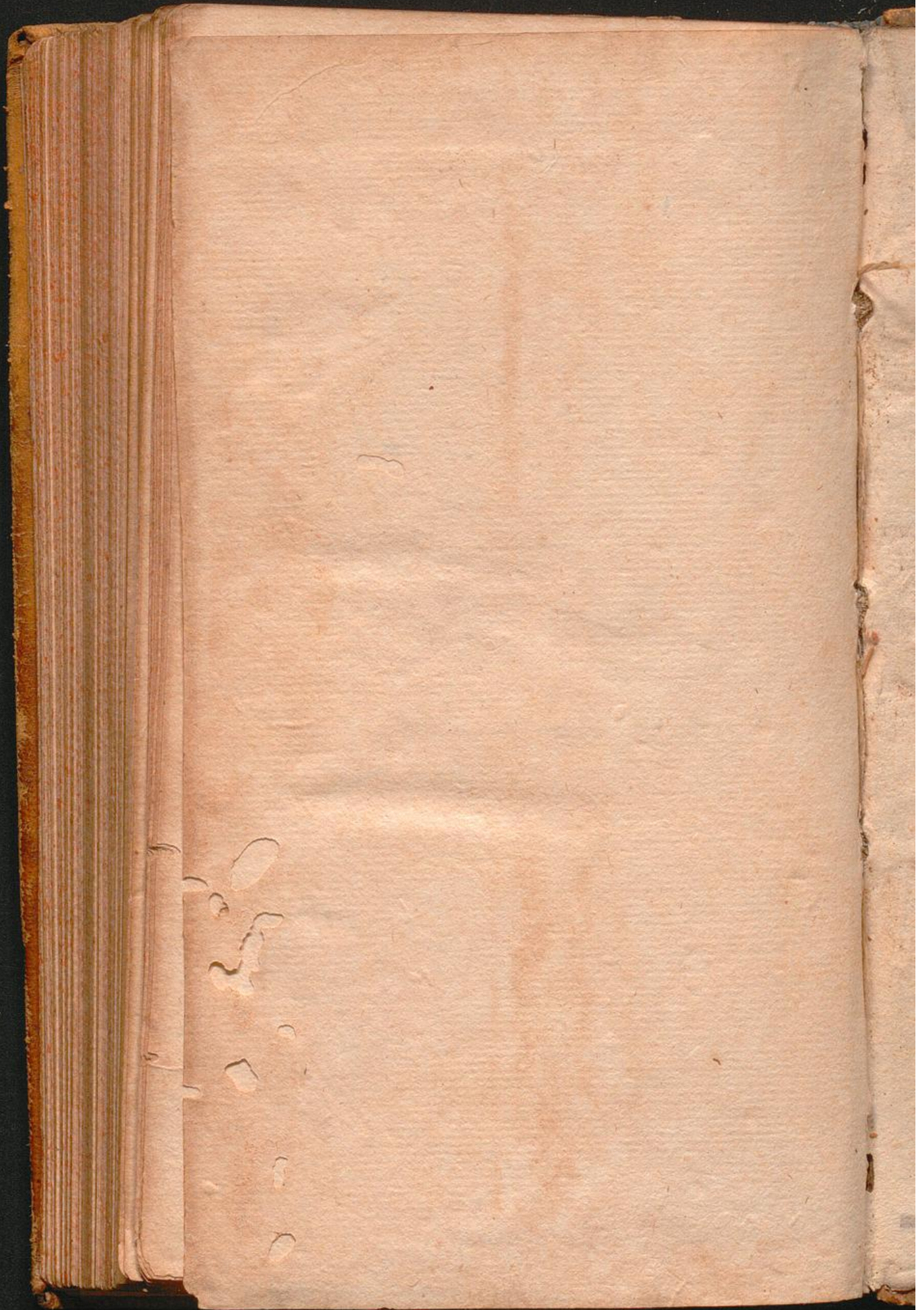


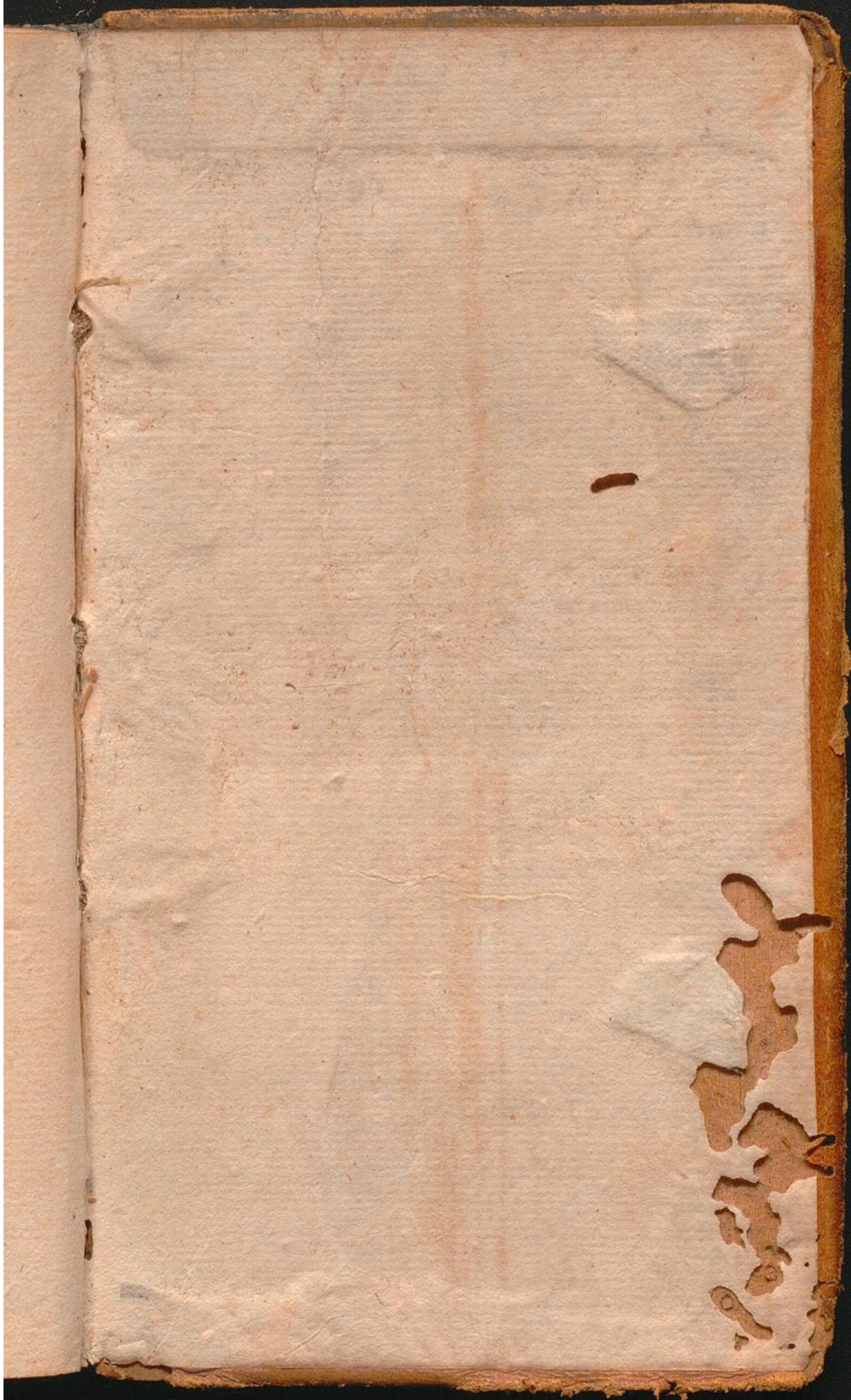


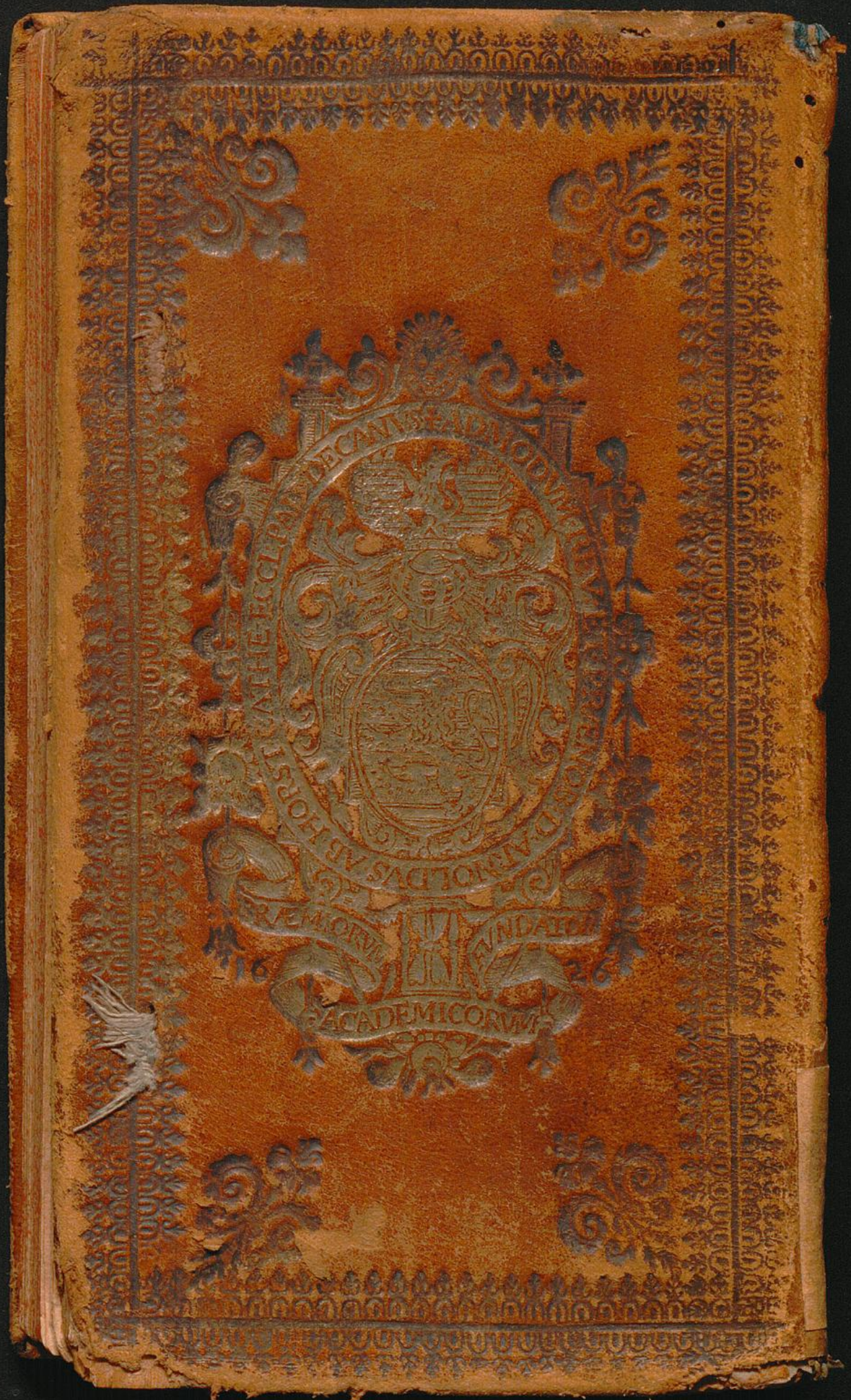












DECANUS SEPTUAGINTAE  
SACRORUM  
ACADEMICORVM  
REMIORVM  
INDATEM



Th  
5209